

Kl. 09.00–15.57

18.00–20.30

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 1 juni justerades.

§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:
prot. 2020/21:37 för torsdagen den 17 juni från civilutskottet och
prot. 2020/21:46 för tisdagen den 15 juni från trafikutskottet.

§ 3 Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2020/21:FPM113 Globala strategin för forskning och innovation: Europas strategi för internationellt samarbete *COM(2021) 252* till utbildningsutskottet

2020/21:FPM114 Meddelande om EU-handlingsplan för nollföröning för luft, vatten och mark *COM(2021) 400* till miljö- och jordbruksutskottet

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Motioner

2020/21:4098 och 4100 till socialförsäkringsutskottet

2020/21:4096 till socialutskottet

§ 5 Ärende för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Justitieutskottets betänkande
2020/21:JuU38 Kompletterande bestämmelser till vissa delar av avtalet
mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket

Ändrade regler i utlänningslagen

§ 6 Ändrade regler i utlänningslagen

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2020/21:SfU28
Ändrade regler i utlänningslagen (prop. 2020/21:191)
föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Anf. 1 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! I fredags var det skolavslutning och student hemma i Kristianstad. Allt var lite annorlunda på grund av pandemin, men framtidstron och glädjen var densamma som alltid. Eller var den det? Svaret är tyvärr nej, inte för alla.

Medan nio av tio av de elever som är födda här i Sverige klarar sig bra i skolan och får behörighet till gymnasiet sjunker skolresultaten stadigt för barn som är födda i ett annat land. Så många som fyra av tio av dem lämnar nian utan gymnasiebehörighet. Det är inte lätt att klara skolarbetet när man har svårt med språket, när föräldrarna har det tufft och när man bor trångt och lever under knappa ekonomiska förhållanden. Av de hushåll som består av sammanboende med barn som har försörjningsstöd är föräldrarna utrikes födda i över 90 procent av fallen.

Det livslånga bidragsberoendet och ekonomiska utanförskapet har brett ut sig. Hälften av dem som kommit hit sedan 1990 har inte blivit självförsörjande. Skillnaden i arbetslöshet mellan svenskfödda och utrikes födda har aldrig varit större. Alltför många unga lever dessutom under det som kallas hedersnormer men som inte har någonting med heder att göra. Det har att göra med våld och förtryck. Många lockas in i kriminalitet, med det egna och andras liv som insats.

Allt detta speglar vårt fruktansvärda misslyckande med integrationen, som krossar drömmarna, som drabbar de barn som inte kan eller inte får utnyttja sin fulla potential och växa upp till att bli sitt allra bästa jag och som drabbar de kvinnor som visserligen kommit undan krig och oroligheter men som inte ges möjlighet att åtnjuta den frihet och jämlikhet som borde vara en självklarhet för alla som kallar Sverige för sitt hem.

Fru talman! Det är en dyster bild jag målar upp. Och jag vet att det finns många lysande undantag som snabbt blivit en del av Sverige, ofta tack vare civilsamhället och idrotten, som gör ovärderliga insatser för integrationen.

Här finns kvinnan som utmanade sitt hemlands strukturer och tvingades fly och som nu jobbar som ingenjör.

Här finns föräldrarna som belånade sig för en biljett över Medelhavet för att kunna rädda livet på sina barn och som nu driver egen restaurang.

Här finns den unge mannen som blivit förföljd för att han engagerade sig för mänskliga rättigheter och som nu jobbar med att hjälpa andra.

De har alla fått skydd i Sverige. Och vi har en skyldighet att skydda och hjälpa. Vi ska ta vårt delansvar för människor som är på flykt i en trasig värld. Det är jag stolt över att vi också har gjort. Men vi har mycket som vi inte kan vara stolta över. Det är faktisk inhumant att ta emot så många när man inte klarar integrationen och när de som kommit hit bara får korsa nationsgränserna men aldrig komma in i samhället på riktigt. De som kallar sig humana vill öppna gränserna men blundar för konsekvenserna. Och i skyggglapparnas Sverige frodas utanförskapet och hopplösheten.

Den som verkligen ser problemen med integrationen drar slutsatsen att vi faktiskt har en skyldighet mot alla dem som kommit hit för att stanna, men också mot alla oss som lever här, att minska invandringen så att vi kan skapa förutsättningar för en god integration.

De senaste tio åren har Sverige tagit emot en halv miljon asylsökande. Och vi har i praktiken gjort det helt utan en plan för hur integrationen ska fungera. En hög invandring i kombination med en bristfällig integration har skapat ett djupt utanförskap på alltför många håll runt om i Sverige.

Jag är övertygad om att det går att vända utvecklingen och att utrota integrationsmisslyckandet. Det kommer att kräva många och kraftfulla insatser för en bättre integration, men det kommer också att kräva en kraftigt minskad invandring under lång tid framöver.

Det var därför vi moderater gick in i Migrationskommittén med förslag på volymmål för minskad invandring till nordiska nivåer – för att vi ska få ett slut på lappandet och lagandet, för att vi ska få en långsiktig politik och för att vända integrationskrisen.

Det var därför vi föreslog en utlänningslag på absolut miniminivå, med tydliga krav på kunskaper i svenska och om det svenska samhället för att man ska få permanent uppehållstillstånd.

Det därför vi satt dag ut och dag in och förhandlade – för att sätta stopp för en ryckig migrationspolitik där man ständigt bänder upp nya hål och skapar nya undantag.

Vi trodde att förutsättningarna var goda. Exakt två år tidigare hade Socialdemokraterna nämligen lovat väljarna en stram politik. De sa att den tillfälliga lagen skulle ligga fast tills den nya EU-politiken kommit på plats. Vi borde förstått bättre än att tro att Socialdemokraterna är ett parti som driver den politik de säger sig stå för.

Kort tid efter regeringsbildningen påbörjades uppluckringen, och när förhandlingarna i Migrationskommittén gick in i ett kritiskt skede visade det sig att Socialdemokraterna inte ens kunde ställa sig bakom en målsättning om en minskad invandring. Och då låg vi på plats sex i EU när det gäller antalet asylsökande.

När Socialdemokraterna till slut tillkännagav att de inte ville minska invandringen slutade kommitténs arbete i ett mycket begränsat förslag. Alla de förslag som skulle behövas vid sidan av utlänningslagen och som vi och sekretariatet jobbat med under året kastades i papperskorgen. Det handlade om ett förstärkt återvändande, det handlade om volymmål och

det handlade om kvalificering till välfärden. Kvar blev ett urvattnat förslag som skulle leda till samma nivå på invandringen som då.

Det var illa. Det var oansvarigt. Men inte ens den politiken, som Socialdemokraterna förra sommaren alltså ställde sig bakom, kunde de stå fast vid. För varje gång som migrationsminister Morgan Johansson har kallat till presskonferens har han presenterat nya förslag på lättnader jämfört med kommitténs förslag. Nu ska invandringen alltså inte vara kvar på samma nivåer, utan den ska öka ordentligt, trots att Morgan Johansson sa till DN så sent som den 12 augusti förra året att ”möjligheten att röra sig i förhållande till betänkandet är mycket, mycket liten”.

Men man har inte rört sig mycket, mycket lite när man föreslår den mest omfattande nya grunden för att vuxna utan skyddsskäl ska få stanna. Man har rört sig mycket, mycket långt.

Borta är de fagra vallöftena. Borta är minnena från hösten 2015, då Sveriges mottagande kollapsade. Borta är ansvaret för dem som fastnat i det rödgröna utanförskapet.

När Morgan Johansson förra sommaren tog emot Migrationskommitténs betänkande sa han: Ni vet att lagen ska träda i kraft den 20 juli. Det innebär att vi måste vara färdiga med lagstiftningsarbetet i början på nästa år. Jag ser ingen fara för den tidsplanen.

Ändå skickade han propositionen till riksdagen långt efter deadline och mindre än tre månader innan den tillfälliga lagen löpte ut. Det är så fruktansvärt respektlöst mot lagprocessen, mot riksdagen och mot väljarna. Det faktum att Morgan Johansson har kommit flåsande med propositionen i sista stund har försvårat det demokratiska arbetet på ett väldigt allvarligt sätt.

Och lika bristfällig som Morgan Johanssons respekt är för riksdagen, lika bristfälligt är själva lagförslaget. Det inser nog Morgan Johansson, för han har ägnat en ansevärd möda åt att försöka lägga ut dimridåer kring förslaget.

Han lyckades till och med lura byxorna av journalisterna som kom till presskonferensen när han presenterade sitt lagförslag. I sin presentation visade han en bild med krav på svenska och kunskaper om det svenska samhället för att människor ska få permanent uppehållstillstånd, trots att han just strukit dessa delar i lagförslaget. Men det kunde man inte dubbelkolla, för förslaget publicerades för allmänheten långt efter presskonferensen. Så oerhört symptomatiskt för migrationsminister Morgan Johansson, som gång på gång också har fällts av KU för sina ständiga lögner.

Nu står vi här i kammaren den 22 juni. Det är på dagen fyra veckor innan en ny lag måste vara på plats. Det som skulle bli en långsiktig och hållbar politik har förvandlats till ett oklart regelverk fullt av hål och brister. Och de förväntningar som alla borde mötas av när de kommer till Sverige lyser med sin frånvaro.

Det handlar om sänkta och borttagna krav, undantag som totalt underminerar huvudreglerna och en helt ny grund för vuxna utan skyddsskäl att få stanna. Detta är tydligt framtaget för att låta dem som inte klarar kraven i gymnasielagen få stanna ändå.

Fru talman! Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna vill byta ut Stefan Löfven. Samma partier inser att invandringen måste minska för att integrationen ska öka. Samma partier har också majoritet i socialförsäkringsutskottet. Där har vi nu samlat oss och jobbat

dag och natt för ett bättre förslag. Vi har berett, vi har remitterat och vi har inhämtat Lagrådets yttrande. Nu står vi här i kammaren med ett tydligt alternativ till regeringens orimliga politik. Det går inte lika långt som vi moderater skulle vilja, men det är ett förslag som tydligare tar ansvar för Sverige.

Nu står riksdagens ledamöter inför ett mycket viktigt val: regeringens förslag på ökad invandring eller oppositionens förslag på minskad invandring.

Om Centerpartiet röstar med Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, som de har sagt att de ska göra, saknar vårt förslag en enda röst i denna kammare.

Trots att en mycket tydlig majoritet av svenska folket ser problemen och kräver minskad invandring kommer alltså utskottets förslag om en politik för minskad invandring att röstas ned med en enda röst. Det beror på Socialdemokraternas svek.

Fru talman! Jag vill nu vända mig till alla er svenskar som bor och verkar utomlands och som förmodligen längtar hem lite extra så här i midsommartider. Jag vet att de av er som vill flytta hem med familjen har hamnat ordentligt i kläm på grund av den tillfälliga lagen. Den har splittrat era familjer och ställt orimliga krav. Därför krävde vi moderater i Migrationskommitténs arbete lättnader för svenska medborgare som vill ta med sin familj tillbaka. Jag är glad att kommittén lyssnade och att förslagen i dag röstas igenom i riksdagen. Men jag vet också att mer måste göras, framför allt i handläggningen hos Migrationsverket. Det vilar ett tungt ansvar på regeringen att se till att myndigheten fungerar mer effektivt och kapar de orimliga handläggningstiderna. Jag hoppas innerligt att regeringen lyssnar på era rop på hjälp.

Fru talman! Det var i folkomröstningen om ett svenskt medlemskap i EU som jag insåg att jag var moderat. Jag tyckte att Moderaterna, med Carl Bildt i spetsen, var den klart tydligaste rösten för ett svenskt ja till Europa – ett ja till en öppenhet mot omvärlden, ett ja till den fria rörligheten och till att vara på väg någonstans. Jag är rädd om den öppenheten, och jag är rädd om Sverige.

Men för att värna öppenheten måste vi ha kontroll. En fri rörlighet kräver en reglerad invandring. Regeringen har tappat kontrollen. Det riskerar vår öppenhet mot omvärlden. Det riskerar ett fördjupat utanförskap och ett växande skuggsamhälle.

I dag har riksdagen chansen att värna Sverige, värna öppenheten och hjälpa dem som ska bygga sig ett nytt hem här att bryta sig loss från utanförskap och hopplöshet.

Fru talman! För mig är valet enkelt. För Sverige är valet avgörande.

Jag yrkar bifall till samtliga skarpa lagförslag som vi har tagit fram och där vi också har haft majoritet i utskottet. Det handlar om punkterna 2 till och med 5 samt punkterna 7 och 8 i betänkandet. Jag yrkar också bifall till punkt 18 om identitetskrav.

Jag yrkar också bifall till utskottets villkorade förslagspunkter som aktualiseras om de skarpa lagförslagen inte vinner bifall i kammaren. Det handlar om punkterna 19 och 20, 25, 29 och 30.

Om våra förslag inte vinner bifall innebär det att denna kammare har misslyckats fullständigt med sin skyldighet att anta en långsiktig och hållbar politik för minskad invandring. Då krävs det helt nya tag under ledning

av en annan regering. Därmed yrkar vi, under förutsättning att våra övriga förslag röstas ned, bifall till reservation 51, som innebär att den tillfälliga lagen i stället förlängs.

Därutöver vill jag yrka bifall till Moderaternas reservation 8.

Slutligen, fru talman, vill jag bara konstatera att det har varit en intensiv och mycket svår process i utskottet. Jag vill rikta ett stort och innerligt tack till tjänstemännen på socialförsäkringsutskottets kansli som har jobbat hårt och intensivt för att detta skulle gå i hamn. Jag vill också tacka mina kollegor i utskottet för en konstruktiv diskussion och hantering av dessa mycket svåra frågor och den svåra processen. Jag önskar att ni alla så småningom får en lugn och skön sommar, även om det finns en del som talar emot det just nu.

Anf. 2 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag kanske hade hoppats på ett lite annat tonläge än vad vi trots allt fick höra. Men jag förstår samtidigt att Maria Malmer Stenergard är arg, därför att hon aldrig hade trott att detta över huvud taget skulle gå vägen och att vi skulle få fram en lagstiftning som skulle kunna vinna gehör i denna riksdag. Ändå är det precis där som vi nu är.

Samtidigt vill jag också säga att jag reagerar ganska starkt på den totala svartmålning av Sverige som Moderaterna och övriga högerpartier nu ägnar sig åt. Det lät nästan på Maria Malmer Stenergard som att det var något undantag att nyanlända skulle klara sig i Sverige. Herregud, vi går precis igenom en pandemi där 34 procent av läkarna i Sverige är födda i ett annat land, där 39 procent av vårdbiträdena är födda i ett annat land och där en mycket stor andel av sjuksköterskorna är födda i ett annat land. Det är i mycket stor utsträckning dessa människor som är med och tar Sverige ur detta genom att arbeta på den svenska arbetsmarknaden.

Framställ det inte som att det är något slags undantag att invandrare jobbar i Sverige eller klarar sig bra i Sverige, för det är det faktiskt inte.

Dessutom blir man stött när man hör högerns partier hela tiden tala illa om Sverige. Jag skulle vilja säga att de flesta invandrare som bor i de utsatta områdena verkar vara mer stolta över Sverige än vad högerns partier är.

När det gäller integrationspolitiken vill jag egentligen bara ställa en enda fråga i detta sammanhang. Moderaterna genomförde ett vårdnadsbidrag under sin regeringsperiod, där man betalade kvinnor – invandrar-kvinnor – för att stanna hemma och för att deras barn inte skulle gå i förskolan. Nu finns det förslag från KD och från SD om precis detta. Det är precis samma fråga.

Maria Malmer Stenergard vill att människor ska jobba mer, och detta går naturligtvis på tvärs mot det. Därför är min fråga: Kommer Moderaterna att vara med på att återinföra ett vårdnadsbidrag som går på tvärs mot allt vad integration och jämställdhet heter?

Anf. 3 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Jag måste säga att jag tycker att migrationsministern bagatelliserar hela den här debatten när han begär replik på mitt huvudanförande gällande framtidens migrationspolitik och ställer en fråga om vårdnadsbidrag – som han vet att vi inte har något förslag om. Kan vi inte dis-

kutera migrationspolitiken i stället, det vill säga det vi är här för att diskutera?

Jag förstår dock att Morgan Johansson försöker lägga ut dimridåer; det är ju på något vis hans signum. Han vill inte prata om det här förslaget, för det är en enda bedrävelse från första till sista bokstav. Man har fullständigt kapitulerat från ansvaret.

Morgan Johansson tycker att jag svartmålar, men jag tror att han hade förberett sitt inlägg före debatten. Jag lyfte ju en rad lyckade exempel på människor som har kommit hit, verkligen bidragit och kommit till sin rätt – fantastiska sagor. Men det verkar som att Morgan Johansson inte ser det brutala utanförskap som alldeles för många har fastnat i. Det finns många utrikes födda inom vården, absolut, men totalt sett har hälften av alla dem som kommit hit sedan 1990 inte blivit självförsörjande.

Detta riskerar hela den sammanhållning som Socialdemokraterna brukar säga sig värna. Det kommer inte att fungera, utan vi behöver en helt annan politik för att människor ska komma in i samhället och komma till sin rätt. Då krävs det en rad kraftfulla åtgärder för en stärkt integration, men vi måste börja med att minska invandringen. Vi har haft 500 000 asylsökande under de senaste tio åren, och alldeles för många av dem har inte fått en verklig chans att komma in i samhället.

Morgan Johansson verkar dock inte vilja prata migration, utan han vill prata integration. Berätta då för mig, Morgan Johansson: Vad har Socialdemokraterna gjort under mandatperioden för att stärka integrationen?

Anf. 4 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag ska naturligtvis återkomma till lagförslaget i mitt huvudförande, men det var ju faktiskt Maria Malmer Stenergard som tog upp integrationsfrågan. Det är därför jag tar upp detta. Det verkar dock vara en känslig punkt för Moderaterna, för jag fick inget svar från Maria Malmer Stenergard.

Det är så att ni i högern har infört ett vårdnadsbidrag varje gång ni har styrt i Sverige, Maria Malmer Stenergard. Vad innebär då det? Jo, det innebär att man betalar invandrare, ofta kvinnor, för att de ska vara hemma med sina barn och för att barnen inte ska gå i förskola. Det går rakt på tvärs mot allt vad integration handlar om, allt vad jämställdhet handlar om och även allt vad arbetslinjen handlar om. Detta drivs nu av KD och SD, och ni ska sätta er tillsammans. Därför var min fråga precis den: Tänker ni återinföra detta, för att försämra integrationen? Det var min fråga.

Jag skulle vilja ha ett klart svar från Maria Malmer Stenergard. Tänker en ny högerregering ledd av Moderaterna återinföra vårdnadsbidraget? Kan hon garantera att detta inte sker? Det svaret vill jag faktiskt ha.

Jag bagatelliserar ingenting, men jag reagerar mot den totala svartmåling som Maria Malmer Stenergard faktiskt står för. Det var nämligen inte så att hon lyfte en lång rad exempel, utan det var snarare så att hon sa att det finns en del undantag där människor som har klarat sig bra. Men jag påstår att det faktiskt går ganska bra för de allra flesta som kommer till Sverige.

Maria Malmer Stenergard frågar vad vi har gjort för att förbättra integrationen. Ja, under den förra mandatperioden tog vi emot många asylsökande, men under den förra mandatperioden sjönk också arbetslösheten.

Socialbidragstagandet sjönk. Vi fick 350 000 nya jobb, och Sverige är det land där befolkningen arbetar mest. Vi har den högsta sysselsättningsgraden i hela EU. Statsskulden sjönk med 130 miljarder kronor under den förra mandatperioden. Det har alltså inte blivit som i den svartmålning vi under alla år har hört från högerens sida.

Jag vill att Maria Malmer Stenergard svarar på frågan. Kan hon garantera att hon inte tänker vara med och återinföra ett vårdnadsbidrag?

Anf. 5 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Jag svarade på ministrernas fråga, klart och tydligt: Moderaterna har inga sådana förslag, och det vet Morgan Johansson. Jag sa så.

Jag börjar liksom förstå varför man lägger fram detta fullständigt oansvariga förslag om ökad invandring. Det är ju för att man inte ser problemen – för att man skyggglappar. Här står man och säger att man är supernöjd med svenska arbetslöshetssiffror. Herregud, vi ligger ju i botten i Europa! Det är bara ett fåtal länder som har högre arbetslöshet än vi. De flesta lyckas väldigt bra, säger Morgan Johansson – samtidigt som vi vet att hälften inte blir självförsörjande, någonsin.

Det är bara om man är nöjd som man kan lägga fram det här förslaget, och det är bara om man har skyggglapparna på. Det är så fullständigt oansvarigt om man verkligen bryr sig om alla dem som har fastnat i utanförskap. Jag svartmålar inte; jag hyllar dem som lyckas, men jag vägrar att blunda för problemen.

Därför behöver Sverige en ny regering, vilket jag innerligt hoppas att vi är på väg mot. Jag hoppas på en regering som orkar ta tag i problemen, som ser de unga som aldrig kommer till sin rätt och som fångar upp barnen tidigt när de inte lär sig språket – en regering som ser till att de får bästa möjliga förutsättningar från dag ett i skolan och kan utvecklas till att bli sina allra bästa jag här i Sverige.

Jag har inte möjlighet att ställa någon fråga till Morgan Johansson nu, men som jag sa faller det sig naturligt att man väljer att lägga fram ett sådant här förslag där man på punkt efter punkt har gått ifrån det vallöfte man gav väljarna 2018. Men det var väl bara röstfiske när man sa att man skulle ha stramast möjliga politik till dess att det fanns en migrationspolitik på plats i EU. Den finns inte på plats, men regeringen lägger nu fram en mycket generös politik. Det är dåligt för Sverige, och det tänker vi ändra på.

Anf. 6 RASMUS LING (MP) replik:

Fru talman! Moderaterna har pratat mycket om att Sverige ska lägga sin asylpolitik i linje med Nordens. I andra sammanhang har man sagt att man inte ska bryta mot internationella konventioner.

Danmark har nyligen hanterat ett förslag i folketinget om att den som kommer och söker asyl i Danmark ska direktavvisas till ett annat land och att asylprövningen ska göras där. Om det finns asylskäl får personen ändå inte komma till Danmark. Detta har av naturliga skäl väckt enormt starka protester runt om, och det står i strid med internationella konventioner.

Fru talman! Min fråga till Maria Malmer Stenergard är: I valet mellan att följa Danmark och att följa internationella konventioner, vad väljer Moderaterna?

Anf. 7 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Rasmus Ling! Detta är ganska komplicerade frågor, men jag tror att många av oss inser att det nuvarande regelverket inte fungerar.

Det är bara en liten andel av dem som lyckas ta sig till Europa och söka asyl som faktiskt har skyddsskäl, och det betyder att vi lägger väldigt mycket resurser på dem som inte har skyddsskäl samtidigt som de som ofta är allra mest utsatta blir kvar i flyktinglägren och aldrig får hjälp. Därför tror jag och Moderaterna att man på sikt måste förändra regelverket, och det kommer vi att arbeta för.

Vi har sagt att det bästa vore om EU gemensamt inrättade en ordning där man har asylmottagande på andra sidan Medelhavet, så att människor inte behöver lägga sina liv i händerna på flyktingsmugglare för att komma hit och söka skydd. Man skulle genomföra asylprövning på andra sidan Medelhavet och fördela ut det utifrån kvoter i EU. Men dit är det lång väg kvar. Jag har sagt att det danska förslaget går lite i den riktningen, och därför känner jag sympati med danskarna. De vill prioritera om så att man bättre och mer träffsäkert kan hjälpa dem som verkligen behöver hjälp.

Med det sagt måste vi följa de internationella konventioner vi är skyldiga att följa, även om vi på sikt vill förändra dem. Vi har sagt att vi vill ha ett volymmål på nordiska nivåer, och det handlar alltså inte om ett tak. De som kommer hit ska få sin sak prövad. Det jag tror att man ska vara väldigt medveten om är att Danmark har fått undantag från EU:s migrationspolitik, så de har en lite annan situation än vi. Men även Danmark kommer nog att ha praktiska problem, om inte annat eftersom det är få länder som vill ha den här typen av verksamhet på sitt territorium.

Som sagt: jag förstår intentionen i detta. Man vill hjälpa dem som behöver hjälp, och det regelverk vi har nu är egentligen rätt orimligt. Det prioriterar nämligen dem som inte har skyddsskäl. Det är dock någonting som Miljöpartiet genomgående har valt att göra i sin politik, så jag förstår att vi har olika syn på den saken.

Anf. 8 RASMUS LING (MP) replik:

Fru talman! Maria Malmer Stenergard säger att det är komplicerade frågor. Är det verkligen en komplicerad fråga huruvida man ska följa internationella konventioner eller inte? Jag tycker att den frågan borde vara ganska lätt att besvara. Att man vill göra om dem må vara en sak, men så länge de gäller tycker jag att det borde vara en enkel sak att säga att de ska följas.

Fru talman! Jag är medveten om att Danmark inte lyder under samma EU-rättsliga regelverk som Sverige. Detta är också en anledning till att det helt enkelt inte är möjligt att ha samma regelverk, som Moderaterna säger att man ska ha.

Det volymmål som Moderaterna har pratat om i Migrationskommittén och därefter är en djupt inhuman politik. Innebörden är också att åtgärder stegvis måste vidtas för att göra det så svårt och outhärdligt som möjligt, så att människor helt enkelt inte ska söka sig till Sverige. Detta är inte långsiktigt. Det innebär också – eftersom det är detta mål man har satt upp – att man hela tiden måste anpassa det hela och göra det svårare när andra nordiska länder vidtar åtgärder som gör det svårare. Det blir en negativ spiral.

Fru talman! Det som man har pratat om i Danmark och som Maria Malmer Stenergard har sympati för handlar om länder som Rwanda, Etiopien och Egypten, som det förs diskussioner med. Detta är icke-demokratier, som det sägs ibland. Det är brutala regimer.

Jag tycker att det är häpnadsväckande, fru talman, att man har sympati för den sortens politiska förslag. Jag tycker att det är djupt beklagligt.

Anf. 9 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Jag försökte att belysa den lite större frågan hur vi bäst hjälper flest. Då konstaterade jag att dagens regelverk verkligen inte gör detta när man i så stor utsträckning prioriterar dem som faktiskt inte har skyddsskäl.

Vi vet ju att vi har begränsade resurser och att behovet i världen är enormt. Då borde vi kanske ha och verka för ett regelverk som bättre prioriterar dem som har absolut störst behov av skydd.

Miljöpartiet pratar väldigt mycket om humanitet, men jag tycker tyvärr inte att man bedriver en human politik. Jag tycker inte att det är humant mot alla dem som har fastnat i utanförskap och mot alla barn som inte kommer till sin rätt att fortsätta välkomna orimligt många över Sveriges gränser när ingen, eller få, får chansen att komma in i samhället på riktigt. Det är inte humant.

Jag nämnde att Miljöpartiet genomgående prioriterar dem som inte har skyddsskäl, och här kommer gymnasierregelverket naturligtvis in. Man har gång på gång kämpat med näbbar och klor för att en ganska stor grupp unga män som av myndigheter, och ofta av domstol, har bedömts inte ha skyddsskäl ändå ska få stanna här.

På vilket sätt – jag inser att detta blir en retorisk fråga – är det humant att prioritera att hjälpa dessa tusentals människor som inte har skyddsbehov framför dem runt om i världen som verkligen är i behov av skydd? Jag tycker att Miljöpartiet är svaret skyldigt på den frågan.

Anf. 10 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Rätt så långt in i Maria Malmer Stenergards anförande hade jag inte tänkt begära replik – jag såg att migrationsministern hade begärt replik – men när Maria Malmer Stenergard i vanlig ordning gick igång och gav beskrivningar av hur förhandlingar gått till och inte gått till kunde jag inte låta bli att också begära replik. Jag tycker att Maria Malmer Stenergard är djupt oärlig i sina beskrivningar av hur vi har arbetat tillsammans.

Jag har under hela tiden från att Migrationskommittén lade fram sitt betänkande i fjor varit väldigt försiktig med att uttala mig om de förhandlingar som vi hade och om de förhandlingar som vi hade bredvid själva kommittén, där både jag och Maria Malmer Stenergard ingick. Men jag kan inte låta bli att kommentera när Maria Malmer Stenergard uttrycker sig på det sätt som hon gör.

Maria Malmer Stenergard är bättre på att säga att hennes bild är den sanna bilden; jag säger att detta är min bild. Min bild är att hela den här förhandlingen blockerades av att Moderaterna spelade det politiska spel som man nu fortsätter med i kammaren. Det var ett politiskt spel som förhoppningsvis, för Moderaternas del, skulle leda till att man redan förra

sommaren kunde avsätta regeringen. Nu lyckades man inte i det spelet, men man spelade vidare.

Detta präglade hela förhandlingsarbetet. Det var djupt oärligt, och det var också en av anledningarna till att vi misslyckades.

Jag måste ställa frågan: Om Maria Malmer Stenergard tyckte att vi socialdemokrater inte kompromissade mer, varför ställde Moderaterna då ett ultimatum i förhandlingarna där man sa – och jag antecknade detta mycket noggrant – att detta var ett slutbud från Moderaterna och att man inte skulle röra sig en millimeter till? Varför vägrade Moderaterna att fortsätta förhandla?

Anf. 11 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Rikard Larsson och jag har uppenbarligen helt olika bild av dessa förhandlingar. Vi lade ju bud på bud, och utgångspunkten låg i realiteten väldigt nära det som Socialdemokraterna gick till val på och som fortfarande finns publicerat på deras hemsida. De säger att Sverige ska behålla den restriktiva migrationspolitik som landet hade med den första tillfälliga lagen och att Sverige ska ha den fram till att en ny EU-politik finns på plats.

På punkt efter punkt stämde vårt bud överens med Socialdemokraternas bud till valjarna inför valet 2018, men de stod ju inte upp för sin politik. Hade de gjort det hade vi stått här och försvarat samma proposition i dag, men det gjorde de inte.

Inte nog med att Socialdemokraterna inte kunde stå upp för sin egen politik som de hade lovat väljarna – därefter har de gjort ytterligare avsteg från den. Socialdemokraterna har plockat bort kraven på kunskaper i svenska och om det svenska samhället för permanent uppehållstillstånd. De har infört den mest omfattande nya skyddsgrund som vi någonsin har sett i svensk historia; de kallar den en humanitär skyddsgrund, men den är något helt annat. De har också luckrat upp möjligheterna till undantag så att det nu snarare kommer att bli vidöppna dörrar för dem som vill slippa kraven. Snacka om spel!

Jag sa någon gång att det kändes som om man hade en grön elefant i rummet, och det var ju så det var. Regeringsmakten riskerades, och därför valde Socialdemokraterna att inte förflytta sig en millimeter i förhandlingarna. Under de dagar då vi satt där förflyttade sig Socialdemokraterna inte en millimeter. Moderaterna lade bud på bud där vi förflyttade oss, men vi fick bara blankt nej.

Det är klart att vi den sista dagen och den sista skälvande timmen sa att vi inte kunde ge er mer, men vi gav er väldigt mycket. Det var ni inte beredda att ta, för ni valde makten framför sakpolitiken. Det är väl Socialdemokraternas signum.

Anf. 12 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Maria Malmer Stenergard fortsätter med den retorik och den oärlighet som hon uppvisade i kommittén. Detta är ju inte sant; det är en felaktig beskrivning av arbetet.

På vilka punkter stred det bud som vi socialdemokrater lade fram i kommittén mot de vallöften vi hade gett? Det kanske Maria Malmer Stenergard kan redovisa. Vilken av punkterna avvek från det som vi hade pratat om? Det skulle vara intressant att få veta.

Det är ju just detta som blir så uppenbart. Grön elefant. Annonskampanjer. Nu får ni välja: Moderaterna eller Miljöpartiet! Facebookinlägg och twittrande under hela denna process. Varje seriöst parti i denna riksdag som på allvar vill göra överenskommelser håller sig till det rum där man sitter och förhandlar och försöker att komma överens med dem som man förhandlar med.

Maria Malmer Stenergard ville inte detta. Det nya spåret – att man ska gå hand i hand med sverigedemokrater och kristdemokrater och föra en väldigt inhuman flyktingpolitik – var för lockande. Man ville mer än allt annat ha en regeringskris.

Förutom detta har jag bara en fråga. Den kommer av det replikskifte som Maria Malmer Stenergard hade med Rasmus Ling, där jag spårade samma oärlighet.

Maria Malmer Stenergard pratade om att vi tar emot gymnasieungdomar och människor som inte har skyddsskäl och att vi måste ta emot de mest behövande. Berätta då, Maria Malmer Stenergard, hur ni gör när det gäller kvotflyktingar och de allra mest behövande. Ni säger att vi ska behandla detta på andra sidan Medelhavet. Hur mycket vill ni öka antalet kvotflyktingar? Är det inte så att ni vill minska antalet? Är det inte så att det är tomt snack även på den punkten?

Anf. 13 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Jag svarar jättegärna på det, Rikard Larsson. Vi vill minska kvotflyktingmottagandet till 1 900 per år, som var det som gällde innan den tillfälliga lagen infördes. Då valde man som kompensation för att man införde en stramare politik att öka mottagandet av kvotflyktingar. Ändå har vi sett att vi har legat i topp i EU när det gäller mottagandet av asylsökande som kommer hit irreguljärt.

Så länge som vi fortsätter att ta ett så enormt, oproportionerligt stort ansvar i förhållande till övriga EU-länder för dem som kommer hit och söker asyl kan vi inte också ta emot näst flest kvotflyktingar i hela världen. Det är fullständigt orimligt. Och det är vår skyldighet att införa en hållbar politik för att värna alla dem som har fastnat i det rödgröna utanförskap som Socialdemokraterna har varit med och skapat.

På vilka punkter avviker betänkandets förslag från det som Socialdemokraterna lovade väljarna? Det är ju på punkt efter punkt. Det handlar om anhöriginvandring och det handlade om humanitär skyddsgrund, till exempel.

Jag håller med om att när vi lämnade förhandlingarna sa vi att det som hade sagts där och de förflyttningar som vi hade gjort skulle hållas där. Sedan satte jag mig i *Morgonstudion* med Morgan Johansson i det som jag trodde skulle vara någon form av samtal. Då satt han och slängde i ansiktet på mig exakt vad som hade sagts i det rummet. Och han var inte ens med, så uppenbarligen har någon med god kontakt med honom förmedlat precis vad som sas. Men han vägrade att ge mig möjlighet till replik. Det här är så otroligt symtomatiskt för hur Socialdemokraterna vägrar att stå upp för sin politik. Och jag förstår det; jag hade också skämts.

Anf. 14 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! År 1943 lyckades största delen av Danmarks 7 800 judar och deras makar med hjälp från både svensk och dansk sida fly över Öre-

sund och räddas undan Förintelsens favor. Det är en del av dansk och svensk historia som många av oss är väldigt stolta över. År 1943 var dock Moderaterna allt annat än nöjda med denna räddning, som sågs som både oansvarig och farlig.

Vi hör här att ledamoten Malmer Stenergard känner stor sympati för beslutet om att alla asylsökande i Danmark ska skickas till läger i Afrika och att ingen någonsin ska beviljas asyl i Danmark.

Fru talman! Hade Sverige haft samma asylpolitik som ledamoten be-
römmar hade samtliga judar och motståndsfolk som sökte skydd i Sverige
1943 deporterats till läger i Afrika. Här vävs Moderaternas historia och
nutid ihop. På samma sätt som moderater som högerledaren Bagge mer än
gärna ville neka judar och frihetskämpar skydd i Sverige 1943 gör man det
nu till ett huvudnummer att stänga alla vägar för förföljda i nutid.

Argumentationen är densamma nu som då. Man säger att man natur-
ligtvis gärna vill hjälpa. Man skyller på bristande integration, på att det är
för många och att de inte har skyddsskäl, och man tycker att någon annan
ska ta ansvar. På så sätt är Maria Malmer Stenergard tydlig; hon tillhör
verkligen gamla Moderaterna. Men jag undrar hur Maria Malmer Stener-
gard tror att vi kommer att se på dagens moderater när vi i framtiden
blickar tillbaka.

(Applåder)

Anf. 15 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Den här nivån är svår att förhålla sig till. Men jag ska för-
söka förklara hur vi moderater tänker.

När jag säger att jag känner sympati för hur Danmark vill ändra mot-
tagandet är det för att det skulle innebära ett mer träffsäkert sätt att hjälpa
dem som är i absolut störst behov av skydd.

Världen har ju förändrats lite sedan 1943, på gott och ont. Den har
blivit öppnare, och det är inte så långt mellan länder som det upplevdes då.
Jag tror att det innebär en skyldighet för oss att förändra våra regelverk.
Vi kan inte ha uråldriga regelverk som i praktiken bara skyddar dem som
ofta är bättre bemedlade. Det är bara de som har råd att betala flykting-
smugglare för att ta sig över Medelhavet.

Vi ser att det är tre av tio som har skyddsskäl – jag vet inte vilka de
senaste siffrorna är – av dem som söker asyl i EU och i Sverige. Det gör
att vi lägger otroligt mycket resurser på dem som faktiskt inte har skydds-
skäl, men det tycker ju Christina Høj Larsen att vi ska göra. Jag förstår inte
riktigt hur det kan vara humant.

Jag tror att det är dags för en ny asylpolitik som mycket bättre och mer
träffsäkert kan hjälpa dem som verkligen är i behov av skydd. Då kräver
det att man vågar tänka nytt. Sedan har ju inte Danmark sagt att ingen
någonsin ska få asyl där, utan man ska fortfarande få sin fråga prövad. Och
som sagt tror jag att det finns många svårigheter med deras förslag, men
jag stöder ambitionen att försöka hitta ett regelverk som i mycket större
utsträckning hjälper dem som faktiskt är i behov av hjälp. Och det är inget
spel för gallerierna eller något som jag bara säger för att jag egentligen inte
vill hjälpa. Vi har ju hjälpt otroligt många, men nu måste vi också se till
att de kommer in i samhället på riktigt.

Anf. 16 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Nej, världen är inte densamma. Efter och i samband med andra världskriget var 60 miljoner människor på flykt i Europa och Europas närområde. Situationen är annorlunda nu. Nu är det Europa som är fredligt, och de miljoner som är på flykt kommer från övriga världen. Det är det som skiljer.

Det låter ju väldigt tjusigt när Maria Malmer Stenergard pratar. Hon säger att vi ska hjälpa dem med behov. Men om vi synar dagens moderater är det ju allt annat än vackert, för hur vill Moderaterna hjälpa dem med störst behov? Uppenbarligen är det inte genom att ge människor trygga liv här i Sverige och att få återförenas med sina familjer, nej, och inte heller genom mottagande av kvotflyktingar, som vi nyligen hörde här att man vill minska.

Precis som Moderaternas vänner SD är allt snack om att hjälpa på plats också rena lögner. I stället vill man skära ned svenskt bistånd med 30 procent, 15 miljarder kronor. Man vill inte heller stoppa vapenexport eller internationell skatteflykt.

För Moderaterna innebär att hjälpa dem med störst behov alltså att med integrationen som ursäkt, precis som varje gång som vi står inför detta val, trampa på de få människor som söker skydd här i Sverige undan krig och förföljelse.

Fru talman! Man säger nej till bistånd och nej till att stoppa skatteflykten, samtidigt som förtryckarna och diktaturerna ska fortsätta att beväpnas och företag ska kunna fortsätta att begå brott mot de mänskliga rättigheterna.

Det ekar tomt, fru talman. Det är samma gamla moderater nu som då.
(Applåder)

Anf. 17 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Christina Höj Larsen säger att vi moderater inte vill ge människor trygga liv här i Sverige. Det är precis det vi vill. Det är ju så otroligt många som har kommit hit och som inte känner trygghet. De lever i otrygghet i utanförskap. Barn drabbas av kriminalitet och tvingas ibland in i kriminalitet och används hänsynslöst av gängkriminella. Barn bor alldeles för trångt, får inte tillräckliga kunskaper i svenska och lever under enormt svåra ekonomiska förhållanden.

Det är så bedrövligt att debatten är så förenklad, att partier som Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna, som bara öppnar Sveriges gränser och sätter på sig skyggglapparna, är de som är humana. Men människor måste väl få en chans att komma till sin rätt här i Sverige?

Vi har tagit emot 500 000 asylsökande de senaste tio åren. Är det inte vår skyldighet att se till att de som ska stanna verkligen får en chans att komma in i samhället på riktigt? Jag tycker det, men det verkar Christina Höj Larsen inte bry sig om eller också ser hon inte problemen, och jag vet inte vad som är värst.

I realiteten är det utanförskap som vi ser nu ett verk av alla de generösa regler som Christina Höj Larsen vill återinföra. Vi har ju haft Europas mest generösa regler för permanent uppehållstillstånd och för anhöriginvandring, som man säger ska göra underverk för integrationen. Men det ser inte ut så; det blev inte resultatet. Det ser ju alla som har tagit av sig skygg-

lapparna och därför driver på för en minskad invandring för att människor ska få en bättre chans här i Sverige.

Vi säger inte nej till bistånd. Det är bara ren lögn. Vi har en ganska omfattande biståndsbudget.

Anf. 18 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Jag vill inleda med att tacka Maria Malmer Stenergard för att hon lyckades manövrera det här mycket svåra betänkandet och propositionen i utskottet på ett väldigt bra sätt. Som Maria själv lyfte fram i sitt anförande var det en väldigt kort tid utskottet fick på sig att processa detta. För det förtjänar Maria ett tack.

Centerpartiet och Moderaterna har historiskt sett gjort många viktiga saker för att hjälpa människor på flykt. Vi är fortfarande överens om en hel del frågor – det tycker jag också är viktigt att lyfta. Vi är överens om kvalificering in i socialförsäkringssystemen, om hur vi ska kunna få på plats ett bättre och mer sammanhållet återvändande och om en hel del andra förslag. Det försvinner ofta i debatten.

Det är dock ingen hemlighet att Moderaterna och Centerpartiet har gjort lite olika vägval de senare åren och att vi kanske skiljer oss åt i migrationspolitiken mer än på väldigt många år och decennier.

Moderaterna säger att det var väldigt olyckligt – precis som jag tycker – att Sverige inte fick en bred överenskommelse. Det hade varit bäst för vårt land men framför allt för människor på flykt. Jag är lite inne på samma spår som Socialdemokraterna och Rikard Larsson och vill ställa en enkel och mycket tydlig fråga till Maria Malmer Stenergard: Menar Moderaterna med handen på hjärtat att ni gjorde allt vad ni kunde för att vi skulle få en bred överenskommelse som vi kunde ha fattat beslut om här i dag?

Anf. 19 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Tack, Jonny Cato, för frågan och för de vänliga orden! Även jag är glad att vi har flera punkter där vi nu föreslår skarpa tillkännagivanden till regeringen, till exempel när det gäller återvändande. Det är viktigt att framhålla även det – jag håller med om det.

Däremot tycker jag att det är lite tråkigt att Centerpartiet inte riktigt står upp för sin politik. Jag såg ett inlägg från Annie Lööf i dag på Facebook där hon säger att det måste vara slut på politiskt spel. Fyra av de sju punkter som Moderaterna, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Liberalerna har lagt fram i utskottet stod ju Centerpartiet bakom förra sommaren. Nu kommer man inte att rösta för dem. Då vill jag ställa frågan: Vad har hänt på det året? Hur kommer det sig att man inte längre står upp för den politik man drev i kommittén?

Sedan ska jag naturligtvis svara på frågan. Svaret är helt ärligt ja. Jag gjorde allt jag kunde, och vi var verkligen inställda på att försöka komma överens. För att komma ifrån det lappande och lagande som har präglat svensk migrationspolitik under alltför lång tid skulle det behövas en bred överenskommelse där Socialdemokraterna, Moderaterna och andra partier också skulle vara med.

Jonny Cato satt ju med. Han vet att jag lade fram flera olika bud som förkastades och som man över huvud taget inte bemötte från Socialdemokraterna. Centerpartiet flyttade sig jättemycket, och det ska Centerpartiet verkligen ha kredd för. Det var uppenbart att Centerpartiet ville att man

skulle nå en överenskommelse, men då Socialdemokraterna inte ens ville minska invandringen fanns det inte förutsättningar för en överenskommelse. Det kan jag bara beklaga.

Anf. 20 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Är det någonting Centerpartiet gör i dag är det att lämna politiskt spel och rösta för den politik vi tycker är bäst för Sverige och för människor på flykt. Sanningen är ju att om man läser texterna från Migrationskommittén ser man att regeringens förslag stämmer bättre överens med de ambitioner vi hade när vi lade fram vårt betänkande. Det är viktigt att lyssna in remisskritik, inte minst från Migrationsverket, och det tycker jag att regeringen har gjort på ett mycket bra sätt.

Jag skulle säga att de åsikter vi hade i kommittén har vi fortfarande, och dem röstar vi för i dag. Och ska man nämna politiskt spel måste det väl vara Centerpartiet som bestämmer vad som är Centerpartiets politik, inte Moderaterna.

Jag vill återkomma lite till förhandlingarna i Migrationskommittén. Socialdemokraterna får givetvis svara för sig, men bara det att man lämnade sin regeringspartner Miljöpartiet hemma och gick och förhandlade tycker jag visar att man faktiskt ville komma överens på riktigt.

Det Moderaterna gjorde var att man lade fram bud och sedan kompromissade med sig själv. Man kompromissade med sina egna bud, sina egna förslag. Man förhöll sig inte på något sätt till de andra fyra partierna som satt i rummet. Man gav inte det som var viktigt för oss. Det man gjorde var att man lade fram förslag, och sedan flyttade man sig millimeter efter millimeter. Det var på riktigt inga stora förflyttningar från Moderaterna.

Hade Moderaterna bara gjort en stor förflyttning i en av alla de viktiga frågorna tror jag på riktigt att vi i dag med bred majoritet hade kunnat fatta beslut om en långsiktig hållbar migrationspolitik. Det hade varit bra för Sverige, det hade varit bra för migrationen och det hade varit bra för människor på flykt. Det hade också varit bra för det mycket höga tonläge som vi hört i migrationspolitiken de senaste åren.

Anf. 21 MARIA MALMER STENERGÅRD (M) replik:

Fru talman! För att komma överens räcker det inte att man lämnar Miljöpartiet om man sedan över huvud taget inte är beredd att förhandla om politiken. Jag uppfattar det så här i efterhand som att jag borde ha fattat att allt bara var spel för gallerierna. Socialdemokraterna hade ingen som helst ärlig ambition att komma överens. Den enda ärliga ambition vi sett från dem hela den här mandatperioden är att till varje pris behålla makten. Då är man beredd att offra väljarna. Man är beredd att offra sina ideal, om man nu har några kvar. Man är beredd att offra alla dem som har fastnat i det rödgröna utanförskapet. Det är djupt oansvarigt.

Centerpartiet säger nu att dessa fyra av sju punkter som vi lägger fram, som de stod bakom för ett år sedan, står de nu inte bakom för att den nya produkten är mer lik det de stod bakom då. Där tappar man mig fullständigt. Jag hänger inte med i matchen.

Vi har ju till och med lagt fram ett förslag som stämmer exakt överens med Centerpartiets följdmotion. Det handlar om att stoppa tvångsäktenskap genom att höja åldern från 18 till 21 år, för att kunna hindra anhöriginvandring, för att unga ska undvika tvångsäktenskap. Det vill alltså Cen-

terpartiet göra, men i den här kammaren kommer man att rösta nej till det förslaget. I stället kommer man att rösta ja till att be regeringen återkomma med ett lagförslag som är identiskt med det som man precis har röstat nej till, som Lagrådet har lämnat helt utan synpunkter och som vi har lagt på bordet åt dem. Snacka om politiskt spel, det som Annie Lööf säger sig inte vilja hålla på med! Det där, Jonny Cato, går inte ihop.

Anf. 22 RIKARD LARSSON (S):

Fru talman! Vi debatterar nu och ska senare fatta beslut om lagstiftning som ska reglera vad som gäller när man till exempel som flykting söker asyl och skydd och vad som gäller för möjligheterna att återförenas med sin familj när man får uppehållstillstånd i Sverige.

Det är viktigt att påpeka för dem som lyssnar på debatten att det finns delar i det vi kallar migrationspolitik som vi inte kommer att debattera i dag och som inte finns med i detta betänkande utan behandlas i annan ordning. Det är till exempel det vi benämner arbetskraftsinvandring. Regeringen har där tillsatt utredningar och kommer också att lägga fram förslag för att få mer ordning och reda när det gäller arbetskraftsinvandringen till det här landet. Det är en del som inte behandlas i detta betänkande men som regeringen arbetar för fullt med – eller arbetade för fullt med, eller hur man nu ska uttrycka det efter gårdagens votering.

Det är ett omfattande betänkande. I kammaren brukar vi ju då säga att vi för tids vinning endast yrkar bifall till en reservation. I dag vill jag i stället uttrycka det som att jag för demokratins vinning kommer att yrka bifall till betydligt fler reservationer än så. Vi har nämligen en situation där vi har en majoritet i utskottet som inte finns i kammaren om partierna röstar som de gjorde i utskottet. Det gör att jag tycker att det finns stor anledning att pröva alla de frågorna.

Jag ska börja med att ta mina yrkanden. Jag ska försöka göra det så långsamt som en skåning kan. Till att börja med yrkar jag bifall till regeringens proposition i sin helhet – det är lite så där som man säger bara för att visa sitt stöd. Men med det sagt vill jag yrka bifall till ett antal reservationer där utskottets majoritet lägger fram andra lagförslag än regeringen. Det gäller reservationerna 2, 3, 4, 5, 6 och 7.

Sedan finns det för att göra denna votering ännu lite mer omständlig ett antal punkter som aktualiseras ifall vissa av de inledande punkterna faller, alltså om utskottets förslag gör det. Det innebär att om de punkterna aktualiseras vill jag naturligtvis också rösta på de reservationer som finns i de punkterna. Det gäller reservationerna nummer 26, 27, 29, 34, 37, 42 och 43. Jag hoppas att det uppfattades.

Nu över till själva frågan. Den lagstiftning som vi diskuterar i dag har sin grund i det som hände 2015. När vi såg hur dåligt Europa hanterade en flyktingkris som EU-länderna borde ha kunnat hantera bättre, med mer av solidaritet och ansvarstagande, men i stället lät ett par länder ta ansvaret behövde vi agera. Situationen blev ohållbar både för flyktingarna och för vår möjlighet att ta emot. Regeringen vidtog då snabbt flera åtgärder.

Det är viktigt att kunna förstå, för annars blir man förvirrad av denna debatt, att det var en moderatledd regerings migrationspolitik som hade försatt Sverige i en situation som innebar att vi tog emot tre till fyra gånger så många asylsökande som vår andel av EU egentligen motsvarar.

När det blev dags för åtgärder, som regeringen lade fram, till exempel gränskontroller och id-kontroller, visade det sig att samma moderater som hade haft ansvar för lagstiftningen nu backade ur när lagstiftningen, som så tydligt skilde sig från den i övriga EU, också visade sina negativa konsekvenser.

Anledningen till att jag påminner om den bilden är att vi här i debatten har hört, och kommer att få höra, moderater prata om en ohållbar situation, en misslyckad integration och en alltför stor invandring. Då ska man komma ihåg att det är samma moderater som varje gång när det blivit skarpt läge har backat ur.

När vi nu ville ha en bred och långsiktig uppgörelse för att Sverige inte ska tillbaka till en situation som 2015 utan hålla kvar den kontroll som den socialdemokratiskt ledda regeringen har skapat blev det, enligt min tolkning, som jag sa i replikskiftet tidigare, för attraktivt för Moderaterna att fortsätta med konflikt och politiskt spel. Det beklagar jag.

Med det sagt vill jag trots allt tacka alla iblandade i det arbete som vi gjorde i Migrationskommittén vid den här tidpunkten och med ungefär samma utomhustemperatur under förra sommaren som nu. Vi satt i förhandlingar, och jag tycker att vi uppnådde en bred samsyn i många frågor. Och jag tycker att detta betänkande speglar en hel del av den samsynen.

Från Socialdemokraternas sida hade vi ett antal ingångar i det arbetet. Det var ingångar som bygger på en socialdemokratisk idé om solidaritet och ansvarstagande när det gäller både flyktingar och utvecklingen av vårt samhälle. Detta innebär bland annat att asylrätten ska värnas. Människor som flyr undan förtryck och krig måste ha rätt att få sina skyddsskäl prövade. Det innebär också att vi trycker på för att alla EU-länder ska ta ansvar gemensamt. Sverige klarar inte av att kompensera för andra länders tillkortakommanden. Det skapar i sin förlängning ett samhälle som inte är bra för någon.

Vi behöver också se till att förutsättningarna och förväntningarna när det gäller att komma in och ta del i samhället blir tydliga. För oss socialdemokrater har rätten till ett arbete stått högst upp på dagordningen. Det är när alla arbetar och bidrar efter sin förmåga som vi också kan utveckla samhället och ge stöd efter behov.

Detta skiljer sig inte på något sätt när det gäller synen på flyktingar. Samhället måste kunna ge snabbt stöd för att den som kommer hit också ska få komma in i den samhälleliga gemenskap som det innebär att ha ett arbete och en egen försörjning.

Med de utgångspunkterna och med målsättningen att få en bred politisk uppgörelse om migrationspolitiken, en uppgörelse som kunde hålla över tid, gick vi in i arbetet. Som alla vet blev inte det resultatet. Men från Socialdemokraternas sida har vi trots det försökt hålla kvar vid det som vi i samtalen var överens om. Därför stod också Socialdemokraterna bakom alla delar av kommitténs betänkande. Även Liberalerna stod i stort sett bakom hela betänkandet. Det är det som regeringen nu lägger fram som huvudsakligt förslag till den framtida migrationspolitiken.

Huvuddelarna och det som är den främsta omställning som gjorts i och med den tillfälliga lagen görs nu om till en permanent lagstiftning. Sverige kommer med detta förslag mer att likna övriga Europa genom att gå från permanenta till tidsbegränsade uppehållstillstånd som huvudregel. Men det är också viktigt för bra möjligheter till integration för den som har

skyddsskäl att det finns en tydlighet i hur man kan få permanent uppehållstillstånd. Det görs genom att det efter tre år är möjligt att söka permanent uppehållstillstånd om man uppfyller vissa krav på försörjning, språk, kunskaper om samhället och att man inte begått brott.

Ett undantag finns när det gäller permanent uppehållstillstånd vid första beslutstillfället, och det är när det gäller kvotflyktingar. Det är personer som väljs ut med hjälp av UNHCR, som bedöms vara de mest utsatta och som har mycket starka skyddsskäl. Detta är dessutom inom ramen för ett arbete som kan sägas skapa säkra vägar i stället för de risker som finns med en flykt över Medelhavet och genom Europa.

De partier som invänder mot att ta emot folk som söker asyl här med hänvisning till att det finns andra mer behövande borde visa det i handling genom en ökning av antalet kvotflyktingar, men så är det ju inte, utan det är tvärtom. Vi har hört Maria Malmer Stenergard beskriva detta, och hon blandar förmodligen ihop begreppen ”fler” och ”färre”. Att ta emot färre kvotflyktingar hjälper inte fler. Det är den enkla logiken.

Jag tror att detta är ett område som vi borde prioritera högt och också borde prioritera högre i samtalen med övriga EU-länder. Om Europas länder hade tagit emot kvotflyktingar till samma andel som Sverige gör skulle läget ha sett betydligt bättre ut. Det skulle avsevärt skapa mer ordning och reda i migrationspolitiken i hela Europa.

När det gäller anhöriginvandring är det i förslaget uppbyggt så att den person som kommer till Sverige inte får längre uppehållstillstånd än den person man anknuter till, det vill säga bor du i Sverige på ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och får återförenas med till exempel din man eller din fru så får hen inte ett längre uppehållstillstånd än vad du har. Men det finns fall där lagstiftningen också kommer att bevilja ett eget självständigt uppehållstillstånd, och det är till exempel om du har blivit utsatt för våld eller kränkning. Det är viktigt att staten markerar tydligt att det alltid är oacceptabelt och att den våldsutsatta, tyvärr nästan alltid kvinnor, måste skyddas.

En viktig förändring som görs gentemot den tillfälliga lagen är att svenska medborgare som har bott utomlands med en partner och vill flytta hem till Sverige tillsammans ska undantas från både försörjningskrav och krav på viss bostad. Personligen hoppas jag att det också kan leda till att alltför långa handläggningstider hos Migrationsverket i denna typ av ärende ska kunna förkortas betydligt.

Sammantaget är den lagstiftning som nu föreslås betydligt stramare än den lagstiftning som Moderaterna genomförde när de satt i regeringen. Men det innebär också att det måste finnas ventiler för att lagstiftningen inte ska få alldeles orimliga konsekvenser, till exempel att familjer som återförenats skiljs åt, att människor som är svårt sjuka utvisas eller att personer utan arbetsförmåga på grund av sjukdom eller skada tvingas att leva på tidsbegränsat uppehållstillstånd under hela livet.

Det som regeringens proposition också gör, till skillnad från Migrationskommitténs förslag, är att hantera frågan om vad som händer när en person har etablerat sig i landet men grunden upphör, det vill säga hur man hanterar situationen med att det inte finns en bortre gräns för tidsbegränsade tillstånd. Det kan till exempel handla om en person som kommit som anhörig men som skiljer sig och som följer anknypningspersonens tillstånd. Därför föreslår regeringen en förändring i den humanitära grund som kommittén föreslog. Grunden finns kvar, nämligen synnerliga skäl för

vuxna, men det läggs till en del om särskilda skäl vid särskild anknytning. Detta gör lagstiftningen mer komplett.

Då får man fråga sig: Finns det någon annan majoritet här i riksdagen? Finns det någon som har ett radikalt annorlunda förslag? Svaret på den frågan är nog ett nja som är starkt lutande mot att bli ett nej. Debatten ska naturligtvis inte föregå omröstningen som vi ska ha lite senare i dag, men jag konstaterar ändå att den migrationspolitik som nu Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna enats om på väldigt många punkter överensstämmer med regeringens proposition när det gäller allt vad jag har pratat om rörande tidsbegränsade uppehållstillstånd och krav för permanenta uppehållstillstånd.

Det finns en del förändringar när det gäller anhöriginvandring och en del förändringar när det gäller ventilerna. Men på det stora hela har de partierna efter, vad jag förmodar, ett års förhandling sedan Migrationskommittén lämnade sitt betänkande inte kommit längre än till förändringar på ett par punkter.

De visar tydligt att det förslag som nu ligger på bordet är det som är mitten i svensk migrationspolitik. Det är det förslag som vi förhandlade om i Migrationskommittén, och det är det som har möjlighet att vinna kammarens gehör. Det är dessutom den politik som har sett till att vi har fått ordning och reda i mottagandet och som innebär att vi, utifrån prognoserna, kan fortsätta att ha ordning och reda samtidigt som vi erbjuder skydd åt människor på flykt.

Med det vill jag, liksom utskottets ordförande Maria Malmer Stenergard, rikta ett stort tack till kansliet för ett oerhört bra arbete. Det är tack vare kansliet vi har denna debatt här i dag. Jag hoppas att åtminstone ni får en lång och vilsam sommar.

Jag vill också framföra ett stort tack till alla i utskottet som har arbetat med detta, och lämnar det därhän under sommaren.

Anf. 23 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Jag har tidigare i dag berömt Socialdemokraterna för att de var beredda att göra stora förflyttningar för att nå en bred överenskommelse. Det berömmet står jag givetvis fast vid.

Det finns dock en punkt som är svår för Socialdemokraterna, vilket jag ärligt talat inte kan förstå. Jag kände redan i kommittén att man inte var beredd att göra särskilt stora förflyttningar när det gällde den. Jag kan inte förstå varför regeringen inte går fram med skarpa förslag eller ens utredningsförslag i sin proposition när det gäller den. Svensk migrationspolitik har en bra rättssäkerhet, men den kan bli bättre. Det handlar om särskilt svåra ärenden, det handlar om konvertitfrågan och det handlar om hbtq-ärenden i asylprocessen. Sverige kan göra mer för att få en ännu bättre och ännu mer rättssäker asylprocess, så att vi politiker kan vara trygga med att de beslut som fattas är korrekta.

Min fråga till Socialdemokraterna och Rikard Larsson är ganska enkel: Varför vill inte Socialdemokraterna göra mer för att stärka rättssäkerheten i svensk asylprocess?

Anf. 24 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Jonny Cato, för frågan!

Vi vill göra mycket för att stärka rättssäkerheten i asylprocessen och jobbar ständigt med det. Regeringen jobbar naturligtvis också med det gentemot sina myndigheter.

Jag tror att man ska komma ihåg det uppdrag som Migrationskommittén hade. Jag tror också att man ska vara medveten om den tid Migrationskommittén hade på sig. Vi hade ett år på oss i ett ganska svårt uppdrag: att försöka komma överens brett om en ny migrationslagstiftning för Sverige. Min bedömning – jag tror att ordföranden i kommittén delade den – är att det inte fanns någon möjlighet för kommittén att sätta sig ned och göra en stor rättssäkerhetsutredning om migrationspolitiken.

Man ska nog akta sig för att måla upp en bild av att en parlamentarisk kommitté ser stora hot mot rättssäkerheten inom migrationspolitiken. Vi ser inte de stora hoten mot rättssäkerheten. Vi ser naturligtvis ett antal områden där det kan bli betydligt bättre och ett antal områden där vi kan ha synpunkter på hur man hanterar det. Men jag tror inte att det leder någon vart att försöka misstänkliggöra det svenska systemet för behandling av asylansökningar.

Jag tror att vi ständigt behöver arbeta med rättssäkerheten, och jag tycker att man ständigt arbetar med den.

Vi ska komma ihåg att vi har ett rättssystem för migrationspolitiken som speglar det vi har på alla andra områden i samhället. Det är vi som stiftar lagar. Det är myndigheterna som fattar beslut. Men myndigheternas beslut överprövas också i rättsliga instanser, i domstolar, precis som inom alla andra områden. Det är klart att varje del kan bli bättre på sitt arbete. Men jag tror inte att det är gynnsamt att sprida en bild av att det inte fungerar.

Anf. 25 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Jag blir ärligt talat lite besviken, Rikard Larsson. Jag tycker inte att Centerpartiet sprider en bild av att rättssäkerheten i svensk migrationspolitik inte fungerar. Vi misstänkliggör inte systemet. Det vi säger är att det kan bli ännu bättre. Det är inget konstigt i sig att en riksdagsledamot tycker att ett system som är i stora delar bra men har brister kan bli ännu bättre.

Det stämmer inte heller att vi inte diskuterade frågan i kommittén. Det stämmer inte heller att det inte fanns förslag på bordet. Men de försvann i sista sekund när ordföranden plötsligt lade fram ett förslag som till punkt och pricka stämde överens med hur Socialdemokraterna tänkte rösta.

Att säga att vi inte hade tid stämmer alltså inte. Vi lade mycket tid på rättssäkerheten. Jag hade kanske velat lägga mer tid på det och mindre på ett volymmål. Men vi lade mycket tid på diskussioner om hur vi kan öka rättssäkerheten. Och det fanns många förslag, som vi sedan kastade i papperskorgen.

Jag står fast vid min fråga: Varför går inte regeringen fram med de förslagen? Om det inte fanns tid hade regeringen i alla fall kunnat tillsätta en ny utredning som hade kunnat titta brett på hur vi kan öka rättssäkerheten i migrationspolitiken. Varför är det så svårt för Socialdemokraterna?

Detta borde inte sitta långt inne. Det borde inte vara ett svårt beslut för regeringen att fatta. Det vore också väldigt bra för alla hbtq-personer som

kommer hit. Rapport efter rapport lyfter fram att det finns brister som vi kan åtgärda ganska enkelt. Då vore det väl smakfullt om regeringen till-satte en bred utredning om hur vi kan öka rättssäkerheten i svensk asyl-process.

Anf. 26 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Jonny Cato!

Jag hävdar nog inte egentligen att det är Jonny Cato och Centerpartiet som misstänkliggör systemet. Men genom sitt agerande riskerar man att gå dem som misstänkliggör systemet till mötes. Jag tror också att det hade blivit ännu starkare om Migrationskommittén hade landat i lite hastigt framtagna uttalanden om att rättssäkerheten inte fungerar i migrationspoli-tiken.

Jag tycker inte att vi hade tid att göra en seriös utredning. Vi hade tid att sitta och diskutera enskilda fall och tidningsartiklar och seriösa rappor-ter som vi hade läst. Men det är inte så man gör en utredning. Det är inte så man kommer fram till slutsatser om rättssäkerheten är god eller inte. Då måste man nog göra lite andra bedömningar.

Det som Jonny Cato talar om är väldigt viktigt. När det gäller till ex-empel hbtq finns det rapporter som pekar tydligt på bristerna. När den ty-pen av rapporter kommer är det viktigt för mig att försäkra mig om att den ansvariga myndigheten ser rapporterna, förstår kritiken och vidtar åtgär-der. Jag är väldigt trygg med att Migrationsverket i sina beskrivningar av hur man arbetar med frågorna tar till sig den kritik som finns.

På det sättet arbetar man för att stärka rättssäkerheten. Man har myn-digheter som ständigt ser över sina processer och domstolar som hela tiden kan överpröva de beslut som myndigheterna fattar. På det sättet skapar man god rättssäkerhet.

Anf. 27 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Förra sommaren skrev Rikard Larsson under ett betänkan-de med förslag om att det skulle krävas kunskaper i svenska och om det svenska samhället för att få permanent uppehållstillstånd. I augusti förra året sa också Morgan Johansson till DN om samma krav: ”Om man ansö-ker om permanent uppehållstillstånd och tänker leva här så är det ett rim-ligt krav att man vet vilket samhälle man kommit till.”

Sedan strök Socialdemokraterna de kraven. På bara några månader har man svängt och levererat ett förslag helt utan krav på kunskaper i svenska eller om det svenska samhället.

Det här gäller på punkt efter punkt som Socialdemokraterna stod bakom förra sommaren – Moderaterna, Kristdemokraterna, Sverigedemo-kraterna och Liberalerna lägger i riksdagen fram förslag som Socialdemo-kraterna nu kommer att rösta emot. Det handlar om krav på kunskaper i svenska och om det svenska samhället, som jag nämnde, en mer begränsad humanitär skyddsgrund och begränsade undantag från försörjningskravet vid både anhöriginvandring och permanent uppehållstillstånd, för att näm-na några saker.

På alla de här punkterna har ni lagt fram förslag som leder till mer in-vandring än det som ni stod bakom förra sommaren, Rikard Larsson. Då röstade ni alltså för det som ni nu kommer att rösta emot. Nu har ni svängt 180 grader. Då ställer man sig naturligtvis frågan: Vad tycker egentligen

Socialdemokraterna? Varför vill ni öka invandringen? Jag tror tyvärr att svaret är att ni har en mycket vag uppfattning om vad ni möjligen skulle vilja, men att makten är överordnad allt – faktiskt också Sveriges bästa. Men jag hör gärna svaret.

Prot. 2020/21:146

22 juni

-----

*Ändrade regler i
utlänningslagen*

Anf. 28 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Moderaterna borde kunna känna igen en 180-graderssväng, eftersom det är precis en sådan Moderaterna har gjort i migrationspolitiken. Man har gått från att ha infört en av de mest generösa lagstiftningarna i Sverige någonsin till att nu säga att man ska sätta stopp för invandringen. Det är ju det som är Moderaternas facit, och det är det som är anledningen till att vi står och diskuterar den här frågan utifrån ett migrationsbetänkande och en migrationskommitté som hade att hantera den situation som uppstod 2015. Detta är Moderaternas 180-graderssväng. Man borde känna igen en 180-graderssväng, men man gör det uppenbarligen inte.

Vi har inte gjort någon 180-graderssväng. Vi står kvar vid de principer som var vägledande för oss i Migrationskommitténs arbete. Man får nog ändå vara så pass ärlig att man påminner sig om hur resonemangen gick i Migrationskommittén. Samma dag som Migrationskommitténs förhandlingar sprack hade vi bokat in en träff med dem som satt och utredde språkkraven i förhållande till medborgarskap. I kommittén var vi överens om att vi inte kan sätta upp några krav för svenska språket eller samhällskunskaper utan att veta hur det kommer att se ut för medborgarskap.

Det mötet blev naturligtvis inställt, eftersom vi inte fick någon bred uppgörelse. Det innebar också att Migrationskommittén inte lade fram ett skarpt förslag på exakt hur de här kraven skulle se ut. Men man förde ett resonemang om det, och man sa att man skulle koppla det till medborgarskap. Eftersom kraven för medborgarskap inte är klara kan vi inte heller föra in kraven för permanent uppehållstillstånd. Denna process kommer man lite utanför i samma stund som en uppgörelse spricker, men vi behöver genomföra den processen.

Anf. 29 MARIA MALMER STENERGÅRD (M) replik:

Fru talman! Jag tror att jag måste friska upp Rikard Larssons minne lite. Vi sa exakt vilken nivå vi ville ha kunskapskraven på i betänkandet. Vi sa att vi ville ha krav på kunskap om svenska samhället för permanent uppehållstillstånd. Detta var vi överens om. Man gav regeringen i uppdrag att komma fram med de exakta närmare bestämmelserna för hur det skulle utformas. Det är helt normalt. Det är precis så man gör. Morgan Johansson framhöll själv i en artikel att han hade ett år på sig att ta fram dem. Men det mäktade man tydligen inte med – eller så ville man inte, eller också svängde man. Vem vet? Nu står vi här i alla fall, utan krav på kunskaper i svenska och kunskaper om det svenska samhället, som Socialdemokraterna sa sig vilja ha. Det var uppenbarligen inte så viktigt.

När det gäller historiebeskrivningen: Det var absolut så att Moderaterna var med och förde en oansvarig invandringspolitik. Jag tror att både Moderaterna och Socialdemokraterna vet vilket misstag det är att ta med Miljöpartiet i invandringspolitiksbåten. Men det var inte så att vi införde denna politik. Vi tog i princip helt över den efter Socialdemokraterna.

Det blir mest hederligt om man säger som det är. Vi har båda under olika regeringar haft ansvar för att vi fått en helt ohållbar politik. Ja, Moderaterna har gjort en helomvändning om 180 grader. Det är nu ganska många år sedan. Nu driver vi på för en minskad invandring. Till skillnad från Socialdemokraterna är det inte någonting vi bara säger. Vi trycker också i den här kammaren för en minskad invandring. Socialdemokraterna lovar sina väljare att de ska minska invandringen, men varje gång de kallas hit för att trycka trycker de på knappen för ökad invandring. Det är så bedrövtligt.

Anf. 30 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! "Var med och förde", säger Maria Malmer Stenergard. Att Moderaterna "var med och förde" den politiken är så långt Maria Malmer Stenergard kan sträcka sig. Vi andra vet ju hur det var. Vi har bilderna på hur den moderata migrationsministern stod och jublade i tv på presskonferensen och var överlycklig över att man nu hade nått en uppgörelse om en betydligt mer generös migrationspolitik. Det var inte så att ni "var med och förde" en sådan politik, Maria Malmer Stenergard. Ni *ledde* den politiken. Ni hade fullt ansvar för den. Men det var ett ansvar som ni vägrade ta. Ni vägrade också ta ansvar vid flyktingkrisen 2015, och ni vägrade ta ansvar när vi skulle göra upp om en ny politik i Migrationskommittén. Det är Moderaternas facit i migrationspolitiken. Vid varje givet tillfälle företrar ni opposition framför att ta ansvar.

Det är inte så att regeringen har släppt språkraven. De ska införas. Men de måste harmoniseras med de krav som ska finnas för medborgarskap. Migrationskommittén skrev också i sitt betänkande att det är viktigt att göra det; man kan se det som en tvåstegsraket. Kraven när det gäller till exempel svenska språket i samband med permanent uppehållstillstånd måste vara lägre än kraven som sedan ställs för medborgarskap. Det var det resonemang vi förde. Då kan man naturligtvis inte slutgiltigt slå fast de lägre kraven utan att man har slagit fast de högre kraven. Vi har inte släppt den frågan. Fortfarande anser vi att det ska ställas krav på kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället tillsammans med krav på försörjning och vandel för att man ska få permanent uppehållstillstånd i Sverige.

Anf. 31 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Rikard Larsson har alldeles rätt i att Socialdemokraterna stod bakom hela Migrationskommitténs betänkande. Rikard Larsson har däremot fel i att det är detta betänkande som nu ska genomföras i Sverige. I det betänkandet var Liberalerna och Socialdemokraterna i stort sett helt överens, förutom på någon punkt. Men efter att Migrationskommittén lade fram sitt betänkande gick det bara några veckor innan Socialdemokraterna helt ogenerat och nonchalant övergav en rad av de ståndpunkter som man drivit i Migrationskommittén.

I Migrationskommittén stod Socialdemokraterna till exempel bakom att det är rimligt att vi upp till 21 års ålder ska kunna stoppa anhöriginvandring för att motverka tvångsäktenskap i syfte att skydda exempelvis en flicka i Sverige från att behöva leva resten av sitt liv med en person hon inte själv vill leva med. Det vill nu helt plötsligt Socialdemokraterna – och

även Centerpartiet, av någon märklig anledning – sänka till 18 år. Man vill medvetet försvåra våra möjligheter att motverka tvångsäktenskap.

Fru talman! En annan fråga var den humanitära ventilen. Där var vi överens om att synnerligen ömmande omständigheter är det som ska gälla i Sverige. Men helt plötsligt vill Socialdemokraterna nu i stället ha en ny och mycket bred grund som gör att stora grupper vuxna som har fått avslag på sina asylansökningar ska få stanna kvar i Sverige i alla fall.

Den här listan kan göras längre. Socialdemokraterna vill nu till exempel plötsligt att stora grupper inte ska behöva försörja sig för att erhålla permanenta uppehållstillstånd. Sanningen är ju att Socialdemokraterna har gjort så stora eftergifter åt Miljöpartiet att man inte längre står upp för en rimlig och ordnad migrationspolitik. Varför är det så, Rikard Larsson?

Anf. 32 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Det är inte så som Fredrik Malm säger. När vi hade våra förhandlingar förde vi diskussioner – jag tror att även Fredrik Malm kommer ihåg detta – om hur vi skulle hantera remissynpunkterna efter att ha kommit överens om ett migrationsbetänkande. Vi visste ju att det skulle komma en rad synpunkter – precis som i allt annat normalt politiskt arbete – som Migrationskommittén kanske inte beaktat.

En av de frågor som vi diskuterade i Migrationskommittén handlade om de tidsbegränsade uppehållstillstånden. Där landade vi i att inte sätta någon borte parentes. Måste det finnas en borte gräns när man inför tidsbegränsade uppehållstillstånd som huvudregel i stället för permanenta? Är det rimligt att en person för all framtid kan gå på tidsbegränsade? Vi diskuterade det, men vi i kommittén landade i att vi inte ska ha en borte parentes.

Det tillsammans med remissvaren gör att regeringen behöver hantera ett antal frågeställningar. Är det rimligt att till exempel personer som inte får permanent uppehållstillstånd för att de kanske inte uppfyller alla delar men som ändå har fått en väldigt stark anknytning till Sverige ändå ska gå kvar på tidsbegränsade uppehållstillstånd?

Är det rimligt, oavsett hur länge konflikten pågår i det land som en person kommer ifrån eller att det finns asylskäl, att personen under hur lång tid som helst ska gå på tidsbegränsade uppehållstillstånd? Efter 15–20 år ska man kunna säga: Nu upphörde konflikten i ditt hemland, och nu åker du hem. Eller är det rimligare att man tar hänsyn till hur personen har anpassat sig till landet?

Delvis för att remissinstanserna pekade på de här frågorna behövde man hantera dem. Det hanterade regeringen i betänkandet.

Anf. 33 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Det är väldigt bekvämt för Rikard Larsson att kunna gömma sig bakom remissinstanser. Sanningen är att samtliga punkter där Socialdemokraterna ändrat uppfattning råkar sammanfalla med Miljöpartiets reservationer i Migrationskommitténs betänkande.

Sanningen är att Socialdemokraterna har valt att sätta det sakpolitiska innehållet för att vi ska få rimliga regelverk för migrationen åt sidan för att i stället hålla Per Bolund och Märta Stenevi på gott humör. Man vill hålla ihop sin regering.

Jag förstår att ett parti som är regeringsbärande vill hålla ihop sin regering. Men det jag inte förstår är hur man kan göra så stora eftergifter gång på gång och år efter år.

Fru talman! Det handlar inte bara om de här eftergifterna. Socialdemokraterna har mot partiets egen vilja drivit igenom till exempel den så kallade nya gymnasielagen. Där har stora grupper personer som har fått avslag ändå kunnat få uppehållstillstånd i Sverige.

Socialdemokraterna har mot sin vilja skrivit in i svensk lagstiftning att en person inte ska behöva vare sig styrka sin identitet eller göra den sannolik. Jag tror att det för väldigt många framstår som något apart att Sverige som stat i sin lagstiftning ska skriva in att vi uttryckligen inte anser att en person som ska ges uppehållstillstånd i Sverige ska behöva klargöra vem hen är.

Därtill lade man nu fram förslag att en person ska kunna få uppehållstillstånd eller till och med permanent uppehållstillstånd i Sverige enbart på basis av till exempel yrkesintroduktionsanställningar eller lån hos Centrala studiestödsnämnden. Det är att gå ifrån hela idén om att det är skyddsbehoven som ska vara det centrala.

Det är inte ordning och reda, Rikard Larsson. Det är någonting helt annat.

Anf. 34 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag gömmer mig inte bakom remissinstanserna, men jag lyssnar på dem. I annat fall skulle det vara fullständigt meningslöst att över huvud taget skicka ut Migrationskommitténs betänkande på remiss. Det gjorde vi. Vi skickade ut hela betänkandet på remiss. Det var precis vad vi hade sagt att vi skulle göra. Fredrik Malm påstår att alla de eftergifter som vi har gjort stämmer överens med Miljöpartiets reservationer i kommittén. Då har Fredrik Malm läst Miljöpartiets reservationer väldigt dåligt.

Det är ingen hemlighet, och har aldrig varit någon hemlighet, att vi hade olika utgångspunkter i det arbete som vi bedrev i Migrationskommittén. För oss var det väldigt angeläget att vi inte i någon större utsträckning skulle glida ifrån den lagstiftning som vi hade tagit fram som en tillfällig lag där vi hade anpassat Sveriges migrationslagstiftning till vad som gäller i övriga Europa. Det är också fallet med det betänkande som nu finns. På punkt efter punkt anpassar vi detta till vad som gäller i övriga Europa.

När det gäller de humanitära skälen och humanitär grund var Fredrik Malms parti och mitt parti överens om att vi skulle införa en humanitär grund i januariavtalet. Vi var också överens om att det skulle gälla för familjeåterförening. Det som vi var överens om skulle gälla för familjeåterförening finns nu med i betänkandet. Det återfinns inte i Fredrik Malms och Liberalernas uppgörelse med de andra partierna.

Anf. 35 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Det har varit några stökiga dagar nu på slutet. Under de dagarna har partierna försökt att kommunicera och sätta en bild av det egna partiets ageranden.

De socialdemokratiska ministrarna har i olika medier kommunicerat bilden av att Socialdemokraternas handslag är att lita på och att Stefan Löfven sätter Sveriges bästa främst.

Det är utifrån de två påståendena som jag skulle vilja ställa en fråga till Rikard Larsson, som precis som jag har suttit i den migrationspolitiska kommittén under nästan ett helt år, vars slutresultat vi delvis tar ställning till här i dag.

Det är delvis därför att Socialdemokraternas handslag och deras vilja att sätta Sverige främst inte riktigt gäller på migrationsområdet. Där är det fortsatt maktinnehav som prioriteras framför den politik som ni har argumenterat för att ni anser vara den bästa.

Ni står bakom samtliga 26 förslag som slutbetänkandet innehöll. Miljöpartiet reserverade sig mot 23 av de punkterna. När nu propositionen landar på riksdagens bord har det skett en hel del förändringar från den politik som Rikard Larsson argumenterade för och sa att socialdemokratin står bakom.

Ni är nu villiga att klubba igenom en politik som leder till ökad invandring. Hur går det agerandet ihop med att ett handslag är att lita på? Än mer intressant är: Hur kan en politik som ni inte delar vara den bästa för Sverige?

Anf. 36 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag skulle egentligen bara kunna använda hela detta replikskifte till en enda fråga: Vilket handslag? Det var ingen att ta i hand med. Ni försvann ju. Vi var ensamt parti på 26 punkter. Vem var det vi tog i hand med? Kristdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna och alla andra partier flydde iväg. Vilket handslag är det Hans Eklind talar om? Det fanns inget handslag.

Det innebär naturligtvis att regeringen försätts i en situation där man ändå måste gå fram med politiken här. Ni i Kristdemokraterna och de andra hade ju sagt nej. Ni hade sagt: Det kommer vi inte att genomföra. De punkterna kommer vi inte att gå vidare med. Tillsammans med vem skulle vi ha gått vidare med det förslaget?

Nu har vi en regering tillsammans med Miljöpartiet. Naturligtvis fick man ha förhandlingar därför att en proposition skulle behöva läggas fram. Hans Eklind kommer ihåg de diskussioner vi hade. Jag vet inte om jag nu avslöjar saker som man inte ska avslöja. Men med all respekt, fru talman, struntar jag i det just nu.

Hans Eklind vet om de diskussioner som vi hade om hur man skulle kunna få fram ett förslag i kammaren med lite svårigheter om inte regeringspartierna var samlade bakom förslaget. Hans Eklind vet om de diskussionerna. Ni ville inte ta i handen. Ni ville inte vara med och genomföra denna politik.

Jag har en enkel fråga till Hans Eklind: Vilket handslag mellan Kristdemokraterna och Socialdemokraterna är det Hans Eklind syftar på?

Anf. 37 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Vi har reserverat oss på 3 punkter i det slutbetänkande som Rikard Larsson refererar till. På de övriga 23 punkterna har vi inte reserverat oss. Det är den politik som vi därmed anser att vi kan stå bakom. Det är vad jag syftade på när det gällde handslag.

Sedan finns det 26 förslag i slutbetänkandet, Rikard Larsson. De finns av det enkla skälet att det fanns en majoritet i den migrationspolitiska

kommittén som vi satt i. Om det inte fanns någon majoritet hade där inte funnits en enda punkt.

Statsministern har här i kammaren under en partiledardebatt konstaterat det uppenbara, nämligen att det finns en koppling mellan stor migration, bristande integration och den kriminalitet vi ser i Sverige. ”Det är glasklart”, konstaterade Löfven, om jag får citera honom.

Men om det nu är glasklart, varför överger då ert parti i regeringsställning de förslag som ni ändå sa att ni ville rösta för och som ni röstade för i slutvoteringen i den migrationspolitiska kommittén? Jag tänker framför allt på den humanitära ventilen som nu blir så bred att Migrationsverket konstaterar att den inte längre är en ventil som kommer att användas i undantagsfall – det blir en motorvägsventil.

Jag tänker på språk- och samhällsorienteringskrav för permanenta uppehållstillstånd. Vi var ju överens om det här. Nu skjuts de på framtiden, trots att vi vet att språket är viktigt för att en person ska kunna bli anställbar.

Det är inte Sveriges bästa som ni röstar för här i dag. Ni röstar för en produkt som ni har gått med på att för undvika en regeringskris. Det är sanningen, och det vet alla vi som satt med Rikard Larsson i kommittén och som lyssnade på hur Rikard Larsson argumenterade.

Ni har lyckats få fram en produkt för att ni ska kunna hålla ihop denna regering, ingenting annat.

Anf. 38 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Alla som vill kan göra sin egen bedömning genom att jämföra den proposition som nu finns med förslaget från Migrationskommittén. Då kommer man att se att huvuddragen i propositionen stämmer överens med det som vi stod bakom när vi satt i kommittén.

Den viktiga förändringen av migrationspolitiken med det här beslutet, som jag tror att Hans Eklind och andra helt missar men som är ett oerhört viktigt besked, är att vi inte går tillbaka till en utlänningslag som väsentligt skiljer sig från övriga Europa, utan vi håller fast vid den politiska omläggning som gjordes i samband med flyktingkrisen 2015. Det tror jag är det absolut viktigaste beskedet, och det visar den här lagstiftningen väldigt tydligt.

Jag har kommenterat språk- och samhällsorienteringskraven, och vi backar inte från dem. Det ska införas sådana krav, men jag har också förklarat hur det måste hänga ihop med språk- och samhällsorienteringskraven för medborgarskapet.

Hans Eklind säger att man stod bakom Migrationskommitténs betänkande, men det är ju inte så att Hans Eklinds uppgörelse med de andra partierna om de sju punkter som man lyckades förhandla fram på ett år överensstämmer med Migrationskommitténs förslag, till exempel när det gäller alternativt skyddsbehövande och rätten till familjeåterförening.

Vi hade gärna gjort ett handslag med Hans Eklind och Kristdemokraterna, men det vill de inte. Då blev situationen som den blev. Vi måste hantera migrationsfrågan trots att Kristdemokraterna inte ville detta.

Anf. 39 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! I propositionen som vi diskuterar i dag finns det en hel rad nya uppluckringar av migrationspolitiken. Det räcker alltså inte med de

nivåer som har cementerats under åren före corona på mellan 20 000 och 25 000 asylsökande. Man vill ha fler. Jag noterar att Rikard Larsson inte nämner någonting om konsekvensanalyser kring detta. Det är också någonting som i princip saknas totalt i propositionen.

Fru talman! Det är inte svårare än så här: Om pulleffekterna ökar för asylrelaterad invandring kommer den asylrelaterade invandringen att öka. Den fråga som Rikard Larsson bör svara på är därför hur mycket den kommer att öka med regeringens förslag och vilka konsekvenser det här kommer att få i ett redan splittrat och segregerat Sverige.

Fru talman! Ju fler incitament det finns för att söka sig till just Sverige, desto större andel kommer att göra det. Exempelvis den nya och vansinnigt generösa så kallade skyddsgrunden är ju ett rent slukhål som pullfaktor. Frågan som ledamoten Larsson gärna får svara på och utveckla är därför: Hur mycket kommer den asylrelaterade invandringen att öka med regeringens förslag? Vad kommer det att kosta svenska skattebetalare? Hur kommer det att påverka det svenska pensionssystemet etcetera?

Anf. 40 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack så hemskt mycket för frågan – tror jag.

Detta är lite av Sverigedemokraterna i sitt esse. När vi diskuterar migrationspolitiken och den lagstiftning som ska ligga till grund för hur man ska kunna få asyl i Sverige och vad som ska gälla för familjeåterförening kommer Sverigedemokraternas vanliga bild upp. Man målar upp ett system som om vi lägger en beställning till omvärlden på 25 000 eller 32 000 eller 27 000 personer. Sverigedemokraterna ville lägga beställningen på minus några tusen, tror jag.

Så går inte migrationspolitik till. Så ser inte verkligheten ut för migranter. De som flyr ska ha rätt att få sin sak prövad. Det är inte så att vi har tagit fram ett betänkande med en nivå på 22 000. Det föreslog Moderaterna som enda parti. Till och med Sverigedemokraterna sa att det nog inte är meningsfullt att sätta den typen av mål, för det fungerar inte riktigt på det sättet. Då är det bättre att man i stället beskriver den politik man vill ha, och sedan får andra – Migrationsverket i det här fallet – beskriva vilka konsekvenser det får.

Jag kan konstatera att enligt Migrationsverkets konsekvensbeskrivningar kommer vi att ligga kvar på de nivåer som vi har uppnått med den tillfälliga lagstiftningen. Det har gjort att vi har fått betydligt bättre kontroll över migrationen till Sverige än vad vi hade med den tidigare lagstiftningen, och den kontrollen vill vi behålla.

Anf. 41 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Det här är något revolutionerande. Att den migrationspolitik vi har faktiskt kan påverka antalet som söker sig till Sverige trodde jag var ganska självklart för de flesta. Men jag förstår nu att Socialdemokraterna inte alls förstår det här med push- och pulleffekter.

Då kanske det är av den anledningen som migrationsminister Morgan Johansson är den migrationsminister i Sveriges historia som har släppt in flest invandrare till Sverige. Under de första åren i ministerrollen lyfte han ju inte ett finger för att minska invandringen. Det hände inte förrän man var nödd och tvungen till det.

Nu funderar jag på varför man över huvud taget gjorde den ändringen om man inte förstår att det finns ett samband mellan pullfaktorer och antalet som kommer till Sverige. Det låter jättemärkligt, och jag skulle gärna vilja att ledamoten Larsson utvecklade det lite grann och kanske svarade på ytterligare några följdfrågor om det här.

När vi nu får den ökade invandring som vi kommer att få med den här mjäkiga och mesiga lagstiftningen, hur kommer det att påverka samhället? Var ska alla bo? Hur kommer det att påverka bostadsbristen? Över 80 procent av befolkningen i Kista till exempel är av utländsk bakgrund. I Rosengård är det ännu fler. Vad ska man integreras in i när alla svenskar har flyttat ut? Nära hälften av befolkningen i både Botkyrka och Södertälje är utrikesfödd. Hur ska skolorna fungera om det inte finns någon infödd svensk kvar i klassrummen? Hur ska vården fungera när alla behöver tolk för att prata med varandra?

Var finns konsekvensanalysen, och hur ser ledamoten Larsson på det här med pullfaktorer?

Anf. 42 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag satt under ett antal år som politiker i Region Skåne och jobbade med sjukvårdspolitik. Ett av de stora problemen vi hade för att få sjukvården att fungera där var en väldigt stor brist på läkare och sjuksköterskor. Runt omkring i Landstingssverige gjordes stora projekt där man till exempel i kontakt med Polen fick polska läkare och sjuksköterskor för att man skulle klara vår sjukvård.

Jonas Andersson bör nog fundera på vad som händer om vi inte får folk och arbetskraft utifrån som också är med och bär upp vårt samhälle, som bussförare, läkare och sjuksköterskor. Detta glömmar Sverigedemokraterna helt bort. Sverigedemokraterna ser i princip alla som flyr och som invandrar till Sverige som potentiellt kriminella eller kriminella. Det är en förnedrande människosyn.

När det gäller push- och pullfaktorer förde ju kommittén ett antal resonemang om det. Det är klart att om vi har en lagstiftning som väsentligt avviker från andra europeiska länder finns det en risk att vi också får ta en betydligt större del av ansvaret, vilket vi gjorde.

Det ändrar vi på nu. Nu har vi en lagstiftning som bättre stämmer överens med övriga Europas.

Men det blir lite lustigt när man börjar prata med sverigedemokrater om push- och pullfaktorer, framför allt om pullfaktorer, för det är klart att folk söker sig till Sverige också av andra anledningar. Stabil, fungerande demokrati, bra jämställdhet, ett starkt välfärdssamhälle – vill Jonas Andersson att vi också i de delarna, som är så kallade pullfaktorer, ska ligga lite lågt? Ska vi dra oss tillbaka lite när det gäller jämställdheten och välfärden? Jonas Andersson har inte fler repliker, så han kan inte svara på det, men han har möjlighet att komma in på det i sitt huvudanförande. Vi andra kan ju bläddra efter Sverigedemokraternas jämställdhetspolitik.

Anf. 43 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD):

Fru talman! Det gäller att i god tid planera och ge goda förutsättningar.

För nästan exakt två år sedan kom direktiven till en kommande migrationskommitté. Den kommittén arbetade sedan i ett år med att försöka hitta

en bred överenskommelse med minsta gemensamma nämnare mellan partierna för en migrationspolitik som skulle vara långsiktigt hållbar.

Migrationspolitiken skulle svara mot samhällets behov, hette det. Man skulle i god tid planera för grundläggande samhällsservice till personer som bosätter sig i Sverige och ge dessa individer goda förutsättningar att etablera sig i landet.

Att i god tid planera och ge goda förutsättningar kan låta självklart, men faktum är att det är något ganska nytt i Sverige efter decennier som präglats av den totala motsatsen. Den historiken är viktig, fru talman. Den går inte att bortse från. Vi lever inte i ett vakuum. Sverige har haft en fullkomligt naiv syn på migration, där ledande politiker och politiska partier haft skyggglapparna så hårt fastspända att sikten varit nästan noll.

”Det kostar oss alltså två quattro stacionis, en stor Fanta och ett Netflix-abonnemang att rädda livet på 80 000 människor i år.” Så skrev komikern Henrik Schyffert, och det politiska etablissemanget applåderade som cirkussälar åt denna ekonomiska briljans.

”Jag flyger ofta över den svenska landsbygden och det skulle jag vilja råda fler att göra. Där finns oändliga fält och skogar. Där finns mer plats än man kan föreställa sig. De som hävdar att landet är fullt, de bör visa var det är fullt.” Det menade dåvarande statsminister Fredrik Reinfeldt, som uppenbarligen trodde att det var brist på markyta som var problemet i migrationspolitiken.

Öppna era hjärtan! Bygg inga murar! Refugees welcome! Allt åt alla! Den historiken måste vi ha med oss in i den här debatten, fru talman.

Under september och oktober 2015 anlände 10 000 asylsökande i veckan till Sverige. Det är alltså ett nytt Karlstad på åtta veckor. Kommunerna var desperata. Migrationsverket var desperat. Kostnaderna rakade i höjden, och alla kunde se systemkollapsen närma sig. I ren panik, gråtande, vidtog regeringen äntligen åtgärder för att bromsa strömmen av såväl flyktingar som lycksökare. Det var allt annat än att i god tid planera och ge goda förutsättningar.

Låt mig dra några siffror, fru talman! Det är siffror som är viktiga för att förklara utifrån vilken kontext diskussionerna om den framtida migrationspolitiken måste föras, för det går naturligtvis inte att frikoppla migrationen från den situation som Sverige befinner sig i och hur den har uppstått.

Fru talman! 1,2 miljoner uppehållstillstånd har delats ut under 2010-talet. Det är mer än ett nytt Stockholm.

Vi har sett den största befolkningsökningen i Sveriges historia. Nästan hela ökningen beror på invandringen. Alla de här behöver inte bara en landyta att bo på. De behöver bostad, skola, sjukvård, tandvård, polisskydd och sociala insatser, och i alltför många fall behöver de försörjas av det allmänna.

Över en halv miljon människor sökte asyl i Sverige under 10-talet. De flesta fick stanna.

En stor majoritet av alla utrikesfödda är inte självförsörjande ens efter tio år i landet. Detta trots decennier av dyra satsningar för ökad integration. 675 000 utrikesfödda lever i första hand på bidrag, visar nya siffror. Visst finns det även inrikesfödda som gör det, absolut, men 85 procent av dem som lever på bidrag är utrikesfödda.

Tittar man närmare på statistiken ser man att exempelvis syrier har en inkomst av arbete som ligger på 14 procent av inrikesföddas. För somalier ligger den på 21 procent.

Arbetslöshetsgapet mellan inrikesfödda och utrikesfödda är rekordstort, närmare 16 procent. Tittar man enbart på utrikesfödda från de största asylländerna ser man att gapet är ännu större. Vi är alltså fortsatt i absolut världsklass när det gäller de här problemen, trots statsministerns ord om Europas lägsta arbetslöshet.

Fru talman! 20 procent, alltså en femtedel av Sveriges befolkning, är födda utomlands. Det bör sättas in i någon typ av kontext, det också. Vi kan ju ta som exempel invandrarlandet USA, som historiskt sett aldrig haft över 15 procent utrikesfödda.

Våra grannländer har följt utvecklingen med förfäran. Danskarna står beredda att stänga gränsen mot Sverige för att hålla ute svensk kriminalitet medan norrmännen ironiskt talar om ”det svenska tillståndet”.

Att utanförskapet i Sverige är enormt vet vi redan, och tyvärr fortsätter det att växa. Inga integrationsåtgärder har funkade oavsett hur många miljoner eller miljarder som östs ned.

Det här gäller tyvärr även skolan. Vi har alla hört om Pisaresultatet, som inte bara var riktigt dåliga för Sverige utan också kom med en stor skandal: Regeringen mörkade siffrorna och trixade för att det skulle se bättre ut. Man valde att inte räkna med de tusentals svenska skolelever som inte kan svenska. Då skulle det inte se bra ut, fru talman, och man måste ju tänka på ”Sverige-bilden”.

En fjärdedel av alla skolelever i dag har utländsk bakgrund. Vid många skolor i Stockholm, Malmö och Göteborg men även i mindre städer som Borlänge och Linköping är upp till 80 procent, i vissa skolor mer än 90 procent, av eleverna utländska.

Hur ska de ha en chans att lära sig svenska ordentligt? Hur ska de ha en chans att komma in i vårt samhälle och lära sig svensk kultur om de aldrig träffar en svensk? Vad är lösningen? Är det att busa runt elever beroende på härkomst? Ska varje skola ha en viss kvot av invandrabarn?

Det här är bara några av de praktiska problemen som man måste lösa. Det är inget vakuum. Vi har en situation i Sverige i dag som har byggts upp utifrån en oansvarig migrationspolitik under alltför många år.

Fru talman! Det här är onekligen en mörk bild, men det är verkligheten i Sverige i dag – den osminkade verkligheten i hårda siffror.

Vart och ett av de faktum jag nämnde borde mana till eftertanke. Integrationskapaciteten ligger inte på noll; den är negativ. Och det går inte att skilja integration från migration.

Fru talman! Den tillfälliga lagen som infördes i panik av regeringen 2016 och förlängdes 2019 betydde att den akuta krisen kunde avväjas. Men den har inte löst de grundläggande problemen. Den ger inte goda förutsättningar för etablering i Sverige för människor med låg utbildningsgrad och svaga språkkunskaper som saknar självförsörjning och lever i utanförskap i områden där nästan ingen talar svenska. Och sedan den tillfälliga lagen trädde i kraft i juli 2016 har ytterligare över 600 000 utlänningar invandrat till Sverige.

En ny, långsiktigt hållbar migrationslagstiftning behövs verkligen för att vi ska kunna lösa de problem vi har. Men när regeringen nu föreslår en

ny migrationslagstiftning är det en liberaliserad, urvattnad version av det i sin tur otillräckliga förslag som kom från Migrationskommittén.

Man har inte lärt sig någonting av historien. Vad Sverige behöver i dag är inte ytterligare en miljon utrikes födda före år 2030 utan ett nettominus – fler behöver lämna landet än vad som flyttar in. Vi behöver, återigen, planera i god tid och skapa goda förutsättningar för dem som redan finns här att etablera sig i landet.

Fru talman! Sverigedemokraterna har planerat i god tid, och vi har i årtal velat skapa goda förutsättningar för människor att inte bara etablera sig här utan även leva här på samma villkor som alla andra.

Det första vi måste göra nu – det som faktiskt skulle kunna förbättra integrationen i längden, minska utanförskapet och ge hela samhället andrum och tid att läka samman – är att drastiskt minska all tärande invandring till Sverige och ge fler människor i utanförskap chansen och möjligheten att åka hem igen, till de länder som de älskar. Sverigedemokraterna har därför lagt fram över 70 förslag på över 100 sidor om hur Sverige ska kunna fungera igen och bli ett föredöme och inte något som våra grannländer skrämmer sina barn med.

Fru talman! Jag kommer inte att gå in på samtliga våra förslag här, av självklara skäl, men jag vill i alla fall nämna några av dem särskilt.

Sverigedemokraterna vill avskaffa det som brukar förkortas PUT, det vill säga permanent uppehållstillstånd. PUT kom till 1954 som något sällsynt, speciellt som kunde användas i undantagsfall. Men med tiden har PUT totalt förändrats och blivit något som man i princip ger alla invandrare redan vid första tillfället. Det har blivit ett medborgarskap light, som det är nästan omöjligt att återkalla oavsett vad som händer.

Detta är förstas helt ohållbart med de volymer som kommer till Sverige. Om man inte uppfyller kraven för att vistas i Sverige eller på något sätt skadar Sverige ska man inte bli kvar för evigt utan åka hem.

Även tidsbegränsade uppehållstillstånd måste kunna återkallas så fort en utlänning inte längre har skäl att vistas i Sverige. Dagens extremt slappa regler för utvisning på grund av brott måste kompletteras med regler för utvisning på grund av asocialitet. Den som är med i gäng, har en kriminell livsstil, lever av exempelvis narkotikaförsäljning eller andra brott eller försörjer sig oärligt ska kunna utvisas.

Försörjningskrav måste gälla för all anhöriginvandring, med så få undantag som folkrätten medger. Ingen ska komma till Sverige som anhörig och befinna sig i utanförskap redan vid första steget på Arlanda. Kraven måste också skärpas så att bara de som verkligen kan försörja sig ordentligt kan hämta hit anhöriga.

Utöver allt detta är det helt nödvändigt att vi använder alla möjligheter i EU-rätten för att avvisa så många asylansökningar som möjligt när de är onödiga. Principen om första säkra land måste återetableras. Den som söker asyl ska hamna på transitcentrum där deras ansökan hanteras snabbt och rättssäkert.

EBO-lagen ska naturligtvis avskaffas, precis som anvisningslagen och andra bestämmelser som kringskar det kommunala självstyret. Spårbytet, där man blandar ihop asylrätten med svensk arbetsmarknad, måste bort.

Fru talman! Att skärpa reglerna på riktigt kommer även att ge en tydlig signal till människor i rörelse om att Sverige inte är en plats man ska asylshoppa sig till genom halva världen och ha som slutdestination. Vi ska

absolut ta vårt ansvar för att hjälpa till, men vi hjälper i närområdet där varje krona ger bäst effekt.

Fru talman! Jag vill avsluta med att understryka en sak som jag tycker är viktig: Att vara hårda och ogästvänliga är inget vi gör med lätt hjärta. Men det är inte våra pengar som bekostar migrations- och integrationsproblemen, utan det är skattebetalarnas. Det är primärt inte vi 349 ledamöter i denna kammare som lever i utanförskap och no go-zoner, utan det är de svenska medborgarna – ofta de invandrade, de utsatta, de fattiga, den nya underklassen.

Dessutom, fru talman, är det heller inte Sverigedemokraterna som har försatt Sverige i den situation vi i dag befinner oss i. Det är alla andra partier i denna kammare som har styrt i decennier. Vissa har gjort en 180-graderssväng, och det tycker jag är bra. Andra verkar fortfarande leva i någon typ av alternativ verklighet.

När regeringen inte klarar av att ställa sig upp, tända lampan och säga att festen är slut måste någon annan ta det ansvaret. Vi sverigedemokrater är beredda att ta detta ansvar för Sveriges framtid. Vi tror att det finns hopp för Sverige och att det kan bli mycket bättre.

Vid nästa val, oavsett om det blir i höst eller nästa höst, finns en verklig chans att på allvar förändra Sveriges bana och göra Sverige till ett bättre land för alla, infödda som invandrare, pensionärer som unga – alla. Men det kräver att man lägger ifrån sig skygglapparna, lär sig av historiens misstag och gör det som är bra, även om det är svårt, och inte bara det som känns bra i stunden.

Sist men inte minst står vi naturligtvis bakom samtliga våra reservationer i detta oerhört viktiga ämne, men för att underlätta vid voteringen yrkar jag bifall endast till reservationerna 9, 19 och 38.

Anf. 44 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna nämner i sina reservationer i betänkandet och i partiets särskilda yttrande i Migrationskommitténs betänkande att Sverigedemokraterna helt vill avskaffa möjligheten för en person att erhålla permanent uppehållstillstånd i Sverige. Även nu i talarstolen nämnde Jonas Andersson detta. För mig framstår det här som ganska märkligt. I Danmark tar det fem år och i Ungern likaså. Danmark och Ungern framstår i detta fall som någon sorts generösa föredömen jämfört med Sverigedemokraterna i Sverige, när det gäller just detta.

Att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara huvudregel, fru talman, är rimligt. Det ställer vi i Liberalerna upp på. Det finns också ett brett stöd i riksdagen för det. Nu kommer också krav på försörjning, att man följer lagar och regler och så vidare – så kallat vandelskrav – för att få permanent uppehållstillstånd. Vi i Liberalerna anser att det är rimligt. Vi menar också att man i högre grad bör pröva utvisning för brott som ger ett halvt års fängelse och uppåt. Detta görs för sällan i Sverige.

Sådana regleringar är förstås rimliga, men att helt mönstra ut permanenta uppehållstillstånd från lagstiftningen är något helt annat. Det innebär att personer som gör precis det som Sverigedemokraterna vill att de ska göra, nämligen assimileras helt och hållet i Sverige, och som kanske gifter sig med någon och vill bo här i 50, 60 eller 70 år ska behöva oroa sig för att få sitt uppehåll godkänt av svenska myndigheter vartannat år i resten av sitt liv. Det är väl inte rimligt, Jonas Andersson?

Anf. 45 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Tack, Fredrik Malm, för frågan! Nej, det är inte rimligt, och det är därför vi har ett medborgarskap som man kan uppnå. Det är inget större problem med det.

När det gäller vanliga förlängningar av tillfälliga uppehållstillstånd är det något som i princip ska kunna automatiseras. Man ska i princip bara behöva gå in på nätet en gång vartannat år och göra en förnyad ansökan. Om det inte har uppstått några nya problem eller nya konsekvenser av något slag lär det förlängas ganska enkelt. Jag kan inte se något jättestort problem med det. Sedan när man har blivit medborgare och uppnår de krav som finns för medborgarskap har man visat att man vill bli svensk på riktigt. Man har visat att man vill ha en samhörighet med det svenska samhället, och man har lärt sig det svenska språket i viss mån. Då har man alla möjligheter att bli en del av den svenska nationen.

Anf. 46 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Det blir väldigt märkligt. Å ena sidan vill Sverigedemokraterna omöjliggöra för människor att få permanenta uppehållstillstånd, å andra sidan vill man så att säga urholka det svenska medborgarskapet genom att personer som har tillfälliga uppehållstillstånd ska kunna få medborgarskap. Det blir väldigt märkligt.

Sanningen är ju den att permanenta uppehållstillstånd är ett väldigt viktigt incitament för integration och etablering. Det är just därför det är så viktigt att man lägger in krav på försörjning och att man lär sig svenska språket och så vidare, för det innebär att fler människor strävar efter att få permanent uppehållstillstånd.

Hur det blir med kraven och var Sverigedemokraterna lägger nivån för att få svenskt medborgarskap kommer sedan att avgöra hur många som kommer att kunna få det i slutändan. Jag måste säga att det blir väldigt märkligt. Om man har rätt att sitta i kommunfullmäktige i Sverige kan man bli invald på en fyraårig mandatperiod, men i Sverigedemokraternas Sverige kan man inte vara säker på att man har rätt att uppehålla sig i landet i mer än två av dessa år, och därefter ska det förnyas.

Jag tycker att detta verkar mycket märkligt, fru talman. Om det är som Jonas Andersson säger att detta är helt oproblematiskt – att det hela sköts genom ett digitalt förfarande där man kitar på med bank-id och sedan är saken biff – är frågan varför det över huvud taget är så viktigt för Sverigedemokraterna. Då spelar det väl ingen roll, så att säga? Det är väl inte på det sättet ni tänker er att detta ska tillämpas, Jonas Andersson?

Anf. 47 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Problemet är att vi har haft permanenta uppehållstillstånd som blivit ett medborgarskap light i stället för det undantag de från början var tänkta att vara. Det har inneburit att människor har fått permanenta uppehållstillstånd i princip omgående när de av olika anledningar har fått rätt att stanna i Sverige. Och det har inte spelat någon roll vad man sedan har gjort – inte ens om man har fuskat sig till det permanenta uppehållstillståndet har det lett till att man blivit av med det. När man har begått grova brott i Sverige har man inte kunnat utvisas med hänvisning till att man har anknytning; man har ju ändå ett permanent uppehållstillstånd i Sverige. Detta är grundproblemet.

Det är inget problem att leva med tillfälliga uppehållstillstånd. Det blir ju ingen skillnad i praktiken. Och som jag säger är sluttanken med detta att vi ska uppgradera medborgarskapet till något som blir viktigt. Medborgarskapet ska inte vara något som man hittar i botten på ett flingpaket.

Om valet står mellan permanenta uppehållstillstånd med krav eller permanenta uppehållstillstånd utan krav är vi naturligtvis för permanenta uppehållstillstånd med krav. Men vi anser att hela figuren med permanenta uppehållstillstånd är problematisk. Det bör vara medborgarskap man ska eftersträva.

Anf. 48 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Jag hade tänkt ställa en helt annan fråga, men precis som min liberale kollega Fredrik Malm fastnade jag vid detta med permanenta uppehållstillstånd.

Sverigedemokraterna svartmålar som inget annat parti det utanförskap och den migration som Sverige har haft under många år. Men man hör aldrig några förslag på hur vi ska bryta utanförskapet och lösa integrationen, förutom att vi inte ska hjälpa fler.

Jonas Andersson säger också att det inte är någon skillnad i praktiken mellan tillfälliga och permanenta uppehållstillstånd. Jag tror att det är en jättestor skillnad i praktiken för den som har flytt undan krig och förtryck att kunna veta att man kan stanna här på sikt. Då skapas incitament för att komma in i och bli en del av det svenska samhället.

Centerpartiet vill inte ha språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd, men vi tycker att försörjningskrav är rimligt. Vi kan dock konstatera att det här inne i kammaren finns en majoritet för språk-, samhällskunskaps- och försörjningskrav. Är det då inte, Jonas Andersson, bättre för integrationen och för den enskilde att om man kan det svenska språket, lever upp till kraven när det gäller samhällskunskap och har en egen försörjning också får veta att man får stanna här på sikt? Är det inte bättre för integrationen och för den enskilde?

Anf. 49 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Precis som jag sa i mitt anförande och i ett tidigare replikskifte lever vi inte i ett vakuum. Vi lever i ett Sverige som i dag har väldigt stora problem med splittring, utanförskap etcetera.

Det första vi måste göra för att hjälpa integrationen i Sverige är att minska migrationen till Sverige. Dessa problem går inte att frikoppla från varandra. Det är också den absolut viktigaste integrationsåtgärd som finns.

Det är mängder av människor, ofta utrikesfödda – jag drog massor av siffror på detta i mitt anförande – som i dag lever i utanförskap. Deras situation underlättas inte utan tvärtom försvåras den mycket av den oansvarigt liberala politik som bland annat Centerpartiet står bakom.

Vad gäller att ställa krav för att bevilja permanenta uppehållstillstånd blir mitt svar detsamma som jag gav Fredrik Malm nyss. I valet mellan att ställa krav för att man ska få permanenta uppehållstillstånd eller att göra som Centerpartiet vill och bara låta allting gå – med ordning och oreda i hela samhället som följd – väljer vi naturligtvis att ställa krav. Men det naturliga målet för den som vill stanna kvar i Sverige och göra Sverige till sitt hemland är att bli medborgare.

Anf. 50 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Då har jag en enkel fråga till Jonas Andersson. I dag måste man ha permanent uppehållstillstånd för att kunna bli svensk medborgare. Vill Sverigedemokraterna att det ska räcka med tillfälligt uppehållstillstånd för att bli svensk medborgare?

Anf. 51 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Det är en enkel fråga som kan få ett enkelt svar. Exakt hur det ska gå till måste naturligtvis utredas, men utifrån den politik vi för är den rimliga konsekvensen att ett tillfälligt uppehållstillstånd ska kunna räcka för medborgarskap. Naturligtvis ska det vara kopplat till massor med andra krav som tio års vistelsetid i landet, språkkrav, vandelskrav etcetera. Det är ju inte så att medborgarskapet, som det är nu, ska vara något som man hittar i ett flingpaket, vilket uppenbarligen är det som Jonny Cato förespråkar.

Anf. 52 JONNY CATO (C):

Fru talman! Året var 1980, då ett av historiens blodigaste krig, kriget mellan Iran och Irak, inleddes, ett krig som skulle komma att kosta många människoliv. Mitt i detta föddes en liten pojke vid namn Ali.

Att växa upp mitt i ett krig, är något jag inte ens kan föreställa mig. Men det har varit och är fortfarande den uppväxt många flickor och pojkar runt om i världen får. Självt oroade man sig för första skoldagen eller längtade efter det senaste tv-spelet. Men runt om i världen oroar sig barn för mat på bordet och en plats att sova på, och de längtar efter att kunna gå och lägga sig på kvällen utan att behöva vara rädda för att inte vakna på morgonen.

En kall, mörk och blåsig kväll den 27 april elva år senare kom den lille pojken Ali, nu 11 år gammal, till Sverige som flykting efter krigets fruktansvärda konsekvenser. I dag är Ali 40 år gammal och sitter på plats 285 i Sveriges riksdag. Jag är säker på att Sverige är ett bättre land med Ali här, och jag är övertygad om att människor som flyr till Sverige, med hopp och tro om en bättre och tryggare framtid inget annat vill än att komma in i och bli en del av det svenska samhället och göra Sverige bättre.

När man flytt från situationer vi inte ens kan föreställa oss, har skyddsskäl och har fått uppehållstillstånd beviljat ska man inte mötas av: Välkommen till Sverige! Man ska mötas av: Välkommen hem!

Hösten 2015 under de stora flyktingströmmarna påbörjades en stor förändring av den svenska migrationspolitiken och den politiska retoriken. Samtidigt visade sig Sverige som land på många sätt från sin allra finaste sida. Människor runt om i hela vårt land, från Ystad i söder till Haparanda i norr, ställde upp när människor på flykt behövde det som allra mest. Individer, föreningar, kommuner, företag och organisationer gjorde allt de kunde för att hjälpa människor att komma in i och bli en del av vårt gemensamma samhälle. Till dem som hade skyddsskäl sa vi inte: Välkommen till Sverige! Vi sa: Välkommen hem!

Men i skuggorna bakom skedde dramatiska politiska förflyttningar, som ledde till att Sverige fick en tillfällig migrationslagstiftning och till att flera partier gav sig in i ett politiskt chickenrace om vem som har och uppfattas ha den striktaste och mest restriktiva migrationspolitiken.

Sveriges migrations- och integrationspolitik före 2015 var full av problem. Personer som fått avslag vistades illegalt i landet, och människor som ville bli en del av det svenska samhället sattes på avbytarbänk. Både uppmuntran och verktyg för att människor skulle bli en del av Sverige saknades ofta. Men det sätt som många svenska partier reagerade på bidrog till att splittra familjer och skapa en oerhörd osäkerhet för människor med skyddsskäl som sökte trygghet i vårt land.

Centerpartiet sa redan efter de stora flyktingströmmarna: Vi behöver en ny, långsiktigt hållbar migrationspolitik. Men i stället för att införa lagstiftning som splittrar familjer och delta i tävlingen om hur vi kan bli så restriktiva som möjligt behöver vi – det behövde vi då, och det behöver vi fortfarande – ett Sverige som klarar av att utvisa dem som saknar skyddsskäl och som har modet att säga ”Välkommen hem!” till dem som har rätt att stanna här.

Ni som har följt den migrationspolitiska debatten har kanske hört mig upprepa Centerpartiets grundsten i migrationspolitiken – en långsiktigt hållbar migrationspolitik som kombinerar medmännisklighet och humanism med ordning och reda.

För mig betyder medmännisklighet och humanism att asylrätten är okränkbar, att den som fått skyddsskäl ska stanna, att barn ska få återförenas med sina föräldrar, att rättssäkerheten ska vara god och att människor som kommer hem till Sverige ska få bra möjligheter att få första jobbet, lära sig det svenska språket och bli en del av vårt gemensamma samhälle. För mig och för Centerpartiet handlar migrationspolitiken om att hjälpa de allra mest utsatta.

Ordning och reda handlar om att den som fått ett avslag ska lämna landet. Det är helt avgörande för att man ska lyckas med integrationen och fullt ut kunna satsa på att ge bästa tänkbara förutsättningar för dem som har skyddsskäl. Kvalificering in i delar av våra socialförsäkringssystem handlar om att kunna hålla kostnader för migrationen på rimliga nivåer, så att vi fortfarande kan vara ett land som hjälper människor på flykt. Sverige ska ha en reglerad invandring, där den som har skyddsskäl ska få stanna och få bra förutsättningar. Men den som har fått avslag ska lämna landet.

Sverige ska ta sin proportionerliga del av ansvaret, men övriga länder och framför allt EU har ett enormt ansvar att tillsammans hjälpa människor på flykt. EU behöver en ny migrationspolitik, och Sverige behöver ett regelverk som är i nivå med övriga EU-länder.

För mig är detta medmännisklighet och humanism i kombination med ordning och reda. Det skapar grunden för en långsiktigt hållbar migrationspolitik.

Fru talman! Sveriges migrationspolitik och, framför allt, integrationspolitik har stora utmaningar med alla de människor som inte lyckas lära sig svenska språket eller komma in på arbetsmarknaden och därmed inte heller i det svenska samhället. Alltför många sitter fast i ett mångårigt utanförskap.

Centerpartiet har kraftfulla förslag på hur integrationen kan förbättras. Fler jobb är nyckeln till en bättre integration. Genom lägre kostnader för att anställa och bättre språkutbildning kan fler nyanlända få jobb. Det är reformer som vi har påbörjat inom ramen för januariavtalet och som kommer att leda till att fler kan försörja sig än tidigare.

Vi har gjort mycket. Samtidigt behövs fler reformer för att skapa goda möjligheter till en snabb och lyckad integration. Men vi behöver också ha modet att se allt bra som sker i vårt mottagande och alla de människor som har lyckats – lyckats lära sig det svenska språket, lyckats få det första jobbet och blivit en del av vårt gemensamma samhälle.

Det syriska inbördeskriget har skördat många offer. Under hösten 2014 kom Ismael till Sverige. Ismael hade arbetat som läkare hemma i Syrien. Han fick möjlighet att delta i Region Kalmars mycket framgångsrika snabbspår med sjukvårdssvenska. Efter bara tre år – tre år – var han 1 av 18 nya läkare som fått svensk läkarlegitimation. I dag arbetar han, kämpar och sliter, för att kalmariter ska få högklassig vård. Han är en del av det svenska samhället.

Centerpartiet tycker att det är bra att vi inför krav på försörjning för att man ska få permanent uppehållstillstånd. Krav är viktigt. Men det är minst lika viktigt att hitta en balans mellan att möjliggöra integrationen och ställa krav. Vi säger därför nej till språk- och samhällskunskapskrav. Den politiska debatten under senare år har handlat mycket om kravställande. Och ja, vi ska ställa höga krav. Men vi pratar alldeles för lite om det som är ännu viktigare: att var och en som kommer hit ges förutsättningar att uppnå kraven, att få första jobbet och att lära sig det svenska språket och därmed bli en del av vårt gemensamma samhälle.

Ali och Ismael är två mycket lyckade exempel. Jag är övertygad om att människor med framtidshopp som flyr en halv värld bort från sina barnoms hem till Sverige inte vill något hellre än att bli en del av vår gemenskap. Men alla kommer såklart inte att bli läkare och riksdagsledamöter. Många som kommer har svåra trauman med sig. Många har inte gått i skolan och har därmed begränsad språk- och läskunskap. Alla har, precis som vi här inne, helt unika förutsättningar. Det ska också prägla vår migrations- och integrationspolitik. Det är en politik som ger kraft åt varje man, pojke, flicka och kvinna att bli sitt bästa jag.

Fru talman! Centerpartiet vill yrka bifall till följande reservationer: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 17, 26, 29, 34, 42 och 43.

Avslutningsvis kan jag konstatera att det politiska chickenracet om vem som uppfattas ha – och har – den mest restriktiva migrationspolitiken ännu inte inneburit att någon insett att det är dags att bromsa. M, KD och SD har lovat att riva upp dagens beslut om ny permanent migrationspolitik så fort de kommer till makten. Centerpartiet kommer inte att delta i tävlingen om vem som kan säga nej till allra flest.

Dagens beslut till ny migrationspolitik stämmer till stora delar överens med det som Centerpartiet har kämpat för de senaste åren. Vi får ett slut på lappandet och lagandet genom en permanent migrationslagstiftning. Det möjliggör för barn att återförenas med sina föräldrar. Det är en bred humanitär grund. Det är tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel. Det är stärkt försörjningskrav vid anhörginvandring och inget volymmål.

Men det saknas också viktiga delar om kvalificering in i socialförsäkringssystemen. Det saknas skarpa förslag om hur vi kan få på plats ett effektivt och sammanhållet återvändande samt förslag om hur vi kan öka rättssäkerheten.

Fru talman! I går var det ärligt talat en tung dag här inne i kammaren. Vi kastades ut i en politisk kris. I dag är en bra dag för Sverige. I dag är en bra dag för människor på flykt. Sverige får äntligen en ny permanent migrationslagstiftning.
(Applåder)

Anf. 53 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! På många områden i migrationspolitiken tycker jag och Jonny Cato olika. Men på några områden tycker vi lika, och i dag kommer vi att besluta om två krav som är riktade till regeringen. Dels att arbetet med återvändande måste stärkas. Det är otroligt viktigt och en förutsättning att de som har fått nej i en ordnad process faktiskt också lämnar landet. Dels att förhindra tvångsäktenskap. I EU-rätten finns en möjlighet att neka anhöriginvandring om någon av makarna eller samborna är under 21 år.

Detta föreslog både jag och Jonny Cato i den migrationspolitiska kommittén, och det har vi båda också föreslagit i våra följdmotioner på propositionen. Utskottet har också tagit fram det skarpa lagförslaget för att få igenom ändringen. Förslaget har remitterats, och det har lämnats helt utan synpunkter från Lagrådet.

Trots att Jonny Cato har samma uppfattning kommer han att rösta nej till det skarpa lagförslaget. När det sedan har fallit kommer han att rösta ja till att uppmana regeringen att återkomma med exakt samma lagförslag. Det här övergår mitt förstånd fullständigt.

Om man säger till väljarna att det här är min politik, det här vill jag driva igenom, nämligen att i det här fallet höja åldersgränsen för att förhindra tvångsäktenskap, och sedan får man chansen i riksdagen att rösta för att driva igenom exakt den politiken, varför röstar man då nej?

Anf. 54 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Det är givetvis mycket enkelt. Maria Malmer Stenergard säger att detta övergår hennes förstånd, men för mig är det mycket enkelt. Centerpartiet följer den praxis som har funnits i decennier i Sveriges riksdag, det vill säga att det är regeringen som lägger fram förslag på skarp lagstiftning och riksdagen som riktar tillkännagivanden.

Centerpartiet tycker att det är viktigt med en 21-årsgräns. Centerpartiet tycker att vi ska göra allt vi kan för att stoppa barnäktenskap och tvångsäktenskap. Det är också därför som vi själva har motionerat i frågan. Jag hoppas att det blir ett tillkännagivande i dag.

Det här är inte konstigare än att Centerpartiet gör så som majoriteten av riksdagens partier har gjort i flera decennier och troligtvis också kommer att göra i många frågor i många år framöver.

Anf. 55 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Jag tror inte att det riktigt håller, utan jag tror att det finns helt andra skäl. Jag vill minnas att Centerpartiet har varit med och försökt att ta fram skarp lagstiftning i riksdagen. När jag läser Sveriges grundlag vill jag minnas att det är den här församlingen som är den lagstiftande församlingen i Sverige.

Vi kan inte sitta här och vänta på att regeringen ska få ändan ur vagnen och leverera rätt lagförslag. Om chansen finns att påverka Sverige ska vi väl utföra det uppdrag vi har fått från väljarna.

Jag köper inte detta. Jag tror att det här är ett politiskt spel. Därför är det extra intressant att Annie Lööf på sociala medier i dag basunerar ut att fler partier behöver sätta sakpolitiken före politiskt spel. Exakt så säger hon.

Om sakpolitiken står i centrum röstar man väl på det man tror på. Om man tror på att införa en 21-årsgräns, och det ligger ett förslag om en 21-årsgräns på bordet, varför röstar man inte för det förslaget?

Det här, Jonny Cato, går inte ihop.

Anf. 56 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Det stämmer att Centerpartiet har varit med och stiftat skarp lag, men vi tycker att det är ett verktyg som man ska använda i begränsad utsträckning och restriktivt.

Om det är något migrationspolitiken behöver så är det en strukturerad lagstiftningsprocess. Vi har under de senaste sex åren sett att lappandet och lagandet inte har varit bra för Sverige. Sedan kommer återigen frågan om ett politiskt spel. Ja, vi i Centerpartiet har motionerat om vår politik, och vi kommer att rösta för den i dag. Det är inte svårare än så. Vi sätter Centerpartiets sakpolitik i migrationsfrågan allra först. Det är den vi har motionerat om, och det är den vi röstar för oavsett vad andra partier tycker.

Vi kommer att rösta med Moderaterna i vissa förslag i dag, och vi kommer att rösta med regeringen i vissa förslag i dag. Vi kommer att rösta mot regeringen i vissa förslag i dag, och vi kommer att rösta mot Moderaterna i vissa förslag i dag. Det är inte svårare än så.

Men var Centerpartiet står i sakfrågan om 21-årsgränsen ska ingen ifrågasätta. Vi kommer att se till att det blir ett skarpt tillkännagivande från riksdagen i dag.

Anf. 57 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Först och främst vill jag ge Jonny Cato rätt. Det är bra att han lyfter upp en riktigt viktig sak, nämligen att vi måste prata mycket mer om hur vi kan få till en bättre integrationspolitik. Vilka verktyg sätter vi i händerna på dem som kommer hit och för dem som ska lotsa de nya in i Sverige? Vi ska inte bara säga "välkommen hit" utan också "välkommen hem".

Jag vet att Jonny Cato och jag kommer att diskutera bland annat integrationsfrågan när Almedalen ska genomföras i en digital variant i år. Där kommer vi att diskutera lite olika lösningar på just integrationsfrågan. Det vore alltså ypperligt om riksdagen ändrar sig så att socialförsäkringsutskottet kan hantera både migration och integration i framtiden.

På fredag är det midsommarafton. Midsommarstången ska kläs, och sedan ska barn och vuxna dansa runt stången. Jag kom att tänka på detta när jag satt och funderade när, tyvärr, Maria Malmer Stenergard var lite snabbare än jag på att begära replik på Jonny Cato. Jag tänkte på *Prästens lilla kråka* när jag reflekterade över Centerpartiets krumbukter inom migrationspolitiken.

Här har Centerpartiet möjlighet att tillsammans med oss kristdemokrater, moderater, liberaler och sverigedemokrater få igenom en skarp lag-

stiftning där vi sätter en 21-årsgräns för anhöriginvandring. Det blir något som jag vet att Centern tycker. Jag vet också att Centern har kritiserat den rödgröna regeringen för att förslaget inte fanns med i den proposition som lades fram eftersom det fanns med i den migrationspolitiska kommitténs slutbetänkande. Men ni kommer alltså att rösta nej. I stället vill ni ha ett tillkännagivande.

Det är alltså refrängen i *Prästens lilla kråka* som gjorde att jag tänkte på detta.

Än slank hon hit och
än slank hon dit,
och än slank hon ner i diket.

Varför, Jonny Cato, kan Centern agera på det sättet?

Anf. 58 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Man blir onekligen sugen på att ta av sig kostymen och fira midsommar! Låt mig lämna det därhän; det här är mycket enkelt.

Centerpartiet tycker inte att det är lämpligt att i detta läge låta riksdagen föreslå skarp lagstiftning om migrationspolitiken. Vi tycker att det är lämpligare att rikta ett tillkännagivande.

Ingen väljare ska tveka om var Centerpartiet står i sakfrågan. Vi är för en 21-årsgräns för att förhindra barnäktenskap och tvångsäktenskap. Det är därför vi gör precis som Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna oftast gör i kammaren, nämligen riktar ett tillkännagivande. Det är inte konstigare än så.

Anf. 59 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Jag hörde att Jonny Cato använde ett liknande resonemang när han skulle besvara Maria Malmer Stenergards fråga. Men det håller inte. Sedan 2015 finns i den tillfälliga migrationslagstiftningen en åldersgräns på 21 år. Det vi föreslog i migrationspolitiska kommittén var att den skulle permanentas. Det är ingen ny lag vi föreslår, utan det är en existerande lag som vi vill permanenta.

Sedan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna enats om detta utskottsinitiativ finns det med som en förslagspunkt. Detta möjliggör alltså för Centern att rösta skarpt här i dag.

Vi kan konstatera att Lagrådet inte har några invändningar mot förslaget. Det är alltså ett berett förslag. När det gäller den ursäkt eller det skäl som Jonny Cato hänvisar till – att det måste beredas – vill jag alltså påpeka: Det är berett. Det är redan existerande lagstiftning. Vi vill att den ska permanentas därför att vi vill sätta stopp för att unga flickor utnyttjas. Det vet jag att även Centern vill.

Det är, Jonny Cato, helt obegripligt att ni väljer vägen att nöja er med ett tillkännagivande när ni kan se till att denna skarpa lagstiftning finns på plats redan den 20 juli – om bara några få dagar. Ni säger nej till detta, och ni säger därmed nej till att Sverige får en fortsatt lagstiftning på detta område, med en 21-årsgräns. Det bör ändå Centerpartiet ta ansvar för.

Ni vill ha ett tillkännagivande, men det är om exakt samma sak: den lag som finns ska fortsätta gälla. De där ursäkterna eller hänvisningarna till hur man måste göra håller faktiskt inte i detta fall.

Anf. 60 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Moderaterna och Kristdemokraterna verkar väldigt angelägna om att få med Centerpartiet i denna fråga. Då kunde man ju ha talat med oss innan man skickade ut ett pressmeddelande. Men man valde i stället att som vanligt samarbeta med Sverigedemokraterna. Hade man på riktigt velat ha med Centerpartiet kunde man ha gjort ett ärligt försök innan man tryckte på "Skicka".

När vi för en gångs skull är överens i en sakfråga inom migrationspolitiken väljer man att ändå slå på och kritisera Centerpartiet. Ja, det känns verkligen som att man på riktigt vill samarbeta för Sveriges bästa!

På riktigt – vi är överens i sak. Vi riktar ett skarpt tillkännagivande till regeringen på samma sätt som denna riksdag gör varje vecka. Det är så det i de allra flesta fall fungerar; det är inget kontroversiellt med det.

Anf. 61 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Låt oss ta ett mycket konkret exempel, som skulle kunna vara från Sverige i dag. Vi har en flicka som har fyllt 18 år och precis har tagit studenten. Hon bor i ett utanförskapsområde och lever i en hederskultur. Hon tvingas nu på sommaren att åka till hemlandet, där hon blir bortgift med en person som hon knappt någonsin har träffat. Hon kommer sedan tillbaka till Sverige, och några månader senare kommer en ansökan från hennes nya man, som hon aldrig i praktiken har gett sitt samtycke till att dela resten av livet med, om att anhöriginvandra till Sverige för att leva med sin fru varje dag för resten av livet. Han är en bit över 20; hon är 18 ½.

Med den nuvarande lagstiftningen, fru talman, den tillfälliga lagen, kan Migrationsverket konstatera att det rör sig om ett tvångsäktenskap. För att skydda flickan nekar vi mannen rätten att anhöriginvandra som hennes äkta man för att bo med henne.

Om några timmar kommer riksdagen att rösta här i kammaren. Då kommer Centerpartiet att rösta för att gränsen på 21 år ska sänkas till 18 år, vilket innebär att Centerpartiet aktivt kommer att rösta för att Sverige ska få närmast obefintliga möjligheter att skydda den här flickan. Det är mycket märkligt att Centerpartiet vill göra detta, för samtidigt har Centerpartiet lämnat in en motion till riksdagen där man säger att det är jätteviktigt med 21-årsgränsen.

Varför vill Centerpartiet aktivt försämra Sveriges möjligheter att motverka tvångsäktenskap, samtidigt som partiet lägger fram förslag till riksdagen om att stärka våra möjligheter att motverka tvångsäktenskap? Kan inte Jonny Cato förklara det för oss andra så att vi förstår hur ni resonerar i detta?

Anf. 62 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Jag tycker att jag har besvarat dessa frågor, men det är uppenbarligen trevligt att slå lite mer på Centerpartiet i denna fråga.

Vi tycker inte att vi ska skriva skarp lagstiftning i detta skede i migrationspolitiken. Vi tycker att vi ska rikta ett skarpt tillkännagivande till regeringen. Men det är kanske mer relevant att fråga Socialdemokraterna och Miljöpartiet varför de inte har med detta i propositionen.

Jag har en fråga till ledamoten Fredrik Malm: Varför vände ni er inte till Centerpartiet och sökte stöd för denna linje? Varför krokade ni i stället arm med Sverigedemokraterna i ett första gemensamt politiskt utspel? För

det första gemensamma politiska utspelet var det migrationspolitiken som Liberalerna valde. Varför sökte ni inte i stället stöd för denna linje hos Centerpartiet?

Anf. 63 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Vi ska inte skriva skarp lagstiftning, säger Jonny Cato. Men det är precis det vi gör. Hela det betänkande vi nu diskuterar gäller den nya svenska utlänningslagen – det kan väl ändå inte ha undgått Centerpartiet. Vad Centerpartiet vill är att vi inte ska stifta just den här specifika lagparagrafen.

Centerpartiet kommer alltså att rösta mot partiets egen ståndpunkt för att aktivt försämra Sveriges möjligheter att motverka tvångsäktenskap. Och så säger Jonny Cato till mig: Varför vände sig Liberalerna inte till oss? Sanningen är ju att vi vände oss till hela riksdagen. Det är vårt specifika yttrande som ligger till grund för detta, och det lämnade vi in redan i oktober förra året. Men nu råkar det vara så att Moderaterna, Kristdemokraterna och till och med Sverigedemokraterna tyckte att detta var rimligt, och de sa att de gärna stöder detta. Men Centerpartiet säger: Nej, det kommer inte vi att göra, för Jimmie Åkesson tycker så här.

Centerpartiet anser alltså att det viktigare att bekämpa Sverigedemokraterna med ord än att i handling skydda utsatta flickor och pojkar som riskerar tvångsäktenskap. Det är vad Centerpartiet gör. Man offrar här möjligheterna för Sverige att bekämpa hederskultur och skydda utsatta 18-, 19- och 20-åringar i Sverige därför att Centerpartiet och Jonny Cato inte klarar av att trycka på samma knapp som Jonas Andersson i Skellefteå där borta.

Jag tycker, fru talman, att detta är rätt orimligt, och jag blir på ett personligt plan rätt upprörd. Jag som liberal känner nämligen att denna riksdag, med det utanförskap vi har i Sverige och den unga generation som tvingas leva under hedersförtryck, faktiskt har en skyldighet att ställa upp för de unga flickor och pojkar som riskerar att utsättas för dessa förföljelser. Men det tycker inte Centerpartiet. Man offrar dem i någon sorts cyniskt spel för att man inte vill trycka på en viss knapp i eftermiddag.

Anf. 64 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Och jag blir personligen, som liberal, väldigt upprörd när ett så kallat liberalt parti ger Sverigedemokraterna direkt inflytande över migrationspolitiken.

Men återigen – Centerpartiet tycker inte att vi ska ha en försämrad lagstiftning som inte ger myndigheterna de verktyg de behöver för att bekämpa tvångs- och barnäktenskap. Vi kommer därför att rösta på vårt eget förslag, som innebär ett skarpt tillkännagivande till regeringen i frågan.

Det hade varit mer klädsamt om Liberalerna, Kristdemokraterna och Moderaterna i stället hade ställt frågan till Socialdemokraterna om varför de inte har med 21-årsregeln i sin proposition.

Anf. 65 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Jag löper viss risk att bli lite tjatig, som det lätt kan bli när man är fyra som trycker på knappen och vill diskutera en viktig fråga. Jonny Cato undrar: Varför hörde ni inte av er till oss? Jag hade gärna hört av mig till Jonny Cato om jag hade vetat att man i Centerpartiet inte stod

bakom sin egen politik och inte var beredda att rösta på den. Jag hade absolut gärna inkluderat Jonny Cato i samtliga dessa åtta punkter. Är vi överens om sakpolitik ser jag faktiskt inget problem med att samarbeta ens med Centerpartiet. Det känns faktiskt helt okej. Nästa gång ska jag ringa till Jonny Cato och försöka inkludera honom i ett samarbete om det handlar om politik som är bra för Sverige och där det känns som att vi faktiskt kanske ändå är överens.

Jag vill ändå ställa en följdfråga. Nu har alla andra pratat om dessa frågor redan så att alla vet förutsättningarna. Det är väldigt enkelt. Centern kan om några timmar rösta på ett skarpt lagförslag och förlänga den lag som redan finns – det är inga konstigheter – i stället för att aktivt se till att den upphör. Men min fråga till Jonny Cato är: Kan ledamoten Cato med gott samvete titta 18–19-åriga tjejer eller killar med utländsk bakgrund i ögonen, unga människor som riskerar att giftas bort med utländska släktingar, och förklara för dem varför Centern inte tar denna chans att faktiskt förlänga en skarp lag? Varför sätter Centern principer före konkreta resultat? Varför är det så viktigt med detta politiska spel?

Anf. 66 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Centerpartiet kommer inte att samarbeta eller förhandla med Sverigedemokraterna. Det är nog ingen okänd ståndpunkt vid det här laget.

Centerpartiet kommer i dag att rösta för ett tillkännagivande som ger myndigheterna möjlighet att stoppa tvångs- och barnäktenskap. Frågan om varför detta inte är med i propositionen bör rimligtvis riktas till Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Hade man haft med det i propositionen hade vi röstat för det, och det hade inte varit några problem. Ansvaret kan således inte läggas på Centerpartiet utan på regeringen. Centerpartiet kommer att rösta för vår politik. Vi kommer att rösta för en 21-årsgräns i eftermiddag i kammaren. Vad Centerpartiet tycker i denna fråga är tydligt.

Anf. 67 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Vad Centerpartiet tycker är tydligt, men vad Centerpartiet gör är en helt annan sak.

Sedan säger Jonny Cato också att han på inga villkor är beredd att samarbeta med Sverigedemokraterna, inte ens i sakfrågor där vi faktiskt är överens och där det handlar om att skydda unga tjejer och killar från hedersförtryck och tvångsäktenskap.

Detta handlar alltså inte om, som Jonny Cato upprepar flera gånger, att ingen kontaktade Centerpartiet och frågade om detta innan. Även om vi hade kontaktat Jonny Cato innan hade han ändå satt det politiska spelet framför välmåendet hos unga pojkar och flickor.

Jag noterar också att Jonny Cato väldigt nogsamt undviker att svara på den fråga som jag ställde. Jag ställer den därför igen. Kan ledamoten Cato med gott samvete titta 18–19-åriga tjejer eller killar med utländsk bakgrund i ögonen, unga människor som riskerar att giftas bort med utländska släktingar eller andra, och förklara för dem varför Centern inte tar chansen att förlänga den lagstiftning som finns för att skydda dem mot hedersförtryck och tvångsäktenskap?

Anf. 68 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Det är en fråga som ska ställas till de partier som inte kommer att rösta för sådana tillkännagivanden i dag. Det är en fråga som ska ställas till Vänsterpartiet, till Socialdemokraterna och till Miljöpartiet. Centerpartiet kommer att fortsätta kämpa för att vi ska ha en 21-årsregel. Det är inte svårare än så.

Anf. 69 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Fru talman! Denna debatt hade kunnat handla om att göra Sverige till en bättre plats att leva på för oss alla. Den hade kunnat handla om att på bästa sätt se till att Sverige, efter den tillfälliga begränsningslagen, får en utlänningslag som tar utgångspunkt i internationella konventioner om flyktingskapet och de mänskliga rättigheterna, som värnar rätten till skydd, familj, delaktighet och värdighet. Den hade kunnat handla om hur vi kan se till att barn får fler rättigheter och möjligheter, inte färre. Den hade kunnat handla om hur vi, utifrån den gedigna vetenskap och kunskap som finns på området, ser till att en utlänningslag ger skyddsbehövande bästa möjliga förutsättningar att avsluta flykten och bli en del av Sverige. Den hade kunnat handla om hur vi ser till att det finns rättssäkerhet och noggrannhet i asylprocessens alla delar och hur utlänningslagen även kan innehålla dörrar in för den som har fastnat i omöjliga limbosituationer. Men det gör den tyvärr inte, fru talman.

I stället har både regeringspartier och den reaktionära högern fastnat i att tävla om vem som kan behandla människor på flykt allra sämst. Resultatet är att både regeringen och oppositionen lägger fram förslag som inte bara ignorerar vetenskap och beprövad erfarenhet utan även flyktingskapets särskilda status och de rättigheter som följer därav.

För att komma undan med detta använder man sig av integrationsargumentet som en praktisk täckmantel. Både regering och blåbrun opposition påstår sig vilja få färre att söka skydd i Sverige för att förbättra integrationen genom att införa en rad åtgärder som vi med absolut säkerhet vet leder till sämre integration. Genom denna logiska kullerbytta försöker båda låtsas som att Sveriges problem med trångboddhet, klassklyftor, segregerande marknadsskolor och ett eftersatt välfärdsbygge kan lösas genom att trampa på människor på flykt. Förutom att detta är ett ideologiskt svek från en socialdemokratisk regering och de liberaler som kanske finns kvar någonstans är det också historielöst och kunskapsfientligt. Det finns nämligen, fru talman, en hel del saker som vi vet med säkerhet.

Vi vet att en trygg och förutsägbar framtid är själva grunden som vi människor bäst bygger våra liv på. Permanenta uppehållstillstånd och en rätt till familjeåterförening ger därför det bästa fundamentet att bygga det nya livet på. Det ger bättre och snabbare etablering för den enskilde, spar resurser för Migrationsverket, som inte behöver ompröva uppehållstillstånd om och om igen, och skapar bästa möjliga förutsättningar för samhällets planering i stort och smått.

Vi vet också att en otrygg arbetsmarknad för nyanlända leder till otrygga arbeten för alla. När permanenta uppehållstillstånd och möjligheten att återförenas med sin familj är beroende av anställning och viss inkomst skiftas maktbalansen till arbetsgivarnas fördel. En arbetstagare som gör allt för att få träffa sina barn igen eller få ett tryggt uppehållstillstånd är lätt att utnyttja, lätt att underbetala, lätt att tafsa på, lätt att byta ut och

lätt att tysta. Det är, fru talman, en nederlagsstrategi inte bara för den som utnyttjas utan även för kollegan bredvid och för löntagarna i stort. Löntagarkollektivet är aldrig starkare än den otryggaste på arbetsmarknaden. Högern har i alla tider ansett att arbetarklassen bäst sporras att arbeta hårdare och anstränga sig mer om den är hungrig, otrygg och livegen. Det oerhörda i dag är att en socialdemokratisk regering nu säger samma sak om nyanlända.

Vi vet också att dessa krav även kommer att öka konkurrensen om okvalificerade jobb. Missmatchningen och den etniska skiktningen på arbetsmarknaden ökar när individer tvingas välja snabba och kortsiktiga lösningar för att uppnå trygghet med ett permanent uppehållstillstånd framför långsiktiga investeringar i till exempel validering eller vidareutbildning. För en regering som säger sig sätta jobben först är det helt bakvänt.

Vi vet också att de förslag som förs fram kommer att drabba kvinnor mycket hårdare än män. Det framgår även tydligt av regeringens egen konsekvensanalys. Kvinnor har större ansvar för barn och hushåll i hela vårt samhälle, vilket leder till sämre förankring på arbetsmarknaden, inte minst för gruppen utlandsfödda kvinnor. Till detta kommer diskriminering på arbetsmarknaden och hos Arbetsförmedlingen. Utlandsfödda kvinnor jobbar oftare deltid, har oftare otrygga anställningsformer och får inte ta del av de kompetenshöjningar som behövs. Det innebär i sin tur att just kvinnor kommer att få mycket svårare att uppnå kraven för permanenta uppehållstillstånd och familjeåterförening. Att bygga in en sådan orättvisa grundad i ojämställdhet är inte acceptabelt för Vänsterpartiet och borde inte heller vara det för andra partier som vill verka för jämställdhet. Och framför allt borde det vara helt otänkbart även för en regering som faktiskt kallar sig feministisk.

Vi vet också att det som föreslås kommer att neka barn deras rätt till sina föräldrar, en rättighet som är helt grundläggande i framför allt barnkonventionen. Vi vet även att den osäkerhet som följer av tillfälliga uppehållstillstånd hindrar barn i deras utveckling och att den är ett hinder för traumabearbetning och tillfrisknande hos barn som drabbats av krigets och terrorns fasor. Att en regering som gjort barnkonventionen till lag samtidigt inför lagar som uppenbarligen är ett hinder för barns rättigheter är orimligt.

Vi vet också från forskning kring trauma- och tortyrskador att förutsättningen för att kunna läkas är att flykten får ett slut. Tillfälliga uppehållstillstånd och oro för en splittrad familj hindrar detta. Det innebär i sin tur att det är just den med skyddsskäl som baseras på tortyr- och krigsskador som kommer att ha svårast att uppnå de krav som man nu föreslår ska ställas. Skyddsskålet blir ett hinder för ett permanent uppehållstillstånd eller för att återse sin familj. Det är upprörande.

När flykten till Europa blivit ännu farligare genom åren, på grund av regeringens och EU:s politik, är det männen som har flytt medan kvinnorna och barnen har lämnats kvar – för att de ska slippa drunkna på Medelhavet. Resultatet av såväl regeringens som de blåbrunas förslag blir att kvinnor och barn tvingas stanna kvar i krig och flyktingläger till följd av försörjnings- och bostadskrav som omöjligt kan uppfyllas.

Vi vet också att omsvängningen i den svenska asyltagstiftningen bygger på falska premisser. En strängare lagstiftning påverkar inte antalet asylsökande, och färre asylsökande förbättrar inte integrationen. Det är hur

vi investerar i samhället och människorna i det som avgör hur väl vi lyckas. Antalet asylsökande i Sverige hade minskat redan när begränsningslagen trädde i kraft. Av Migrationsverkets prognos framgår att antalet asylsökande endast påverkas väldigt lite, på marginalen, vid en återgång till utlänningslagen.

Allt detta vet vi med all säkerhet, fru talman. Det framgår av den omfattande forskning och kunskap som finns på området, från de underlag som togs fram i Migrationskommitténs arbete, från regeringens egen konsekvensanalys, från omfattande forskarupprop och från de erfarenheter i civilsamhället som fem år med begränsningslagen har gett oss. Och ändå – ändå! – lägger både regeringen och den blåbruna oppositionen fram förslag som går på tvärs mot denna kunskap. De lägger fram förslag vars uttalade syfte är att avskräcka människor från att söka skydd i Sverige genom att man gör det till ett ännu sämre land att leva i. Det borde vara en svårsmält politisk vision att göra landet sämre, fru talman, och ändå är det just detta som förenar förslagen från regering respektive blåbrun opposition: viljan att göra Sverige till ett sämre och otryggare land genom att behandla människor på flykt så illa att de inte vill vara här.

Hade regeringen och de blåbruna menat allvar med sin oro för att ny-anlända ska drabbas av trångboddhet på grund av bostadsbrist eller av arbetslöshet på grund av otillräckliga språkkunskaper borde ju samtalet ha handlat om hur man bygger Sverige rymligare och starkare genom att investera i samhället och människorna i det – i bostadsbyggande, i sfi från dag ett och i det välfärdssamhälle som historiskt har visat sig vara den allra viktigaste och effektivaste integrationsmotorn, även i en internationell jämförelse. Men samtalet handlar inte om det, för det är inte verkligheten utan möjligheten att delta i tävlingen i att skylla samhällsproblem på flyktingar som intresserar majoriteten i den här kammaren.

Man frågar sig hur vi kunde hamna här, fru talman. Den svenska regeringen valde hösten 2015 att lägga fram begränsningslagen, med motiveringen att Sverige – under en tid, sa man – behövde minska antalet asylsökande för att kunna hantera och förbättra mottagandet på sikt. Regeringen menade att färre asylsökande skulle vilja söka sig till Sverige om den svenska lagstiftningen anpassades till EU:s miniminivå. Regeringen ansåg att detta även skulle förmå andra EU-länder att ta ett större ansvar.

Regeringen hävdade att lagstiftningen bara skulle vara tillfällig. Just lagens tillfällighet användes av regeringen som bärande argument för att göra inskränkningar som ett massivt antal remissinstanser – myndigheter, kunniga – motsatte sig. Det andra bärande argumentet var att lagstiftningen behövdes under en begränsad tid för att rusta mottagandet framöver.

Vänsterpartiet var skarpt emot. Vi varnade redan då för att den här dagen skulle komma. Vi varnade för att den tillfälliga lagstiftningen på sikt riskerade att permanentas och för att en acceptans för denna nya lägstanivå skulle skapa politiska förutsättningar att fortsätta att inskränka asylsökandes rättigheter även i andra europeiska länder. Vi kan nu tyvärr konstatera att vi fick rätt. Jag önskar att det inte var så.

Sverige har under detta skamliga så kallade andrum inte rustat samhället för ett bättre fortsatt mottagande. Samtidigt har övriga EU-länder använt Sveriges minskade ansvarstagande som argument för att själva smita från sitt ansvar. Ytterst riskerar denna ansvarslösa spiral att undergräva fundamentet för asylrätten. När världens rikaste länder, däribland Sverige,

undan för undan kliver tillbaka från sina konventionsbundna löften är det svårt att se varför världens fattigaste länder – där majoriteten av världens flyktingar befinner sig – ska vilja fullfölja sina.

Migrationskommittén tillsattes för att ta fram en långsiktigt hållbar migrationspolitik som skulle vara human, rättssäker och effektiv när begränsningslagen löper ut. Mycket kan sägas om det arbete som gjordes i den migrationspolitiska kommittén och som förslagen från den tidigare regeringen och de blåbruna bygger på, men gemensamt är att utgångspunkten togs i begränsningslagen – som aldrig utvärderats – och i en tolkning av orden ”långsiktigt hållbar”, vilket kom att betyda ”på EU:s bottenivå”.

Fru talman! Det är det faktum att människor runt om i världen tvingas fly för sina liv som är ett problem, inte att några av dem vill söka skydd i Sverige. Tvärtom är det något vi är och ska vara stolta över. Att Sverige är känt som ett land där människors rättigheter respekteras och där även kvinnor och barn är människor och har goda förutsättningar att förverkliga sina livsambitioner är något vi ska värna och stärka. Men för att det ska vara så även i framtiden krävs det aktiv handling i denna kammare.

Förslagen som läggs fram både av regering och av blåbrun opposition innebär ett paradigmskifte i hur majoriteten historiskt har sett på rättigheter i Sverige. Medan vi tidigare såg rättigheter som en nyckel till integration – som något som ska öppna dörrar för oss alla att bli en del av samhället och därmed även kunna uppfylla våra skyldigheter – är detta förslag en del av ett skifte mot att betrakta rättigheter som en belöning som vissa kan få om de, mot alla odds, lyckas ta sig igenom de stängda dörrarna. Ett sådant skifte i synen på rättigheter får inte bara konsekvenser för dem som omfattas av det i ett första steg, utan det får konsekvenser för alla i samhället. Vänsterpartiet motsätter sig å det skarpaste en sådan utveckling.

Ytterst är frågan vilken sorts land Sverige ska vara i framtiden. Insikten att undandragande av rättigheter aldrig stannar vid att omfatta specifika grupper förpliktar. Asylrätten skapades inte för dagar av fred och frihet utan för svåra tider då mänskligheten visar upp sina allra värsta sidor. I ruinerna av andra världskrigets förintelse och faror, som då drivit 60 miljoner människor på flykt, kom insikten att det krävs ett löfte mellan stater för att i framtiden kunna garantera människor en fristad undan krig, förföljelse och tortyr.

Historiskt ser vi – från misslyckade internationella försök att enas om att rädda judar undan den förestående Förintelsen 1938, via en skärpt migrationslagstiftning i Sverige under Balkankriget och till nutidens misslyckade försök att hitta gemensamma ansvarstaganden i EU – att det är mycket lättare för stater att enas om att stänga gränser och skärpa lagstiftningen än att besluta om system som räddar liv. Varje gång löftet prövas hör vi samma sak som vi hör här i dag: ”Vi kan inte ta emot dem; de är för många. Det leder till integrationsproblem. Någon annan måste ta ansvar.” Vi vet vad det har inneburit historiskt, fru talman.

Därför är asylrätten, flyktingkapets särskilda status och därav följande rättigheter in i samhället grundläggande rättigheter som måste försvaras i vårt samhälle och internationellt, i dag och i morgon.

Vi i Vänsterpartiet kommer aldrig att acceptera lögner och uppochnedvända argument om att man bäst bekämpar trångboddhet och barnfattigdom genom att splittra familjer, låta barn vänta i överfulla flyktingläger på att återförenas med sina föräldrar och ompröva uppehållstillstånd om och

om igen. I stället vill vi investera i vårt samhälle och i människorna som lever här. Vi ser asylrätten som en internationell försäkring för den av oss som måste fly. De två idéerna står inte i konflikt med varandra, hur mycket det än påstås i denna kammare. Vi kommer alltid att försvara en framtid som rymmer båda delarna.

Det är därför helt självklart för oss att yrka avslag på propositionen till förmån för en återgång till utlänningslagen, och jag yrkar därför bifall till reservation 1.

Eftersom många människor har hamnat i kläm under de senaste årens orimliga och rättsosäkra omsvängningar vill jag även yrka bifall till reservation 15, om amnesti för de barn som kom ensamma utan föräldrar och en översyn av hur andra som har hamnat i kläm kan få upprättelse.

Jag vill dessutom yrka bifall till reservation 17, om en utredning av rättssäkerheten i asylprocessens alla delar – gudarna ska veta att detta kommer att behövas.

Fru talman! I vanliga fall skulle vi lägga ned våra röster under övriga punkter som berör propositionen om vårt avslag inte går igenom, men det här är inga vanliga tider. Ställda inför valet mellan två onda ting – regeringens förslag och den blåbruna oppositionens – tar vi i Vänsterpartiet ansvar för att göra det minst dåliga.

Regeringens förslag är med få undantag på bottenivå, men det finns små ljusglimtar som utan Vänsterpartiets röster skulle slockna. Det gäller till exempel förslaget om humanitära skäl, som i regeringens förslag är något vidare än i det blåbruna förslaget, liksom möjligheten för kvotflyktingar att räkna tre månaders undantag från försörjningskravet från den dag de kommer till Sverige.

Framför allt skulle de blåbruna partiernas förslag förvärpa situationen ännu mer, till exempel genom att ta bort små men nödvändiga undantag för försörjningskrav och permanenta uppehållstillstånd eller genom att ta bort tremånadersfristen för försörjningskrav för alternativt skyddsbehövande.

Därför, fru talman, kommer vi att rösta för regeringens förslag på en lång rad punkter när vårt förslag om avslag faller – inte för att det är bra utan för att alternativet är värre.

Till alla föräldrar och barn i splittrade familjer som lyssnar nu, till ensamkommande och barnfamiljer som har hamnat i kläm i denna ovärdiga kapplöpning mot botten och till det civilsamhälle som kämpar varje dag, mot alla odds, vill jag säga: Era barn har också rätt till trygghet, frihet och familj. Era liv och er framtid räknas. Jag lovar att vi i Vänsterpartiet kommer att göra allt i vår makt för att i framtiden faktiskt kunna rösta igenom en migrationslagstiftning som gör Sverige till en bättre plats i stället för en sämre, med fler rättigheter och möjligheter i stället för färre. Det arbetet kommer jag att fortsätta tillsammans med er.

(Applåder)

I detta anförande instämde Hanna Gunnarsson, Mia Sydow Mölleby och Jessica Wetterling (alla V).

Anf. 70 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Vi har ju haft en rad replikskiften här; jag har till exempel haft replikskiften med Socialdemokraterna och Centerpartiet. Det finns en

del skilda uppfattningar, men i grund och botten är det ju så att det finns sju partier i den här riksdagen som står bakom i alla fall en hel del i detta betänkande. Vänsterpartiet skiljer ut sig här, för man yrkar avslag på precis alltihop.

För att sammanfatta, fru talman, innebär Vänsterpartiets migrationspolitik att samtliga som kommer till Sverige i stort sett direkt ska ges ett permanent uppehållstillstånd här. Därtill ska det inte finnas några krav på att man ska ha jobb eller bostad för att kunna ta hit sin familj. Man ska även kunna bredda kretsen av personer som ska komma.

Det ska inte heller finnas några krav på att lära sig språket eller några krav på att arbeta i Sverige. Därtill ska de personer som ändå möjligen får avslag kunna få en amnesti och stanna i alla fall. Det ska inte finnas några krav på åtgärder för att människor som har fått avslag ska återvända.

Man ska inte – i alla fall inte vissa grupper – ha någon skyldighet att uppge sin identitet. Vänsterpartiet vill därtill ta bort Europeiska unionens avtal med Turkiet och i praktiken montera ned Europeiska unionens yttre gränsskydd.

Jag tror, fru talman, att detta sammantaget skulle leda till ett ökat inflöde till Sverige på kanske en kvarts miljon människor per år. Jag undrar om Vänsterpartiet har funderat över var dessa människor ska bo. Risken är att vi slussar tiotusentals människor rakt ut i de redan mest utsatta områdena i Sverige, i ett brutalt klassamhälle och en ökad fattigdom och med mycket små möjligheter att få jobb.

Alla andra partier i denna kammare försöker ändå att hantera målkonflikter som följer av migrationen, men för Vänsterpartiet är detta som fullständigt bortblåst.

Min enkla fråga är: Hur ska det här gå ihop?

Anf. 71 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Jag förstår att det måste vara fullständigt otroligt för Fredrik Malm att föreställa sig detta.

Man kan ha en utlänningslag som respekterar konventionerna, så att vi får till en praxis som är rättssäker. Vi har tidigare debatterat rättssäkerheten, som helt uppenbart tål att tittas närmare på. Det är fullt möjligt att både göra detta och bekämpa det som är ett resultat av en aggressiv klasspolitik.

Jag hymlar inte med att Sverige har allvarliga problem med klassklyftor. Ojämligheten i Sverige ökar snabbast i hela OECD; det är oerhört allvarligt.

Hur bekämpar man detta? Genom att ta bort några av människorna i samhället eller genom att skapa en annan ekonomisk politik och investera i samhället och människorna? Mitt alternativ är det andra.

Även om Fredrik Malm står och killgissar lite härligt om hur många människor detta skulle kunna innebära finns det inte kunskap som säger att antalet asylsökande och integrationstakten hänger ihop, utan det handlar om vilka investeringar vi gör i samhället.

För Vänsterpartiet är det ganska självklart att vi behöver göra kraftfulla investeringar i ett samhälle där vi blir fler, precis som när man blir fler i en familj.

För borgerligheten och det blåbruna gänget, som Fredrik Malm nu tillhör, är det såklart inte så. Där kommer man alltid att välja överklassen i

första hand. Det kommer nu, med inslaget av det bruna, också att vara en fråga om var en person är född.

Så kommer det inte att vara för Vänsterpartiet. Det är fullt möjligt att göra båda delarna. Jag förstår att detta är väldigt främmande i den politiska debatt som vi har i dag, men jag hoppas och tror att det inte kommer att vara det så länge till.

(Applåder)

Anf. 72 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Nej, det är inte alls förvånande att försöka bedriva en migrationspolitik som följer internationella konventioner. Det gör ju även det här förslaget. Jag har vissa synpunkter på regeringens proposition – en hel del, faktiskt – men jag kan inte hävda att den skulle bryta mot asylrätten eller mot våra internationella åtaganden.

Problemet i detta är ju att vi också har en nation att ta ansvar för. Vi har ett Sverige där det bor 10 miljoner människor och där vi har sett en ökad polarisering och en allt tuffare situation i många bostadsområden. Det kan inte ha undgått någon – inte heller Vänsterpartiet – hur situationen är. Om Christina Høj Larsen går härifrån Helgeandsholmen till T-Centralen och tar tunnelbanan några stationer norrut märker hon att situationen ser rätt illa ut på många håll.

Om vi bedriver en migrationspolitik som är helt fränkopplad den utveckling vi har i vårt land och i våra utsatta områden riskerar vi ju att förvärra situationen. Jag kan lova Christina Høj Larsen att de som får ta smällen när vi förvärrar situationen inte är de som bor på Strandvägen, på Östermalm, i Djursholm, i Täby eller på Lidingö. De som får ta den smällen är de som bor på Järvafältet, i Gårdsten, i Angered eller i Rosengård. Det är de som får ta den stora smällen av en ökad otrygghet, av ökade sociala slitningar och ett ökat klassamhälle.

Det är en fråga som någonstans kommer tillbaka till Vänsterpartiet. Det är den fråga som sju andra partier här i riksdagen i alla fall försöker hantera och funderar över men som Vänsterpartiet inte ens har börjat fundera över: Ska alla få permanenta uppehållstillstånd direkt utan krav på jobb och krav på språkkunskaper? Och ska stora grupper av personer kunna komma som anhöriga utan krav på att ens ha en bostad? Om de som får avslag ska få stanna i alla fall, om vi monterar ned EU:s yttre gränsskydd och stoppar avtalet med tredjeländer runtomkring, vad blir då konsekvensen, Christina Høj Larsen? Måste inte Vänsterpartiet ändå tänka på vad som händer i nästa led med en sådan politik?

Anf. 73 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Jag tror att Liberalerna en gång i tiden var känt som ett kunskapsparti. Det var länge sedan, och kanske är det också den typen av väljare som har försvunnit från Liberalerna – det vet jag inte. Men vi vet en massa saker, och jag tog upp en del av dem i anförandet.

Det vi vet är att den politik som just nu förs, och som Liberalerna föreslår, motverkar integrationen. Vi vet till exempel att krav på språk och andra krav som ställs är svårast för dem som behöver den allra mest. Det är en samlad forskning som är helt överens om det.

Liberalerna som en gång var ett kunskapsparti är inte det längre. För er är det nu viktigare att bli kompis och hänga med det nya gänget.

Ja, det finns målkonflikter i ett samhälle. För mig är de tydliga i klass-samhället. När jag träffar mina vänner som bor på Järvafältet, i Skarpnäck och i andra områden ser jag resultaten av en aggressiv klasspolitik som har förts av borgerliga partier under lång tid, partier som nu skyller på dem som kom nyss.

Och jag lovar, Fredrik Malm, att det inte är ensamkommande som har skapat den rasande privatiseringen av marknadsskolan. Det är inte människor från Syrien som har sett till att man nu väljer skola hit och dit. Så är det ju inte.

Ni försöker täcka över era misslyckanden genom att skylla på andra, och ni tar inte in den omfattande kunskapen om hur integration bäst går till. Det är sorgligt.

(Applåder)

Anf. 74 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Jag vill först och främst framföra min djupa respekt för det mycket känsloladdade och engagerade anförande som Christina Höj Larsen höll. Centerpartiet och Vänsterpartiet har inte samma uppfattning i alla migrationspolitiska frågor, men jag känner stor tacksamhet för att Vänsterpartiet kämpar för människor på flykt.

Jag skulle dock vilja ställa en konkret fråga. Centerpartiet står upp för en reglerad invandring och tror att om vi ska kunna hjälpa människor på flykt framöver ska vi fokusera på de allra mest utsatta. Vi ska hjälpa dem som har skyddsskäl, och de som får avslag ska återvända. Det är det enda sättet att upprätthålla en reglerad invandring och att på så sätt också vara ett land som på sikt hjälper människor som söker skydd i vårt fantastiska land.

Jag undrar om Vänsterpartiet tycker att det är viktigt att personer som fått avslag återvänds och om Vänsterpartiet har några förslag på hur vi kan få återvändandet att öka.

Anf. 75 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Tack så mycket, Jonny Cato, för frågorna!

Ja, vi tycker att det är viktigt. Vänsterpartiet står också upp för en reglerad invandring. Men det vi har sett de senaste många åren är bland annat det som Jonny Cato tar upp kring rättssäkerheten. Vi ser människor som får avslag på helt felaktiga grunder och hbtq-personer som inte kommer att återvända till Uganda, för de skulle då mista livet. Vi ser familjer från Afghanistan som inte har någon möjlighet att skydda sig i Afghanistan.

Det finns en rad brister och felaktigheter där jag tror att jag och Jonny Cato delar bilden att det finns en hel del att göra. I ett sådant läge behöver man se till att det finns dörrar in, så att vi inte får skuggsamhällen och människor, till exempel palestinier, lever i Sverige i tio tolv år och aldrig får en chans att komma in. Det är inte bra för dem, och det är inte bra för samhället. Men för en hel del människor, även i Vänsterpartiets Sverige, kommer det att vara så att man behöver återvända.

Frågan är återigen, precis som vi har pratat om tidigare här i dag: Vad vet vi om vad som funkar? Jag tycker att det bästa vore om vi utgår från det. Och det vi vet om det är att det inte funkar bra att ta människors pengar, försörjning och bostad, för poliserna har ingen aning om vilken parkbänk de ska leta efter människor på eller föra samtal med dem på.

Det vi vet är att det funkar med ett noggrant återvändandearbete, som det som bland annat Röda Korset arbetar jätteaktivt med. Man har diskussioner med den enskilde som också får ekonomiskt stöd och möjlighet att återvända. Det snackas om piskor, förvar och stängsel, men det är faktiskt inte det som funkar.

Jag önskar så att man på detta område, precis som i migrationspolitiken i övrigt, kunde fokusera på det vi vet om vad som funkar.

Anf. 76 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet och Centerpartiet har delvis liknande uppfattningar när det gäller rättssäkerhet och den typen av frågor. Men det är väl inte det vi diskuterar utan just själva återvändandet.

Jag kan inte säga något annat än att jag tror att rätt många partier i den här kammaren ser behovet av en bättre, mer effektiv och sammanhållande återvändandepolitik, för den har varit så bristfällig under många år och har också lett till ett ökat utanförskap. Jag tycker ändå att Vänsterpartiet blir svaret skyldigt, för vi har i dag en stor diskussion och har många förslag att ta ställning till, men jag saknar i Vänsterpartiets förslag och det som man också ställer sig bakom någon typ av förslag på hur vi ska kunna få ett bättre, mer sammanhållet och effektivare återvändande. Det finns säkert olika bevekelsegrunder för partier i denna kammare att tycka att ett återvändande är viktigt. För min del handlar det om att vi också på sikt ska kunna vara ett land som prioriterar dem som har skyddsskäl.

Min fråga blir återigen: Vad har Vänsterpartiet för konkreta åtgärder för att vi ska kunna öka återvändandet?

Anf. 77 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Det ökade utanförskapet, till exempel, är något som bland annat den här kammaren har skapat genom att göra ändringarna i LMA och frånta människor möjligheten till den lilla försörjning och den bostad de hade. Gissa vad som händer då – ni kan aldrig tro det! Vad gör människor för att försörja sig om de inte har pengar? Valmöjligheterna är inte jättemånga när man inte får arbeta. Var bor människor om de inte har rätt till en bostad? Valmöjligheterna är inte jättemånga. Det är ni som tillsammans har skapat och ökat det här utanförskapet.

Det jag säger, och som faktiskt är sant och också lite mödosamt, är att ett återvändandearbete tar tid. Det kräver ett jättenära samtal och samarbete med den som ska återvända och att skapa förutsättningar att göra det. Det är klart att det inte funkar jättebra i den här kammaren, när det handlar om fotbojor och den typen av saker. Men det är det som funkar på riktigt. Vänsterpartiet har lagt ganska många sådana förslag även i våra motioner, som vi gärna kan prata vidare om. Det handlar om nogsamhet och att ge människor ekonomiska förutsättningar och trygghet – Riksrevisionen gav också en hel del kritik mot att detta inte funkar bra – och det vill vi gärna göra. Men att sätta fotboja på folk eller se till att ännu fler hamnar i kriminellas händer kommer vi inte att medverka till. Det är dåligt för människorna, och det är dåligt för samhället. Det är inte Vänsterpartiets politik.

(Applåder)

Anf. 78 HANS EKLIND (KD):

Fru talman! Samhällsgemenskapen ska gälla alla, inte bara vissa. Så är det inte i dag. Sverige har gått sönder. Vi har drygt 20 områden som av polisen definieras som särskilt utsatta områden. Med detta avses områden där det finns en obenägenhet att delta i rättsprocesser, där det är svårt eller näst intill omöjligt för polisen att fullfölja sitt uppdrag och där det i viss mån finns ”parallella samhällsstrukturer och extremism”. De finns runt om i vårt land – i Växjö, Göteborg, min hemstad Örebro, Borås, Malmö, Södertälje, Linköping, Stockholm, Västra Frölunda, Landskrona och Uppsala.

Totalt bor nu drygt en halv miljon människor i det som kallas riskområden, utsatta områden och särskilt utsatta områden. Hälften av kvinnorna där uppger att de upplever otrygghet kvällstid.

Allt färre debattörer förnekar i dag att det finns ett samband mellan en alltför generös migrationspolitik och en ineffektiv integrationspolitik. Kristdemokraternas besked är tydligt och klart och att lita på: Vi kommer inte att medverka till en migrationspolitik som inte står i relation till vår förmåga att integrera.

Tiderna har förändrats. Jag har blivit 54 år och tänker att jag för 20 år sedan hade avfärdat dagens nyhetsrapportering som groteska överdrifter. Åtminstone hade jag känt att detta inte kan handla om Sverige. Det har dock blivit vardag med rapporter om förnedringsrån, parallellsamhällen, hedersförtryck, kriminella gäng som tvingar polisen på reträtt, en allt högre arbetslöshet och därtill långtidsarbetslöshet samt attacker mot blåljuspersonal. Det är denna verklighet som vi måste åtgärda och som jag vill åtgärda. Då ser jag att en stram migrationspolitik är en helt nödvändig och avgörande åtgärd.

Men detta är långt ifrån hela bilden. Ljuspunkterna är många. För mig som präst och församlingsherde var det under alla år jag jobbade en förmån med alla de hoppingivande människoöden jag fick ta del av och alla de gemenskaper jag fick vara en del av. Jag minns så väl våra språkkaféer, mötesplatser för kvinnor med bakgrund i olika religioner, vår cykelutbildning och mycket mer som vi gjorde i vår församling för att göra skillnad.

Civilsamhället är avgjort en väldigt viktig motor i det integrationsarbete som måste komma till skott när människor kommer hit till Sverige. Jag vet hur mycket skratt men också framtidstro som skapas där. Men den här andra bilden finns ju också, och det är den som manar oss att förändra.

Fru talman! Jag står givetvis bakom alla de reservationer som vi kristdemokrater har för att få till en bättre migrationspolitik. Jag yrkar naturligtvis också bifall till de delar som Maria Malmer Stenergard har redogjort för. Men jag yrkar också bifall till reservation 11. Det är vår egen reservation från Kristdemokraterna om en framtida migrationspolitik där vi har ett mottagande i nivå med våra nordiska grannländer, där asylprövningen är rättssäker och den som fått ett nej lämnar landet, där barnfamiljer hålls ihop, där de med störst skyddsbehov prioriteras och där vi skapar fler lagliga vägar in och söker lösningar för detta på EU-nivå.

Fru talman! Legitimiteten i en så kallad reglerad invandring bygger på att vi vet vilka som får möjlighet att vara i vårt land, oavsett om det är tidsavgränsat eller permanent. Så är det inte i dag.

Att vi har stora problem med identitetsfrågan är en underdrift. Vår egen gränspolis konstaterar: ”Vi har ett parallellsamhälle som bara växer och vi har tappat kontrollen över vilka som är här.” År 2017 bedömde Migrationsverket att det fanns nära 60 000 individer som registrerat två eller flera identiteter hos myndigheten. Då ska tilläggas att myndigheten i samma andetag påpekade att mörkertalet var stort. Det finns alltså fler.

I utredningen *Klarlagd identitet* från 2017 konstateras att om en asylsökandes identitet inte går att klarlägga kan uppehållstillstånd ändå beviljas för utläningar ”som kommit hit av andra orsaker än att de behöver skydd”.

Hur många styrker då sin identitet av de asylsökande? De senaste siffrorna jag hittade – det kan finnas färskare sådana – visar att det under åren 2011–2016 var mellan 81 och 91 procent av de asylsökande som saknade pass. Detta är, tänker jag, en direkt konsekvens av att vi har en ordning där en asylsökandes identitet kan bestämmas som sannolik enkom med stöd av hans eller hennes muntliga berättelse. Vi har dessutom ett rättsligt ställningstagande från i år där Migrationsverket säger att man i vissa fall kan utfärda ett uppehållstillstånd trots att identiteten inte gjorts sannolik.

Det finns flera rapporter som styrker att vi behöver göra ett omtag kring det här med identitet för att kunna klargöra utläningars identitet. Vi kristdemokrater försöker nu lämna en rad sådana förslag om hur vi kan gå till väga för att få bättre ordning på detta.

Här i dag ligger dock på riksdagens bord en möjlighet att ta ett sådant steg för att bättre kunna fastställa utläningars identitet. Kristdemokraterna och Liberalerna har nämligen lagt fram ett förslag om att identifiering ska kopplas till beviljande av permanent uppehållstillstånd. Vi ser det som ett minimikrav att den som får rätt att vistas i Sverige permanent också ska göra sin identitet klar. Det saknas bara en enda röst för att vi i riksdagen ska kunna ta ett sådant steg.

Fru talman! Att klarlägga någons identitet handlar om rättssäkerhet. En annan del av rättssäkerheten är givetvis att vi också har en process som gör att besluten som fattas är att lita på. Jag har i denna kammare lyft frågan om hanteringen av konvertiter vid ett flertal tillfällen under mandatperioden. Jag har då påpekat att processen lämnar en del att önska. Den kritiken har inte viftats bort av regeringen, utan man har gjort justeringar i Migrationsverkets regleringsbrev för att bättre hantera ärenden där den sökande hänvisar till risker på grund av sin religiösa tro.

Även om vi har ett system som står sig mycket väl i en internationell jämförelse avseende just rättssäkerhet, vilket jag tror att vi har, visar detta med justeringarna avseende konvertiter att det går att förbättra rättssäkerheten. Det som är bra kan bli bättre. Det är något som Sverige alltid ska sträva efter, tänker jag.

Kristdemokraternas krav att vi ska ha en mycket stram migrationspolitik under en lång rad år framöver vilar på att vi samtidigt bibehåller en hög rättssäkerhet. Vi finner att den nuvarande ordningen där myndigheterna själva ser över sina rutiner och följer upp sitt arbete inte räcker. Här i dag har vi en reservation där vi menar att en utredning bör tillsättas för att se över om och hur rättssäkerheten under asylprocessen kan förstärkas.

Fru talman! Kristdemokraterna var i den migrationspolitiska kommittén pådrivande för att en så kallad humanitär ventil åter skulle finnas i vår migrationslagstiftning. Det är inte okej att uppehållstillstånd av denna typ endast ska beviljas om det skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande att avvisa eller utvisa utlänningsen.

I det gemensamma utskottsinitiativet föreslår M, SD, KD och L en återgång till den mer begränsade humanitära ventil som Migrationskommittén föreslog. Jag menar att detta är direkt nödvändigt. Migrationsverket bedömer nämligen att regeringens förslag till humanitär skyddsgrund inte enbart kommer att användas i undantagsfall. Regeringen medger till och med i propositionen att fler kommer att kunna omfattas av just denna skyddsgrund. Men då är ju detta inte längre en ventil utan en ny form av skyddsgrund som kommer att ge uppehållstillstånd till personer som saknar asylskäl och som dessutom kan ha ett gällande avslagsbeslut.

Det här är extremt illavarslande. Regeringen föreslår nu en politik där ett nej i allt större utsträckning kommer att kunna förvandlas till ett ja. Detta kommer att leda till ett ökat söktryck i ett läge där vi vet att Sverige måste begränsa just söktrycket. Därför menar vi att det är nödvändigt att förslaget till en ny humanitär skyddsgrund återgår till att vara just en humanitär ventil och ingenting annat.

Fru talman! Uppgifterna om ekonomiskt utanförskap duggar tätt just nu i en rad olika rapporter. Riksdagens utredningstjänst har konstaterat att 675 000 utrikes födda inte är självförsörjande. Entreprenörskapsforum visar att det tar 20 år för personer som kommit till Sverige från Mellanöstern att bli självförsörjande, och då är gränsen för självförsörjning satt till att man ska ha en lön på minst 15 500 kronor i månaden. Det betyder att om 100 personer kom hit från Mellanöstern 2001 är 50 personer i dag, 2021, fortfarande beroende av bidrag för sitt uppehälle.

Då har vi samtidigt ett pensionssystem som bygger på att vi ska jobba i 40 år för att finansiera vår egen pension. Beräkningar från Pensionsmyndigheten visar att de 100 000 som fick uppehållstillstånd efter 2015 kommer att kosta skattebetalarna 80 miljarder kronor netto. Inkomstpensionen kommer att förstärkas via skatter och avgifter med 70 miljarder, men grundskyddet som alla människor har rätt till, det vill säga äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg som finansieras via statens budget och inte via pensionssystemet, kommer att kosta 150 miljarder kronor.

Dessutom visade helt nyligen en rapport från SCB, Statistiska centralbyrån, att 54 procent av de utrikes födda barnen lever med en låg ekonomisk standard, och det visar sig att det här med standard har etniska förtecken. Samtidigt som 54 procent av de utrikes födda barnen lever under gränsen för låg ekonomisk standard är samma siffra för inrikes födda barn 16 procent. Här ser jag att det finns en tydlig koppling till förvärvsfrekvensen, alltså om man har ett jobb eller inte, för av de rekordmånga som i dag är långtidsarbetslösa är två av tre födda utomlands.

Det här, tänker jag, är siffror som borde skaka om oss alla av en rad olika skäl. Det som utifrån de här exemplen framstår som väldigt angeläget är att vi tar tag i den migrationspolitiska kommitténs förslag om att införa ett språk- och samhällsorienteringskrav för permanent uppehållstillstånd. Man gör inte det, utan man skjuter det på framtiden. Det har jag kritiserat tidigare, och jag kritiserar det nu. Jag tror att det är viktigt att vi försöker få det här på plats så fort som möjligt.

Innan pandemin slog sina klor i vårt land hade jag, precis som många av er andra, förmånen att få åka runt och träffa folk på olika platser i Sverige. Jag träffade människor i små och stora företag, och som migrationspolitisk talesperson för Kristdemokraterna ställde jag alltid frågan: Vad är det som krävs för att du ska anställa en person som har kommit hit till Sverige? Svaret jag fick var: språket, språket, språket.

Vi ser inte några som helst anledningar att vänta med att införa just språk- och samhällsorienteringskrav i lagen redan nu.

Fru talman! Jag vill avslutningsvis instämma i den kritik som lämnades av den moderata riksdagsledamoten Maria Malmer Stenergard om processen som har ägt rum fram till att vi fick en proposition på riksdagens bord. Vi som satt i den migrationspolitiska kommittén vet att vi jobbade med en absolut deadline under sommaren för ett år sedan. Den var satt för att vi räknade baklänges, alltså: När måste vi i kommittén vara klara för att allt det med remisser och annat som ska göras kring en sådan här viktig lagstiftning ska få den tidsdräkt som krävs för att alla ska känna sig trygga med att allt har hunnits med?

Jag kan konstatera att den här propositionen var försenad, precis som lagrådsremissen, och jag vill i denna kammare klagöra att jag inte tycker att detta är okej.

Anf. 79 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Jag har fått till mig att Kristdemokraterna är för ett försörjningskrav även för barn som har kommit ensamma till Sverige och vill återförenas med sina föräldrar. Jag tänker så här i sommarlovstider på mina egna barn som ska ut och sommarjobba lite grann. Jag vet till exempel att barn under 13 år bara i yttersta undantag får jobba. För 16- och 17-åringar är det, som för min dotter, inte några våldsamt stora summor som man kan lyckas få ihop.

Skälet till att vi inte längre har barnarbete i Sverige är att vi tycker att barn ska vara i skolan. Jag tycker att det verkar vara en väldigt bra grundprincip som har byggt det här landet och tjänat det väl. Det verkar inte Kristdemokraterna tycka.

Jag undrar såklart om Hans Eklind kan berätta vilken typ av barnarbete man tänker sig och på vilket sätt man tänker att det här över huvud taget skulle kunna vara förenligt med barnkonventionen.

Anf. 80 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Det korta svaret är att vi vill stoppa familjesplittring. Vi vill stoppa att föräldrar skickar ut sina barn på absolut livsfarliga vägar för att ta sig till ett land och där fungera som anknytningsperson för att övriga familjen ska få komma efter. Det är det korta svaret.

Vi ser att det här med ensamkommande, som det kallas, är ett problem som vi har haft i Sverige. Jag tycker att det är ett problem av det enkla skälet att om man är barn ska man vara med sina föräldrar. Då blir funderingen från Kristdemokraternas sida: Kan vi på något sätt stoppa drivkrafterna som gör att man skickar iväg sitt barn från hemmet för att ta sig till ett främmande land, troligtvis också med en främmande kultur och ett främmande språk?

Det är det här som Kristdemokraternas förslag går ut på. Vi säger att försörjningskravet ska gälla alla utom egna barn under 18 år. Det är själva grundprincipen.

Vi ser det här som ett mycket allvarligt problem, och därför vill vi sätta stopp för det. Då har vi sett den här tekniken.

Jag vill upplysa Christina Høj Larsen om att det finns andra EU-medlemsstater där exempelvis – jag tror att det är i Tjeckien – en minderårig inte kan vara anknytningsperson över huvud taget. Det finns andra medlemsstater, två eller tre till antalet, där man också har försökt hitta modeller för detta.

Det här handlar om att vi på något sätt måste komma åt roten till att föräldrar skickar sina barn i händerna på människor som både smugglar knark och människor. Barnen utnyttjas. Jag vet att riksdagsledamoten precis som jag har fått ta del av berättelser om vad som händer inte bara på vägen till Sverige utan också om vad som händer i Sverige med de här unga människorna som har lyckats ta sig hit.

Anf. 81 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Det här var bland det iskallaste jag någonsin har hört. Ledamoten svarar alltså att för att familjer inte ska splittras vill man lägga ett försörjningskrav på barn som man vet att de inte kommer att kunna uppfylla, vilket gör att de de facto inte kommer att få sin rätt till familj. Det är den tekniken vi har sett, sa Hans Eklind. Det, fru talman, tycker jag är ett iskallt uttalande.

Det tyder också på att ledamoten inte har så stor kunskap om hur det fungerar i krig och konflikt. Det är oerhört vanligt att familjer kommer ifrån varandra. En av Röda Korsets grundläggande arbetsuppgifter är att försöka återförena människor som har kommit ifrån varandra. Vi vet också att myten om ankarbarn, som Kristdemokraterna bygger väldigt aktivt, faktiskt inte riktigt är sann.

Det jag hör i dag är en kristdemokrat som tänker att man effektivt kan förhindra att barn får sin rätt till familj uppfylld genom att ställa försörjningskrav som de inte har någon möjlighet att uppfylla. Det är ett bedrövligt svar, fru talman.

Anf. 82 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Det verkar som att det här replikskiftet handlar mest om att försöka betygssätta andra människors politik. Med tanke på den extremism som just Vänsterpartiet uppvisar när det gäller migrationspolitiken kan jag försäkra riksdagsledamoten om att jag inte kommer att sätta mig ned och luska reda på vad riksdagsledamoten har för kunskaper. Jag har aldrig ifrågasatt riksdagsledamotens kunskaper, men jag hör och noterar att när man inte håller med Vänsterpartiet måste det tydligen bero på bristande kunskaper.

Riksdagsledamoten och alla som lyssnar på debatten ska ta till sig en enda sak: Vi måste se till att komma åt detta med familjesplittring. Kristdemokraterna kommer aldrig att medverka till ett system som faktiskt uppmuntrar till familjesplittring. Vi har funderat på olika sätt för att motverka det. Ett sådant sätt är att se till att de som tänker tanken att skicka i väg sin son i förväg inte ska tänka att Sverige är det land dit han ska skickas. Det

ska nämligen finnas ett försörjningskrav, så att vederbörande inte kommer hit.

Vi vill gärna locka fler, först och främst fler partier i Sveriges riksdag men också fler länder, att följa vårt förslag. Det stora problemet med Kristdemokraternas förslag är nämligen om Sverige ensamt gör detta; ifall andra länder erbjuder drivkrafter som gör att familjer skickar en tonårspojke från familjen och i händerna på människosmugglare kommer det inte att sätta stopp för det. Det gäller alltså att försöka hitta lösningar på en högre internationell nivå, om det ska få full verkan.

Anf. 83 RASMUS LING (MP) replik:

Fru talman! Kristdemokraterna brukar säga sig vara familjernas parti. Man kan ifrågasätta delar av det i sak. Vårnadsbidrag och sådant har varit uppe tidigare. Jag tänker inte fördjupa mig i det. Men påfallande ofta har man ändå haft familje- och barnperspektiv som sin utgångspunkt. Men när det gäller människor på flykt har man inte barnperspektivet.

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till Kristdemokraterna. Inför omröstningen har Kristdemokraterna gått ihop med andra partier om att begränsa möjligheten till familjeåterförening. Varför vill man hålla föräldrar isär från sina barn, i stället för att låta dem leva tillsammans?

Anf. 84 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Tack, Rasmus Ling, för frågan!

Jag börjar med vårnadsbidraget, som har varit uppe tidigare i debatten. Vi kallar det i och för sig barnomsorgspeng, och vi föreslår att det ska gälla när barnet är mellan ett och tre år.

Vi kristdemokrater säger ofta att vi vill få ned söktrycket till nordisk nivå, och vi konstaterar att i övriga nordiska länder har man just vårnadsbidrag. I Finland är det på 3 000 kronor i månaden, i Norge är det på 6 000 kronor i månaden och i Danmark har de gjort det till en kommunal fråga. För några dagar sedan noterade jag att det i Köpenhamn är 8 000 kronor i månaden.

Man försöker göra gällande att vårnadsbidrag, eller barnomsorgspeng som vi kallar det, skulle vara ett problem på något sätt. Det skulle jag vilja se bevis för.

Man spelar ut att invandrarkvinnor då skulle välja att inte börja förvärvsarbete. Men det var väldigt få invandrarkvinnor som ansökte om vårnadsbidrag när det fanns. Dessutom har vi tragiskt nog väldigt låg förvärvsfrekvens bland just kvinnor.

Rasmus Ling frågar om barnperspektivet. Jag utgår från att riksdagsledamoten har försökt läsa åtminstone delar av vår motion. Då ser han att vi har ett barnperspektiv. Det står till och med ordagrant att Sverige ska leva upp till barnkonventionen och andra relevanta konventioner. Dessutom har vi alltså ett förslag om att egna barn under 18 år ska kunna få återförenas med sina föräldrar. Det kallar jag för barnperspektiv.

Anf. 85 RASMUS LING (MP) replik:

Fru talman! Jag tänkte egentligen inte fördjupa mig i vårnadsbidraget. Det var mer ett exempel på när Kristdemokraterna har landat helt fel i familjepolitiken. Det som fanns förra gången var något som kommunerna hade möjlighet att införa. Det var, som tur var, långt ifrån alla kommuner

som gjorde det. Men det var dålig politik. Många barn som hade behov av att just gå i förskolan för att lära sig svenska språket gjorde inte det.

Jag tänkte som sagt inte fördjupa mig i det, utan detta gäller varför Kristdemokraterna vill hålla föräldrar isär från sina barn i större utsträckning än vad regeringen föreslår i propositionen. Kristdemokraterna må ha skrivit som de har gjort i sin motion. Men i de skarpa lagförslag som vi kommer att ta ställning till finns det från oppositionen mildare varianter för dem som är alternativt skyddsbehövande, kvotflyktingar och andra undantag, och dem vill Kristdemokraterna inte ha. Det innebär att man försvårar. Man försvårar för föräldrar att leva tillsammans med sina barn.

Hans Eklind och jag har båda barn och kan nog knappt föreställa oss hur det skulle vara att ha sina barn i ett flyktingläger i ett annat land. Den känslan tror jag att alla föräldrar på hela jorden delar.

Det här är inhuman politik. Jag tycker, fru talman, att ett parti som säger sig värna familjen borde stå för att föräldrar och barn inte ska hållas isär.

Anf. 86 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Utskottsinitiativet som riksdagsledamoten hänvisar till är en kompromiss. Vi har aldrig sagt och kommer aldrig att säga att det som ryms inom det initiativet är kristdemokratisk politik. Där får man inte veta vad Kristdemokraterna tycker när vi får prata helt och hållet själva i stället för att försöka formera en gemenskap som skulle kunna stoppa ett ännu sämre alternativ, nämligen den proposition som Rasmus Lings parti har varit med och förhandlat fram. Det är viktigt att man håller isär det. Och jag vet att riksdagsledamoten känner till det.

Min egen familj, min mamma och pappa och två småsyskon, flyttade till USA. Jag vet att mamma och pappa aldrig upplevde det som ett dugg konstigt att man för att pappa skulle få ta med sig mamma och mina två systrar dit krävde att han kunde försörja dem. I den amerikanska kontexten var det en icke-fråga. Det var snarare motsatsen som var knepig, att man skulle ta med personer som man inte kan försörja till ett land.

Vi har nu tillsammans med de övriga partierna lagt fram ett förslag om att de som ska återförenas med sin familj – det är något som vi kristdemokrater hela tiden har stått upp för – också ska kunna försörja sina anhöriga. I fallet med alternativt skyddsbehövande finns möjligheten för oss att lägga ett sådant försörjningskrav från dag ett. Det går inte med flyktingar. Där finns ett tremånadersfönster.

Jag tycker att det är fullt rimligt. Jag tror också att det medverkar till att den person som kommer hit för att återförenas med sin familj ska ges den möjligheten. Men med ett försörjningskrav kommer den personen att se till att man lär sig språk och gör sig anställbar så fort man någonsin kan, just för att i sådana fall kunna återförenas med sin familj. Jag ser det alltså som både familjepolitik och politik som ger incitament som uppmuntrar människor till detta.

Anf. 87 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 16 från Liberalerna i betänkandet och även till betänkandets punkter 2, 3, 4, 5 respektive 7 och 8.

Det beslut som vi i eftermiddag har att fatta här i Sveriges riksdag om en ny utlänningslag är det tveklöst viktigaste sakpolitiska beslutet under det här riksmötet. En långsiktigt hållbar migrationspolitik är oerhört viktig för Sverige. Våra regelverk är i dag ett lapptäcke av tillfälliga lagar, undantag, kompletteringar och i vissa fall särslagstiftning. Det är varken långsiktigt hållbart, genomtänkt eller rättssäkert.

Vad händer om vi inte klarar av att hantera de frågorna i Sverige? Jo, om Sverige inte klarar av att hantera migrationspolitiken kommer den största smällen att tas av de människor som är utlandsfödda, de människor som inte ser ut att vara – som vissa numera säger – pursvenska och de personer som är födda någon annanstans, som har en brytning och som uppfattas vara invandrare. Om vi i Sveriges riksdag inte klarar av att bygga en långsiktigt hållbar och fungerande migrationspolitik kommer de att få ta smällen. Rasism, polarisering och utanförskap växer i så fall. Det är det vi har sett när politiken inte har fungerat tidigare.

Det beslut som vi kommer att fatta i eftermiddag, fru talman, bygger på den parlamentariska migrationskommitténs betänkande, som kom i september förra året. Liberalernas utgångspunkter i arbetet har varit mycket tydliga. Till att börja med värnar Liberalerna asylrätten. Det är en individuell rättighet att söka asyl. Sverige ska vara ett land som ger skydd till flyktingar och skyddsbehövande. Vi ska ta vår del av ansvaret. Vi är ett rikt land. Vi har kapacitet att ge en framtid åt människor som under mycket svåra omständigheter har tvingats från sina hem på grund av krig och förföljelse.

Detta ska vi göra i en omfattning som vårt samhälle klarar av. I stora delar av Sverige finns i dag mycket stora utmaningar med utanförskap, social utsatthet, parallellsamhällen, fattigdom och kriminalitet.

Sverige ska i första hand fokusera på dem som får bifall till sina ansökningar, det vill säga dem som har getts en laglig rätt att vistas i Sverige. Vi har inte kapacitet i dag att lägga stora resurser, kraft och energi på personer som saknar tillräckligt starka skyddsbehov och får avslag på sina asylansökningar av våra myndigheter och domstolar. Här skiljer sig Liberalerna lite från partierna längre till vänster, som främst fokuserar på dem som får avslag. Vi menar att det framför allt ska vara de personer som får bifall och har laglig rätt att uppehålla sig i Sverige som vi måste fokusera på. Det är en stor uppgift bara det. Det handlar om kvinnor, barn och traumatiserade människor från folkmordet i Kongo, folkmordet i Syrien och sönderfallet runt om i världen.

Fru talman! Liberalerna värnar en god integration i Sverige. Vi vill skapa ett möjligheternas land. I detta begrepp ligger också en förväntan på den som vill leva i Sverige. Det är en förväntan om att man skaffar jobb, lär sig grundläggande svenska och följer våra lagar och regler. Vi menar att sådana krav är mycket viktiga för att integrationen ska fungera, och det är väldigt viktigt att signalen från det svenska samhället är tydlig om att detta också är något som vi förväntar oss av nyanlända.

Vi vänder oss väldigt starkt emot att stora grupper av nyanlända i praktiken har drivits in i fattigdom, bidragsberoende och ett mycket brutalt klassamhälle i socialt utsatta områden. Denna utveckling måste brytas och vändas. I vårt parti har vi, fru talman, under det senaste året arbetat fram en heltäckande politik i något som vi kallar förortslyftet.

Vi i Liberalerna värnar ett ambitiöst svenskt mottagande av vidarebosatta, de som i vardagligt tal kallas kvotflyktingar. Det är personer som kommer till Sverige från Förenta nationernas flyktingläger. Enligt oss innebär ett generöst mottagande av vidarebosatta att vi ger en laglig väg till Europa för fler. Det kan ge ett nytt liv i trygghet för många utsatta, inte minst kvinnor och barn.

Vi ser också behovet av en arbetskraftsinvandring till det svenska näringslivet så att man kan klara kompetensförsörjningen. Det ska dock sägas att detta inte behandlas så mycket i betänkandet, fru talman. Det har att göra med att det finns andra utredningar som hanterar dessa frågor. Liberalerna vill dock betona att det är viktigt att oskicket med kompetensutvisningar upphör. Det ska finnas regelverk för arbetskraftsinvandring som är rimliga och som inte leder till fusk och exploatering.

Fru talman! Liberalerna har varit mycket angelägna om behovet av en bred överenskommelse över blockgränsen om invandringspolitiken. Om migrationspolitiken ska vara långsiktigt hållbar måste den också kunna överleva valrörelser och regeringsskiften. En bred uppgörelse och överenskommelse skulle dessutom dämpa den mycket kraftiga polarisering som vi i Sverige har i invandringsdebatten. Den triggar i sin tur en ökad intolerans och rasism.

I den parlamentariska migrationskommittén, fru talman, lade Liberalerna därför mycket stor kraft och möda på att nå en bred överenskommelse. Mot slutet av kommitténs arbete fördes förhandlingar mellan de fyra borgerliga partierna och Socialdemokraterna. Det var med mycket stor besvikelse som Liberalerna konstaterade att samtalen strandade precis på mållinjen. Orsaken till det var att varken Socialdemokraterna eller Moderaterna, för att vara uppriktig, orkade stå upp hela vägen för en bred överenskommelse.

Fru talman! Dagens beslut innebär därför att en ny utlänningslag i stora delar kommer att drivas igenom av en mitten-vänster-majoritet med ett enda mandats övertikt. Denna minsta möjliga majoritet försöker samtidigt kraftigt att driva politiken i en mer generös riktning, där stora grupper som får avslag ska ges uppehållstillstånd i alla fall, vilket ytterligare riskerar att öka polariseringen i dessa frågor.

Att det finns en knapp majoritet för att gå i denna riktning beror enbart på att Socialdemokraterna har valt att göra stora eftergifter till Miljöpartiet under beredningen i Regeringskansliet. Annars hade en sådan majoritet aldrig funnits. Stefan Löfven har valt att låta Miljöpartiets krav vägleda socialdemokratin, och därmed har Socialdemokraterna också nonchalant och ogenerat struntat i en rad överenskommelser som man gjorde i den parlamentariska migrationskommittén. Socialdemokraterna har valt att lägga det sakpolitiska innehållet åt sidan för att i stället gå Miljöpartiet till mötes.

Flera av de förslag som vi kom överens om i Migrationskommittén hade man kunnat ta upp och göra någonting av. Dessa har Socialdemokraterna inte lagt i någon byrålåda – om det ändå vore så väl, fru talman – utan de har snarare låst in dem i ett Franz Jäger-skåp så att man inte kommer åt dem. Det finns i så fall bara en person som kommer åt dem.

Det går inte, fru talman, att bygga långsiktigt hållbara regelverk eller ett långsiktigt förtroende för migrationspolitiken på det här sättet. Man kan inte driva igenom mycket kraftiga förskjutningar med ett mandats övervikt i riksdagen och sedan förvänta sig att det inte ska bli ett slagfält. Det är tyvärr vad som kommer att ske.

I de förslag som vi nu debatterar, fru talman, har vi i Liberalerna en rad invändningar, även om vi står bakom en hel del. En av våra invändningar rör de många undantag som regeringen vill göra, inte minst vad gäller kraven på försörjning. Liberalerna menar att det är nödvändigt för individen och för integrationen i Sverige att fler nyanlända kommer i arbete. Att införa många och breda undantag från att människor ska komma i arbete går stick i stäv med detta. Det visar också på en uppgivenhet hos regeringen om man redan från början utgår från att många nyanlända inte kommer att klara av att komma i arbete och att Sverige därmed inte ens ska försöka anstränga sig för att upprätthålla en arbetslinje också bland nyanlända.

Vi är också kritiska, fru talman, till begreppet ”anknytning till Sverige”. Det måste konkretiseras och definieras tydligare. Enligt oss ska asylpolitiken utgå från skydd, inte från hur lång handläggningstiden har varit eller hur länge man har vistats i Sverige. Att regeringen nu dessutom vill att den mer generösa barnventilen också ska gälla för många vuxna kommer med den breda tolkningen av anknytningsbegreppet sammantaget att leda till att många vuxna som har fått avslag på sina asylansökningar och som inte heller arbetar och kan beviljas ett arbetstillstånd kan stanna och få uppehållstillstånd i Sverige i alla fall. Och det kommer att ske bara på basis av att de har vistats en tid i vårt land. Det är inte rimligt, fru talman, att åberopa vistelsetid i Sverige som en humanitär omständighet för att få stanna, menar vi i Liberalerna.

Fru talman! Det finns ytterligare ett antal frågor i detta betänkande. Låt mig ta upp två av dem specifikt!

Om man kommer till Sverige och får uppehållstillstånd i vårt land ska man också kunna få hit sin familj, menar vi i Liberalerna. Vi tycker att familjeåterförening är mycket viktigt. Det finns ett undantag på tre månader för Genèvekonventionsflyktingar, fastslaget i europeisk rätt. Det är mycket viktigt. Om man tvingas fly och inte har något annat val, till exempel om man är oberoende journalist i Azerbajdzjan eller Ryssland, och kommer till Sverige ska man självklart också kunna få hit sin familj. Då ska man inte avkrävas ett arbete från dag ett.

Men för stora grupper personer som kommer till Sverige menar vi från Liberalernas sida att det är rimligt med krav på ordnat boende och arbete för att de ska kunna ta ansvar för flera andra familjemedlemmar. Det behövs om vi vill klara integrationen och situationen i de utsatta områdena. Jag tycker inte, fru talman, att det här på något sätt är för mycket begärt eller att det är orimliga krav att ställa.

Vi vet hur trångboddhet drabbar utsatta barn. Vi vet hur situationen i många bostadsområden i Sverige ser ut i dag. Vi måste göra allt vi kan för att människor ska komma i arbete och få ordnat boende och för att barnen ska få goda uppväxtvillkor. Därför har Liberalerna i Migrationskommittén föreslagit att tremånadersundantaget från försörjningskravet inte ska gälla för gruppen alternativt skyddsbehövande. I beredningen av detta betänkande står vi fast vid detta.

Fru talman! Det andra som jag skulle vilja ta upp är att vi i Liberalerna anser att rättssäkerheten i migrationspolitiken verkligen behöver stärkas ytterligare. Det kan man göra genom att till exempel ge kvalitetshöjande resursförstärkningar till Migrationsverket och migrationsdomstolarna för att uppnå kortare handläggningstider. Man kan också göra det genom att ge förbättrade möjligheter till vidareutbildning för beslutsfattare på myndigheter och domstolar, främja kvalitetssäkringen av beslutsprocesser, kvalitetssäkra tolkningen vid muntliga förhör och förhandlingar och så vidare.

Utöver det tycker vi i Liberalerna att det är mycket viktigt – det är väl klokt att säga det i denna partipolitiska församling, fru talman – att det görs en översyn av hur nämndemän nomineras till migrationsdomstolarna. Nämndemän, eller lekmannadomare, fyller en viktig funktion att som allmänhetens representanter medverka i tillämpningen av gällande lag. Detta ska tas till vara också i framtiden. Däremot ska uppdraget som nämndemän inte politiseras.

Den kartläggning som har gjorts har visat att det finns variationer som har samband med partitillhörighet i nämndemännens ställningstaganden i migrationsärenden, det vill säga att personer beroende på vilket parti de tillhör röstar på olika sätt i olika migrationsärenden. Det är inte riktigt samma sak som att nämndemän generellt låter sina partipolitiska ståndpunkter färga sina ställningstaganden. Men det är ett tecken på att tillräckligt många enskilda nämndemän ser sin roll som partipolitisk för att det ska riskera att påverka rättstillämpningen.

Vad är det då som gör det här så särskilt känsligt? Jo, det är att det i migrationsärenden väldigt ofta är så att ett ärende inte får prövning i högre instans. Det sker normalt bara om det kan bli ny praxis där. Nämndemännens ställningstaganden, fru talman, i migrationsdomstolen får därför normalt en avgörande betydelse för ärendets utgång. Det är inte rimligt att möjligheten att få stanna i Sverige för personer som söker asyl ska avgöras beroende på vilken partifärg nämndemännen i migrationsdomstolen har.

För att tydliggöra rågången mellan politik och rättsväsen bör en översyn av nämndemannasystemet göras för att minska det politiska inflytandet. Självklart ska partipolitiskt aktiva kunna tjänstgöra som nämndemän, men uppdraget har inte med partipolitik att göra. Utgångspunkten för översynen bör därför vara att nämndemän i migrationsdomstolar inte ska nomineras av de politiska partierna.

Fru talman! Jag hade önskat att den här dagen hade kunnat innebära om inte ett slut så i alla fall att vi lade ett antal år som vi har bakom oss till handlingarna och fick en långsiktigt hållbar lagstiftning för en rimlig och ordnad migrationspolitik i Sverige med respekt för asylrätten och ett mottagande i nivå med vad vårt samhälle klarar av att hantera. Men det får vi inte. I stället får vi någon sorts halvmesyr efter en politisk kohandel i Regeringskansliet. Denna halvmesyr drivs igenom i riksdagen med minsta möjliga marginal och kommer kraftigt att öka polariseringen i den svenska migrationsdebatten på ett sätt som jag inte tror att någon kommer att gynnas av i slutändan, förutom de allra mest högljudda personerna längst ute på den högra flanken.

Anf. 88 RASMUS LING (MP) replik:

Fru talman! För fyra år sedan krävde Liberalernas dåvarande partiledare Jan Björklund att utvisningarna till Afghanistan skulle stoppas. För fyra år sedan var också Fredrik Malm migrationspolitisk talesperson för Liberalerna – rätta mig om jag har fel.

Jag har en väldigt kort och koncis fråga, fru talman. Anser Fredrik Malm att säkerhetsläget i Afghanistan är bättre i dag än vad det var 2017?

Anf. 89 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Till att börja med är det inte vi i riksdagen som fattar den typen av beslut. Det är ju Migrationsverket som genom landinformation, rättsliga ställningstaganden och så vidare fattar besluten om vilka länder man kan återvända till och inte.

När det gäller Afghanistan måste man titta på hela landet. Det är möjligt att det finns delar av landet dit man kan återvända och att det finns interna möjligheter att ta sig till en viss del av landet. Men det finns givetvis även områden där situationen är mycket instabil. Jag kan nämna områden som Waziristan, Helmand och kanske Mazar-e Sharif, där vi hade en svensk kontingent för ett antal år sedan. Det kan också bli värre efter att Förenta staterna och Isafstyrkan lämnar landet.

Fru talman! Om Migrationsverket fattar ett beslut om att stoppa avvisningar eller utvisningar till Afghanistan är jag den förste att respektera och följa det. Jag tycker att det här är viktigt. Min argumentation kommer då att vara att Migrationsverket har sagt detta och att det är det som gäller. Men så länge Migrationsverket inte har sagt det känner jag att jag som riksdagsledamot och beslutsfattare, med ansvar för att upprätthålla den svenska lagstiftningen och de svenska regelverken, måste vara lojal med den lagstiftning vi har.

Om en asylsökande från Afghanistan har fått avslag på sin asylansökan finner jag därför att jag måste respektera det avslagsbeslutet och våra myndigheters och domstolars beslut och därmed också argumentera för ett återvändande. Men är det så att Migrationsverket bedömer att det inte går att utvisa till Afghanistan och utfärdar en sorts individuellt eller kollektivt verkställighetshinder är det självklart så att jag som riksdagsledamot – och även Rasmus Ling och alla andra här inne, utgår jag från – följer det beslutet.

Anf. 90 RASMUS LING (MP) replik:

Fru talman! Fredrik Malm svarar på en fråga som jag inte har ställt. Jag ställde ingen fråga om vad han anser om utvisningar generellt eller liknande. Jag frågade huruvida den uppfattning och den bedömning av säkerhetsläget som Liberalernas partiledare hade för fyra år sedan, när Fredrik Malm var migrationspolitisk talesperson, fortfarande gäller. Det var inte jag som gjorde det uttalandet då. Det var Liberalerna som gjorde det. Då måste man väl rimligen kunna svara på om det här gäller i dag eller om det har förändrats på något sätt. Har säkerhetsläget förändrats till det bättre, eller har det förändrats till det sämre? Jag tycker inte att det är en konstig fråga att ställa med tanke på det uttalande som Liberalerna gjorde för fyra år sedan.

Fru talman! Fredrik Malm tar upp att det regelverk vi har i dag innebär att det är myndigheter som bestämmer om bedömningar och givetvis ännu mer om enskilda ärenden. Det är den ordning som ska gälla. Jag har ingen annan uppfattning än Fredrik Malm om det. Däremot kan man tycka saker om hur säkerhetsläget och världsläget ser ut, precis som man på andra myndigheters område kan tycka saker utan att vilja detaljstyra hur de ska agera i enskilda fall.

Fru talman! Jag tycker nog att Fredrik Malm borde kunna svara på den fråga jag ställde. Är säkerhetsläget i Afghanistan bättre i dag än vad det var 2017?

Anf. 91 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Bekymret är att det är lite svårt att svara på den frågan med tanke på att situationen ser väldigt olika ut i olika delar av Afghanistan. Det var det jag försökte klargöra tidigare.

Det kan vara en stor skillnad mellan till exempel Kabul eller Baluchistan i södra Afghanistan eller de norra delarna vid gränsen mot Tadzjikistan eller Uzbekistan. Det kan vara stora skillnader inom landet.

Det kan finna möjligheter för personer att återvända till en del av landet men inte till en annan del av landet. Det är därför som det är mycket svårt att konstatera det på det sättet.

Man kan ställa frågan: Är situationen i dag i Ukraina värre än vad den var tidigare eller inte? I Kiev är det nog snarlikt. Men hur är situationen i Mariupol, eller ännu längre bort i ockuperade Donbass, Luhansk- och Donetskregionen?

Det är svårt att hantera migrationsfrågor på det väldig banala sättet att ta ett land och säga att det är så här i landet nu. Jag litar på att våra myndigheter gör de överväganden och de bedömningar som krävs om säkerhetsläget i olika länder.

Det kan vara så att en person från Afghanistan kan återvända och bosätta sig i en del av landet men kanske inte i en annan del av landet. Det är inte särskilt ovanligt, och det vet också Rasmus Ling.

Fru talman! Det är inte riktigt bra. För ungefär 15 år sedan skapade vi en ordning i Sverige. Vi sa att politiken ska hålla sig mer borta från de individuella ärendena i migrationspolitiken. Vi ska styra genom lag.

Vi fick en ny instans- och processordning, och man avskaffade Utlänningsnämnden och en massa sådant. Jag tror att det är rätt farligt om vi i riksdagen börjar försöka återta detta och politisera den individuella hanteringen i slutändan av migrationsärenden igen. Jag tror det vore olyckligt.

Anf. 92 RASMUS LING (MP):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservationerna 2, 3, 4, 5, 6, 7, 18, 26, 27, 29, 34, 37, 42 och 43 i detta omfattande betänkande.

Att värna asylrätten är en av vår tids stora ödesfrågor. Att människor på flykt som är i behov av skydd ska kunna få en fristad i ett tryggt land är en grundläggande mänsklig rättighet. Det är en rättighet som skrämmande nog är ifrågasatt.

Den är det runt om i Europa, i vårt grannland Danmark men den inställningen är också företrädd av partier i Sveriges riksdag. Det är nämligen innebörden i förslagen som vi hör. Man vill ha prövningar utanför EU och direktavvisa dem som söker asyl i Sverige.

Det system som byggts upp genom enorma ansträngningar sedan andra världskriget som en sista utväg för de förföljda, torterade och konfliktdrabbade riskerar att sättas ur spel.

Migrationsfrågan är en oerhört viktig fråga för Miljöpartiet liksom för våra gröna systerpartier runt om i världen. Det handlar om internationell solidaritet.

Den här frågan tog vi upp 2005 i samband med att utlänningslagen och processerna gjordes om. Vi fick ett domstolsförfarande för asylmål. Det var ett påskupprop som samlade civilsamhället, kyrkor och fem av riksdagens då sju partier. Vi fick då igenom en mer generös prövning för barnfamiljer som var rotade i Sverige.

Migrationsfrågan var en prioriterad fråga för Miljöpartiet under de år som alliansregeringen satt vid makten, och vi hade då också en migrationspolitisk uppgörelse. Frågan var också viktig för Miljöpartiet inför regeringsskiftet 2014.

År 2015 ändrades politiken. Det skedde väldigt mycket då. Det har vi talat om vid många tillfällen både här i kammaren och på andra håll. Den tillfälliga lagstiftning som antogs i juni 2016 gällde till 2019 och förlängdes senast efter förra valet till 2021, alltså en knapp månad till.

Miljöpartiet sa redan då att vi skulle kämpa för mer humana regler när den tillfälliga lagen skulle gå ut. Det har vi också gjort under den här tiden. Inte minst gjordes en förändring i samband med att januariavtalet kom till efter de långdragna regeringsförhandlingarna, talmansrundorna och allt som var 2018 och 2019.

Förändringen då var att möjliggöra familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande så att människor skulle kunna återse familjemedlemmar utan att ha försörjningskrav från dag ett. Vid det tillfället var det någonting som också Liberalerna var med på, ska man komma ihåg.

Det var en viktig förändring. Jag är väldigt glad att det är någonting som nu i regeringens proposition föreslagits ska gälla på samma sätt som sedan dess.

En annan del i januariavtalet var att en kommitté skulle tillsättas för att utreda en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Frågan om vad som är en hållbar migrationspolitik råder det inte någon enighet om. Det har vi inte minst märkt nu under de timmar som vi har debatterat den här frågan.

Vi hade några partier i kommittén som ville stärka rätten för de mest utsatta och ville ha en human skyddsgrund som gör att barn som har bott länge i Sverige, växt upp i Sverige, har kompisar i skolan och pratar svenska får en chans att kunna stanna på grund av ömmande omständigheter. Det var några som arbetade för att familjer inte ska hållas splittrade oavsett vilken grund uppehållstillståndet vilar på och som också ville underlätta för hbtq-flyktingar.

Fru talman! Det var två partier i kommittéarbetet som i slutändan ville ha permanenta uppehållstillstånd som huvudregel på det sätt som har gällt i Sverige innan 2016 i flera decennier.

Från Miljöpartiets sida insåg vi tidigt att det inte skulle vara möjligt att övertyga andra om det. Det var flera partier som såg det som en viktig fråga att det inte skulle vara så. Vi köpte det och var tvungna att gå med på det.

De är ändå viktigt i det här sammanhanget att säga att det inte finns några fördelar med tillfälliga uppehållstillstånd. Förra året beviljade Migrationsverket 97 procent av förlängningsansökningarna i asylärenden. Det visar på att skyddsbehoven nästan alltid är långvariga.

Fru talman! Om 97 procent, nästan alla, får förlängt kan man fråga sig: Vad är då problemet? De kommer ändå att få stanna för att de har kvar sitt skyddsbehov. Det finns ändå ett problem med det, fru talman! Det är att möjligheten att komma in i Sverige – det som alla talar om – att lära sig svenska och få arbete blir sämre. Otryggheten ökar för den enskilde.

En arbetsgivare vet oftast inte hur regelverket ser ut. Har man möjlighet att välja mellan någon som har permanent uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap och någon som har tillfälligt uppehållstillstånd kommer nog de flesta att tycka att det är en osäkerhet att anställa den som har ett tillfälligt uppehållstillstånd. Den enskilda och arbetsgivaren kan ju inte veta om personen får förnyat uppehållstillstånd eller inte. Den enskildas psykiska hälsa tar stryk, och återhämtningen från ett liv präglad av krig och konflikt hämmas.

Fru talman! Det finns inga fördelar med det här, men vi i Miljöpartiet har varit konstruktiva i detta arbete. Vi har gått med på saker som vi egentligen inte hade velat se, eftersom vi har sett att det har varit viktigt att få ihop en helhet som faktiskt blir bättre än det som har gällt under de senaste åren.

Fru talman! För knappt två veckor sedan var jag i Örebro på Karolinska gymnasiet. Jag hade blivit inbjuden av en klass som ville lämna över en namninsamling för sin klasskompis Shami. Shami är 16 år. Hon har bott i Sverige sedan hon var 11. Hon bodde med sin ensamstående mamma, bror och syster. Pappan från Syrien är avliden och begravd i Sverige. I vintras fick de beskedet att de inom sex dagar skulle lämna Sverige.

Jag tog emot namnunderskrifterna, över 40 000 namn. Det här som jag visar är denna namninsamling – 817 A4-sidor. Det är många, och det visar också att när det gäller engagemang för någon man känner till, någon som går i samma skola som ens barn, finns den här solidariteten i vårt land. Bland dessa 40 000 namnunderskrifter finns personer som röstar på alla partier, förmodligen även utanför riksdagen, och som har olika politiska åsikter och utgångspunkter. Men man enas i det här fallet om att denna flicka borde få stanna.

Det här är inte ovanligt. Även många som har en bild av att det kommer för många utifrån till Sverige kan samtidigt tycka att det är orimligt hur enskilda fall hanteras.

Fru talman! Det är ändå så att bortom all statistik handlar migrationspolitiken till syvende och sist alltid om människor. Regelverken som vi beslutar om i riksdagen ska följas av Migrationsverket och migrationsdomstolarna. Varken vi ledamöter eller migrationsministern kan eller bör göra någonting åt ett enskilt fall. Lagar ska följas, och lagarna som bestäms är de som avgör om flickan i Örebro och alla andra får stanna eller om de inte får det.

Migration är ett fenomen som inte kommer att upphöra. Vår uppgift är att hantera migrationen med människors bästa och människors rättigheter i fokus.

Fru talman! Det lagförslag som vi hanterar här är en framförhandlad kompromiss. Hade vi skrivit det själva hade det sett annorlunda ut. Det gäller även andra partier. Så är det i politiken. Ska man få igenom saker behöver man samtala, kompromissa, förhandla.

Jag är stolt över vad Miljöpartiet har åstadkommit i det här, både nu och tidigare. Vi har fått igenom mildrade försörjningskrav för alternativt skyddsbehövande och kvotflyktingar. Om propositionen går igenom får vi en human skyddsgrund, för barn enligt det regelverk som gällde i den gamla utlänningslagen och för vuxna med stark anknytning till Sverige så att de ska kunna stanna om det finns särskilda skäl.

Vi har visat att införandet av barnkonventionen som svensk lag inte bara är tomma ord utan betyder någonting. Vi har tidigare i den migrationskommitté som arbetade i somras motarbetat de krav och förslag på volymmål som diskuterades i Migrationskommittén och som lyftes från flera partier.

Vi vet inte förrän om en stund om de här delarna som jag är stolt och glad över att ha fått igenom i propositionen faktiskt går igenom. Den här processen har skilt sig väldigt mycket från allt annat som jag och de flesta andra som sitter i riksdagen över huvud taget har upplevt i riksdagsarbetet. Det är vanligt att vi hanterar tillkännagivanden som läggs av en majoritet och att regeringen uppmanas att komma tillbaka till riksdagen. Men det är väldigt ovanligt att det ligger skarpa lagförslag på det sätt som det gör i dag.

Det här innebär att det kan bli en human skyddsgrund som är just human. Men det kan också bli en miniventil. Det kan bli försörjningskrav från dag ett för familjeåterförening, vilket i så fall innebär att familjer kommer att hållas splittrade i högre utsträckning.

Fru talman! Samhällets insats för de ändå få, på totalen och som andel, som skulle omfattas av den humanitära grunden är förhållandevis liten. Men för den enskilda individen är betydelsen helt enorm. Sällan eller aldrig har en riksdagsomröstning varit mer direkt avgörande för den här gruppen.

Fru talman! Vi vet sedan tidigare att tre partier i riksdagen – M, SD och KD – har bildat ett nytt block. Ett fjärde, Liberalerna, har successivt närmat sig dessa tre andra. Redan för ett par månader sedan, i maj, agerade man gemensamt i migrationspolitiken, och Liberalerna gav i går beskedet att det är det här alternativet man väljer att tillhöra. Ska vi vara uppriktiga var det väl inte någon överraskning eller chock som sköljde över oss i och med det beskedet.

I går, fru talman, hade vi en misstroendeomröstning mot statsministern. Nu har vi en situation som är osäker. Vi vet inte vad som händer, om det blir extra val eller talmansrundor, och vad som kan komma ut av detta. En högernationalistisk politik och regering skulle vara väldigt dålig för Sverige. Den skulle vara nyckfull på migrationsområdet. Man skulle arbeta efter volymmål så att regler skulle ändras beroende på hur många som kommer och där målsättningen hela tiden skulle sänkas. Den skulle inte vara hållbar. Den skulle inte vara human.

Fru talman! Jag ska alldeles strax avsluta, men innan jag gör det vill jag tacka alla runt om i Sverige som oförtröttligt kämpar för flyktingars rättigheter. Tack till alla som mejlar och skriver brev och tar kontakt på

andra sätt. Tack till alla som deltar i manifestationer och till alla som är familjehem eller på andra sätt gör en avgörande skillnad i vardagen.

Det finns många organisationer som jag skulle vilja nämna i det här sammanhanget – stora och etablerade som Röda Korset, Rädda Barnen och RFSL men också mindre organisationer som Håll ihop Sverige, Ensamkommandes Riksförbund och många andra.

Jag skulle egentligen, fru talman, vilja läsa upp 40 000 namn på personer som valde att engagera sig för flickan i Örebro. Det kommer jag inte att göra, men jag vill tacka alla som kämpar för detta. Det är så viktigt.

Anf. 93 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Fru talman! Låt mig börja med att tacka för en intressant debatt här under dagen. Det började kanske lite hästskt i morse, men jag tycker att tonläget efter hand har sjunkit lite grann. Det kan bero på vem som talar, men det kanske också kan bero på att vi har hållit på i nästan fem timmar. Vi får väl se om syret börjar ta slut. Kanske tar diskussionen fart igen.

När klubban faller i bordet här i kammaren om någon timme vid voteeringen om den här lagstiftningen avslutas ett kapitel när det gäller svensk migrationspolitik, och ett annat kapitel börjar.

Det var kanske inte så många som trodde för något år sedan att vi skulle vara här i dag med ett sådant här lagförslag. Det fanns många spekulationer då om att det här aldrig skulle gå, att vi aldrig skulle få fram något lagförslag, att vi aldrig skulle kunna hantera de här frågorna. Regeringen skulle spricka, sas det. Januariarbetet skulle upphöra. Vi skulle få en regeringskris redan förra sommaren, mitt i pandemin.

Jag tror att det var det som delar av oppositionen hoppades på. Det var kanske därför som delar av oppositionen, framför allt högeroppositionen, agerade som de gjorde i den kommitté som då satt. Det blev väldigt tydligt att man inte ville ha någon bred överenskommelse utan att man i stället ville ha en regeringskris. Det var det som var det viktigaste.

Nu blev det inte så, utan det kom ett betänkande som vi därefter har kunnat arbeta med och gå vidare med som proposition och lagförslag till riksdagen. Det här lagförslaget ser också ut att kunna vinna stöd i kammaren. Jag har förstått att det kommer att bli en komplicerad votering, men om alla röstar som de har röstat tidigare och ingen röstar fel kommer det lagförslag som vi lagt fram att gå igenom.

Det är kanske därför framför allt högeroppositionen är så arg. De vet att vi nu har klarat uppgiften, och det trodde de inte att vi skulle göra.

Med det här lagförslaget får Sverige en migrationslagstiftning som är långsiktigt hållbar och som samtidigt, enligt min uppfattning, befrämjar integration och sammanhållning. Den blir långsiktigt hållbar på det sättet att Sverige nu får en lagstiftning som inte på ett väsentligt sätt avviker från övriga EU-länders.

År 2014, på Moderaternas tid, var Sverige i praktiken det enda landet i EU som erbjöd permanenta uppehållstillstånd från första dagen. Vi vet vad det ledde till. Det ledde till att Sverige kom att ta emot ett opropor­tionerligt stort antal asylsökande i förhållande till landets storlek – 12 procent av alla asylsökande som kom till EU kom till Sverige.

Så såg situationen ut 2014, när jag tillträdde. 2015 ökade problematiken ytterligare, då vi ju fick ta emot 163 000 asylsökande på bara ett år – stundtals 10 000 i veckan. Vi tog alltså emot 12 procent av alla som kom till EU under den här tiden. Då ska man komma ihåg att Sveriges befolkning ligger på ungefär 2 procent av EU:s befolkning. Det var alltså helt oproportionerligt. Det var också ohållbart.

Därför stramade vi upp lagstiftningen med den tillfälliga lagen. Vi gjorde också mycket annat. Vi införde id-kontroller och gränskontroller och gjorde mycket annat. Men vi fick strama upp lagstiftningen på ett sådant sätt att vi kunde hantera situationen och därmed få ned antalet asylsökande till Sverige.

Så skedde också. Antalet asylsökande minskade kraftigt redan 2016, 2017 och 2018. Nu tar vi emot 3 procent av de asylsökande som kommer till EU – mycket mer proportionerligt än vad som var fallet tidigare. Vi har nu också det lägsta antalet asylsökande i Sverige på 20 år.

På det sättet klarade vi av flyktingkrisen. Det var inte så många som trodde att vi skulle göra det heller, men det gjorde vi.

Nu ersätter vi den tillfälliga lagen med en permanent lag, som i praktiken upprätthåller de grundläggande principerna från den strama tillfälliga lagen.

Tillfälliga uppehållstillstånd blir huvudregeln, försörjningskrav för familjeåterförening likaså. Det blir ett antal andra regler som lägger Sverige på en sådan nivå att vi inte längre sticker ut som land i förhållande till övriga EU-länder. Vi kommer att ha en lagstiftning som är i paritet med de flesta andra EU-länders lagstiftning.

Samtidigt – och det är viktigt att säga, inte minst i dessa dagar – upprätthåller vi asylrätten. Alla länder har, enligt min uppfattning, ett ansvar för att se till att människor i behov av skydd också får skydd och att de får en verklig möjlighet att starta om sina liv i ett nytt land.

Vi som lever i de länder dit flyktingar kommer ska visa oss anständiga. Vi ska välkomna de människor som kommer hit och söker skydd. Vi ska inte gå in i en retorik där vi skyller alla problem som finns i ett samhälle på invandrare, på dem som kommer hit. Då visar vi inte ansvar i förhållande till våra medmänniskor, tycker jag. Vi ska se till att de människor som kommer hit och söker skydd känner sig välkomna och att de kan bli en del av vårt land och vår gemenskap. Vi upprätthåller alltså asylrätten, och det är enormt viktigt att vi gör det.

Jag vill också säga att jag i grunden är stolt över allt det som Sverige har gjort under de här åren – från politikens sida, naturligtvis, men framför allt från alla civilsamhällets organisationers sida. De har också varit aktiva i detta under många år för att ge de människor som har kommit hit en möjlighet att starta om sina liv.

Sedan kriget i Syrien bröt ut för ungefär tio år sedan har Sverige alltså gett skydd åt över 180 000 män, kvinnor och barn. Det är människor som annars mycket lätt hade kunnat gå under i någon bombkrevad i Aleppo eller Homs. De har nu fått möjlighet att i stället starta om sina liv här. Det är den största humanitära insatsen vårt land någonsin gjort, vill jag faktiskt påstå, och jag är i grunden stolt över detta.

För de allra flesta går det också bra när de kommer till Sverige. Förra mandatperioden tog vi emot många flyktingar, det gjorde vi, och det var en stor diskussion framför allt 2015 och 2016 om vad det skulle innebära för arbetslösheten, för statsfinanserna, för socialbidragstagandet.

Vi kunde när vi gick ur mandatperioden 2018 konstatera att de domedagsprofetior som många hade utslungat runt 2015 och 2016, de hade faktiskt inte slagit in. Det var snarare tvärtom. Förra mandatperioden minskade arbetslösheten. Vi skapade över 350 000 nya jobb. Socialbidragstagandet sjönk, och vi betalade av 130 miljarder kronor på statsskulden.

Det berodde på, fru talman, att de nyanlända som kom då faktiskt kom allt snabbare i arbete. Etableringstakten nästan fördubblades under förra mandatperioden jämfört med tidigare mandatperioder. De kom allt snabbare i arbete.

I dag är det naturligtvis svårare. Vi har ju en pandemi som har påverkat ekonomin i hela världen och inte minst i Sverige. Men jag är övertygad om att när vi nu successivt kommer ur den kommer arbetslösheten återigen att kunna sjunka tillbaka. Det ser vi redan. Dessutom har vi redan EU:s högsta sysselsättningsnivå. Det finns faktiskt inget annat land i EU där befolkningen arbetar mer än man gör i Sverige.

Det för mig in på den andra delen av lagstiftningen. Inte bara kommer vi att ha en lagstiftning som är ungefär i paritet med övriga EU och därmed förebygger så att vi inte hamnar i samma situation som 2015 igen. Jag menar att den nya lagstiftningen också befrämjar integration. Det är den andra stora förändringen. Vi tillskapar för första gången nya incitament för integration genom migrationslagstiftningen.

Återigen: Den som behöver skydd kommer att få skydd, i ett första steg genom tillfälliga uppehållstillstånd. Men efter tre år i Sverige kommer man att kunna ansöka om ett permanent uppehållstillstånd, och då kommer man att behöva leva upp till vissa krav för att kunna få det. Man ska kunna försörja sig. Man ska ha grundläggande kunskaper i svenska och hur det svenska samhället fungerar, och man ska inte ha begått några allvarliga brott.

Jag tycker att det här är ganska rimliga krav att ställa. Om man nu tänker sig att man ska leva i Sverige en längre tid och vill ha permanent uppehållstillstånd, då ska man kunna svenska på en grundläggande nivå. Man ska vara laglydig, och man ska kunna försörja sig. Det är ändå ganska rimliga krav.

Det här är en rimlig avvägning mellan rättigheter å ena sidan och skyldigheter å andra sidan. Som socialdemokrat kan jag väl också säga att jag tycker att det här rimmar väldigt väl med de grundläggande socialdemokratiska principerna, nämligen både plikt och rätt. Det ser vi nu också präglar migrationspolitiken på ett annat sätt än vad som varit fallet tidigare.

I debatten här har man lyft fram samhällskunskapskravet och kravet på kunskaper i svenska. Försörjningskrav och vandelskrav införs direkt i lagstiftningen. Samhällskunskapskravet och kravet på kunskaper i svenska arbetar vi med. Vi skriver i propositionen att det är den väg vi ska gå. Det har getts en bild av att vi har lagt bort det kravet och att vi inte tänker genomföra det, men det är fel.

Men man får förstå att om man ska göra detta kan det inte göras i en handvändning. Man måste veta vilken myndighet det är som ska hantera det. Man måste sätta upp prov och beställa in prov, och man måste så att

säga hantera allt detta byråkratiska för att få ett rättssäkert sådant system på plats också. Sedan måste det dessutom synkas med de krav som ska gälla för medborgarskap.

Här är vi i propositionen väldigt tydliga med att regeringen arbetar vidare med de två sakerna. Vår inriktning är precis den att också samhällskunskaps- och svenskkraV ska komma på plats för detta. Det står tydligt, och jag kan lova att vi arbetar med det.

Fru talman! För ett år sedan var det många som trodde att det över huvud taget inte skulle vara möjligt att ta fram en ny migrationslagstiftning. Men det gjorde vi, och jag vill särskilt tacka några av dem som faktiskt har gjort det möjligt att läget nu verkar vara sådant att vi kan klara att ro detta i hamn.

Jag vill naturligtvis nämna dem som jobbade i Migrationskommittén på ett konstruktivt sätt, kanske särskilt Centerpartiet, som jag tycker har varit väldigt konstruktivt under hela processen från utredning och också i samtal när det gäller hur lagförslagen skulle landa, ända dit där vi är i dag. Men jag vill också särskilt tacka utskottskansliet från vår sida. Vi vet ju att ni har jobbat under svår press. Jag tycker att ni har löst den här uppgiften på ett sådant sätt att vi kommer att kunna ha en lagstiftning på plats från den 20 juli, och det ska ni ha ett varmt tack för.

Med den här propositionen får vi som sagt en långsiktigt hållbar migrationslagstiftning på plats, äntligen.

Allra sist vill jag bara säga något om det tonläge som har varit i delar av den här debatten. Sverige är i dag ett land som präglas av mångfald. 20 procent av vår befolkning är född i ett annat land. Sammanlagt är det över 2 miljoner människor. Över 1 miljon av arbetskraften är född i ett annat land.

34 procent av läkarna är födda i ett annat land. 43 procent av vårdbiträdena är födda i ett annat land. 28 procent av undersköterskorna är födda i ett annat land. De har haft centrala roller i pandemin. Invandrare är generellt sett överrepresenterade i vårdrkerna. Hur skulle vi ha klarat de svåra situationer som vi har haft, inte minst i vård och omsorg, om vi inte hade haft så många människor med rötterna i ett annat land som hade varit med och hjälpt till med detta? Det gör de också i vardagen.

Vi har många människor i Sverige som är födda i ett annat land. De finns i vården. De finns i industrin. De finns i handeln. De finns i skolan. De finns på fotbollsplanen – det ser vi inte minst under de här dagarna. Där ser vi också hur viktigt det är att man spelar som lag och inte pekar finger åt varandra och gör skillnad på folk och folk beroende på var människor kommer ifrån. Man måste faktiskt sträva efter att arbeta tillsammans i den gemenskap som det svenska folket utgör – alla vi som bor här, 10 miljoner.

När jag återigen hör somliga från högerns partier lägga all skuld för alla problem som kan finnas i Sverige på invandrarna – man hetsar mot dem, svartmålar dem och svartmålar Sverige – finner jag det djupt destruktivt. Den retoriken leder bara fram till elände, och det har vi sett så många gånger tidigare i historien.

Jag och det parti som jag har tillhört i snart 35 år, det socialdemokratiska partiet, kommer aldrig att falla ned i den typen av destruktiv retorik, tvärtom. Jag kan försäkra att vi kommer att stå fast vid den hållning som vi har haft i dessa grundläggande frågor.

Min uppfattning är att Sverige blir svagare av hets, svartmålning och splittring medan det blir starkare av gemenskap, sammanhållning och solidaritet. När vi nu får på plats en ny migrationslagstiftning är det trots allt en framgång för Sverige. Det är en långsiktig och hållbar ny migrationspolitik.

(Applåder)

Anf. 94 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Socialdemokraterna och Centerpartiet har stora skillnader i migrationspolitiken, men det är också mycket som förenar oss. Jag vill tacka den svenska socialdemokratin för att ni inte har valt att gå samma väg som era partikollegor i exempelvis Danmark.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att Socialdemokraterna står upp för att vi ska hjälpa människor på flykt men också för att vi ska ha ordning och reda i migrationspolitiken.

Vi kommer förhoppningsvis under dagens votering att få till ett tillkännagivande om en bred utredning om ett mer effektivt och sammanhållet återvändande. För Centerpartiet är det viktigt att personer som har fått avslag ska återvända.

Regeringen har inte med några sådana skarpa förslag i propositionen. Jag undrar: Vad är Socialdemokraternas förslag för att vi ska få ett ännu bättre och skarpare återvändande? Jag är övertygad om att Morgan själv vill ha det.

Anf. 95 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Låt mig återigen kvittera på det samarbete vi har haft både i kommittén och i den process som har lett fram till det lagförslag som vi nu har på bordet.

När det gäller återvändandet finns det kanske inte några initiativ i det här betänkandet, men vi arbetar väldigt ambitiöst i de frågorna, fast i andra processer. Det är en självklarhet, tycker jag. Ska legitimiteten för svensk migrationspolitik upprätthållas måste man ta ansvar både för dem som får stanna, så att de får ett bra välkomnande och en bra start i det nya landet, och för dem som inte får stanna, så att de återvänder till de länder som de kommer ifrån.

Ett vanligt år lämnar ungefär 12 000 människor Sverige; det handlar om före detta asylsökande. Då räknar jag både dem som lämnar med tvång och dem som gör det frivilligt. Jag räknar både dem som åker direkt till sina hemländer och dem som åker till ett annat EU-land, alltså de så kallade Dublinärendena som jag talade om. Det är 12 000 ärenden, alltså 1 000 personer i månaden som lämnar Sverige.

Det är många som tror att återvändandet över huvud taget inte fungerar och att ingen lämnar Sverige. Det är faktiskt en falsk bild. Mina siffror är från ett vanligt år.

Det är klart att återvändandet blev svårare förra året, under pandemin. Men även under pandemiåret var det alltså 7 800 människor som lämnade Sverige, trots att många flygrutter var nedlagda, trots att en del ambassader här i Stockholm var stängda och trots att det var mycket svårare än tidigare.

Vi kommer att fortsätta arbeta med detta. Jag ser framför mig att inte minst EU-arbetet kommer att innebära att det kommer att kunna bli effektivare. Detta är en av de frågor som Ylva Johansson som EU-kommissionär prioriterar allra mest. Vi har ett bra samarbete med EU-kommissionen här för att se till att kunna effektivisera detta ytterligare.

Anf. 96 JONNY CATO (C) replik:

Fru talman! Att 12 000 årligen återvänder är givetvis bra. Men jag tror att både Centerpartiet och Socialdemokraterna skulle vilja att siffran var högre.

Det frivilliga återvändandet är en väldigt viktig del, och det är givetvis allra bäst när människor kan återvända frivilligt. Jag tror att vi kan göra mer för att fler ska göra just det.

Men till skillnad från Vänsterpartiet tror jag att vi på kort och lång sikt behöver försvarsplatser. Jag tror också att vi på sikt kommer att behöva fler försvarsplatser. Jag vet att de har byggts ut de senaste åren, men jag tror inte att det är tillräckligt.

Min fråga är om justitie- och migrationsministern är beredd att tillföra ytterligare resurser för att bygga fler försvarsplatser.

Anf. 97 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! 12 000 är ganska många, sedan 2014. Då talar vi alltså om nästan 90 000 sammanlagt som har lämnat Sverige. Men ett vanligt år är det 12 000 – ungefär 1 000 i månaden. Det är ungefär den siffra som gäller ett vanligt år.

För att få detta att fungera måste man ofta jobba direkt mot länderna i fråga. Det kan ibland vara svårt att få dem att vara med på banan och samarbeta. När jag tillträdde, 2014, fanns det till exempel inget fungerande samarbete med Marocko. Därför hade vi – det kommer ni ihåg – en stor diskussion här om inte minst marockanska unga män som hängde runt centralstationen i Stockholm eller i Nordstan i Göteborg och ställde till en hel del problem, inte minst en hel del brott. Det var svårt att avvisa dem, för Marocko tog helt enkelt inte emot dem.

Något av det första jag gjorde som minister, när jag tillträdde, var just att inleda ett samarbete med Marocko på ett sådant sätt att vi nu har en mycket mer effektiv ordning. Det ser ni också, resultatmässigt. Nu kan vi få de marockaner som inte har rätt att vara i Sverige att återvända till Marocko.

Det är likadant i fråga om Afghanistan. När jag tillträdde fanns det inget avtal med Afghanistan om återvändande. Det förhandlade vi fram. Vi har nu ett fungerande sådant avtal och har därmed kunnat genomföra återvändande där också.

Jag har bara under de senaste månaderna träffat företrädare för flera andra länder, bland annat Irak och Libanon, för att förbättra återvändandet också till de länderna.

Allra sist gäller det försvarsplatser. Ja, vi har fördubblat antalet försvarsplatser. Jag tror att vi kommer att behöva fler försvarsplatser. Det blir en budgetfråga till hösten, och jag ser framför mig att vi kommer att kunna sätta av ökade resurser till detta också.

Anf. 98 MARIA MALMER STENERGÅRD (M) replik:

Fru talman! I maj 2018 presenterade Stefan Löfven den migrationspolitik som Socialdemokraterna gick till val på. De var väldigt tydliga. Den dåvarande strama politiken skulle ligga fast till dess att EU hade en ny migrationspolitik på plats. Nu har EU inte en ny migrationspolitik på plats, men i dag får Sverige sannolikt en ny politik för ökad invandring, signerad Socialdemokraterna.

Sedan Socialdemokraterna gav vallöftet om en stram politik har de varje gång de har satt sig i denna kammare och röstat om migrationspolitiken tryckt på knappen för en ökad invandring. Det är ett stort svek mot alla de väljare som trodde att de röstade för en stram invandring. Men framför allt är det ett stort svek mot alla dem som har fastnat i det rödgröna utanförskapet.

Det kanske tydligaste konkreta exemplet på Socialdemokraternas totala omläggning av invandringspolitiken är den så kallade humanitära skyddsgrunden, som i alla tider har varit en ventil för ömmande fall. Den har varit olika bred genom åren, men den har fortfarande varit en ventil. Nu förvandlas den ventilen till en vidöppen dörr för vuxna utan skyddsskäl, i praktiken också en amnesti för dem som inte klarar kraven i gymnasielagen. Migrationsverket säger själva att det här inte längre blir en undantagsbestämmelse.

Det är djupt oansvarigt. Det fortsätter pumpa ut en signal i världen om att det är till just Sverige man ska komma, för här öppnas det alltid en reva i lapptäcket av lagstiftning.

Jag undrar naturligtvis: Vad hände egentligen med Socialdemokraternas vallöfte om en mycket stram politik? Vad har Morgan Johansson att säga till alla de väljare som trodde att de röstade för en minskad invandring men i stället fick en ökad invandring?

Anf. 99 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Ja, vad hände egentligen? Ja, men det är ju detta vi gör nu. Den lagstiftning som nu drivs igenom ligger på ungefär samma nivå som den tillfälliga lagen gjorde, och det är i sig den stramaste lagstiftningen på 40 år. Enligt min uppfattning kommer den att borga för att vi inte hamnar i samma situation som vi hamnade i när Moderaterna styrde Sverige – om vi nu ska blicka bakåt.

Maria Malmer Stenergård började ju med att blicka bakåt. Gärna för mig! Det var jag som tog hand om situationen 2014 och 2015. Det var jag som stramade upp lagstiftningen och införde id-kontrollerna, gränskontrollerna och den tillfälliga lagen, som löper ut nu.

Det märkliga var att det var Moderaterna som hade drivit fram den här lagstiftningen. Sedan förlorade Moderaterna valet, och då svängde man 180 grader. Man ställde sig i ett läge och började skälla på mig för att jag inte rev upp lagstiftningen igen tillräckligt fort, vilket jag sedan kom att göra.

Så är historieskrivningen.

Nu är vi i en situation där vi alltså har det lägsta antalet asylsökande på 20 år. Min bedömning är det kommer att ligga kvar på ungefär de nivåer som vi har just nu. Jag kan bara konstatera att Maria Malmer Stenergård har sagt sådant här tidigare. Varenda gång vi har gjort något – när vi tog

bort id-kontrollerna, när vi återinförde familjeåterförening för de alternativt skyddsbehövande och när gymnasielagen kom – har Maria Malmer Stenergard stått och sagt: Nu kommer antalet asylsökande att öka kraftigt. Vänta bara! Varje gång får hon fel, och det kommer hon att få också i den här situationen.

Vi har den lagstiftning som vi nu tar fram. Den ligger på en nivå som är i paritet med övriga EU. Det innebär att vi löper mycket mindre risk att hamna i samma situation som vi hamnade i 2015. Och vi håller vad vi har sagt till väljarna.

Anf. 100 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik:

Fru talman! Jag vet inte hur många gånger jag har stått och lyssnat på denna repiga skiva av historieförfalskning. När vi lade om vår politik våren 2015 och sa att vi inte tyckte att man skulle bevilja permanenta uppehållstillstånd utan tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel sa Morgan Johansson att vi inte längre var människor.

Jag tycker att det är märkligt att ministern varje gång jag säger detta, när jag citerar det rakt av, ser frågande ut. Men det var så det lät. Och det första Stefan Löfven gjorde i sin regeringsförklaring var att anta den tidigare förda migrationspolitiken.

Ja, vi bär ett jätteansvar från Moderaternas sida för att vi har hamnat här. Men det gör också Socialdemokraterna, och de vägrar att erkänna det. De vägrar också att erkänna att den politik som de nu har fört till riksdagen ligger otroligt långt från den tillfälliga lag som Morgan Johansson och hans parti gick till val på. Det är ökad anhöriginvandring. Det är en helt ny skyddsgrund. Det är större undantag från alla möjliga krav.

Nej, det blev ingen regeringskris förra sommaren, vilket Morgan Johansson mycket riktigt påpekade i sitt inledningsanförande. Det var för att Socialdemokraterna valde makten framför Sverige. De lade om sin politik fullständigt och köpte Miljöpartiets rakt av.

Ingenting är någonsin Socialdemokraternas fel. Det är alltid någon annans fel, i det här fallet Moderaternas. Men man kan i alla fall se ett litet spår av ärlighet. Under hela den här processen har arbetsnamnet för denna politik varit *En långsiktigt hållbar migrationspolitik*. Men när propositionen till slut kom till riksdagen hette den *Ändrade regler i utlänningslagen*. Det är nog en bättre beskrivning. Och om vi får en ny regering – snarare förr än senare, hoppas jag – ska vi se till att ta fram den långsiktigt hållbara om minskad invandring.

Anf. 101 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Sanningen är den att antalet asylsökande har minskat kraftigt under min tid, sedan jag tillträdde. Vi tog emot drygt 80 000 år 2014. År 2015 kom det 163 000. I dag har antalet asylsökande minskat med över 90 procent, och det är en följd av de åtgärder vi gjorde: id-kontrollerna, gränskontrollerna och den tillfälliga lagen.

Vill Maria Malmer Stenergard fördjupa sig mer i historien kanske hon ska gå till några av sina företrädare eller andra moderata politiker. Hon kan till exempel ringa och prata med Fredrik Reinfeldt – om de har kontakt, men det har de kanske inte. Han kan i så fall förklara hur Moderaterna drev politiken under hela allianstiden. Annars kan hon alltid prata med Tobias

Billström, som är min företrädare och som nu är gruppleddare för Moderaterna i riksdagen. Det var han som drev fram den mest generösa lagstiftningen i hela EU under sin tid – så var det bara. Det var jag som sedan fick strama åt den, när effekterna blev som de blev.

Nu har vi helt enkelt en situation där vi har stramat åt lagstiftningen. Vi kom fram med den här nya lagen. Det stämmer inte alls att den ligger otroligt långt från den tillfälliga lagen. Det är snarare tvärtom: Den ligger mycket nära den tillfälliga lagen.

Det stämmer heller inte alls att, som Maria Malmer Stenergard sa, vi köpte Miljöpartiets politik rakt av. Vi kommer från en situation där vi har haft olika åsikter när det till exempel gäller det grundläggande om tillfälliga uppehållstillstånd och hur långa de tillfälliga uppehållstillstånden i så fall skulle vara.

Det räcker väl att se på hur själva produkten ser ut med de tillfälliga uppehållstillstånden och med kraven för de permanenta uppehållstillstånden. Det går att förstå att det är klart att det har varit en förhandling, men det är inte så att vi på något sätt har ändrat i det grundläggande, nämligen det som kommittén kom fram till.

Det här innebär att vi får en långsiktighet och att vi förebygger så att vi inte hamnar i samma läge som 2015.

Anf. 102 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! När migrationsministern tog emot Migrationskommitténs slutbetänkande fick han frågan om det skulle bli aktuellt med nya förhandlingar om förslagen efter det att remissvaren hade kommit in. Enligt Sveriges Radios hemsida svarade migrationsministern att partierna redan hade förhandlat färdigt.

Nu står vi här i dag, och vi kan konstatera att det som dök upp på riksdagens bord är en proposition där man har förhandlat vidare utifrån det slutbetänkande som fanns och som alltså avviker från det förslag som skulle vara färdigförhandlat. Dessutom finns förslag som gör att vi med fog kan anta att de kommer att leda till en ökad invandring. Jag tänker på den humanitära ventilen.

Här kommer ett förslag som socialdemokratin har ställt sig bakom. Det är sannolikt inte socialdemokratins egen idé, men ett nej ska inte längre vara ett nej, utan det kan bli ett ja, även om personen saknar asylskäl och har ett utvisningsbeslut.

Migrationsministern har talat sig varm för integrationen. Sedan har vi den fråga som har tagits upp i dagens debatt. Om migrationsministern hinner skulle jag vilja att han kommenterar varför inte språk- och samhällsorienteringskravet finns med. Ni skjuter ändå på det till framtiden.

Kommer den humanitära ventil, Morgan Johansson, som ni nu har formulerat ihop med Miljöpartiet, att leda till ett högre söktryck till Sverige, oförändrat eller lägre?

Anf. 103 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Nej, det kommer det inte att göra. Där har vi också stöd i Migrationsverkets formuleringar i sitt remissvar. Kommer det här att innebära något slags pull-effekt till Sverige? Där är Migrationsverkets bedömning att det inte är så. Det beror på att den humanitära ventilen inte

kan användas om det inte finns ett ja i botten. Den kan användas när du har fått ett uppehållstillstånd för att förlänga uppehållstillståndet, men det kan alltså inte användas om du inte har något uppehållstillstånd eller om du har fått ett nej. Då kan ventilen inte användas.

Jag påstår att det verkligen är en humanitär ventil. Varför har den inte funnits tidigare i Sverige? Jo, därför att det inte har funnits tillfälliga uppehållstillstånd tidigare på det sätt som nu införs. Det här är till för att kunna gå över till det nya systemet men för att ändå undvika orimliga effekter. Jag har gett några exempel, och andra debattörer har gjort det tidigare i debatten, om vad detta skulle handla om.

Du har till exempel kommit till Sverige och har fått uppehållstillstånd här, varit här åtta tio år, gått runt på tillfälliga uppehållstillstånd, och plötsligt blir det fred i ditt hemland. Du kan vara väl etablerad här med jobb och familj men fortfarande bara ha tillfälliga uppehållstillstånd. Så plötsligt löper det tillfälliga uppehållstillståndet ut. Är det då rimligt att du ska kastas ut ur Sverige, trots att du i praktiken är etablerad här? Nej. Då säger vi att om det finns särskilt ömmande omständigheter, och det finns en särskild anknytning, då ska du inte få permanent uppehållstillstånd utan en förlängning av det tillfälliga uppehållstillståndet.

För att få permanent uppehållstillstånd ska du också kunna möta kraven som vi nu sätter upp. Jag har alldeles nyss förklarat hur vi arbetar med språk- och samhällskunskapskraven. Man gör det inte i en handvändning, utan man måste se till att det finns en myndighet som kan sköta dem, att pengar avsätts, att det finns ett system med samhällskunskapsprov och språkprov framtagna. Men jag kan försäkra Hans Eklind att det är ingenting som vi glider på, utan det ska vi göra.

Anf. 104 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar för svaret, migrationsministern.

Jag vill ändå för den som lyssnar på debatten konstatera att även jag läser vad Migrationsverket skriver. Deras prognos är att migrationen genom lagförslaget kommer att innebära att fler söker sig till Sverige. Det är Migrationsverkets egen prognos.

Jag ska inte lägga mig i, men jag måste få ta tillfället i akt. Jag har lyssnat så mycket på migrationsministern, som försöker lägga fram en historieskrivning som går ut på att det var vi som låg bakom den generösa migrationspolitiken, att det var vår politik som ledde till migrationskrisen och att han åtgärdar den.

Sanningen är den att 2014 föreslog den dåvarande kristdemokratiska partiledaren Göran Hägglund att tidsavgränsade uppehållstillstånd skulle vara huvudregel. På våren 2015 föreslog Moderaterna samma sak. Jag satt alldeles nyss och snabbgooglade och konstaterade att Morgan Johansson, som då var ansvarig minister, använde uttrycket omänskligt för att beskriva detta. I dag står migrationsministern och säger att det här är ett av de viktigare förslagen i kommitténs slutbetänkande, det vill säga att just tidsavgränsade uppehållstillstånd ska vara huvudregeln.

Historierevisionismen stör mig, och jag förstår faktiskt inte riktigt varför. En person som intresserar sig mycket för migration är nationalekonomen Joakim Ruist. Han skriver glasklart att Stefan Löfvens signaler om att Sverige inte bygger murar och att vi ska ta hand om alla flyktingar som kommer hit, tvärt emot vad de flesta andra EU-länderna gjorde, ledde till

att så många valde just Sverige. Joakim Ruist arbetar kunnigt och seriöst för att försöka förklara fenomen i vår samtid.
(Applåder)

Prot. 2020/21:146
22 juni

-----
*Ändrade regler i
utlänningslagen*

Anf. 105 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Vi kan fördjupa oss i historien. Göran Hägglund sa detta efter det att han hade avgått, efter det att KD hade förlorat valet. Så var det. Medan han satt i regeringen som socialminister sa han inte ett knäpp.

Det är likadant med Moderaterna. Det var inte så att Moderaterna svängde om politiken på något sätt medan Fredrik Reinfeldt var statsminister. Tvärtom! Man tog fram ny lagstiftning, och man stod och jublade på presskonferenser över att man nu hade genomfört de generösa reglerna. Vi från vår sida var faktiskt också kritiska. Det fanns ett val för Reinfeldtregeringen att i stället göra upp med oss. Då hade det kanske sett lite annorlunda ut – om jag talar för det socialdemokratiska partiet. Men Göran Hägglund reagerade först efter det att han hade avgått, inte under regeringstiden.

Det är klart att man kan anklaga mig, eller den rödgröna regeringen, för att vi borde ha agerat tidigare och rivit upp de moderata lagarna. Det är klart att vi kunde ha gjort det, kan man säga i efterhand. Men vi var fortfarande i en situation då 2015 låg framför oss. Det var svårt att veta hur många som skulle komma 2015. Men när det kom så pass många – det blev till slut 163 000 – förstod jag att detta var helt omöjligt att hantera. Då fick vi vrida om politiken. Inte ens då var det en uppslutning bland de borgerliga partierna för åtstramningen. Jag gick fram med förslag om id-kontroller. Men då fanns borgerliga partier som inte orkade rösta för utan till och med lade ned sina röster.

Det här var länge sedan, och vi är för länge sedan ur den situationen. Det vi pratar om nu är den lagstiftning som kommer att gälla från och med nu och som är på en sådan nivå att vi inte riskerar att hamna i precis samma situation som 2015. Jag vill inte vara med om att reda upp en sådan situation igen. Det har jag gjort en gång, och det räcker.

Anf. 106 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Jag håller med Morgan Johansson om att Sverige blir ett starkare samhälle av sammanhållning och solidaritet.

Vi lovar och försäkrar att aldrig någonsin, under några omständigheter, arbeta på sämre villkor eller till lägre lön än det vi nu lovat varandra. Vi lovar varandra detta i den djupa insikten att om vi alla håller detta löfte måste arbetsgivaren uppfylla våra krav.

Så lyder det fackliga löftet. Det är ett löfte som ska garantera att kollegor inte ställs mot varandra på arbetsplatsen.

Tyvärr slår Socialdemokraternas migrationspolitik effektivt sönder förutsättningarna för nyanlända löntagare, antingen med arbetstillstånd eller tillfälliga tillstånd, att hålla det löftet.

Fru talman! Hur ska du kunna kräva att få den lön du har utlovats eller den arbetstid som finns på papperet, om du vet att arbetsgivaren också har makten över din framtid eller din möjlighet att träffa dina barn? Hur ska man kunna kräva en trygg arbetsmiljö, skyddsutrustning och säkra rutiner om man vet att det är framtiden som står på spel?

Min enkla fråga till statsrådet är: Varför skapar Socialdemokraterna nu samma maktobalans i asyltagstiftningen som man har varit emot i arbetskraftsinvandringen?

Anf. 107 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag känner väl till det fackliga löftet. Det var ju vi i arbetarrörelsen som formulerade det en gång, även om det ligger långt tillbaka. Det är kanske ännu mer aktuellt nu än vad det har varit på länge.

Det finns också något annat i den idétradition som jag står för, nämligen att det måste finnas en balans mellan rättigheter och skyldigheter. Vi upprätthåller asylrätten, och man ska ha möjlighet att få skydd när man behöver det. Men om man ska leva under längre tid i Sverige och få permanent uppehållstillstånd måste man leva upp till vissa krav. Man ska ha grundläggande kunskaper i svenska och om hur det svenska samhället fungerar, man ska inte ha begått några allvarliga brott och man ska kunna försörja sig.

Detta slår inte undan balansen på arbetsmarknaden, utan den måste vi upprätthålla med de vanliga lagar och fackliga stridsåtgärder som vi har till vårt förfogande för att undvika och bekämpa exploatering. Där har vi gjort mycket. Vi har skärpt lagstiftningen när det gäller just människoexploatering, vi har ökat insatserna för arbetsplatsinspektioner så att polisen och andra brottsbekämpande myndigheter kan göra sådana i mycket högre utsträckning än tidigare och vi har skärpt straffen för de arbetsgivare som försöker exploatera människor på det här sättet.

Men om man bara går rakt över till att säga att det finns en risk för exploatering och att det därför inte ska vara några krav alls för att få permanent uppehållstillstånd tror jag att man riskerar att integrationen försämrats, för det krävs alltid en balans mellan rättigheter och skyldigheter. Människor kan inte ha bara det ena, utan de måste också ha det andra. Detta måste vara tydligt från samhällets sida.

Anf. 108 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Fru talman! Vi får omfattande rapporter både från fackligt håll och från människor som jobbar med arbetskraftsexploatering om att det är ett ökande problem och att facket inte har några möjligheter att upprätthålla maktbalansen, just för att det naturligtvis är viktigare för människor att få träffa sina barn än att få hjälp från fackligt håll. Detta är en väldigt allvarlig maktobalans.

Det jag hör statsrådet säga när han börjar prata om plikt och rättigheter är att man inte ser nyanlända som en jämbördig del av löntagarkollektivet och att den gruppen ska acceptera att göra sin plikt på arbetsmarknaden men inte ha tillgång till rättigheten och möjligheten att ha lika villkor som alla andra. Vi vet, fru talman, att detta får konsekvenser, inne bara för den som är utsatt som löntagare utan för kollegan bredvid och för arbetsmarknaden i stort. Därför tyckte jag att det var på sin plats att citera det fackliga löftet.

Anf. 109 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag inser att det kan finnas en målkonflikt. Då måste man se till att man jobbar med andra typer av instrument på arbetsmarknaden för att det slags exploatering som arbetsgivare ägnar sig åt ska bli mycket svårare.

Vi ska strama åt reglerna för arbetskraftsinvandring. Vi arbetar med en proposition om detta och inväntar ytterligare ett betänkande i höst som stramar åt dessa regler. Det är viktigt.

Om vi skulle gå Vänsterpartiets väg här och öppna upp lagstiftningen och liberalisera den så som man vill och vi därmed skulle riskera att få många fler asylsökande som kommer till Sverige, som vi dessutom inte kan avvisa därför att vi inte längre har de möjligheterna, skulle vi få en mycket stor grupp människor som lever utanför samhället och som verkligen kommer att exploateras helt rätt av de arbetsgivare som ägnar sig åt detta. Det tror jag snarare skulle leda till mycket större problem.

Jag tycker att det är rimligt att om man ska leva i Sverige under längre tid och vara här permanent ska man också visa att man gått de utbildningar som behövs för att komma in på arbetsmarknaden, att man har etablerat sig här och att man, som sagt, vet hur det svenska samhället fungerar och har grundläggande kunskaper i svenska. Detta tycker jag är en bra balans mellan rättigheter och skyldigheter.

Anf. 110 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Om en person har skyddsbehov får personen asyl. Om en person har ett arbete får personen ett arbetstillstånd. Sedan finns det en rad andra möjligheter att vistas i Sverige som turist, student, anhörig och så vidare, men grunden i systemet är sådan att om man har skyddsbehov får man asyl och om man har jobb får man ett arbetstillstånd.

Frågan är: Om man inte har något av detta, om man inte har tillräckligt starka skyddsbehov enligt vår lagstiftning och om man inte heller arbetar, är det då rimligt att Sverige ska finansiera ens uppehälle i alla fall, kanske under lång tid framöver?

Frågan till Morgan Johansson och regeringen blir: Är det rimligt att ställa upp ett åtagande för 10 miljoner människor i Sverige att de ska finansiera uppehållet för stora grupper människor – vuxna och fullt friska personer – som inte har tillräckligt starka skyddsbehov och som heller inte arbetar?

Denna fråga aktualiseras nu i och med den nya skyddsgrund som regeringen har föreslagit, den så kallade humanitära skyddsgrunden, och som innebär just detta. Den omfattar personer som inte har asyl. Om dessa personer hade haft skyddsbehov hade de fått asyl. Och den omfattar personer som ofta inte arbetar, för då hade de haft ett arbetstillstånd, om inte detta har löpt ut.

Vi i Liberalerna vill ha en humanitär ventil, men den ska vara ganska snäv. Det ska handla om synnerligen ömmande omständigheter, men regeringen vill nu ha en väldigt bred ventil. Detta är delvis en moralisk fråga om vilket åtagande som Sveriges invånare kan åläggas för att finansiera uppehållet för stora grupper av människor fast personerna varken har skyddsbehov eller arbete.

Anf. 111 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Jag undrade ett tag var repliken skulle hamna, men det blev den humanitära ventilen ändå.

Här gör kritikerna verkligen en höna av en fjäder. Det är en undantagsbestämmelse för att försöka se till att man inte hamnar i orimliga situationer. Det är alltså inte tänkt att lagstiftningen ska omfatta människor som inte haft några asylskäl. Man måste vara här på laglig grund och till exempel ha haft asyl och då kunna visa på en särskild anknytning till Sverige och dessutom särskilt ömmande omständigheter. Det är alltså två led som man måste nå upp till.

Att påstå att det är ett stort undantag som kommer att medföra stora åtaganden är inte korrekt, enligt min uppfattning. Men undantaget måste till, för annars riskerar vi ett orimligt läge för människor som kanske har varit här i åtta tio år och som har haft asyl därför att det har varit krig i hemlandet. Om det plötsligt blir fred där och de ännu inte har fått sitt permanenta uppehållstillstånd därför att de kanske inte lever upp till något av kraven ska det i undantagsfall finnas en möjlighet att få ett tillfälligt uppehållstillstånd förlängt, inte ett nytt permanent uppehållstillstånd.

Det här kommer inte alls att få den omfattning som somliga tror, utan det är som sagt ett undantag för att undvika orimliga situationer.

Anf. 112 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Statsrådet gör det lite väl enkelt för sig. Om han hade hållit fast vid det förslag som Migrationskommittén lade fram om att återgå till det som hette synnerligen ömmande omständigheter och som gällde i Sverige från 2005 fram till 2014 hade det varit en undantagsbestämmelse.

Det som regeringen gör här är att ta det barnperspektiv som infördes 2014 och som motiverades med barnkonventionen, och så vill man att det ska gälla stora grupper personer som är vuxna. Då har man i praktiken skapat en ny grund för att stanna i Sverige för personer som annars borde ha fått stanna genom den vanliga vägen – att de söker asyl och får bifall – eller för personer som hade kunnat jobba sig in i Sverige genom ett arbetstillstånd.

Den nya lagstiftningen kommer att ge en bred väg. Om man får bifall på sin asylansökan får man ett tillfälligt uppehållstillstånd. När man sedan etablerat sig, fått arbete och lärt sig grundläggande svenska ska man få ett permanent uppehållstillstånd.

Vilka är det då som ska omfattas av den nya skyddsgrunden? Jo, det är de personer som inte klarar av att etablera sig i Sverige den vanliga vägen, det vill säga personer som det egentligen inte finns någon grund att bevilja ett uppehållstillstånd.

Då kommer frågan tillbaka, och jag tycker faktiskt, fru talman, att detta även är en moralisk fråga: Hur stort åtagande kan man ålägga 10 miljoner invånare i Sverige, att kanske under lång tid framöver finansiera uppehållet för stora grupper fullt friska vuxna som inte kan beviljas uppehållstillstånd på skyddsgrund eller som inte kan beviljas ett arbetstillstånd? I slutändan blir det skattebetalarna som kommer att få stå för denna nota när vi i stället borde fokusera på dem som har skyddsbehov.

Anf. 113 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Fredrik Malm försöker blåsa upp denna lilla ventilregel, som är till för att undvika orimliga situationer, till helt orimliga proportioner. Det är inte det som vi pratar om.

För det första måste det ske på laglig grund, till exempel genom att man har fått asyl. För det andra måste man kunna visa att man har en särskild anknytning till Sverige. För det tredje måste man dessutom kunna visa på särskilt ömmande omständigheter.

Allt detta säger att det här är en undantagsbestämmelse och ingenting annat. Varför inför vi den då? Migrationskommittén jobbade bra under den tid som man hade till sitt förfogande. Men Migrationskommittén löste inte frågan om så kallad bortre parentes, alltså hur länge man ska kunna gå på tillfälliga uppehållstillstånd innan de ska upphöra. Därför finns det risk att enskilda individer kan hamna i denna situation. Det kan vara så att man inte har fått ett permanent uppehållstillstånd. Man har kanske inte klarat kurserna i svenska. Men man kan vara etablerad här ändå. Man kan jobba, betala skatt och ha barn här och vara etablerad här sedan åtta tio år, kanske ännu längre. Så plötsligt upphör skyddsbehovet.

Då är den moraliska frågan, om Fredrik Malm vill prata med mig om den, om vi då ska kasta ut en person som faktiskt har denna anknytning till Sverige tillbaka till hemlandet? Nej, säger vi. Om det också finns särskilt ömmande omständigheter ska man kunna beviljas förlängt tillfälligt uppehållstillstånd, inte permanent.

Detta är alltså inte alls, enligt min uppfattning, i den storleksordning som Fredrik Malm vill få det att låta som.

Anf. 114 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Nu vet vi inte om det här kanske är Morgan Johanssons sista framträdande som migrationsminister. Med all respekt hoppas jag faktiskt det. Det är den migrationsminister som är svensk mästare genom tiderna på massinvandring till Sverige, den minister som inte kan skilja på basala begrepp som invandrare och invandringspolitik.

I dag ser vi resultatet av det med rekordhög arbetslöshet bland utrikesfödda, rekordlåga inkomster bland invandrare, ökad otrygghet, ökat utanförskap, splittring etcetera.

Statsrådet sa tidigare att han var stolt över detta. Är han verkligen stolt över vad hans parti har åstadkommit i regeringsställning under så här många år och över vad Socialdemokraterna faktiskt har blivit?

I vårt arbete med vår politik har vi gått igenom massor av socialdemokratisk historik i migrationspolitiken – förslag, förarbeten etcetera från 40-, 50-, 60- och 70-talen. Det är faktiskt mycket som är vettigt och bra. Man bör kunna lära sig av historien och ta vara på goda idéer som faktiskt har fungerat.

Sedan spårade socialdemokratin tyvärr ur på 70-talet, när någon form av internationell solidaritet ersatte den nationella solidariteten och folkhemsbygget. Vi har alla sett bilderna på Palme och Fidel Castro när de rökte cigarr och Ingvar Carlsson och Robert Mugabe hand i hand. Någonstans gick det uppenbarligen snett, och då följde även migrationspolitiken efter.

Om Socialdemokraterna som sitt danska systerparti skulle kunna återgå till en migrationspolitik som är human men samtidigt inte skadlig för Sverige skulle vi säkert kunna hitta viss samsyn.

Min fråga är därför: Vad anser ministern om de danska socialdemokraternas förslag om ökad repatriering och asylcentrum utomlands? Är det en rimlig väg att gå, eller vill han fortsätta att förlita sig på ytterkantpartier som Centern och Miljöpartiet?

Anf. 115 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Nej, jag tycker inte att det är en rimlig väg att gå. Det är också en orealistisk väg att gå, enligt min uppfattning. För Danmark är situationen annorlunda. De är inte bundna på samma sätt som vi är av EU-rätten. För svensk del, där vi är bundna vid EU-rätten, är detta en väg som vi helt enkelt inte kan gå, i alla fall inte om vi ska fortsätta att vara med i EU och inte har dessa undantag.

Men jag vill också säga att själva idén är att man kommer från Syrien och söker asyl i ett land här. Sedan ska man skickas till ett läger i Afrika. Då är själva idén att något land i Afrika ska ta emot den som har kommit dit. Sedan ska man beviljas asyl i detta land. Det är en idé, men jag vill nog påstå att den är orealistisk. Men denna diskussion får fortsätta i Danmark i så fall.

Det som jag är mer intresserad av att få höra när det gäller Sverigedemokraterna är hur deras politik nu ser ut i så fall.

Jonas Andersson hade ett rätt raljant inlägg tidigare. Han talade om att festen nu är slut för flyktingarna. Är det så Sverigedemokraterna ser på flyktingar, att flyktingskapet är något slags fest när människor kommer hit för att söka skydd och trygghet och kunna få en ny start? Då förstår man vilka värderingar det är som ligger bakom Sverigedemokraternas politik.

Sedan sa Jonas Andersson också att Sverigedemokraterna vill ha minusinvandring. Han har tidigare varit på bollen om att man ska kunna skicka ut folk som kanske har varit här väldigt länge.

Min fråga till Jonas Andersson är: Om Jonas Andersson får något inflytande i en eventuell framtida regering – hur den nu kommer att se ut – kommer han då att verka för massdeportationer av människor som har varit här under väldigt lång tid? Är det detta som vi ser framför oss, en utkastningspolitik och en massdeportation av människor?

Anf. 116 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik:

Fru talman! Det är alltid lika roligt att lyssna på statsrådet Johansson. Den retorik han använder är ju sådan som man brukar höra totalitära stater, och vissa bananrepubliker, använda om oppositionen. Jag tycker inte att det är värt att bemöta det.

När det gäller att den danska politiken är orealistisk undrar jag om statsrådet har pratat med sin kollega i Danmark, Mattias Tesfaye, om hur orealistiskt detta är. Jag vet att man inte är bunden till samma konventioner, men samtidigt är det så att man kan ha en viljeinriktning – att man kan vilja ändra på politik även inom EU. Det är inte så att de konventioner och EU-lagar som finns är skrivna i sten, givna av gud eller naturlagar, utan allt går att ändra.

Danmark har trots allt betydligt bättre förutsättningar än Sverige vad gäller utanförskap och arbetslöshet bland utrikes födda och allt annat som är högst problematiskt i Sverige. Men det är klart – Danmark har inte heller tvingats leva med de svenska Socialdemokraternas politik under många år.

I en intervju med Mattias Tesfaye i *Aktuellt* framstod det som fullt naturligt att danskarna utgår från situationen i Danmark, från danska förutsättningar och från det danska folkets bästa när de formar sin migrationspolitik. Därför undrar jag: Är det för mycket begärt att en svensk regering utgår från situationen i Sverige och från de svenska förutsättningarna – och har det svenska folkets väl och ve i centrum?

Anf. 117 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S) replik:

Fru talman! Vi har ju precis konstaterat att detta inte är i linje med EU-rätten. Eftersom Sverige är bundet av EU-rätten finns det inte ens möjlighet för oss att gå den vägen. Det är nummer ett.

Sedan ska man ställa frågan om detta över huvud taget är i linje med Genèvekonventionen. Det är också en fråga man kan ställa. Låt mig bara påminna om när detta regelverk en gång kom till, nämligen precis efter andra världskriget. Då fanns det inget ordentligt regelverk för människor som flydde från krig och konflikter. Efter den fruktansvärda katastrof som andra världskriget utgjorde bestämde sig världens ledare för att säga: Om det är så att människor behöver skydd och hjälp från krig och konflikter ska länderna vara skyldiga att ge det skyddet och den hjälpen. Det står jag för, och det kommer jag alltid att stå för.

Problemet med Sverigedemokraterna är att ni *aldrig* har stått för detta, Jonas Andersson – tvärtom. Det spelar ingen roll hur många asylsökande som har kommit till Sverige; så fort det har kommit någon från ett annat land har Sverigedemokraterna alltid varit emot det. Det baserar sig på den människosyn ni har där ni hela tiden utmålar invandrare och människor från andra länder som en sämre sorts människor. Ni beskyller dem för alla problem som finns i samhället, om det så gäller kriminalitet, sjukvården eller något annat.

Det är den typen av retorik, där man pekar ut en syndabock, som har lett så många länder in i så mycket elände. Jag får därför säga att jag bävar inför vad det faktiskt skulle innebära inte bara för tonläget utan även för politiken i vårt land om Sverigedemokraterna fick inflytande över en framtida regering.

Jag ställde frågan till Jonas Andersson om Sverigedemokraterna kommer att verka för en massdeportation av människor som har varit här i många år. De människor som nu jobbar som vårdbiträden och sjuksköterskor, eller som industriarbetare och läkare – har de anledning att vara rädda för att deras uppehållstillstånd plötsligt skulle upphävas om Sverigedemokraterna fick makten? Det svaret fick vi inte från Jonas Andersson i dag, fru talman.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 9.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 14.41 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.51, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.51.

§ 7 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 17 juni

JuU30 Vapenfrågor

Punkt 1 (Vapenbrott m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (SD, KD)

Votering:

43 för utskottet

13 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 3 (Förverkande av magasin)

1. utskottet

2. res. 3 (SD)

Votering:

46 för utskottet

10 för res. 3

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 3: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 12 (Licenskrav för mynningsladdare)

1. utskottet

2. res. 12 (M, SD, KD)

Votering:

32 för utskottet

24 för res. 12

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 12: 11 M, 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Prot. 2020/21:146

22 juni

Punkt 16 (Europeiskt skjutvapenpass)

1. utskottet

2. res. 16 (S, V, MP)

Votering:

32 för utskottet

23 för res. 16

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L

För res. 16: 16 S, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 17 (Handel med vapen)

1. utskottet

2. res. 17 (S, V, L, MP)

Votering:

29 för utskottet

27 för res. 17

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD

För res. 17: 16 S, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU32 Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens arbete i utsatta områden

Punkt 1 (Regeringens styrning av Polismyndighetens arbete i utsatta områden)

1. utskottet

2. res. 1 (M, C, KD, L)

Votering:

34 för utskottet

22 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 4 V, 3 MP, 1 -

För res. 1: 11 M, 5 C, 3 KD, 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 2 (Klassificering av utsatta områden)

1. utskottet
2. res. 2 (M, SD, KD)

Votering:

32 för utskottet

24 för res. 2

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 2: 11 M, 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 3 (Fler områdespoliser)

1. utskottet
2. res. 3 (SD)

Votering:

46 för utskottet

10 för res. 3

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 3: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Kamerabevakning)

1. utskottet
2. res. 5 (M, SD, KD)

Votering:

32 för utskottet

24 för res. 5

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 5: 11 M, 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 9 (Polisens arbetsmetoder och åtgärder i utsatta områden)

1. utskottet
2. res. 9 (V)

Votering:

51 för utskottet

5 för res. 9

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L, 3 MP

För res. 9: 4 V, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

KrU7 Barns och ungas läsning

Punkt 3 (Läsning i skolan)

1. utskottet
2. res. 2 (SD)

Votering:

43 för utskottet
10 för res. 2
3 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 2: 10 SD

Avstod: 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Ett läsfrämjandelyft för bibliotekarier)

1. utskottet
2. res. 5 (M)

Votering:

45 för utskottet
11 för res. 5

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 5: 11 M

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 10 (Trygga bibliotek)

1. utskottet
2. res. 10 (L)

Votering:

43 för utskottet
3 för res. 10

10 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 MP, 1 -

För res. 10: 3 L

Avstod: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Prot. 2020/21:146
22 juni

Punkt 11 (Stärkt läsförståelse i utanförskapsområden)

1. utskottet
2. res. 11 (KD)

Votering:

53 för utskottet

3 för res. 11

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 11: 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU8 Ungdomspolitik

Punkt 2 (Ungdomars hälsa)

1. utskottet
2. res. 1 (KD)

Votering:

53 för utskottet

3 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 6 (Ungdomar och brott)

1. utskottet
2. res. 7 (M)

Votering:

32 för utskottet

11 för res. 7

13 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 7: 11 M

Avstod: 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 7 (Ungdomars fritid)

1. utskottet

2. res. 11 (SD)

3. res. 14 (KD)

Förberedande votering:

10 för res. 11

3 för res. 14

43 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 11.

Huvudvotering:

22 för utskottet

10 för res. 11

24 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 3 L, 3 MP

För res. 11: 10 SD

Avstod: 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 8 (Ungdomar och samhällets utveckling)

1. utskottet

2. res. 16 (C)

3. res. 17 (V)

Förberedande votering:

5 för res. 16

4 för res. 17

47 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 16.

Huvudvotering:

33 för utskottet

5 för res. 16

18 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 3 L, 3 MP

För res. 16: 5 C

Avstod: 10 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU15 Vuxenutbildning

Punkt 1 (Kvalitet i den kommunala vuxenutbildningen)

1. utskottet

2. res. 1 (M, SD)

3. res. 2 (C)

Förberedande votering:

21 för res. 1

5 för res. 2

30 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

27 för utskottet

21 för res. 1

8 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 4 V, 3 KD, 3 MP, 1 -

För res. 1: 11 M, 10 SD

Avstod: 5 C, 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 4 (Grundläggande och särskild behörighet)

1. utskottet

2. res. 9 (M, L)

Votering:

42 för utskottet

14 för res. 9

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 MP, 1 -

För res. 9: 11 M, 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 6 (Sfi m.m.)

1. utskottet

2. res. 12 (KD)

Votering:

23 för utskottet

3 för res. 12

30 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 4 V, 3 MP

För res. 12: 3 KD

Avstod: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 L, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

§ 8 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 21 juni

SkU27 Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU29 Redovisning av skatteutgifter 2021
Kammaren biföll utskottets förslag.

CU16 Modernare regler för bekräftelse av föräldraskap, faderskapsundersökningar och för att åstadkomma könsneutral föräldraskapspresumtion

Punkt 1 (Regeringens lagförslag)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

46 för utskottet

10 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 2 (Presumerat föräldraskap för sambor)

1. utskottet

2. res. 2 (M, C, L)

Votering:

37 för utskottet

19 för res. 2

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 4 V, 3 KD, 3 MP, 1 -

För res. 2: 11 M, 5 C, 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 3 (Begränsning av möjligheten att häva vissa presumerade föräldraskap)

1. utskottet

2. res. 3 (M, C, V, KD, L)

Votering:

29 för utskottet

27 för res. 3

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2020/21:146
22 juni

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 16 S, 10 SD, 3 MP
För res. 3: 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 1 -
Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 4 (Hävande av presumerade föräldraskap i övrigt)

1. utskottet
2. res. 5 (C, L)

Votering:

34 för utskottet

8 för res. 5

14 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 4 V, 3 MP, 1 -

För res. 5: 5 C, 3 L

Avstod: 11 M, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Digital bekräftelse av föräldraskap före barnets födelse)

1. utskottet
2. res. 6 (S, V, MP)

Votering:

32 för utskottet

24 för res. 6

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L

För res. 6: 16 S, 4 V, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU21 Löneutmätning och digitala ansökningar i utsökningsförfarandet

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

46 för utskottet

10 för res.

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res.: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

**CU22 Privat initiativrätt – planintressentens medverkan vid detalj-
panelläggning**

Prot. 2020/21:146

22 juni

Punkt 3 (Planprocessen för småhusprojekt)

1. utskottet

2. res. 2 (M, SD, KD)

Votering:

32 för utskottet

24 för res. 2

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 2: 11 M, 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU23 Klimatdeklaration för byggnader

Punkt 1 (Regeringens lagförslag)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

46 för utskottet

10 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 2 (Undantag från kravet på klimatdeklaration)

1. utskottet

2. res. 2 (M)

Votering:

45 för utskottet

11 för res. 2

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 2: 11 M

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

CU24 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen

Punkt 2 (Miljöorganisationers klagarätt)

1. utskottet

2. res. 1 (M, SD, KD)

Votering:

32 för utskottet

24 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 11 M, 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU16 Framtidens infrastruktur

Punkt 1 (Ett transportsystem för medborgare och näringsliv i hela Sverige)

1. utskottet

2. res. 4 (KD)

Votering:

24 för utskottet

3 för res. 4

29 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 4 V, 3 MP, 1 -

För res. 4: 3 KD

Avstod: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 2 (Ett jämställt transportsystem)

1. utskottet

2. res. 6 (C)

Votering:

51 för utskottet

5 för res. 6

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 6: 5 C

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 4 (Forskning och innovation)

1. utskottet

2. res. 16 (L)

Votering:

27 för utskottet

3 för res. 16

26 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 4 V, 3 KD, 3 MP, 1 -

För res. 16: 3 L

Avstod: 11 M, 10 SD, 5 C

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 7 (Ekonomiska planeringsramar för 2022–2033)

1. utskottet

2. res. 25 (SD)

3. res. 26 (V)

Förberedande votering:

10 för res. 25

5 för res. 26

41 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 25.

Huvudvotering:

27 för utskottet

10 för res. 25

19 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

För res. 25: 10 SD

Avstod: 11 M, 4 V, 3 KD, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 8 (Särskilt om anskaffning av isbrytare)

1. utskottet

2. res. 28 (S, C, L, MP)

Votering:

29 för utskottet

27 för res. 28

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

För res. 28: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Prot. 2020/21:146
22 juni

Punkt 9 (Utbyggnaden av laddinfrastruktur)

1. utskottet
2. res. 29 (S, C, L, MP)

Votering:

29 för utskottet

27 för res. 29

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

För res. 29: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 11 (Stambanor för höghastighetståg)

1. utskottet

2. res. 32 (M)

Votering:

27 för utskottet

11 för res. 32

18 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

För res. 32: 11 M

Avstod: 10 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 18 (Anslagskredit)

1. utskottet

2. res. 52 (S, C, L, MP)

Votering:

29 för utskottet

27 för res. 52

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

För res. 52: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU22 Utfodring av vilt

Punkt 1 (Regeringens lagförslag)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

Votering:

45 för utskottet

11 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 11 M

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Begränsning av regleringen till att gälla enbart klövvilt)

1. utskottet

2. res. 5 (SD, C, KD)

Votering:

38 för utskottet

18 för res. 5

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 5: 10 SD, 5 C, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 6 (Utfodring vid smittorisk)

1. utskottet

2. res. 6 (SD, KD)

Votering:

40 för utskottet

13 för res. 6

3 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

För res. 6: 10 SD, 3 KD

Avstod: 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 7 (Generella regler om utfodring)

1. utskottet

2. res. 8 (C, KD)

Votering:

43 för utskottet

8 för res. 8

5 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2020/21:146
22 juni

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 3 L, 3 MP

För res. 8: 5 C, 3 KD

Avstod: 4 V, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 15 (Bidrag till organisationer ur viltvårdsfonden)

1. utskottet

2. res. 17 (S, V, L, MP)

Votering:

29 för utskottet

27 för res. 17

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD

För res. 17: 16 S, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 20 (Jakt och renskötsel)

1. utskottet

2. res. 24 (S, V, MP)

3. res. 25 (L)

Förberedande votering:

22 för res. 24

4 för res. 25

30 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 24.

Huvudvotering:

29 för utskottet

24 för res. 24

3 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD

För res. 24: 16 S, 4 V, 3 MP, 1 -

Avstod: 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 1 (Regeringens lagförslag)

22 juni

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

46 för utskottet

10 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 1: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Produktion av drivmedel)

1. utskottet

2. res. 8 (M, KD)

Votering:

42 för utskottet

14 för res. 8

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 10 SD, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 8: 11 M, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 6 (Konsekvensanalyser vid kontrollstation 2022)

1. utskottet

2. res. 9 (M, SD, V, KD)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 9

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 9.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

För res. 9: 11 M, 10 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU14 Högskolan

Punkt 1 (Högskoleprovet)

1. utskottet

2. res. 1 (V, KD)

Votering:

48 för utskottet

8 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2020/21:146
22 juni

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 3 L, 3 MP
För res. 1: 4 V, 3 KD, 1 -
Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Vissa studentfrågor)

1. utskottet

2. res. 7 (V)

Votering:

27 för utskottet

5 för res. 7

24 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 3 L, 3 MP

För res. 7: 4 V, 1 -

Avstod: 11 M, 10 SD, 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 7 (Studenthälsan m.m.)

1. utskottet

2. res. 10 (KD, L)

3. res. 11 (C)

Förberedande votering:

6 för res. 10

5 för res. 11

45 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 10.

Huvudvotering:

45 för utskottet

6 för res. 10

5 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 4 V, 3 MP, 1 -

För res. 10: 3 KD, 3 L

Avstod: 5 C

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 9 (Dimensionering av högskoleutbildning)

1. utskottet

2. res. 13 (M)

Votering:

35 för utskottet

11 för res. 13

10 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 13: 11 M

Avstod: 10 SD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Prot. 2020/21:146

22 juni

Punkt 13 (Kvalitet och resultat)

1. utskottet

2. res. 21 (SD)

Votering:

43 för utskottet

10 för res. 21

3 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 KD, 3 MP, 1 -

För res. 21: 10 SD

Avstod: 3 L

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 9 Beslut om ärende som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SFU28 Ändrade regler i utlänningslagen

Punkt 1 (Avslag på propositionen)

1. utskottet

2. res. 1 (V)

Votering:

51 för utskottet

5 för res. 1

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L, 3 MP

För res. 1: 4 V, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 2 (Krav på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd vid anknytning)

1. utskottet

2. res. 2 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

28 för res. 2

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 2.

Prot. 2020/21:146
22 juni

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 2: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -
Amineh Kakabaveh (-) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 3 (Försörjningskrav för anhöriga till alternativt skyddsbehövande, kvotflyktingar och vid etablerade förhållanden)

1. utskottet

2. res. 3 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 3

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 3.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 3: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 4 (Undantag från försörjningskrav för anhöriga vid synnerliga skäl)

1. utskottet

2. res. 4 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 4

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 4.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 4: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 5 (Upphållstillstånd vid humanitära skäl)

1. utskottet

2. res. 5 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 5

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 5.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 5: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 7 (Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd och undantag från krav för permanent uppehållstillstånd vid synnerliga skäl)

1. utskottet

2. res. 6 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

28 för res. 6

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 6.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 6: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 8 (Möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder)

1. utskottet

2. res. 7 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

28 för res. 7

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 7.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 7: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 10 (En framtida migrationspolitik)

1. utskottet

2. res. 8 (M)

3. res. 9 (SD)

4. res. 11 (KD)

Förberedande votering 1:

10 för res. 9

3 för res. 11

43 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 9.

Förberedande votering 2:

11 för res. 8

10 för res. 9

35 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 8.

Prot. 2020/21:146
22 juni

Huvudvotering:
24 för utskottet
11 för res. 8
21 avstod
293 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 16 S, 5 C, 3 MP
För res. 8: 11 M
Avstod: 10 SD, 4 V, 3 KD, 3 L, 1 -
Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 12 (En rättssäker asylprocess)

1. utskottet
2. res. 15 (V)
3. res. 16 (L)
Förberedande votering:
5 för res. 15
3 för res. 16
48 avstod
293 frånvarande
Kammaren biträdde res. 15.
Huvudvotering:
48 för utskottet
5 för res. 15
3 avstod
293 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 MP
För res. 15: 4 V, 1 -
Avstod: 3 L
Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 13 (Utredning om en rättssäker asylprocess)

1. utskottet
2. res. 17 (C, V, KD)
Votering:
43 för utskottet
13 för res. 17
293 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 16 S, 11 M, 10 SD, 3 L, 3 MP
För res. 17: 5 C, 4 V, 3 KD, 1 -
Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 14 (Återvändande)

1. utskottet
2. res. 18 (S, MP)

Votering:

32 för utskottet

19 för res. 18

5 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L

För res. 18: 16 S, 3 MP

Avstod: 4 V, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 15 (Huvudregel om tidsbegränsade uppehållstillstånd)

1. utskottet
2. res. 19 (SD)

Votering:

43 för utskottet

10 för res. 19

3 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 16 S, 11 M, 5 C, 4 V, 3 L, 3 MP, 1 -

För res. 19: 10 SD

Avstod: 3 KD

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 18 (Identitetskrav)

1. utskottet
2. res. 26 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

28 för res. 26

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 26.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 26: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

-----

Punkt 19 (Motioner om krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd)

1. utskottet

2. res. 27 (S, MP)

Votering:

27 för utskottet

23 för res. 27

6 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 27: 16 S, 4 V, 3 MP

Avstod: 5 C, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 20 (Motioner om undantag från krav för permanent uppehållstillstånd vid synnerliga skäl)

1. utskottet

2. res. 29 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 29

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 29.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 29: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

Avstod: 5 C, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 25 (Motioner om krav på välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd vid anknytning)

1. utskottet

2. res. 34 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

28 för res. 34

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 34.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 34: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 27 (Motioner om möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder)

1. utskottet

2. res. 37 (S, MP)

3. res. 38 (SD)

Förberedande votering:

23 för res. 37

10 för res. 38

23 avstod

293 frånvarande

Kammaren biträdde res. 37.

Huvudvotering:

32 för utskottet

23 för res. 37

1 avstod

293 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 5 C, 3 KD, 3 L

För res. 37: 16 S, 4 V, 3 MP

Avstod: 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 29 (Motioner om försörjningskrav vid anhöriginvandring för alternativt skyddsbehövande, kvotflyktingar och vid etablerade förhållanden)

1. utskottet

2. res. 42 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 42

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 42.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 42: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

Punkt 30 (Motioner om undantag från försörjningskrav för anhöriga vid synnerliga skäl)

1. utskottet

2. res. 43 (S, C, MP)

Votering:

27 för utskottet

29 för res. 43

293 frånvarande

Kammaren biföll res. 43.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 11 M, 10 SD, 3 KD, 3 L

För res. 43: 16 S, 5 C, 4 V, 3 MP, 1 -

Frånvarande: 84 S, 59 M, 52 SD, 26 C, 23 V, 19 KD, 16 L, 13 MP, 1 -

1. utskottet
2. res. 51 (M, SD, KD)

Förste vice talmannen konstaterade att villkoren för reservationen inte hade uppfyllts, och således skulle kammaren endast ta ställning till utskottets förslag till beslut. Kammaren biföll utskottets förslag till beslut.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.57 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 18.00.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 18.00.

*Testning vid
verkställighet av
utvisningsbeslut*

§ 10 Testning vid verkställighet av utvisningsbeslut

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2020/21:SfU29
Testning vid verkställighet av utvisningsbeslut
föredrogs.

Anf. 118 CARINA OHLSSON (S):

Fru talman! Vi ska nu debattera socialförsäkringsutskottets betänkande 29 *Testning vid verkställighet av utvisningsbeslut*. Jag börjar med att yrka bifall till Socialdemokraterna med fleras reservation nummer 1.

De grundläggande bestämmelserna om utlänningars rätt att vistas i Sverige och om avvisning och utvisning om man av olika skäl inte får vistas i Sverige finns i utlänningslagen, som precis har debatterats här i kammaren i stort sett hela dagen. I utlänningslagen finns bestämmelser om vissa kontroll- och tvångsåtgärder som får vidtas gentemot utlänningar, till exempel omhändertagande av pass och resehandlingar, fotografering, tagande av fingeravtryck och omhändertagande av utlänningen för att verkställa ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning också omhänderta en utlänning om det är nödvändigt för att förbereda eller genomföra verkställigheten.

Fru talman! I smittskyddslagen anges att samhällets smittskydd ska tillgodose befolkningens behov av skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar. Förvaltningsrätten får på ansökan av smittskyddsläkaren besluta om tvångsundersökning om någon som med fog kan misstänkas bära på en allmänfarlig sjukdom motsätter sig den undersökning som behövs för att konstatera om smittsamhet föreligger. Beslut om sådan undersökning får meddelas endast om det finns en påtaglig risk för att andra männi-

skor kan smittas. Vid undersökningen får det inte förekomma ingrepp som kan förorsaka annat än obetydligt men. Den läkare som utfört undersökningen ska omedelbart underrätta smittskyddsläkaren om resultatet av denna. Från och med den 1 juli 2020 anges också covid-19 som en allmänfarlig sjukdom i bilaga 1 till smittskyddslagen.

När det gäller återvändande arbetar regeringen aktivt med det, bland annat genom en intensifierad dialog med mottagarländerna. Tidigare i dag kunde vi också höra migrationsminister Morgan Johansson ta upp detta. Han angav även flera länder som han i närtid hade haft kontakt med, bland annat Afghanistan. Dialog förs också om alternativ till covid-19-testning innan utresan.

Återvändandet fortgår således, men liksom för andra EU-länder med de begränsningar som är en ofrånkomlig följd av en pågående pandemi. Trots dessa finns det alltså både ett självmant återvändande och också utvisning och avvísning. Normala år uppgår det till det cirka 12 000 per år, men även 2020 var det faktiskt över 7 000 som återvände.

Därför anser vi att något tillkännagivande inte behövs, beroende på regeringens pågående dialog med mottagarländerna, som jag tog upp. Vidare kan det inte anses motiverat att lagstifta i fråga om tvångstestning i dessa situationer under den begränsade tid som ett behov faktiskt kan komma att finnas. Vi hoppas såklart att den blir så kort som möjligt, att pandemin faktiskt avklarar så att vi har ett bättre läge i närtid.

Förslaget är utformat som ett tvångsingripande riktat mot en särskild grupp och innebär att polisen skulle ges långtgående befogenheter. Det kan ifrågasättas om förslaget kan anses förenligt med grundlagsskyddade fri- och rättigheter samt proportionalitetsprincipen.

Vi hade velat att detta hade fått beredas av konstitutionsutskottet och socialutskottet. Vi ansåg inte att vi själva hade den kunskapen och hade velat inhämta ett yttrande från dem innan detta blev ett betänkande, för att också belysa de frågor som andra utskott äger.

Polisen har redan i dag förutsättningar att agera när en utlänning hindrar eller försvårar polisens verkställighetsarbete. Utlänningar som ska utvisas eller avvisas kan hållas i förvar under relativt lång tid, och brottsdömda utlänningar som ska utvisas kan hållas kvar under obegränsad tid. Det har i flera debatter låtit som att det inte skulle vara möjligt, men det är det. Regelverket ser ut på det sättet: Handlar det om brottsdömda är det obegränsad tid i förvar.

Anf. 119 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! En förutsättning för den reglerade invandringen är att beslut följs. Har man fått ja på sin asylansökan ska man också ges en verklig chans att komma in i samhället och bygga sig ett nytt liv här. Man ska få ett ja på riktigt. Men har man fått nej ska man återvända. Ett nej ska vara ett nej på riktigt. När det inte är så, när det inte fungerar, undermineras den reglerade invandringen. Invandringen ökar, och i förlängningen får vi faktiskt minskade möjligheter att hjälpa dem med allra störst behov.

Bara hälften som ska återvända gör det frivilligt, trots att det är deras skyldighet. I stället för att följa ett lagakraftvunnet beslut väljer ett stort antal personer varje år att avvika och gå under jorden. Antalet personer som lever utan tillstånd i Sverige har av en utredning för några år sedan

bedömts uppgå till uppemot 50 000. Gränspolisier tror på det dubbla. Ingen vet.

Regeringen säger sig gå på gång prioritera återvändandet men vägrar konsekvent att ge myndigheterna de verktyg som de behöver: fler förvaringsplatser, längre preskriptionstider och ökade visitationsmöjligheter, för att nämna några.

Och så nu, mitt i pandemin, sätter så många som nio av tio som redan borde ha lämnat landet i system att vägra låta sig testas för covid-19, samtidigt som flygbolag och mottagandeländer kräver ett negativt test. Vips kan de i praktiken själva avgöra om de ska utvisas eller inte. Det handlar om dem som har nekats asyl, men det handlar också om dem som ska utvisas på grund av brott. Det gör mig faktiskt heligt förbannad att det har gått så långt att personer som dömts för grova sexualbrott har släppts fria för att de inte kunnat utvisas på grund av detta.

Fru talman! Redan i december uppmärksammade jag Morgan Johansson på den här problematiken genom en skriftlig fråga. I början av februari hade jag en debatt med honom om möjligheten att ändra lagen så att man kan genomföra tvångstestningar. Då sa han att han skulle lösa frågan genom diplomati. Men problemen bara förvärrades, och ingenting hände. Det var i själva verket först när Expressen skrivit om ett fall med två män från Afghanistan som dömts för våldtäkt på en 14-åring, men som inte kunde utvisas, som Morgan Johansson tog kontakt med Afghanistans ambassadör i slutet av maj.

Jag är väl medveten om att tvångstestning aktualiserar avvägningar gällande den personliga integriteten, och sådana frågor måste hanteras mycket varsamt. Samtidigt går det inte att bortse från brottsoffers lidande eller risken för att brottsutvisade begår nya brott om de släpps ut. Inte heller går det att bortse från att fler personer utan tillstånd att befinna sig i Sverige bidrar till ett växande skuggsamhälle där människor far illa.

Det frestar också på den sargade tilltron till det svenska migrations-systemet när personer genom att vägra ta ett test som miljoner andra människor tar frivilligt kan förhindra sin egen utvisning. Det handlar om ett flagrant sätt att missbruka situationen och om att sätta sig över beslut meddelade av svenska myndigheter. De som våldtar borde få en enkel biljett hem, och den borde inte vara ombokningsbar.

Andra länder är i vanlig ordning mer snabbfotade än Sverige. Redan i dag genomförs tvångstestning i Tyskland och i Danmark av dem som ska utvisas. Danmark hade inte heller den lagliga möjligheten tidigare, men man agerade, till skillnad från den här regeringen, direkt när problematiken uppdagades. Nu har de sedan i våras möjligheten på plats.

Tvångstestning är inte heller något främmande för Sverige. Redan i dag finns i smittskyddslagen möjlighet att under vissa förutsättningar tvångsundersöka en person, men då krävs konkret misstanke om smitta. Lagstiftaren har alltså redan gjort avvägningen att det finns situationer där den personliga integriteten faktiskt får stå tillbaka för att man ska kunna undersöka om en person bär på en farlig sjukdom. Nu behöver vi utvidga tillämpningen så att tvångstestning kan aktualiseras även i de situationer där de krävs för utvisning.

Jag är mycket glad att en tydlig majoritet i socialförsäkringsutskottet har ställt sig bakom Moderaternas förslag till lagändring. Nu måste regeringen skyndsamt återkomma med förslag på hur tvångstestning kan

möjliggöras när det behövs för att säkerställa en av- eller utvisning. Dessutom kräver utskottet att regeringen ska se över om det finns behov av andra förändringar för att säkerställa att polisen har förutsättningar att agera när de som ska utvisas hindras och försvårar för polisen.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet är emot förslaget om tvångstestning av dem som ska utvisas. Jag har helt ärligt väldigt svårt att förstå det. Det tror jag att många har. Hur kan man se våldtäktsoffren i ögonen och säga att man hellre släpper ut förövarna än tvingar dem att ta ett enkelt test? Svaret är att man kanske inte riktigt kan det.

När P1 i förra veckan ville ha en debatt i frågan var det ingen från Socialdemokraterna, Miljöpartiet eller Vänsterpartiet, som är de som säger nej till det här förslaget, som ville ställa upp på debatt. Jag tycker att det är ganska lågt. Man får gärna tycka annorlunda, men jag tycker att man ska ta debatten.

Slutligen vill jag bara kommentera det som Carina Ohlsson sa här tidigare om att man från Socialdemokraternas sida ville att vi skulle remittera det här förslaget till KU och socialutskottet innan det gick till regeringen. Det var uppenbarligen bara ett försök att förhålla den här lagstiftningen, för då visste man att det inte skulle hinnas med att få den här begäran till regeringen före sommaren. Det är självklart så att den typen av avvägningar som gäller sådant som går emot grundlagen måste göras i den beredning som regeringen nu får i uppdrag att göra.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 120 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD):

Fru talman! Det här är ett exempel på en debatt som jag är helt övertygad om att allmänheten tycker är mycket märklig och svår att förstå. Det handlar alltså om man ska tvinga människor med utvisningsbeslut att testa sig för covid. I vissa länder vägrar man nämligen att ta emot sina egna medborgare om ett sådant test inte är utfört.

Alltså har vi haft en helt absurd situation, där människor med utvisningsbeslut har kunnat vägra att följa myndighetsbeslut genom att säga nej till ett simpelt covidtest. Att vi inte redan har genomfört det här enkla beslutet påstås bero på den grova integritetskränkning som det innebär att bli topsad i näsan.

Här är några andra exempel på liknande situationer som alla brukar acceptera eftersom vinsten för det allmänna är större än den eventuella kränkningen.

Det spelar ingen roll om en bilist vill blåsa i alkomätaren eller inte om han blir stoppad av polisen. Blir han stoppad ska han blåsa. Alternativet blir att följa med för att ta blodprov.

Det spelar ingen roll om en tonåring vill sitta kvar och spela dataspel hela nätterna i stället för att mönstra. Har Plikt- och prövningsverket fattat beslut och kallat ungdomen till mönstring och militärtjänst ska han inställa sig. Annars hämtas han av polis.

Det spelar ingen roll om någon som återvänder från semester bara vill glida igenom gränskontrollen. Finns det skäl att kroppsvisitera honom eller söka igenom hans bagage i detalj kommer det att ske med tvång.

Svensk lagstiftning innehåller, och har alltid innehållit, mängder av fall där statsmakterna har kunnat ingripa mot en enskild med tvång. Det ska naturligtvis aldrig ske i onödan. Men behövs det så behövs det. Allt annat

vore helt och fullständigt orimligt, så också när det gäller en utlännning som ska avlägnas från vårt land men vägrar ta det helt och hållet ofarliga covidtest som krävs för att släppas in i hemlandet. Att på det här sättet medvetet förhålla och sabotera en utvisning ska naturligtvis inte vara möjligt.

Låt oss inte göra det här mer komplicerat än vad det är. Om ett covidtest krävs för att verkställa en utvisning, då ska ett covidtest tas per omgående. Det finns inget som helst oproportionerligt med det ingreppet. Att vi ens har den här diskussionen känns helt absurt. Det här handlar om vanligt, sunt bondförnuft.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag, fru talman. Jag vill också göra ett medskick till vilken regering som nu finns på plats under kommande veckor: Agera – helst i går!

Anf. 121 JONNY CATO (C):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Vi har i dag haft en minst sagt väldigt lång debatt om svensk migrationspolitik, och det kan inte ha undgått någon som har lyssnat på den att Centerpartiet är ett parti som tycker att Sverige ska ha en migrationspolitik som står upp för medmänsklighet och humanism. Men vi tycker också att det är viktigt med ordning och reda, och vi tycker att den som har fått ett avslag ska lämna landet.

Det som vi debatterar nu är egentligen inget beslut som jag tycker att riksdagen ska behöva fatta. Jag tycker att detta är någonting som regeringen borde ha kunnat gå fram med på egen hand och för länge sedan. Givetvis är det väldigt viktigt att grundlagen respekteras och att man tittar på detta på ett ordentligt sätt. Det förväntar vi oss också att regeringen kommer att göra. Jag tycker därmed inte att det är något konstigt i det beslut som vi i dag föreslår riksdagen att fatta.

Det är inte rimligt att den som vistas illegalt i landet kan säga ”Nej, jag vill inte ta ett covidtest” och därmed får stanna. Vi vet dessutom om att vi har ont om försvarsplatser och att vi har ett återvändande med stora brister. Därför är detta ett förslag som jag tycker att det är rimligt att riksdagen går fram med och att regeringen får titta vidare på det.

Därmed yrkar jag som sagt bifall till förslaget i betänkandet i dess helhet.

Anf. 122 HANS EKLIND (KD):

Fru talman! När polisens nationella operativa avdelning, Noa, uppger att så många som 90 procent av alla grova brottslingar som ska utvisas efter att ha avtjänat fängelsestraff inte låter underkasta sig ett covidtest för att på så sätt förhindra utvisningen gör regeringen ingenting. Brottslingar, de som befinner sig här illegalt, de som fått avslag på en ansökan om att få vara här och de som anses vara ett hot mot rikets säkerhet ska utvisas. Det ska inte vara möjligt att kringgå en avvisning eller utvisning genom att vägra att underkasta sig ett covidtest.

Så kan vi sammanfatta varför vi kristdemokrater tycker att utskottets förslag att uppdra åt regeringen att skyndsamt utreda hur tvångstestning kan möjliggöras är både riktigt och viktigt. Jag yrkar således bifall till utskottets förslag.

Min enda fråga så här på kvällningen är varför inte alla partier står bakom detta. Varför säger socialdemokrater, miljöpartister och vänsterpartister nej till det här förslaget? Jag noterar att det inte finns en enda miljöpartist eller vänsterpartist här för att ta debatten.

Att avvisa förslaget med motiveringen att pandemin snart är över duger verkligen inte. Finns det riksdagsledamöter som på fullt allvar menar att det är helt omöjligt att vi får en fjärde våg till hösten eller att det här är den absolut sista pandemi som Sverige kommer att erfaras?

Tror någon här inne att aktivister inte i framtiden kommer att fortsätta att uppmana och uppmuntra människor som ska utvisas att hålla sig kvar här i Sverige genom att utnyttja det kryphål i lagen som vi nu vill täppa till?

Det går inte att avvisa förslaget med hänvisning till grundlagen eller den personliga integriteten. Dessa frågor ska nämligen enligt utskottets förslag hanteras mycket varsamt. Det är alltså inget nytt och absolut inget som något av partierna som står bakom utskottets förslag tar lättvindigt på.

Det måste vara fullt möjligt att precis som i andra länder hitta en lösning som gör att verkställighetsarbetet åter fungerar. Det är inte bara vissa ursprungsländer som kräver ett negativt testsvar på det som kallas PCR-testet, utan också Frontex, som är EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå som sköter mycket av transportererna, samt transitflygplatser, flygbolag med mera kräver just sådana testsvar för att kunna genomföra transportererna.

Under pandemin är antalet förvarsplatser reducerade med cirka 40 procent. De som vägrar att testa sig tar upp de mycket begränsade platserna. Det finns till och med uppgifter om att en utlänning som skulle ha utvisats på grund av brott inte längre hålls i förvar utan befinner sig ute i vårt samhälle.

Det är bortom all rim och reson att vi inte ska kunna utföra covidtester på personer som har förverkat rätten att vara kvar i vårt land och som utnyttjar en lucka i lagen genom att vägra ta covidtest. Samtidigt kan inte en enda av oss vägra att låta polisen ta ett alkotest eller någon annan form av test när vi är ute och kör bil.

Men att det finns politiker som inte tycker att det är rimligt att snabbt försöka åtgärda detta är kanske ändå ännu lite värre.

Anf. 123 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Det har sagts en hel del klokt av ett antal kollegor här. Jag ska inte förlänga detta särskilt mycket i denna sena timma.

Vi har dragits med pandemin i ett och ett halvt år. Därför är det inte konstigt att det inte sedan tidigare finns skrivningar om pandemin i svensk lagstiftning. Flera talare har talat om att det finns ett kryphål. Ja, det gör det eftersom pandemin är något nytt.

Lagstiftaren måste på något sätt hantera den situation som har uppkommit. Vi kan inte ha en ordning där upp till 90 procent av de personer som är förvarstagna, som ska lämna Sverige, som har fått lagakraftvunnen dom om att lämna vårt land och som inte har någon rätt att uppehålla sig på svenskt territorium, kan åberopa någon sorts personlig integritet. Avsikten är att inte behöva spotta lite på en papperslapp och använda en tops i ena näsborren, för att på så sätt hålla sig kvar i landet. Det är inte rimligt.

Jag har en liberal grundsyn. Jag bekänner mig till den liberala ideologin i vid mening. Det betyder att jag som liberal i mitt politiska arbete gång på gång och på olika sätt har att väga den personliga integriteten gentemot det allmännas bästa i en rad olika situationer. Jonas Andersson i Skellefteå är inte kvar i salen, men han nämnde ett antal exempel, såsom att man gör alkotester. Vi tycker inte heller att det är särskilt märkligt att polisen kan sätta på handbojor när de griper en misstänkt person, trots att personen inte är dömd. Det finns mängder av exempel där den personliga integriteten måste inskränkas på olika sätt.

Det blir nästan en sorts extrem principjuridik att en person som är i situationen att man ska lämna Sverige ska kunna åberopa något slags total rättighetskatalog och därmed i praktiken paralysera hela vårt återvändandesystem och förvarssystem. Det är inte rimligt.

Jag tror att även Socialdemokraterna förstår att det inte är rimligt. Problemet är att regeringen inte har haft tillräcklig handlingskraft för att komma till rätta med det. Det är något som riksdagen borde klara av att på ett par veckor hantera på ett rimligt och bra sätt. Det är ett flagrant missbruk. Det är ren obstruktion som personer ägnar sig åt. Enbart för att hålla sig kvar i landet åberopar man integritetsaspekten vad gäller just att ta covid-testet.

Liberalerna yrkar också bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 23 juni.)

§ 11 Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott

Justitiekommitténs betänkande 2020/21:JuU37

Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott (prop.
2020/21:192)
föredrogs.

Anf. 124 PETER LÖBERG (S):

Fru talman! Det är än så länge lite tomt i justitiekommitténs bänkar. Det gick fort på socialförsäkringsutskottets område. Det var effektivt och mycket föredömligt.

Fru talman! Inledningsvis yrkar jag bifall till vår reservation 1 under punkt 2.

Jag vill bara kort redogöra för bakgrunden till egentligen alla våra reservationer i detta betänkande.

Regeringen har så sent som den 29 april i år tillsatt utredningen En samlad lagstiftning om Tullverkets befogenheter. Huvudmålet för denna utredning är att ta ett helhetsgrepp, redogöra för hur det ser ut och ge relevanta lagförslag om vilka ytterligare befogenheter Tullverket behöver för att vara en effektiv myndighet.

Vi tänker helt enkelt göra det som egentligen efterfrågats under oerhört lång tid: se till att vi får en sammanhållen författningsreglering, så att vi inte har det lapptäcke av ibland ganska motsägelsefulla uppdrag och befogenheter som Tullverket liksom Kustbevakningen och andra myndigheter haft under lång tid. Uppdraget ska redovisas senast den 16 maj valåret.

Vi vill inte föregripa den beredning som pågår. Det gör att vi inte ställer oss bakom de tillkännagivanden som en majoritet i utskottet är för.

Jag kan tillägga att regeringen i regleringsbrev har gett Tullverket ytterligare direktiv och vägledning i det framtida arbetet. Det gäller inte minst i årets regleringsbrev där vi anger specifikt att man ska höja ambitionsnivån när det gäller att förhindra smuggling av särskilt narkotika, vapen och explosiva varor.

Det finns en proposition. Den är relativt teknisk till sin natur. Jag tänker inte i detalj gå igenom de förslag som finns där. Det har ni kunnat läsa i handlingarna.

Generellt sett finns det utifrån ett politiskt perspektiv ett uppenbart behov av att vidta ytterligare åtgärder för att försvåra för den organiserade brottsligheten att verka i vårt land. I samband med flyktingkrisen 2015, eller systemsuccén som jag brukar säga, kunde man när gränserna stängdes märka att inbrottsverksamhet påverkades ända upp till mellersta Sverige. Det var uppenbart att det var internationellt organiserade ligor som härjade och gjorde bostadsinbrott och tillgrepp av och i fordon. Det var självmarkerande.

Även i samband med denna pandemi har vi sett ett förändrat modus i brottsligheten som svårigen kan förklaras på annat sätt än att det hänger ihop med internationell brottslighet. Den brottsligheten har som bekant många skepnader och ansikten. Skjutningar och narkotikahandel är den del som är kanske mest publik och omtalad. Men trafficking, arbetslivskriminalitet, välfärdsbrottslighet eller stöldbrottslighet i form av stöldligor och annat är andra ansikten. Detta måste man få bukt med genom internationellt samarbete, och tullen är och har varit involverad i flera stora operationer som har fungerat ypperligt och framgångsrikt. Det har bland annat skett med de baltiska staterna som medansvariga.

Med detta vill jag säga att vi genom betänkandet kommer att vässa tullens redskap. Vi kommer som sagt var också att se över hela tullverksamhetens befogenheter i den utredning vars resultat kommer att komma. Oavsett vilken regering som sitter på plats då kommer man att ha god nytta av utredningens översikt över hur lagstiftningen ser ut, för det här är snårig materia.

Vi vill dock inte stänga Sveriges gränser. Vi vill inte hamna i en situation där vi bygger murar runt vårt land. Vi är kanske det mest omvärldsberoende demokratiska välfärdslandet i världen, och det har vi varit sedan frihetstidens dagar. Vi är i behov av frihandel, öppenhet och transparens. Att bygga murar och försvåra för rörlighet är inte något som gagnar vår nation på längre sikt.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till vår reservation. I övrigt står vi bakom det som står i propositionen.

Anf. 125 MIKAEL DAMSGAARD (M):

Fru talman! Internationella stöldligor står för en mycket stor andel av bostadsinbrott och andra grova stölder i Sverige. I dag uppskattas dessa ligor ligga bakom drygt hälften av alla bostadsinbrott i landet. De står även för uppemot 90 procent av andra grova stölder av exempelvis bildelar, båt-motorer och jordbruksmaskiner och inte minst stölder från byggarbetsplatser. Det handlar om brottslighet med hög organisationsgrad där ligorna utvecklat en väl uppbyggd logistik och förmåga för hantering av stöldgods,

logi och transporter. Stora vinster, liten upptäcktsrisk och låga straff är starkt bidragande orsaker till att stöldligorna härjar just i Sverige.

Problemen är en illustration av hur den organiserade brottsligheten med åren har blivit alltmer internationell. Ligor begår brott i ett land, transporterar stöldgodset till ett annat land och avyttrar det sedan kanske i ett tredje. Kriminaliteten sker i båda riktningarna. Samtidigt som stöldgods förs ut ur Sverige smugglas till exempel narkotika och vapen in i landet.

Dessa stöldbrott är grovt integritetskränkande brott som drabbar ett stort antal människor i Sverige. Det är också en brottslighet som kostar privatpersoner, företag och försäkringsbolag mångmiljardbelopp varje år. Denna typ av brottslighet måste därför bekämpas betydligt mer handfast och effektivt än vad som är fallet i dag.

Vi debatterar justitieutskottets betänkande *Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott*. Tullen har en avgörande betydelse i arbetet mot den gränsöverskridande brottsligheten. Att Tullverkets tjänstemän har varit förhindrade att kvarhålla personer och gods vid misstanke om brott har därför varit en allvarlig brist.

Moderaterna liksom en lång rad andra partier har under lång tid krävt att Tullverket ska ges ökade befogenheter att bekämpa brott, bland annat genom ökade möjligheter att stoppa stöldgods vid gränsen. Vi välkomnar därför att Tullverket ges vissa utökade möjligheter att ingripa mot brott.

Det är naturligtvis bra att det fullständigt orimliga regelverk som gäller i dag – att tullen inte har rätt att hålla kvar stöldgods och tjuvar vid gränsen i väntan på att polisen kommer – rättas till. Men, fru talman, det är uppenbart att det är otillräckligt. Utskottet föreslår därför tre tillkännagivanden som vi moderater står bakom. Jag vill också yrka bifall till reservation 6 om åtgärder mot utförsel av stöldgods.

I dag utgör utförselkontrollerna endast någon enstaka procent av Tullverkets samlade kontroller. Dessutom har Tullverket över huvud taget inte rätt att utföra kontroller i syfte att söka efter stöldgods. Genom förslagen i propositionen ges Tullverket bara rätt att ingripa i samband med sina ordinarie kontroller. Förslaget kommer således endast att få effekt i de situationer då Tullverket i sina ordinarie kontroller stöter på misstänkt stöldgods.

Tullverket konstaterar följdriktigt i sitt remissvar till den promemoria som ligger till grund för propositionen att förslagen inte innebär någon ändring av myndighetens uppdrag och inte i sig föranleder att Tullverket utökar sina utförselkontroller. Det är också en bedömning som delas av regeringen, som i redogörelsen av förslagets konsekvenser konstaterar att effekterna för Tullverket bedöms vara begränsade.

Vad kan vi dra för slutsats av det? Jo, vi kan konstatera att trots att problemen med de internationella stöldligorna har varit omfattande och allvarliga i många år kommer regeringen med en proposition som förvisso åtgärdar de mest upprörande bristerna i lagstiftningen men som i grunden inte kommer åt problemet med att stöldgods förs ut ur landet.

Detta är, fru talman, ytterligare ett exempel på att Sverige verkligen behöver en ny regering.

Riksdagen har föreslagit flera tillkännagivanden om att stärka Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och att göra en samlad översyn av myndighetens möjligheter att bekämpa brott. Regeringen konstaterar i propositionen tämligen lättvindigt att flera av dessa tillkännagivanden är tillgodosedda genom tillsättandet av den utredning som Petter Löberg redo-

gjorde för. Men en utredning är en utredning och inte en proposition. Utskottet riktar därför förnyade krav om att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag om en ny samlad lagstiftning som ger Tullverket större befogenheter att bekämpa brott.

En viktig del i en sådan ny lagstiftning är att Tullverket ges ökade möjligheter att genomföra utförelsekontroller och att i samband med det aktivt söka efter stöldgods. I det sammanhanget bör man också överväga att göra utförelse av stöldgods till ett brott enligt smuglingslagen och att stöld- och hälerigods ska ingå i den uppräknade av varor som Tullverket ska kontrollera. Att Tullverket ges ett utökad uppdrag att utföra utförelsekontroller får dock inte innebära att kontroller för att söka efter vapen och narkotika eller för att förhindra exempelvis människosmuggling prioriteras ned, för det är otroligt viktigt.

Ökade befogenheter och ett utökad uppdrag behöver förenas med att tullens resurser förstärks. Moderaterna har i sin vårmotion föreslagit att Tullverket på tre års sikt ska få en förstärkning på 400 miljoner kronor. I beredningen av ny lagstiftning behöver naturligtvis tillkommande resursbehov beaktas vidare.

Fru talman! Genom låg upptäcktsrisk och milda straffpåföljder är Sverige en alltför attraktiv plats för brottsnätverk som reser till Sverige för att begå brott. Det är en brottslighet som drabbar väldigt många människor och företag i Sverige och som behöver bekämpas mer effektivt. Tullen har stor betydelse för möjligheten att stoppa stöldgods från att föras ut från landet och för att komma åt de brottsnätverk som står bakom stölderna. För att lösa detta krävs att tullen ges såväl rätt befogenheter som tillräckliga resurser. Där är vi ännu inte.

Anf. 126 BO BROMAN (SD):

Fru talman! Vi debatterar i dag justitieutskottets betänkande om utökade möjligheter för Tullverket att ingripa mot brott. Jag står givetvis bakom samtliga våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag enbart bifall till reservation 3.

Att Tullverket äntligen ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott är både bra och efterlängtad. Det är även positivt att regeringen har tillsatt en utredning som ska utreda tullens befogenheter i framtiden.

Den gränsöverskridande organiserade kriminaliteten är betydande både i sin omfattning och i skadeverkningarna för det svenska samhället. Varje år drabbas mängder av lantbrukare, hantverkare, båtägare och andra av de utländska stöldligornas framfart.

Sverige är i det närmaste ett paradiset för de utländska stöldligorna. De föreslagna lagändringarna är en viktig pusselbit för att få stopp på de utländska stöldligorna. Men pusslet är långt ifrån färdiglagt. Det krävs betydligt fler bitar för att pusslet ska bli helt.

Fru talman! Vi sverigedemokrater har i många år motionerat om utökade befogenheter och resurser för tulltjänstemän i detta hänseende, då det under en längre tid varit ett påtagligt och uppmärksammat problem.

De nu föreslagna lagändringarna ger Tullverket rätt att ingripa, men endast i situationer där de redan bedriver kontrollverksamhet enligt tulllagen eller inregränslagen. Regeringen anför som svar på detta att den nu föreslagna ändringen ger möjlighet att ingripa när tulltjänstemän stöter på misstänkt brottslighet som inte omfattas av myndighetens befogenheter

och att syftet inte är att ändra den gällande ordningen, där polisen och åklagarna har det generella och övergripande ansvaret för brottsbekämpningen.

Regeringens grundläggande ståndpunkt att det främst är polisens ansvar att bekämpa brott är förvisso rimlig. Men i det här fallet innebär det enligt oss att de föreslagna förändringarna inte går långt nog. Även om polisen bär det övergripande ansvaret finns det enligt vår mening fall där exempelvis Tullverket är bättre lämpat att utföra vissa uppgifter. Att polisen sedan övertar ärenden bör inte hindra att myndigheter som Skatteverket eller Tullverket bedriver brottsbekämpande arbete.

Olika myndigheters brottsbekämpande arbete är av olika karaktär. Tullverket finns på plats vid landets gränser och har i de fall Polismyndigheten inte kan vara närvarande en möjlighet att ingripa mot brott. Denna möjlighet borde enligt oss utnyttjas fullt ut, inte bara i direkt samband med kontroller. Regeringen bör därför i enlighet med utskottets tillkännagivande i detta betänkande tillsätta en utredning om hur Tullverkets brottsbekämpande verksamhet kan utvecklas och vilka krav detta ställer på organisation och utbildning för myndighetens personal.

Fru talman! Om Tullverket får ett utökad brottsbekämpande uppdrag krävs även att tulltjänstemännens befogenheter i samband med ingripanden ses över. Regeringen berör detta i korthet i propositionen, men ytterligare åtgärder krävs i samband med att uppdraget utvidgas. Vi anser även att frågan om tulltjänstemäns beväpning bör omfattas i en sådan utredning, då nuvarande möjlighet anses för snäv givet de situationer som tulltjänstemännen kan antas verka i och utsättas för.

Fru talman! Det absolut viktigaste är dock att tullen ges ett utökad uppdrag om kontroll av utförelse av stöldgods. Förra året kontrollerades drygt 36 000 fordon på väg in i landet. Endast cirka 350 fordon kontrollerades på väg ut ur landet.

Regeringens förslag innehåller inte några utökade möjligheter att genomföra tullkontroller, och myndighetens verksamhet kommer även i framtiden främst att vara inriktad på införselkontroller snarare än utförelsekontroller. Vi sverigedemokrater anser givetvis också att det är ett mycket viktigt arbete att hindra exempelvis införelsen av narkotika och vapen samt människosmuggling. Men det bör inte hindra att även utförelse av bland annat stöldgods kontrolleras i betydligt större utsträckning än i dag. Det åligger även regeringen att ge myndigheten de resurser som krävs för att bägge ansvarsområdena ska kunna genomföras fullt ut.

Tullverket måste därför få ett utvidgat uppdrag där kontroller sker av både införelse och utförelse. Det liggande förslag vi tar ställning till i dag är bra, men det blir tyvärr tandlöst och blekt om tullen inte får uppdraget och resurserna att kontrollera utgående gods i betydligt högre grad i framtiden.

Anf. 127 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! I dag behandlar vi regeringens proposition som ger tulltjänstemän en utökad möjlighet att ingripa vid misstanke om brott. Det är fråga om brott som Tullverket i dag inte har befogenhet att utreda.

Utskottet föreslår också ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om en ny samlad lagstiftning som ger Tullverket större befogenheter att bekämpa brott. Likaså föreslår utskottet att det ges ett utökad uppdrag till Tullverket att kontrollera utförelse

av varor likaväl som införsel av varor. Slutligen föreslår utskottet att riksdagen beslutar att utförsel av stöldgods ska utgöra ett självständigt brott enligt smugglingslagen.

Jag säger bara: Äntligen! Hur många gånger har inte den här frågan debatterats här i riksdagen! Ett antal uppmaningar till regeringen har avgivits. Så länge det har pågått, så mycket stöldgods som har lämnat landet hittills och så mycket pengar som människor förlorat när varor stulits! Så många stöldligheter, ofta med internationell bas, som har härjat i Sverige i så många år! Äntligen!

Det som föreslås är ett steg mot en bättre brottsbekämpning vid Sveriges gräns. Men det gäller att vi här i kammaren följer upp tillkännagivandena, så att regeringen, hur den än kommer att se ut i framtiden, följer det beslut vi har fattat här.

Fru talman! Tullen är ju lite annorlunda som myndighet. Tullverkets huvudsakliga uppgifter är att säkerställa en korrekt uppbörd, att övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige och att tulldeklarerera. Myndigheten ska också förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. I Tullverkets regleringsbrev anges, som vi har hört, att Tullverket ska öka ambitionsnivån när det gäller att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor. Även illegal införsel av alkohol och tobak ska det läggas fokus på.

Tullverket lyder under Finansdepartementet och skatteutskottet, men har en brottsbekämpande verksamhet som behandlas av justitieutskottet. Det är bra, inte minst för Tullverket självt, att riksdagen nu tillkännager att det behövs en ny och samlad lagstiftning kring tullens befogenheter. Det är också bra att det arbetet redan har påbörjats.

Fru talman! Regeringen föreslår i propositionen att en tulltjänsteman i samband med en tullkontroll ska kunna ingripa vid misstanke om brott. Det är bra, men det räcker inte. Centerpartiet menar att Tullverket ska ges en skyldighet, inte bara en möjlighet, att ingripa när myndigheten befarar att stulet gods är på väg att lämna landet.

Regeringen resonerar i propositionen om att det kan uppstå situationer där en tjänsteman tvingas välja mellan att agera mot brottslighet som ligger utanför myndighetens ordinarie verksamhet och att utföra en uppgift som ligger inom myndighetens ordinarie verksamhet. Men sådana situationer kan ju uppstå för fler myndigheter och myndighetsutövande verksamheter. Det i sig kan inte utgöra ett argument för att inte jobba mer brottsbekämpande.

Allmänheten har, tycker jag, helt berättigade förväntningar på att uniformerade tjänstemän vid en brottsbekämpande myndighet ska kunna ingripa i tjänsten om ett brott upptäcks. Misstanke om brott kan upptäckas om det görs kontroller både vid inresa och vid utresa över Sveriges gräns. Det är detta vi menar måste förtydligas i ett tillkännagivande.

Tullverkets verksamhet är i dag främst inriktad på införselkontroller snarare än utförselkontroller. Det är naturligtvis ett jätte viktigt arbete, som flera med mig har sagt här, att förhindra införsel av narkotika och vapen samt att förhindra människosmuggling. Men kontroller av införsel ska inte hindra att även utförsel av stöldgods kontrolleras. Tullverket bör därför få ett utvidgat uppdrag att göra kontroller även på utgående transporter.

Fru talman! I söndags uttalade sig finansminister Magdalena Andersson, som ansvarar för Tullverket, i radio. Hon menade att den nya lagen

bara är *en* pusselbit i regeringens större satsning, där främst polisen ska arbeta mot stölldigorna. Det är bra. Det ställer jag upp på. Men hon sa också någonting som jag reagerade ganska starkt på. Hon menade att även om tulltjänstemännen själva tror att fler kontroller skulle vara en bra metod vill hon inte ge tullen några nya direktiv om att öka antalet kontroller. ”Om jag trodde att det var en effektiv metod, då hade vi ju naturligtvis gjort det för länge sen. Men bedömningen är ju att jobba på ett underrättelsebaserat och modernt sätt är väldigt mycket effektivare än att man står och letar efter en nål i en höstack.”

”Man letar efter en nål i en höstack.” Är det så finansministern tror att tullen och dess tjänstemän arbetar? Med det sagt har jag några hälsningar till finansministern.

Den första hälsningen är: Det stjäls en fyrhjuling varannan dag i Sverige. Sedan två år tillbaka finns det 576 anmälda och saknade fyrhjulingar, som man kan läsa på Larmtjänsts hemsida. Ska vi säga att en fyrhjuling kostar 50 000–150 000 kronor? Multiplicerar man det med 576 då kanske det är värt att till och med leta efter en nål i en höstack.

Den andra hälsningen är: Om underrättelsebaserat och modernt arbets-sätt innebär att polis och tull ska arbeta mer ihop, har vi ett faktum i dag att polisen sällan eller aldrig prioriterar att komma ut och inleda undersökning, förhöra eller säkra bevis när en anmälan om stöld av fyrhjuling eller annat stöldgods rapporteras. I varje fall gjorde den inte det hos mig när min stals. Det gjorde den inte heller hos min riksdagskollegas granne när den fyrhjulingen stals. Det är lite svårt att arbeta underrättelsebaserat då. Det är min reflektion.

Det här kommer vi till rätta med genom flera åtgärder som inte ryms under tullens verksamhet, till exempel fler poliser, straffskärpningar, eftersom polisen prioriterar efter straffvärdet, och slopad mängdrabatt vid fler stölder. Men allt detta bygger ändå någonstans på att polisen faktiskt åker ut och påbörjar förhör och säkrar bevis.

Jag kan inte låta bli att reflektera att det ibland uppenbarligen finns resurser. För en tid sedan avlivades en varg under pågående tamdjursattack enligt den så kallade nödvärnsparagrafen. Det här var i Värmland, och jag tror det var i Sunne. Döm om förvåningen när polisen kom ut till fårhagen, till och med mitt i natten, för att säkra bevis att det inte var en illegalt avlivad varg. Det gjordes trots att strafftiden för grov stöld är högst sex år och grovt jaktbrott är högst fyra år.

Fru talman! I stället uppmanas vi som brottsoffer att starta granssamerkan mot brott, låsa fyrhjulingen ordentligt, använda dna-märkning och gps-puckar. Vi ska nixa vårt fordon så det inte går att spåra via reklam-erbjudanden.

Allt detta är naturligtvis mycket bra saker. Men om vi gjort vårt, utan polisiärt stöd, då ska myndigheter göra sitt. Om det då krävs att stå och leta efter en nål i en höstack så får det vara så. Legitimiteten för våra myndigheter är en av de viktigaste sakerna att upprätthålla.

Om tullen, liksom hittills, ibland tvingas släppa stöldgods ut ur landet försvinner just legitimiteten. Därför måste vi gå längre än vad regeringen föreslår i denna proposition.

Tullen måste ha befogenheter och skyldighet att ingripa när helst det påkallas, både vid in- och utresor. Att göra utförsel av stöldgods ur landet till ett brott enligt smugglingslagen, viket vi riktar ett tillkännagivande om

till regeringen, är troligen det allra enklaste. Med detta yrkar jag bifall till reservation 2.

Anf. 128 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD):

Fru talman! Kristdemokraterna har länge drivit regeringen framför sig i frågan om Tullverkets befogenheter. Det främsta skälet till detta är att komma åt den stora utförsel av stöldgods som sker från Sverige varje år.

Precis som mina kollegor nämnt här från talarstolen är det uppemot 90 procent av allt stöldgods som förs ut ur Sverige, och det är utländska stödligor som står för minst 50 procent av inbrotten.

Tullverket är inte en myndighet under polisen. Men den har en viktig brottsbekämpande funktion och är i behov av ett antal viktiga reformer för att fungera bättre som en sådan myndighet.

Tullverket är i dag starkt inriktad på att vara en uppborgsmyndighet under Finansdepartementet och söker också efter narkotika och illegala vapen. Men tullen har i dagens läge för svaga befogenheter. Det innebär att Tullverket är en del i en kedja som gjort att Sverige kallats för ett smörgåsbord för internationella stödligor. Tullen tvingas ofta se på när miss-tänkt stöldgods lämnar landet, och den saknar ett uppdrag att kontrollera utförsel.

Tullen behöver i ökad utsträckning bli en gränsskyddsmyndighet som kan beivra alla typer av brott vid gränsen. Kristdemokraterna menar att Tullverket bör få ett tydligare uppdrag att kontrollera, stoppa och kvarhålla, frihetsberöva, personer vid gräns. Tullens skarpare befogenheter kommer att ge den bättre möjlighet att kontrollera in- och utflöden av varor och människor i landet.

Det är ett faktum att både enskilda och företagare drabbas hårt både ekonomiskt och verksamhetsmässigt då stödligor agerar i vårt land. Stöldgodset från dessa brott förs, som jag har sagt tidigare, i praktiken okontrollerat ut över gränsen.

Jag vill ta ett exempel ur verkligheten. För en tid sedan träffade jag en handlare som har sin verksamhet inte alltför långt från gränsen till Norge. Han hade drabbats flera gånger av inbrott och stölder med både stora kostnader samt stor påverkan på sin verksamhet. Hans direkta budskap till mig var: Se till att tullen skärper kontrollen vid gränsen.

Fru talman! Nyligen har regeringen överlämnat en proposition med det pedagogiska namnet *Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott*. Kristdemokraterna har länge efterfrågat en ändring på den här punkten. Kommer då regeringens förslag att få önskad effekt?

Låt oss fråga den ansvariga myndigheten, Tullverket, som i sitt remiss-svar skriver så här: "Tullverket vill uppmärksamma att det nu lagda förslaget inte bedöms medföra några ekonomiska konsekvenser för myndigheten. Förslaget innebär inte heller någon ändring av myndighetens uppdrag och föranleder därför inte i sig Tullverket att utöka sina utförselkontroller. De situationer då Tullverket kan komma att ingripa med stöd av förslaget är därmed sådana där myndigheten enligt ordinarie verksamhet utför kontroller."

I klartext: Det får inga pengar och inga nya uppdrag. Därför kommer ingenting att förändras. Den nya lagen är, enligt Tullverket självt, ett slag i luften. Frågan är: Är regeringen nöjd med lagen?

Prot. 2020/21:146

22 juni

-----
*Tullverket ges en
utökad möjlighet att
ingripa mot brott*

Alla som har två öron och ögon har vetat precis vad som behöver göras i flera år. Tullverket har larmat, försäkringsbranschen har larmat, Svensk Handel har larmat och båtbranschen har larmat. Alla har förstått problemen, förutom regeringen.

Det finns stora luckor i hur kontrollen kommer att ske då Tullverket enligt regeringens förslag endast ska ingripa vid misstanke om brott i samband med tullkontroll. Men eftersom de flesta stöldgodstransporter går ut från Sverige kommer lagen, trots de stora ordens utfästelser under förra året, bara att marginellt påverka stöldligornas verksamhet.

Enligt uppgift i våras framgick det att av de cirka 25 000 kontroller som tullen gör vid gränsen var det bara 350 stycken, alltså ungefär 1,5 procent, som avsåg transport ut ur vårt land. Således kommer regeringens förslag som vi behandlar i dag inte att förändra något i sak för stöldligorna. Tullen kommer även fortsättningsvis att få stå och se på hur stöldgods förs ut ur vårt land.

Fru talman! Regeringens valhända hantering av frågan har inneburit, och kommer att fortsätta att innebära, att Sverige fortfarande är en guldgruva för internationella stöldligor. Detta måste förändras. Regeringens förslag innehåller fler luckor som måste täppas till.

Regeringen föreslår att en tulltjänsteman ska kunna ingripa vid misstanke om brott som inte Tullverket har självständig befogenhet att ingripa mot. Detta är en alldeles för svag skrivning. Tullverket måste ha en skyldighet att ingripa vid misstanke om brott, precis som polisen.

Det är dessutom under all kritik att Tullverket inte ges möjlighet att självständigt leta efter stöldgods, som torde vara den vanligaste illegala varan som förs ut ur landet, men som i dag inte faller under Tullverkets befogenhet. I enlighet med vad Svensk Handel anför bör utförelse av stöldgods bli ett smugglingsbrott. Förändringar behöver också göras i Tullverkets uppdrag, där myndighetens verksamhet riktas om till att i större utsträckning fokusera på att kontrollera utförelse av varor för att upptäcka stöldgods.

Vi kristdemokrater visar med våra förslag att vi är beredda att ge Tullverket en tydlig inriktning och förutsättningar för ett utökat uppdrag. Det är dags att vi försvårar det flöde av stöldgods som sker ut över gränserna. Utifrån det jag har redovisat yrkar jag därför bifall till reservation 4.

Fru talman! Kristdemokraterna bedömer att de potentiella vinster för samhället som skulle uppstå om Sverige fick ett bättre gränsskydd skulle vara omfattande. Färre personer skulle vistas illegalt i Sverige, och det skulle bli färre illegala vapen och mindre droger som kriminella kan sälja i utanförskapsområden.

Det är också dags att ta de problem som stöldligorna skapar för medborgare och företagare i Sverige på allvar och agera. Man kan undra hur regeringen resonerar. Inrikesminister Mikael Damberg var under förra året flera gånger ute och sa att man ska förändra saker och ting så att Tullverket ska bli något som möter stöldligornas verksamhet. Och så står vi här i dag med ett lagförslag som enligt Tullverket självt inte kommer att ändra ett dugg i deras arbete.

Gårdagens beslut visar att riksdagen inte har förtroende för S-MP-regeringen. Dagens ärende blir ytterligare ett exempel på hur håglöst och ointresserat regeringen hanterar vanliga människors problem med stöldligornas verksamhet. Återigen lovar man runt men håller tunt. Det liknar

sagan om mannen som gick till mästare skräddare och beställde en kostym. I sagan liksom för Tullverkets befogenheter blir resultatet nämligen det samma. Svaret på frågan ”Vad bidde det då?” klingar även här: Det bidde ingenting.

Detta riksdagsår har justitieutskottet riktat många tillkännagivanden till regeringen. Detta ärende fullgör listan som samlar 101 tillkännagivanden med majoritet i riksdag. ”Gör om, gör rätt!” har ekat från riksdagens justitieutskott 101 gånger under detta riksdagsår, och det gör det även i detta ärende med tre tillkännagivanden till regeringen.

Fru talman! Jag stöder de tillkännagivanden som gjorts i detta ärende liksom Kristdemokraternas yrkande och reservationer, men vid denna debatt yrkar jag bifall endast till reservation 4.

Det här är mitt sista inlägg för justitieutskottet detta riksdagsår, så jag avslutar med att önska alla en trevlig sommar!

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 23 juni.)

§ 12 Moderna tillståndsprocesser för elnät

Näringsutskottets betänkande 2020/21:NU22
Moderna tillståndsprocesser för elnät (prop. 2020/21:188)
föredrogs.

Anf. 129 LOTTA OLSSON (M):

Fru talman! Moderaterna står bakom alla sina motioner i detta betänkande, men för att vinna tid yrkar vi bifall endast till reservation 2 om undantag för miljöprövad verksamhet.

Vi står bakom en stor del av regeringens förslag med bland annat ändring i ellagen i syfte att det ska bli enklare att bygga ut elnätet i Sverige, att det ska ta mindre tid och att tillståndsprocesserna ska effektiviseras. Mer moderna tillståndsprocesser för elnät är något som vi har eftersökt.

Sverige behöver mer fossilfri energi. Vi står inför en gigantisk ökning av elenergibehovet. Detta är positivt. De senaste åren är det inte en egentlig ökning av energibehovet som tillkommit utan en gigantisk omställning från fossila bränslen till elektrifiering och tillförsel av andra klimatsmarta energiformer.

Fru talman! Det finns dock stora utmaningar som vi inte får nonchallera. För det första har vi inte en tillräcklig elproduktion. Vårt elbehov kommer att öka. Vissa kalkyler talar om en fördubbling, andra till och med om en tredubbling av dagens förbrukning.

Dessutom är den elenergiproduktion som byggs ut i Sverige inte planerbar. Sol- och vindenergi är bra men måste balanseras med vatten- och kärnkraft för att klara effekt och balans i elnäten. Därför är vi heller inte för att subventionera infrastruktur till havsbaserad vindkraft. Vi ska helst inte subventionera något energislag, men det är främst elenergi som går att planera som vi behöver. Även om vi exporterar mer billig el än någonsin de dagar som det blåser och det finns ett överskott av fossilfri el är det alltså inget som de svenska skattebetalarna ska subventionera.

Prot. 2020/21:146

22 juni

-----

*Tullverket ges en
utökad möjlighet att
ingripa mot brott*

*Moderna tillstånds-
processer för elnät*

Fru talman! För det andra har vi en av världens äldsta elinfrastrukturer. Sverige var tidigt ute med elektrifiering, och nu måste vi förnya infrastrukturen. Detta kommer självklart att bli dyrt, men det är nödvändigt. Det är bland annat detta vi måste satsa på, inte en gigantisk utbyggnad av elinfrastruktur till havsbaserad vindkraft. Den får använda sina egna vingar, anser vi.

För det tredje har vi inte samma behov och lokalisering av energikonsumtionen och energiproduktionen som tidigare. De nedlagda kärnkraftverken drabbar elproduktionen i område 3 och 4. Kärnkraft kan inte helt ersättas av sol och vind med dagens teknik, eftersom lagringstekniken är ytterst begränsad. Det smartaste är om energiproduktionen finns nära konsumtionen, så som kärnkraften har fungerat. Då slipper vi flera massiva elmotorvägar från produktionen, ofta i norr, till konsumenterna, ofta i söder.

Fru talman! För det fjärde är det inte heller en totallösning på problemet. Elproduktionen i norr kommer att behövas till nya batterifabriker, datorhallar och fossilfritt stål. Vi har bara några år till av elöverskott i elprisområde 1 och 2. Stora industrisatsningar görs i Norrland genom elektrifiering av både gruvor och stålverk men också genom att stora batterifabriker och datalagringshallar etablerats just i norra Sverige tack vare den säkra tillgången till el samt relativt låga priser där.

För det femte exporterar Sverige i dag mycket elenergi, men det är vindenergi och inte planerbar produktion. Detta gör att för länder med kolkraftverk är det mycket klimatsmart import, men för oss är importen tvärtom: Det är elenergi från kolkraftverk som globalt är sämre för klimatet än om vi själva skulle producera den elenergin i våra kärnkraftverk.

Fru talman! Det som skiljer oss från vad som föreslås i regeringens proposition är att vi som grundanslag vill ha en fossilfri elenergiproduktion som mål, inte i första hand en förnybar. Vi vill att man under tillståndsprocessstiden ska kunna köra flera tillståndsprocesser för elinfrastruktur samtidigt. Vi anser också att tiderna måste kortas för att produktion av både elenergi och infrastruktur ska kunna komma på plats i rimlig tid.

Självklart kan det innebära ökade kostnader för elnätsföretagen om någon myndighet säger nej. Men det snabbar på processerna från i dag cirka tio år till förhoppningsvis åtta år, vilket är avgörande för oss alla om vi ska ha den elförsörjning vi förväntar oss som medborgare och företagare.

Vi vill också att man ska öka sammanlänkningsmålet för elenergi till andra EU-länder till 25 procent, detta både för att skapa en större flexibilitet i elmarknaden och för att lättare möjliggöra export av elenergi, allt för att öka den fossilfria elenergin andel av elenergin men också för att göra systemet mer robust för både Sverige och andra EU-länder.

Fru talman! Vi vill värna och önskar en utveckling av alla befintliga fossilfria energislag. Den småskaliga vattenkraften är ett av dem. Vi vill skapa politik som gör det möjligt för nya smarta elnät och nya affärsmodeller på elmarknaden. Därför har den av regeringen planerade elmarknadshubben överlevt sig själv. Vi förlorar effektivitet om vi går tillbaka till en centralistisk modell. Elmarknaden i dag är mer diversifierad än så. Vi vill inte heller att en elkund ska anvisas en elleverantör som det råder ett obligatorium att anlita, utan kunden ska få välja själv.

Fru talman! Eftersom det händer så mycket på energi- och elområdet just nu vill vi att en framtida långtidsplanering av elnätsregleringen ska tas fram. Elmarknaden ser helt annorlunda ut i dag än när landet elektrifierades. I dag är vi både konsumenter och producenter. Vi använder el till nästan alla funktioner i samhället, och vi har aldrig varit mer elberoende.

Vi vill också att energipolitiken ska vara grundad på fakta. Det kan inte finnas subventioneringssystem till vissa energiformer och inte till andra. Vi måste säkra att elenergi finns i den mängd och den styrka vi behöver när vi behöver den.

Anf. 130 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Vi står givetvis bakom alla våra reservationer i betänkandet, men för tids vinnande nöjer vi oss med att yrka bifall till reservation 3.

Under hela det rödgröna regeringsinnehavet har utvecklingen på flera områden i Sverige gått åt fel håll, inte minst på det energipolitiska området. Vi har under dessa år sett en effektbalans som kontinuerligt har försämrats och nått sådana nivåer att den är den sämsta på decennier. I högre grad har vi för varje år blivit mer beroende av import från våra grannländer, och under de mest besvärliga timmarna under vinterhalvåret klarar vi inte av att försörja oss själva på el i Sverige. Detta har starkt drivits på av det faktum att vi i förtid har stängt ned fungerande kärnkraftsreaktorer i Sverige jämte ogenomtänkta skattehöjningar och subventioner. Det har i sin tur drivit på utvecklingen av brister i överföringskapaciteten och minskat marginalerna i elsystemet ytterligare.

Nu kan vi se följderna i form av stora prisskillnader inom landet. Förra sommaren fick vi se rekordstora prisskillnader. Redan nu i början av sommaren har vi sett dubbla, tredubbla eller till och med fyrdubbla priser i södra Sverige jämfört med landet i övrigt. Att vi nu har problem sommartid med driftsäkerheten och att Svenska kraftnät tvingas göra en prognos över driftsäkerheten för sommarmånaderna är ett fullständigt misslyckande och något som aldrig har behövt göras tidigare.

I och med att riksdagen har förklarat att statsministern och hans regering inte har riksdagens förtroende kan det leda till att vi har sett slutet av utvecklingen med en förhoppning om att en ny politisk inriktning kan tas framöver även på detta område.

I betänkandet behandlas propositionen *Moderna tillståndsprocesser för elnät*. Det är ett lagförslag som syftar till att det ska bli enklare att söka tillstånd och att tillståndsförfarandet ska minska i tid vid utbyggnad av elnät i Sverige. Det är ett bra förslag, men det har tyvärr tagit alldeles för lång tid innan det har landat på riksdagens bord. Det är också glädjande att propositionen nu kan antas nästan enhälligt.

Förväntningarna på förslaget är att korta den genomsnittliga tiden för tillståndsprocessen för utbyggnad av elnät med ungefär två år. Det är givetvis bra, men det är långt ifrån tillräckligt och måste ställas i relation till den tid om 10–12 år som det i dag i genomsnitt tar att bygga ut elnäten. Det är en helt orimlig ledtid och har en helt klart negativ inverkan på konkurrenskraften för svenska företag och samhällsplaneringen för kommunerna. Kommer företag att ens vara villiga att vänta på förutsättningar för att bygga en ny fabrik, etablera en större verksamhet eller bygga nya stadsdelar? Det mest troliga är att man i bästa fall söker sig inom landet till andra platser, och i värsta fall flyttar man i stället utomlands.

En rimlig målsättning hade varit att halvera ledtiderna. Förslaget borde enbart ses som ett första steg i ett sådant mål att genomföra en halvering. Redan i betänkandet lyfts flera förslag fram av oppositionen för hur ledtiderna ska kunna kortas ytterligare. Exempelvis berörs såväl ledningsrätt som undantag för redan miljöprövade verksamheter.

Samtidigt är det angeläget att lyfta fram att frågor om markintrång hos markägare och respekten för äganderätten är viktiga. Inskränkningarna ska inte vara onödigt stora. Det går inte att likt en gammal kolonialmakt dra raka streck på en karta för var det ska byggas och skapa osäkerhet hos många människor. De kan se att deras mark är berörd eller att deras hus ligger på sträckningen för elnätsutbyggnaden, och de blir oroliga för vad som nu ska hända och hur det ska påverka dem.

Här ligger en stor del av potentialen i frågor om det rent pedagogiska från respektive nätbolag och Svenska kraftnät. De måste kunna förklara varför det är viktigt att bygga ut elledningar, vad de syftar till och varför den typen av inskränkningar måste göras. Det handlar om att spara tid i överklagandeprocesser med smidiga samråd. De kräver då insatser i ett tidigare skede.

Det finns även i fortsättningen ett behov av ärlighet i fråga om luftledning. De är beroende av vad ledningsutbyggnaden ska syfta till, vilket är viktigt att ha med sig. Den del som berör många indirekt är den ersättning som alla uppbär för marken. Även om ersättningen till markägare vid markintrång höjdes för drygt tio år sedan är det uppenbart att markägare som drabbas av flera intrång och ackumulerade intrång inte kompenseras i tillräckligt hög grad med dagens ersättningsystem. Här vore det angeläget att framdeles jobba vidare med ersättningsfrågor vid exploatering av högspänningsledningar.

Fru talman! Den andra delen av betänkandet berör elmarknadsfrågor. Det som brister på ett övergripande plan är den kraftiga obalans som håller på att växa fram mellan planerbar och väderberoende kraftproduktion. Den planerbara kraftproduktionen bidrar med systemnyttor som behövs för att kraftsystemet ska fungera, men den förda politiken har i stället varit fullt fokuserad på att i första hand styras av sina ideologiska visioner och drömmar snarare än att utgå från behoven i verkligheten för ett fungerande kraftsystem.

Här kan vi se att det finns ingenting i den nuvarande överenskommelsen om energipolitiken, som dessutom har spruckit, som verkar i en sådan riktning att man kan vända utvecklingen och se till att stärka kraftbalansen långsiktigt. Det är snarare precis tvärtom. Därför finns det ett behov av att se över en marknadsmodell inom den befintliga marknaden som kan svara mot de behov som finns för att långsiktigt kunna klara elförsörjningen och för att uppnå ett mer kostnadseffektivt kraftsystem.

Samtidigt finns förslag som man från regeringens sida trösklar vidare med år in och år ut med en högst oklar nytta. I nästan tio års tid har man hållit på med arbetet med en elhandlarcentrisk marknadsmodell och elmarknadshubb. Åtskilliga miljoner har redan spenderats på något som kanske inte kommer att genomföras över huvud taget och där analyser av den tänkta modellen visar på ett klart negativt utfall kring den samhälls-ekonomiska nyttan av förslaget. Framför allt har tiden sprungit ifrån behovet av en sådan modell.

Därför presenterade Sverigedemokraterna nyligen tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna ett alternativ till denna utdaterade reform. Vi anser att den kan skrotas till förmån för förslag som på riktigt ökar konkurrensen på elmarknaden och stärker kundernas ställning. Det är förslag om ett förstärkt regelverk för leverantörbyten där kundens ställning och rätt att byta elbolag behöver stärkas liksom att sjysta affärsmetoder ska premieras. Vi kan se ett behov av att slopa anvisningsavtalen eftersom en relativt stor andel av elkunderna i dag inte gör något aktivt val av elbolag utan i de flesta fall anvisas ett avtal som är onödigt dyrt för dem. En sådan ändring skulle tydligt minska kostnaderna för elkunderna omgående.

Det finns behov av förenklade fakturor. Många kunder upplever elräkningar som röriga och svåra att förstå. Det försvårar även för elkunderna att vara aktiva och välja elbolag. I stället för en kostsam påtvingad gemensam fakturahantering tror vi att en sådan frivillig branschgemensam dialog skulle kunna initieras för att lösa ut frågan, och det skulle vara betydligt mer kostnadseffektivt.

Fru talman! Om Sverige ska lyckas med elektrifieringen, hålla ihop en fungerande elmarknad och säkerställa en likvärdig prisbild inom landet och långsiktigt stark elförsörjning kommer det att behövas reformer för att utveckla elmarknaden. Men framför allt behöver Sverige en ny regering för att kunna genomföra detta.

Anf. 131 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Tillståndsprocesser låter ju otroligt osexigt på så många sätt, men det är en fundamental del av en demokrati och av vårt samhälle.

Det kan handla om väldigt många olika saker. Nu kommer vi att prata elnät, men i dag har vi också sett tillståndsprocesser som gör att vi ställer in världens största e-sportevenemang här i Sverige då tävlande inte får tillstånd att komma in i landet. Det är helt absurt, och att regeringen inte har kunnat lösa det är faktiskt inget annat än pinsamt.

Vi har otroligt många typer av tillståndsprocesser. Här pratar vi om elnäten, men vi har också processer för den förnybara energin och för energiförsörjning över huvud taget, som vi hört tidigare talare prata om.

Vi har fantastiska möjligheter här i Sverige. Vi kan göra väldigt mycket. Vi har företag som står och stampar för att få vara med och ställa om men som i dag inte får chansen därför att den statliga byråkratin och de statliga myndigheterna lägger krokben. Det är för mig helt absurt.

Vi måste nyttja de förutsättningar vi har. Det är en konkurrensfördel för AB Sverige. Det är det som lägger grunden för att våra företag ska kunna fortsätta vara konkurrenskraftiga på den internationella marknaden.

Det handlar om att se till att elpriserna är stabila och låga sett över året för att få konkurrenskraft i helheten. Elpriserna kan vara höga ibland och mycket låga ibland, men det viktiga är att totalpriset är konkurrenskraftigt.

Då behöver vi också klara av överföringskapaciteten. Den är en nyckel för att få in mer förnybar energi i hela Sverige. Vi pratar ofta om att vi behöver mer elledningar från norra Sverige till södra Sverige. Men tittar vi lite längre fram ser vi att det kanske snarare är södra Sverige som behöver bygga ut och dela med sig av kraften till norra Sverige, för det är där industrisatsningarna kommer. Det är där den stora elanvändningen kommer framöver.

Då är det fantastiskt att vi har väldigt bra förutsättningar för exempelvis havsbaserad vindkraft, inte minst i södra Sverige, så att vi kan avlasta den norrländska vattenkraften när det behövs och exportera el norrut för att se till att vännerna där också får mer jobb och företagande. I stället för att bara exportera råvaran el söderut kan man förädla den på plats och skapa ett mervärde som vi kan sälja inte bara i resten av Sverige utan också internationellt. Det är något som kommer att vara värt att ta vidare. Men då krävs det att man ser till att överföringskapaciteten finns på plats.

Rapporterna duggar tätt om kapacitetsbrist. Det pratas om elkris, men i grunden handlar det inte om att vi har för lite el utan om att vi har för lite överföring – senast i min valkrets Göteborg och på västkusten, där man ser att man inom kort kommer att slå i taket.

Det behöver byggas nya ledningar, och då kan vi inte ha en situation där det är staten som lägger krokben för utvecklingen. Här behöver vi en regering som agerar tydligare. Vi behöver nya direktiv till Svenska kraftnät. Vi behöver mer förenkling.

Vi behöver bygga ut med marginal på samma sätt som man gjorde med järnvägen. När man byggde den på 1850-talet räknade man ju inte med trafik som går i över 200 kilometer i timmen och kan ta tusentals personer totalt. Man byggde nästan för häst-och-vagn-trafik, fast möjligtvis lite automatiserad. Det är samma järnväg nu därför att man byggde med kapacitet. Man tog i när man gjorde det.

Det är också därför vi kan få in Northvolt i Skellefteå. Där fanns det kapacitet. Man hade inte byggt precis så mycket man behövde. Man hade tagit till lite extra.

Det måste vi göra nu också. Det skapar samhällsnytta, och det skapar affärsmöjligheter som vi annars inte får.

Vi måste också se till att utveckla ersättningsformerna för dem som berörs. Markägare måste få kontinuerlig ersättning i stället för expropriering. Man vill ju inte bli av med sin mark. Man kan tänka sig att låna ut den mot ersättning, men man vill inte få den beslagtagna av staten.

Här är det synd att regeringen inte har tagit hänsyn till hela den utredningspotential som faktiskt fanns i det som Nätkoncessionsutredningen lade fram. Det är bara delar som man nu väljer att gå med till riksdagen.

Ett exempel är mikronät, som man inte tar vidare ordentligt, och som man dessutom skulle kunna utöka ytterligare så att det går att dela på elen mellan fastigheter.

Om jag och grannen har bra tak båda två är det ju inga problem. Men om mitt tak är skuggat och grannens har bättre förutsättningar för solel, då är det väl mer rimligt att vi sätter upp dubbelt så många solceller på grannens tak och delar på elen än att jag ska behöva avverka träd för att få mindre skugga.

Det som också saknas och som vi tar upp i reservation 2 i betänkandet, som jag därför vill yrka bifall till, är de nät som är icke koncessionspliktiga men redan miljöprövade.

Det här låter avancerat, men det är det inte alls. Det kan handla om ett nät som finns inom en vindkraftspark. Om parken är lite för stor går helt plötsligt nätmonopolet in och kräver att man ska ha en koncession för det, och det finns risk att man inte kan ha det som ett eget nät inom parken. Det här är helt orimligt, för det är ju inte någon annan som kommer att koppla på det nätet. Då är det bättre att man får möjligheten att göra det själv och

bygga nätet på egen hand. Det kommer att spara pengar, tid och myndighetsresurser. Men det har regeringen valt att inte gå vidare med, och det tycker jag är synd.

Vi behöver såklart också reformera elnätstiftningen. Vi behöver få in lönsamhet i flexibilitet. Där man i dag inte kan få avkastning på att nyttja flexibilitet behöver det komma in.

Vi behöver få in mer forskning och utveckling så att man faktiskt kan dra nytta av den nya tekniken. Vi behöver också forskning på själva nätregleringen och på modellen och monopolet, för vi kan se tydligt internationellt att de som forskar på sin nätutveckling också har ett effektivare system.

Det här är väldigt många saker som såklart är lätta att säga men svårare att genomföra. Det finns målkonflikter. Mer nät kommer exempelvis att betyda fler kollisioner med fåglar. Men då måste vi ställa oss frågan vad som händer om vi inte gör det. Hur många fåglar kommer att dö på grund av ökade utsläpp? Vad är egentligen alternativet? Här tycker jag att regeringen inte levererar. Man vågar inte ta i målkonflikterna.

Vi har såklart också målkonflikter med lokal acceptans. Svenska kraftnät upplevs gå på väldigt buffligt och otransparent. De behöver bli mer transparenta, till exempel med ersättningsmodellerna. Men de behöver också ha ett mer öppet perspektiv, samråda med folk, se till att få dem med sig och även visa från regeringens och såklart riksdagens sida att det här inte bara är en klimatfråga. Det handlar om jobb och företagande och om omställningen till att få mer konkurrenskraft internationellt. Det kan helt enkelt handla om att om vi inte bygger de här ledningarna, ja, då kommer människor att förlora sina jobb. Det är inte den argumentation som förs i dag, men den är väldigt tydlig när man pratar med stålbolag, kemibolag och andra industribolag som behöver den här kraften.

Att man inte har klarat av att kommunicera det här ger faktiskt underbetyg till regeringen, för det här är avgörande för svensk konkurrenskraft och svensk omställning men faktiskt också för svensk hälsa. Mer elektrifiering i stället för fossila bränslen skapar mindre luftföroreningar, vilket i sin tur leder till bättre hälsa. Mer elektrifiering leder också till minskat behov av import av exempelvis olja från Ryssland, vilket förbättrar vårt säkerhetspolitiska läge.

Här finns verkligen allt att vinna, och vi i Centerpartiet kommer att ta vara på de chanserna. Vi har lagt fram tydliga förslag på att förbättra och förenkla och göra det snabbare att ställa om Sverige. Det borde fler ta till sig.

Anf. 132 BIRGER LAHTI (V):

Fru talman! Det känns lite konstigt att börja med att säga att man håller med Centerpartiet i en debatt en dag som den här, men jag kan börja så.

Det är ett mycket angeläget ärende som vi debatterar nu, nämligen moderna tillståndsprocesser för elnät.

Frågan som kanske dyker upp är varför det ärendet skulle vara angeläget eller särskilt viktigt. Jo, jag ska försöka ge er min bild och min uppfattning om varför det blir och är viktigt.

Syftet med de här ändringarna i ellagen är att göra det enklare att bygga ut elnätet i Sverige och att tillståndsförfarandet ska bli mindre resurskrävande för både elnätsföretagen och de berörda myndigheterna. Och det är

bra – syftet är att stimulera utbyggnaden av framför allt förnybar elproduktion men givetvis också att lösa problemen som vi har i elnätssystemet.

Fru talman! Jag har tillsammans med kollegor i mitt parti träffat aktörer som ska göra något av underverk i svensk industri, nämligen göra en omställning till att bli hållbara. Slutprodukterna ska vara helt utsläppsfria inom två decennier, och några har till och med aviserat att det kan gå mycket fortare än så.

Vad som kom fram vid samtliga träffar var att tillståndsprocesserna tar alltför lång tid, oavsett vilka tillstånd som avses. Elnät kommer givetvis att vara helt avgörande för att dessa tunga aktörer ska lyckas med sin omställning.

Ytterligare något som kom fram vid våra diskussioner var att el till konkurrenskraftiga priser är viktigt, liksom tillförlitlighet, men även att förnybart kommer att vara ett försäljningsargument för slutprodukten, när den ska kallas för grön och utsläppsfri.

Det betänkande vi debatterar innehåller mycket, från smått till stort. Låt mig beröra några saker som jag tycker är viktiga att nämna.

Vindkraft är ett produktionsslag som alltmer kommer att vara avgörande om vi ska klara av omställningen i industrin och transportsektorn. Det kommer att behövas mycket mer elproduktion i Sverige. Men att få med sig lokalbefolkningen och kommunerna är inte superenkelt, kan jag tala om för er. Om vi ska klara att bygga ut produktionsslag, bland annat vindkraft, måste utbyggnaden ske i hela Sverige. Och där kommer havsbaserad vindkraft in i bilden.

Trots att det finns en stor potential för havsbaserad vindkraft i Sverige håller byggandet först nu på att ta fart. Den havsbaserade vindkraften finns i dag främst i södra Sverige. Förutom de uppenbara klimatvinsterna ger havsbaserad vindkraft dessutom fler jobb eftersom mycket arbete måste utföras på plats. En utbyggd havsbaserad vindkraft i södra Sverige skulle också minska belastningen på överföringskapaciteten från de norra till de södra delarna av landet. Även om bygg- och driftskostnaderna för havsbaserad vindkraft är höga är årsproduktionen betydligt högre. En stor del av kostnaderna kan härledas till nätanslutningen.

I Energikommisionen, som vi inte är delaktiga i, liksom i den energipolitiska överenskommelsen menar man att anslutningsavgifterna för stamnätet bör slopas för havsbaserad vindkraft. Jag är positiv till detta även om det givetvis krävs ytterligare åtgärder för att främja verksamheten gällande vindkraft till havs.

Anslutningsavgiften är kostnaden för att dra elen från vindkraftverken till kraftstationerna och sammankoppla dem med det gemensamma elnätet. I dag står elproducenterna för den kostnaden, men ett annat alternativ vore givetvis att Svenska kraftnät står för kostnaden. Detta skulle öka möjligheterna till investeringar och vara en tydlig satsning på mer havsbaserad vindkraft.

Nu måste regeringen gå från ord till handling när det gäller avskaffandet av anslutningsavgiften. Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur man ska gå till väga för att avskaffa anslutningsavgiften för havsbaserad vindkraft.

Fru talman! Här passar det utmärkt att jag yrkar bifall till vår reservation 21, som handlar just om avskaffande av anslutningsavgiften för havs-

baserad vindkraft. Vi står givetvis bakom våra andra reservationer, men jag yrkar som sagt bifall bara till reservation 21.

Just utbyggnaden av vindkraft har blivit föremål för en stor diskussion på några ställen i landet, där man upplever att allt ska byggas i norra Sverige. Stora områden tas i anspråk för vindkraftsparker, och den södra delen av landet slipper utbyggnader. Därför är det extra viktigt att vi får igång havsbaserade vindkraftsparker i södra Sverige och kan peka på att vindkraft ska byggas i hela landet.

Hur ska jag kunna övertyga landsbygdsbor om att säga ja till vindkraftsparker i skogslandskapet om det inte byggs havsbaserade parker en mil ute till havs, där de bara syns som några centimeter höga snurror från land, när det samtidigt söks tillstånd för stora parker runt byar bara en kilometer från bebyggelse? Därför, fru talman, är det viktigt att få igång de stora byggplanerna ute till havs.

Som jag sa berörs både stort och smått i den här propositionen.

Att solceller och solpaneler bidrar med något är också något som vi lärt oss när utvecklingen gått framåt gällande förnybart. Personligen kan jag konstatera att solelsproduktion fungerar till och med hemma hos mig, jag som ändå är den nordligaste riksdagsledamoten i dag.

Den svenska kraftproduktionen utgår i dag från en i hög grad centraliserad produktion med fokus på distribution till slutkund via transmissionsnät, regionnät och lokalnät. Denna modell håller dock delvis på att ritas om, vilket drivs på av en snabb teknikutveckling, inte minst när det gäller lokalt producerad energi från till exempel solceller.

En hög koncentration av solceller kan dock skapa lokala utmaningar i nätet. Dessa utmaningar skulle, menar vi, kunna avhjälpas genom att, som Rickard Nordin också nämnde, överskottselen delas med grannen via så kallade mikronät. Sådana mikronät skulle också skapa fantastiska möjligheter då solceller i högre grad kan installeras på optimala lägen. På så vis behövs det färre solceller totalt, vilket är positivt ur ett resursperspektiv. Lokala mikronät möjliggör även för mikroproducenter att öka lönsamheten för de installerade solcellerna, vilket kan uppmuntra fler att investera i solelsproduktion.

Nätkoncessionsutredningen (SOU 2019:30) föreslår att ett internt lågspänningsnät för delning av energi får byggas eller användas utan tillstånd inom egen fastighet och mellan byggnader och anläggningar som var och en har en anslutning till en ledning eller ett ledningsnät som används med stöd av en nätkoncession. Syftet är att kunna nyttja den egenproducerade elen bättre.

Vänsterpartiet stöder förslaget men anser samtidigt att det vore synd att inte ta tillfället i akt att vidga förslaget till att även gälla flytt av el mellan fastigheter, givetvis inom ett tydligt, mindre geografiskt område, för att, som Rickard sa, möjliggöra för grannar med olika sollägen att dela elen med varandra.

Anf. 133 CAMILLA BRODIN (KD):

Fru talman! Jag står självklart bakom samtliga våra reservationer, men för tids vinning yrkar jag bifall endast till reservation nummer 10 i betänkandet.

Vi lever i en spännande tid. Man behöver inte bläddra särskilt många blad bakåt i kalendern förrän man kommer till en tid då många trodde att vi steg för steg skulle kunna sänka vårt elbehov. Elnätet var då en icke-fråga, och om den över huvud taget diskuterades var det i första hand på temat ”Kan man inte bara ta bort de där ledningarna så vi slipper se dem?”. Det var en tid sedan, men det var så det lät då.

Det ser ganska annorlunda ut i dag. Jag behöver inte gå längre tillbaka i tiden än till början av den här mandatperioden, när jag var ny ledamot och förde fram förslag om att Sverige borde sätta ett produktionsmål på 200 terawattimmar. Flera tittade väldigt skeptiskt på mig; vi får tänka på att detta var hösten 2018. De undrade om de inte hade hört fel – är hon tokig?

Om jag skulle upprepa siffran 200 terawattimmar i dag skulle jag fortfarande få lite frågande blickar, men av helt andra skäl. Så fort går nämligen elektrifieringen, och så fort ökar behovet av el för att vi ska kunna göra de klimatomställningar som så väl behövs inom både industrin och fordonsflottan. Men jag väljer att se denna positionsförflyttning som något positivt, för vi står vid tröskeln till en nyelektrifiering av vårt land som på riktigt skulle kunna förverkliga visionen om att vi ska bli fossilsfria och få en hållbar tillväxt.

Jag vet att det är stor samstämmighet om just det målet, men vi har en hel del olika uppfattningar om bästa vägen dit.

Fru talman! Det handlar som alla vet inte bara om att vi ska ha en stabil, väderoberoende och pålitlig produktion av el. Den ska ju också kunna transporteras på ett effektivt sätt från produktionskällan till slutanvändare, och dagens betänkande tar upp ett antal förslag som är tänkta att vässa den förmågan.

En genomgående svaghet i dagens regelverk är att ledtiderna är så förtvivalat långa. Vi är därför i grunden positiva till propositionen, och det finns ett förslag som vi i huvudsak ställer oss bakom. Men vi tror att det finns lite mer att göra.

Vi har tillsammans med Moderaterna och Sverigedemokraterna en reservation där vi anser att regeringen ska återkomma till riksdagen med än mer kraftfulla förslag för att underlätta och förkorta tillståndstiderna för elnät. Experter menar att de förslag som nu ligger på bordet förkortar dessa processer från tio år till åtta år. Här tror vi att det finns mer att göra. Vi vill göra en översyn av allt från myndighetsresurser till domstolsprocesser.

Fru talman! Detta betänkande handlar egentligen enbart om moderna tillståndsprocesser för just elnäten. Tillståndsprocesser överlag behöver dock ett rejält omtag. Jag tror inte att det finns någon som egentligen tycker något annat, speciellt inte om man tycker att det är viktigt att det skapas tillväxt och välstånd i vårt land. Det vi behöver fråga oss är varför det tar så lång tid just här i Sverige.

Fru talman! Jag vill citera Vattenfalls vd Anna Borg: ”Det krävs dramatiskt förkortade tillståndsprocesser och en välfungerande energimarknad.” Detta säger hon när hon talar om förutsättningarna för att Sverige ska kunna utveckla teknik för att tillverka stål utan kol.

Under de senaste decennierna har även bland andra Svenskt Näringsliv sagt att miljöbalken och dess tillämpningar skapar stora problem när företag vill starta eller utveckla verksamheter. Flera röster runt om i landet höjs när det gäller Sveriges elförsörjning, nu senast i Västsverige. Precis som

kollegor här inne har nämnt i dag hotar elbrist att drabba även denna region. Det handlar om att om att säkra tillförseln av pålitlig el, och elnäten måste rustas upp och det ganska omgäende. Detta är frågor som varje politiker borde ta på allvar för att hitta lösningar som åtgärdar den problematik vi står inför.

Fru talman! En annan åtgärd vi föreslår i detta betänkande är att pröva en enklare ordning för att pröva ändringar, vilket skulle leda till minskad administration för nätföretagen och prövningsmyndigheten. I många fall skulle det leda till kortare prövningstider. Förutom att de berörda projekten skulle bli lättare att genomföra skulle också resurser frigöras till mer komplicerade projekt.

Vi kristdemokrater instämmer i denna ambitionsförflyttning. Men på denna punkt går det att ifrågasätta om det inte vore möjligt att förenkla ytterligare något. Det bör förtydligas att det enbart är förändringens lämplighet som ska provas, inte hela anläggningen. Dessutom är det en onödigt hög administrativ ribba att kräva en ansökan när det ibland borde kunna räcka med en anmälan.

Fru talman! Man brukar säga att ingen människa är en ö. Detsamma gäller även nationer. Sverige lever inte frikopplat från omvärlden, utan vi hänger på olika sätt nära samman med våra grannländer. Detta är precis som sig bör och något vi bör bejaka och arbeta för att utveckla. Gränsen går naturligtvis inte vid det som traditionellt kallas Norden, utan vi är sedan länge en del av den europeiska gemenskapen. Detta ska vi se som en tillgång även på energiområdet.

Sverige bör därför sträva efter en ökad sammanlänkning av ett fossilfritt energisystem på europeisk nivå. Ju mer fossilfri el vi kan producera och exportera, desto större chans att tränga undan fossilbaserad och smutsig el och desto bättre är det för klimatet och Sveriges ekonomi. Sverige bör inom EU verka för att målet om förnybar energi byts mot målet om fossilfri el, där också kärnkraften ingår.

Vi ser också ett behov av att Sverige ökar sina ansträngningar att öka den svenska exporten av svensk fossilfri el såväl som miljövänlig energiteknik. För att detta ska bli möjligt måste sammanlänkningen av EU:s medlemsländer påskyndas.

Fru talman! Jag skulle vilja passa på att ta upp en fråga till. Regeringen har för avsikt att rikta specifika subventioner till havsbaserad vindkraft för att på så vis öka etableringstakten. Energimyndigheten har haft ett regeringsuppdrag att analysera hur anslutningsavgifter för vindkraft till havs kan slopas, ett uppdrag som presenterades i en rapport 2018.

Vi ser att havsbaserad vindkraft har en roll att spela i framtidens energiförsörjning och kan konstatera att tekniken har mognat. Men subventioner till havsbaserad vindkraft skulle ge önskade effekter som inte svarar mot systembehovet.

Energimyndighetens beräkningsmodell för åtta vindkraftsparker ger en kostnad på 10,5 miljarder kronor, vilket kommer att belasta antingen kundkollektivet eller skattekollektivet. Samtidigt vet vi att stamnätet är eftersatt och kräver betydande satsningar i hög takt för att kapacitetsproblem ska motverkas och systemet, som i dag lider av inläsningsproblem och obalanser, ska fungera bättre. Resurser behöver allokeras dit där de kan få effektivast verkan.

Till detta ska läggas att marknaden mellan olika kraftslag snedvrids, med följd att vi får en forcerad utbyggnad av vindkraftverk till havs som riskerar att slå undan benen för befintlig och annan ny förnybar kraft samt för planerbar fossilfri kraft. Det är ett dåligt nyttjande av resurser som kommer att försena klimatomställningen snarare än att påskynda den. De obalanser som alltmer pressar systemet visar snarast på behovet av planerbarhet och stabiliserande egenskaper.

Energimyndigheten har i ett tilläggsuppdrag redovisat att det inte finns något marknadsmisslyckande som ger skäl att rikta ett specifikt stöd till vindkraft till havs. Vi motsätter oss därför dessa riktade subventioner.

Anf. 134 MONICA HAIDER (S):

Fru talman! I dag debatterar vi näringsutskottets betänkande 22 *Moderna tillståndsprocesser för elnät*. Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Fru talman! *Moderna tillståndsprocesser för elnät* är en efterlängtd proposition. Det är ett område vi verkligen har behov av att förändra, så att det går fortare att bygga ut elnäten. Det är vi helt överens om här i kammaren. Det är bra att den här propositionen har lagts fram.

Vi kan också se det i antalet motioner från allmänna motionstiden. Det är 41 motioner med cirka 120 yrkanden, och det är också fyra följdmotioner till propositionen.

Förslagen i propositionen är det som regeringen anser som viktigast att prioritera för att förkorta ledtiderna för att bygga elnät. I koncessionsutredningen finns ytterligare förslag som regeringen bereder. Regeringen har inte avvisat några förslag som finns i utredningen.

Detta är den största tidsbesparingen för elledningsbyggande som gjorts sedan Sverige fick elektricitet. Vi tar höjd för fördubblad elanvändning. För att klara det ska vi trefaldiga investeringarna i elnäten och halvera tillståndstiden för att bygga ledningar. Ändringarna syftar till att det ska bli enklare att bygga ut elnätet i Sverige och att tillståndsförfarandet ska bli mindre resurskrävande för både elnätsföretagen och berörda myndigheter.

Vidare föreslås att det ska bli enklare för nätföretag att vidta åtgärder utan att behöva ansöka om nätkoncession. Fler ledningar ska kunna byggas och användas med stöd av en koncession av ett område. Det ska också gå att lägga samman nätkoncessioner och dela upp en nätkoncession för en linje.

Energimarknadsinspektionen ska få besluta om tillträde till mark för undersökningsarbeten. Det ska också bli lättare att inleda en ledningsför rättning och underlätta för nätföretag att få frågan om tillstånd till vattenverksamhet prövad i ett tidigt stadium.

Förslagen gäller främst de stora ledningar som i dag har de längsta ledtiderna för byggande, det vill säga region- och transmissionsnät.

Fru talman! Den ökande elektrifieringen gör att vi behöver göra många saker samtidigt för att klara det framtida elbehovet. Vi ser att samhälls- och teknikutvecklingen går fort, och det är en ständigt ökad efterfrågan på el, vilket ställer nya krav på både produktion och elnät. Kapacitetshöjande investeringar är därför nödvändiga för att möta det framtida behovet. Denna proposition är en del i det arbetet, men vi behöver göra mer, som jag inledde med.

Elektrifieringsstrategin, som regeringen arbetar med, är en viktig pusselbit. Strategin ska bidra till en snabb, smart och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering, där man tar ett helhetsgrepp om förutsättningarna i energisektorn för att möjliggöra en ökad elektrifiering. En plan för att hantera eventuella hinder kommer också att ingå. Senast i oktober i år ska den vara på plats. Regeringen har också inrättat en elektrifieringskommission för att påskynda arbetet med elektrifieringen av de tunga vägtransporterna och transportsektorn i sin helhet. Strategin och kommissionen kompletterar varandra, framför allt när det gäller transporter.

Fru talman! Att minska ledtiderna för att bygga ut elnät har också konsekvenser, vilket man kan läsa om i propositionen. Förslagen bidrar till att förkorta handläggningstiderna och skapa ett mer flexibelt och modernt regelverk som ger administrativa lättnader och förenklingar för nätföretag och myndigheter. Det kommer att gå fortare att ansluta anläggningar till elnätet.

Det görs också en bedömning att förslagen inte kommer att ha några betydande konsekvenser för markägare. Lantmäteriet kommer att behöva göra en bedömning av om ändamålet med ledningen kommer att tillgodoses på annat sätt eller om olägenheterna av upplåtelsen från allmän eller enskild synpunkt överväger de fördelar som ledningsrätten kan medföra. Det skulle också kunna innebära att ersättningen till markägare ökar och att regionnätsföretagen får ökade incitament att beakta markkabel vid planering eller en alternativ ledningssträckning i syfte att undvika konflikter med markägare som kan förlänga ledningsrättsförfarandet.

I ersättningsfrågan finns det, som vi vet, diskussioner. Dem har vi säkert alla hört. Man tycker att ersättningen är för låg. Men det finns givetvis också en stor diskussion om huruvida det ska vara mark- eller luftledning. Som vi har hört här från talarstolen kommer vi att behöva båda. Vi kommer att behöva luftledning. Annars kommer vi inte att klara av det här.

Fru talman! Förslagen i propositionen *Moderna tillståndsprocesser för elnät* kommer att förkorta ledtiderna väsentligt, och i utredningen finns det ytterligare förslag som bereds. Förslagen här är de som är viktigast att prioritera för att förkorta tiderna, men det finns mer att göra. Detta innebär att det är den största tidsbesparing i elledningsbyggande som gjorts sedan Sverige fick elektricitet.

Eftersom detta är den sista debatten för oss i näringsutskottet skulle jag vilja passa på att önska alla en trevlig sommar.

Anf. 135 LORENTZ TOVATT (MP):

Fru talman! Vi är inne i en spännande energiomställning som sker både globalt och här i Sverige. Det som händer är att förnybart sopar mattan med fossilt och kärnkraft. 90 procent av all ny elproduktion globalt förra året var faktiskt förnybart. Just nu i Sverige bygger vi vindkraft snabbare än man gör nästan någon annanstans i världen. Den byggs ut i en enorm takt. Även solkraften byggs ut i rekordfart men från betydligt lägre nivåer, förstås. Bara inom några år passerar vindkraften kärnkraften i storlek i Sverige.

Detta är naturligtvis i grunden väldigt positivt. Det innebär att vi får lägre koldioxidutsläpp och bättre luftkvalitet så att färre dör eller får astma. Det innebär mindre risk för kärnkraftshaverier.

Sedan skapas det naturligtvis utmaningar på vägen. Det låter ibland som att vi som förespråkar 100 procent förnybar elproduktion tror att det ska vara en dans på rosor. Så är det naturligtvis inte, utan det skapas utmaningar när man ska göra omställningar.

Först och främst är vindkraft och solkraft väderberoende. Det skapar utmaningar för systemet. Vindkraften i Sverige har hittills byggts framför allt i norra Sverige, medan kärnkraften framför allt läggs ned i södra Sverige. Detta gör att vi behöver bli mycket smartare och mer flexibla i hur vi konsumerar el. Men det ställer naturligtvis också krav på utbyggnaden av elnätet, vilket är skälet till att vi står här och diskuterar i dag.

Det här är naturligtvis en utmaning. Det tror jag att vi alla egentligen är överens om. Det tar helt enkelt för lång tid att bygga ut nätet i Sverige. Men med den här propositionen tar vi ett stort kliv i rätt riktning. Det är faktiskt den största tidsbesparing som gjorts i Sverige sedan vårt land elektrifierades. Ambitionen är att halvera tillståndstiden. Och vi kombinerar det med en tredubbling av investeringarna i byggandet av nät.

Att korta dessa tider är ganska komplicerat. Det handlar om regel-förenklingar, om att myndigheter ska snabba på sina processer, naturligtvis, och om att nätbolagen kan vidta åtgärder utan att behöva söka ny koncession. Det är några av de saker som ingår här. Det är alltså ett stort kliv fram vi tar med den här propositionen. Och det är verkligen på tiden att vi nu får detta på plats.

Med det sagt tror jag inte att vi helt ska nöja oss, utan vi ska jobba vidare. Som bland annat Vänsterpartiet har varit inne på i denna debatt behöver vi ledningar till havs i mycket större utsträckning. Vi vet som sagt att vindkraften hittills har byggts ut mest i norra Sverige och att det är kärnkraften i södra Sverige som läggs ned. Då skapas en effektobalans, och där behöver vi helt enkelt få in ny elproduktion. Då är det till havs som vi har den största potentialen.

Miljöpartiet har satt ett mål om 90 terawattimmar havsvind till 2040, vilket är ungefär i linje med vad EU säger att Sverige ska klara av när man bryter ned det gemensamma EU-målet. Men för att det ska kunna realiserats till 2040 kommer det att krävas att vi bygger ut nätet till havs. Därför är det väldigt bra att regeringen har aviserat att man har den ambitionen. Sedan får vi se vad som händer med det. Men det krävs, helt uppenbarligen.

Vi behöver också underlätta för de små lokala näten, inte minst inom samma fastighet. Historiskt sett har Sverige sett ut så här: Vi har stora kraftkällor, vi har ett nät och så har vi en kontinuerlig och jämn produktion och användning av el, helt enkelt.

Det ser inte längre ut så, utan vi kommer att ha ett mer differentierat system framöver. Då är det bra för systemet som helhet att vi kan få mer lokala gemenskaper för elproduktion och att de kan vara mer självständiga och så vidare. Och då är det jättebra om man kan underlätta den typen av utveckling av systemet.

De steg som vi tar och det som vi behöver jobba med framöver underlättar för det som är och ska vara slutmålet: 100 procent förnybar elproduktion.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 136 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Sverige har historiskt stora elöverskott. Rekordåret 2019 följdes upp av ännu ett år av stor export. Det är export som trycker bort fossilkraft i Europa men som också hjälper våra nordiska och baltiska grannar att minska sitt beroende av Ryssland.

Sverige har dagligen en export av 44 gigawattimmar till Finland eller cirka 18 terawattimmar årligen.

Sverige har under en tioårsperiod gått från att vara nettoimportör av el till att vara nettoexportör av el. Samtidigt har de fossila inslagen i Sveriges elmix minskat från sju terawattimmar till cirka en terawattimme. Det är en utveckling som vi ska vara stolta över.

Men det finns också utmaningar. Vissa städer växer snabbare än den kapacitet som många gånger finns tillgänglig. Vi har ett effektunderskott i södra Sverige. Trots det ligger Sverige väl till i en europeisk jämförelse av effektsituationen. Tillståndsprocesserna för byggandet av nya elledningar är dock alltför långa och alltför krångliga.

En av de viktigaste åtgärderna för att komma till rätta med dessa utmaningar är att korta ledtiderna för att bygga nya elledningar. Därför sätter vi upp målet om att halvera byggtiden för nya ledningar. Den proposition som regeringen nu har lagt på riksdagens bord och som vi nu debatterar är en viktig del i det arbetet. Förslagen i propositionen kommer att leda till den största tidsbesparingen för elnätsbyggande sedan Sverige elektrifierades.

Det senaste stora greppet för att korta ledtiderna togs på 50-talet, alltså för över 70 år sedan. Ingen tidigare regering har gjort mer för att korta tiderna för byggande av nya ledningar än vad vi gör med det förslag som nu ligger på riksdagens bord.

Vi gör också historiskt stora investeringar i elnäten. De kommande tio åren investerar Svenska kraftnät 50 miljarder kronor i transmissionsnätet. Samtidigt förstärker vi Energimarknadsinspektionens budget för att anställa fler handläggare och korta handläggningstiderna, som har ökat kraftigt. Hela koncessionsförfarandet har digitaliserats för att undanröja behovet av tidsödande kompletteringar.

Men jag vill också vara tydlig här i kammaren: Vi tar nu det största steget för att korta ledtiderna på över hundra år, men vi kommer att behöva ta ytterligare steg. Sverige står inför en ny våg av elektrifiering, och de enorma industri- och klimatinvesteringar som står för dörren ska inte hindras av onödigt tidsödande tillståndsprocesser. Vi kommer att genomföra fler åtgärder, men med den här propositionen lägger vi en god grund för kraftigt kortade ledtider.

Låt mig avsluta med några ord om det vi har framför oss. Sverige står som jag nämnde inför en betydande elektrifiering av industri och transporter. Tillgången till el kommer att vara avgörande för att klara elektrifieringen och nå klimatmålen men också för att stärka Sveriges konkurrenskraft som industrination. Den tid då Sveriges statsminister stod på fina ekonomiska möten och sa att Swedish industry is basically gone är sedan länge förbi.

Jag välkomnar att energipolitiken nu debatteras och att det tycks finnas ett stort intresse bland riksdagens partier av att diskutera energipolitik. Jag menar att det vore en styrka för Sverige om vi återigen kunde komma överens över blockgränserna och skapa långsiktiga spelregler för svensk in-

dustri. Men då krävs det att alla parter förmår att sätta landets intressen framför de egna.

Anf. 137 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Halverade tillståndstider vore fantastiskt, tycker jag. Det har Centerpartiet tyckt länge, så det är trevligt att regeringen nu ansluter sig.

Man kommer också att genomföra fler åtgärder. Jag blir då nyfiken på vilka åtgärder statsrådet tänker sig. I utredningen finns ju flera förslag som regeringen valt att inte ta vidare. Vad har hänt med dem egentligen? De interna näten i vindkraftsparker är ett exempel; vi kan också prata mikronät för lokala företagare. Det finns ett antal andra saker som inte finns med i propositionen. När kommer de?

Anf. 138 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Tack, Rickard Nordin, för frågorna!

Just den här tiden kanske man ska vara lite försiktig med att ställa ut löften om när produkter från regeringen kommer, men jag ska ändå säga det så att det är tydligt: Vi gick vidare med de delar av utredningens förslag som kapade ledtiderna mest. Vi ansåg att det var mest bråttom med de förslagen. Vi har inte avskrivit några av de andra förslagen. Vi arbetar vidare med dem på departementet, och målsättningen är att föra de relevanta förslagen vidare under hösten.

Jag välkomnar naturligtvis om så många som möjligt av partierna i riksdagen ansluter sig till målet om att halvera ledtiderna.

Anf. 139 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Nu var det ju inte så att de åtgärder som finns i utredningen kommer att halvera tiden för tillståndsprocesserna. Statsrådet sa: Vi kommer att genomföra fler åtgärder. Hur har regeringen då tänkt? Jag förstår att det är osäkerheter och annat, men vad har regeringen för ytterligare förslag för att få ned tiderna? Vi pratar i dag om att det tar tio till tolv år, och det som finns på bordet nu kanske kan kapa det med ett till två år. Då är det ganska lång tid kvar. Vilka alexanderhugg ser statsrådet framför sig?

Vi ska också komma ihåg att det finns andra saker som pekar i andra riktningen. Vi fick just en artskyddsutredning som ser ut att lägga en död hand över i princip allting. Vindkraftsparker ska vi inte tala om. Det kommer i princip att bli olagligt att göra saker oavsiktligt som påverkar fågellivet. Det blir helt orimligt. Vi har alltså i andra vågskålen saker och ting som riskerar att förlänga tillståndsprocesserna och göra det ännu svårare.

Jag är fortfarande nyfiken. Statsrådet svarade ju inte på frågan: Vilka ytterligare åtgärder utöver utredningens förslag ser statsrådet framför sig för att vi ska kunna halvera tillståndsprocesserna generellt?

Anf. 140 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag svarar gärna på den frågan också, men jag vill ändå bara för protokollets skull understryka att den förra frågan Rickard Nordin ställde var vad vi skulle göra med de förslag i utredningen som inte fanns med i propositionen. Den frågan besvarade jag.

Sedan vill jag bara understryka att de här förslagen halverar ledtiderna för vissa ledningsbyggen. För regionnäten kommer detta att halvera ledtiderna. Det är viktigt att vi minskar tiderna för lokalnät, för regionnät och för stamnät.

Det stämmer också att vi inte når ända fram på stamnätssidan med de här förslagen. Två år räknade utredaren Elisabet Falemo med att vi skulle kunna kapa med dem. Sedan är det av snittiden, inte av maxtiden. Det är väldigt olika förslag.

Jag nämnde i mitt anförande några förslag som vi har aviserat eller gått vidare med. Några av dem har vi varit överens om, exempelvis att anställa väldigt många fler handläggare på Energimarknadsinspektionen för att korta handläggningstiderna. Jag tror också att vi är överens om digitaliseringen av tillståndsprocesserna, som kommer att kapa rejält med tid. Svenska kraftnät har aviserat att de gör om sitt samrådsförfarande för att minska tiderna.

Jag tror dock att det kommer att behövas ytterligare insatser. Jag har noterat i debatten här i dag att några av partierna har kommit med konstruktiva förslag. Jag välkomnar det. Jag är beredd att arbeta med alla konstruktiva parter i riksdagen för att nå det här målet.

Jag kan också försäkra Rickard Nordin att om den här regeringen sitter kvar med stöd av Centerpartiet kommer vi att kunna lägga fram många bra förslag för att kapa ledtiderna för elnät.

Anf. 141 CAMILLA BRODIN (KD) replik:

Fru talman! Jag ska börja med att ställa en fråga till Anders Ygeman, som är energiminister. Jag upprepar lite grann av det jag inledde mitt anförande med. Jag vet inte om du hann lyssna på det eftersom du kom in då, men det är mycket möjligt. Jag citerade Vattenfalls vd Anna Borg, som har sagt att det krävs dramatiskt förkortade tillståndsprocesser och en väl fungerande energimarknad. Hon talade då om förutsättningarna för att Sverige ska kunna utveckla teknik för att tillverka stål utan kol. Det är en fråga som är väldigt angelägen. Jag tror att alla partier vill vara med och bidra till att vi kan göra detta på bästa sätt. Men då är tillståndsprocesserna och elmarknaden en ganska väsentlig fråga för hur vi ska lyckas ta oss dit.

Vi välkomnar den här propositionen, men vi hymlar inte med att vi tycker att man borde ha kunnat göra lite mer. Det är precis som den fråga som Rickard Nordin var inne på: Experter säger att man kan korta från tio till åtta år. Det är två års kortare ledtider som vi kan förvänta oss. Samtidigt hör jag ministern säga att med den här propositionen blir det kraftfulla förslag som underlättar att förkorta tillståndsprocesserna.

Det förslag som ligger nu är inte så kraftfullt som jag hade hoppats på. Det finns en del förslag här också som man kan titta vidare på, men jag undrar om det finns en tidsplan och om det här bereds just nu hos er på Regeringskansliet. Jag undrar om du kan säga någonting om det.

(FÖRSTE VICE TALMANNEN: Jag vill påminna ledamoten om att vi pratar genom talmannen och inte använder ”du” och ”ni”.)

Anf. 142 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag ska passa på att tacka alla riksdagens partier för att vi har haft möjligheten att arbeta så snabbt i riksdagen med den här produk-

ten. Det är ett av skälen till att vi klarar att lägga fram alla de här förslagen innan sommaruppehållet. Vi har jobbat jättehårt i Regeringskansliet, men riksdagen och näringsutskottet har verkligen också ansträngt sig. Det ska ni ha all heder för.

Ja, vi jobbar med en lång lista med olika förslag av olika dignitet. Jag tror att Camilla Brodin också känner till att vi har fått in en del förslag från myndigheterna. Som jag gav uttryck för i debatten med Rickard Nordin har vi också ytterligare förslag från utredningen att ta vidare. När det gäller dem bedömer vi dock inte kunna kapa ledtiderna speciellt mycket mer än marginellt, men det finns andra förslag som har potential att kunna göra betydligt större inverkan på ledtiderna.

Med det sagt, att jag tror att vi måste göra ytterligare lagändringar, vill jag också säga att vi måste se till att jobba i hela kedjan – i kommuner, i länsstyrelser och med dem som ansöker om koncession och om ledningar – för där finns det en hel del brister som gör att tiderna dras ut. Det gör det också på Regeringskansliet när vi hanterar överklaganden. Det måste gå snabbare än vad det har gjort hittills.

Vi har förslag från länsstyrelserna om hur det ska göras vidare. Vi har gått fram med förslag om hur man jobbar tillsammans mellan länsstyrelse och kommun med elektrifieringsplaner. Det kommer att komma ett antal ytterligare sådana förslag som kommer att hamna på riksdagens bord men också i regleringsbrev – och naturligtvis i den mjuka dialogen så att man förstår att det här är viktigt och prioriterat.

Där det har varit viktigt, exempelvis med Hybrit, som Camilla Brodin själv nämnde, har det gått fenomenalt mycket snabbare även med den gamla lagstiftningen.

Anf. 143 CAMILLA BRODIN (KD) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att be om ursäkt för att jag inte följde kammarens regler i min förra replik.

Fru talman! Ministern ger här svar på en del av de frågeställningar som jag tog upp. Jag är också nyfiken på hur ministern ser på den havsbaserade vindkraften och de subventioner som man nu avser att rikta till just den havsbaserade vindkraften.

Jag vet att ministern ibland har uttryckt att det inte handlar om subventioner utan om någonting helt annat, men jag håller inte med. Här har vi olika energislag som ställs mot varandra, och Energiinspektionen har återkommit till att det inte är ett marknadsmisslyckande så att man måste rädda den havsbaserade vindkraften.

Därför vill jag gärna ställa frågan till ministern i det här avseendet om ministern anser att man ser det som en subvention och om det finns några problem med det man avser att göra framöver när man ändå går in med ganska stora medel för att se till att den havsbaserade vindkraften byggs ut med ganska snabb fart. Jag undrar hur det ska kunna inorporeras i det svenska elsystemet som helhet med systemtjänster och så vidare som det energislaget kanske inte bidrar med.

Anf. 144 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag vill börja med den enkla avdelningen. De energislag som bidrar med stödtjänster kommer att få betalt för den nytta de gör. De energislag som inte bidrar med stödtjänster kommer inte att kunna få be-

talt, för då utför man ingen nytta som bidrar till systemet. Det är en bra grundprincip.

Sedan kanske vindkraftsindustrin har en annan syn på de systemnyttor man skulle kunna erbjuda än vad Camilla Brodin har, men det kan vi diskutera en annan gång. Systemtjänsterna är så utformade att bidrar de med systemnytta får man betalt för dem, annars inte. I grunden är det så med anslutningsavgifterna för den havsbaserade vindkraften också. Bidrar man med systemnytta där vi har problem med effekt och redan har starka anslutningsnoder kan man också få en nedsättning av anslutningsavgiften. Så är systemet tänkt att fungera.

Det här är någonting som Socialdemokraterna, Kristdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet och Centerpartiet har varit överens om. Sedan lämnade ni energioverenskommelsen, och nu kritiserar ni detta, men ni var ju beredda att till och med göra ett större hopp än vad det här innebär. Men även här är det faktiskt i formell mening teknikneutralt. Andra energislag skulle kunna få samma nedsättning om de gör motsvarande nytta.

Det siktar på den havsbaserade vindkraften, och det gör att det är svårt att se att det kommer att vara andra energislag, men i formell mening är det inte begränsat till det.

Tanken är att det ska göra nytta i systemet. Vi har en stark etablering av landbaserad vindkraft i norr, och vi behöver en större mängd förbrukare i söder. Den obalansen vill vi försöka råda bot på, och då är det här en del av det.

Anf. 145 LOTTA OLSSON (M) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att säga att jag är väldigt glad för Anders Ygemans uppvaknande vad gäller behovet av balans i energisystemet, att det inte räcker med bara vind och att vi behöver så gigantiskt mycket mer elenergi. Det gläder mig.

Vi har debatterat många gånger om det finns eller inte finns en brist. Vissa tider finns det ett klart överskott – där har Anders Ygeman rätt – men i perioder är det tvärtom.

Jag skulle vilja säga att ingen energiform är utan konflikter. Man kan titta på gamla filmer, och det finns en svensk serie av Lars Molin om när man byggde ut vattenkraften i norr som visar vilka gigantiska problem det var när man lade under sig stora byar för att hela Sverige skulle få en säker energiproduktion.

Naturligtvis är det så att när man nu förändrar systemet och gör vindkraftsparker eller ändrar detta på annat sätt kommer det också att leda till intressekonflikter. Då skulle jag vilja fråga Anders Ygeman hur han ska tillse att äganderätten kan beaktas i så stor omfattning som möjligt. Jag får uppgifter från personer som säger att när staten äger mark som är ett naturreservat går man förbi den marken och går över annan mark. Jag vet inte om detta är sant eller inte. Men jag undrar om detta med att så långt som det är möjligt försöka undvika konflikter.

Sedan undrar jag hur Anders Ygeman ser på det här med den kommunala vetorätten. Vill ministern också att man ska köra över vetorätten hos kommunerna? Vissa partier önskar så, och därför ställer jag en rak fråga till minister Ygeman om hur han ser på den frågan.

Anf. 146 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! För protokollet vill jag först säga att den period som vi har överskott på el i Sverige kallas ”år”. Vi har överskott. Det fanns en tid för tio år sedan när Moderaterna styrde Sverige då vi hade underskott på el under år och importerade mycket el. Som tur är har vi lämnat den perioden bakom oss och har nu stora överskott på el.

Om du kallar den här regeringens proposition för ett uppvaknande skulle det vara kul att höra vad du kallar den period på åtta år med en moderatledd regering då tillståndstiderna för ledningar blev längre och längre och längre.

Sedan ställde du en fråga om det kommunala vetot. Det sorterar inte under mig, ska sägas. Men på ett övergripande plan tycker jag att det är intressanta idéer i det utredningsförslag som Lise Nordin förde fram där man behåller det kommunala vetot men preciserar det i tid, preciserar att man ska ha motiv och öppnar upp för möjligheten att låta en del av de pengar som investeringen genererar stanna i lokalsamhället.

På ett övergripande plan tycker jag att det är intressanta idéer, men frågan om det kommunala vetot sorterar under en annan minister. Jag vill säga det så att jag inte klampar in alltför mycket på det området.

Sedan var det frågan om intrångsersättning vid ledningsrätt, som jag förstod det. Där har vi gjort så – det är väl tolv år sedan nu – att den som får ledningsrätt på sin mark kompenseras till 125 procent av marknadspriset. Det är alltså bättre att sälja till den som drar fram en ledning än att sälja till marknadspriset.

Det var en förändring som jag var med och drev igenom tillsammans med Centerpartiet och Kristdemokraterna, vill jag minnas, när jag satt i bostadsutskottet som då hade frågan. Även Moderaterna kanske var med. Jag tror att Liberalerna drog sig ur till slut. Eller det kanske var Centern som drog sig ur – jag ska inte svära på det, fru talman. Men det var i alla fall en stor del av den dåvarande Alliansen som drev igenom det.

(FÖRSTE VICE TALMANNEN: Jag vill även påminna statsrådet om att vi inte använder ”du” och ”ni” utan talar genom talmannen.)

Anf. 147 LOTTA OLSSON (M) replik:

Fru talman! Jag är intresserad av hur Socialdemokraterna ser på det kommunala vetot, även om jag vet att Lise Nordin har skrivit en lång utredning om detta.

Det finns en finess med att kommuner kan få ersättning och att det kan komma pengar till det lokala samhället. Men det kan vara så att enskilda bönder i fjällvärlden eller norra Sverige äger mark där deras kommunalråd kommer att tycka att det är jättebra att ställa en vindkraftspark och att man, precis som i Lars Molins filmatisering av när vattenkraften kom till Sverige, kör över byns befolkning. Samtidigt får man lokala pengar till en kommun som många flyttat ifrån och som har en dålig kommunal ekonomi.

Det finns vinnare och förlorare i alla system. Men jag skulle vilja att ministern bemöter lite hur man ska se på det.

Det kommer nu att komma gigantiska satsningar på infrastruktur. Det här är nästan en allmän fråga, som Anders Ygeman kanske inte kan svara på själv. Men, hur tillser vi att den här infrastrukturen kommer till på bästa sätt och där den behövs? Samhället förändras jättemycket. Det räcker att det kommer en stor datahall eller batterifabrik, och sedan har vi ett jätteproblem med hur vi ska bemästra och bygga på med elinfrastruktur.

Hur tillser vi att infrastrukturen, som energiförbrukarna ändå kommer att få betala för, kommer där den bäst behövs?

Anf. 148 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag får börja med att krypa till korset och be om ursäkt för att jag inte talade genom talmannen. Man kan tycka att jag efter 20 år i riksdagen borde ha lärt mig den principen – men icke!

Jag redogjorde i en tidigare replik för min syn på det kommunala vetot. Jag tycker att det fanns kloka inslag i Lise Nordins resonemang. Och jag tycker att det kommunala vetot ska behållas. Men det kan också vara klokt att precisera det i fråga om tid och motivation.

Den andra frågan som Lotta Olsson tog upp handlar om hur vi ska se till att den elinfrastruktur som ska tillkomma byggs på rätt ställe och att de nya stora förbrukare vi har kan ansluta sig där vi vill ha dem i nätet.

Det finns två perspektiv som jag vill framhålla. Det första är att nätägarna måste göra det tydligare var det finns ledig kapacitet, så att den som står i begrepp att göra en investering snabbt och enkelt kan se var det finns ledig kapacitet, både i form av elledningar och i form av effekt. Då vet man att det kan gå väldigt fort om man investerar där.

Vi måste också ha en mer framåtlutad planering när vi bygger elnät. Vi måste helt enkelt våga titta lite framåt och se var behoven kan öka. Det betyder kanske inte att vi ska bygga bara på spekulation. Men vi måste bygga elnät tidigare än vi gjort hittills och vara mer agila gentemot marknaden.

Jag tror att vi behöver förtydliga uppdraget till Svenska kraftnät vad det lider. Det är också något som man tittar på inom ramen för den elektrifieringsstrategi som regeringen har tagit fram. En av frågorna är hur det ska göras på ett bra sätt. Där kommer också planeringsmål och andra sådana resonemang som man för in.

Anf. 149 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Statsrådet Ygeman! Det är lätt att komma sist. Jag hade tänkt ställa tre frågor, men dem har jag redan fått svar på. Men det är ändå intressant, och jag tackar statsrådet för att vi får det här tillfället.

Jag kan först konstatera att det känns som att regeringspartierna, Centerpartiet och Vänsterpartiet är överens om nästan allt vad gäller energi-frågor. Det är väl i alla fall en bra start, med tanke på läget vi befinner oss i i dag.

Jag vet inte om statsrådet lyssnade på vad jag sa om problemet vad gäller utbyggnad av mycket viktig elproduktion, som vindkraft är i dag. Den är absolut billigast och är i ropet. Den kommer att vara avgörande för många etableringar i Sverige, framför allt dem i norra Sverige, som har berörts här.

Fru talman! Jag vill via statsrådet ge regeringen en bild. Vänsterpartiet har en av de absolut högsta svansföringarna när det gäller vindkraften. När

man i södra Sverige säger nej till havsbaserad vindkraft, där vindkraftverken syns som några centimeter en mil ut till havs, och när det finns tillståndsansökningar i norra Sverige för landbaserad vindkraft som omringar en by med en kilometers avstånd till gårdar där det bor människor blir det svårt att argumentera, när vi inte bygger i hela landet.

Jag har hört svaren från statsrådet att man försöker få till det här med havsbaserad vindkraft, anslutning och saker som stimulerar. Men vi har fortfarande försvaret och sådana saker som gör att vi inte når fram i den hastighet som vi skulle önska.

Hur kan vi tillsammans göra så att vi får den bilden, framför allt när det gäller människorna i de här byarna? Man har pratat om bygdemedel, att det kanske behöver lagregleras och sådana grejer som fanns i Lise Nordins utredning.

Anf. 150 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Jag tror att ett redskap kan vara att på ett tidigt stadium göra karteringar och planer, så att man säger: I de här områdena har vi väldigt bra vindresurser, och här är inte miljö-, försvars- eller kulturintressena lika stora. Här finns det goda förutsättningar att gå framåt.

Men i vissa områden har vi väldigt starka försvarsintressen eller väldigt starka miljöintressen. Där är det mindre klokt att gå framåt.

Talar man med försvaret pekar de på hur många vindkraftverk miljöintressena har stoppat. Och talar man med miljörelsen talar de om hur många vindkraftverk försvarsintressen har stoppat. Men om vi ska få en rejäl vindkraftsutbyggnad måste vi ibland låta både försvarsintressen och miljöintressen stå tillbaka när de inte är så starka. Och ibland måste även vindintressena stå tillbaka, när vi har väldigt starka miljö- eller försvarsintressen. Det gäller att få den avvägningen på plats.

Vi är ändå ett ganska stort land med ganska stora vattenresurser. Det borde alltså gå att hitta ganska stora områden där miljö- och försvarsintressena inte behöver väga lika starkt som energiintressena. Men jag tror att det är en avvägning som alltid kommer att vara levande.

Förhoppningsvis kommer också anslutningsavgifterna att bidra till att vi snabbare får på plats havsbaserad vindkraft i södra Sverige.

Anf. 151 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag håller fullständigt med.

När jag nu har chansen vill jag önska kansliet, fru talmannen och statsrådet en fin sommar och ställa en sista fråga.

Det pratas mycket om näten, att de är avreglerade och att systemet med prissättningen inte har fungerat. Ni vet vilken diskussion det har varit.

Jag och Vänsterpartiet tycker att det vore rimligt när det gäller nät-distribution att vårt eget bolag, Vattenfall, skulle få i uppdrag att se till att de är mest aktiva på att bygga ut där det behöver byggas ut, framför allt regionala nät. Det borde i långa loppet tjäna landet väl.

Anf. 152 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik:

Fru talman! Låt mig säga så här: Det är inte en helt orimlig tanke, men Vattenfall AB och Vattenfall Eldistribution sorterar under näringsminister Ibrahim Baylan. Ta gärna en debatt med honom vid tillfälle!

Med dessa ord vill jag passa på och önska talmannen, Birger Lahti och näringsutskottet en glad midsommar och en riktigt bra sommar. Risken finns att vi får träffas här igen före sommaren, men jag tar ändå chansen att önska er en riktigt god sommar och tacka för ett konstruktivt arbete hittills.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 23 juni.)

Prot. 2020/21:146
22 juni

-----
*Moderna tillstånds-
processer för elnät*

§ 13 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2020/21:209 Utökade möjligheter att använda tidiga förhör

Skrivelser

2020/21:140 2021 års redogörelse för företag med statligt ägande

2020/21:211 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2020

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående proposition och skrivelser skulle förlängas till och med *onsdagen den 22 september*.

Finansutskottets betänkande

2020/21:FiU52 Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset

§ 14 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 21 juni

2020/21:840 Sveriges insatser i Sahel

av *Alexandra Anstrell* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:841 Trygghet i kollektivtrafiken

av *Ida Drougge* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:842 Områdespoliser

av *Ida Drougge* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:843 Trygghetskameror

av *Ida Drougge* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 15 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 21 juni

2020/21:3282 Avfall och miljöbalken

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:3283 Att se till djurens bästa

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:3284 Sveriges säkerhet och införandet av 5G-nätet

av *Pål Jonson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:3285 Platser i Kriminalvårdens häkten

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3286 Parallell rättskipning i Malmö

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:3287 Lotsplikten på inre vattenvägar

av *Mikael Larsson* (C)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:3288 Rättsstatlighet i EU

av *Jessika Roswall* (M)

till statsrådet Hans Dahlgren (S)

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 20.30.

Sammanträdet leddes

av förste vice talmannen från dess början till och med § 6 anf. 1 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till och med § 6 anf. 43 (delvis),

av förste vice talmannen därefter till och med § 6 anf. 87 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 14.41,

av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.57,

av andre vice talmannen därefter till och med § 12 anf. 135 (delvis) och

av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövningar	1
§ 3 Anmälan om faktapromemorior	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 5 Ärende för bordläggning.....	2
§ 6 Ändrade regler i utlänningslagen	2
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2020/21:SfU28	2
Anf. 1 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	2
Anf. 2 Justitie- och migrationsminister MORGAN	
JOHANSSON (S) replik.....	6
Anf. 3 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	6
Anf. 4 Justitie- och migrationsminister MORGAN	
JOHANSSON (S) replik.....	7
Anf. 5 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	8
Anf. 6 RASMUS LING (MP) replik	8
Anf. 7 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	9
Anf. 8 RASMUS LING (MP) replik	9
Anf. 9 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	10
Anf. 10 RIKARD LARSSON (S) replik	10
Anf. 11 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	11
Anf. 12 RIKARD LARSSON (S) replik	11
Anf. 13 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	12
Anf. 14 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	12
Anf. 15 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	13
Anf. 16 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	14
Anf. 17 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	14
Anf. 18 JONNY CATO (C) replik	15
Anf. 19 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	15
Anf. 20 JONNY CATO (C) replik	16
Anf. 21 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	16
Anf. 22 RIKARD LARSSON (S).....	17
Anf. 23 JONNY CATO (C) replik	20
Anf. 24 RIKARD LARSSON (S) replik	21
Anf. 25 JONNY CATO (C) replik	21
Anf. 26 RIKARD LARSSON (S) replik	22
Anf. 27 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	22
Anf. 28 RIKARD LARSSON (S) replik	23
Anf. 29 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	23
Anf. 30 RIKARD LARSSON (S) replik	24
Anf. 31 FREDRIK MALM (L) replik	24
Anf. 32 RIKARD LARSSON (S) replik	25
Anf. 33 FREDRIK MALM (L) replik	25
Anf. 34 RIKARD LARSSON (S) replik	26
Anf. 35 HANS EKLIND (KD) replik.....	26
Anf. 36 RIKARD LARSSON (S) replik	27
Anf. 37 HANS EKLIND (KD) replik.....	27
Anf. 38 RIKARD LARSSON (S) replik	28

Anf. 39	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	28
Anf. 40	RIKARD LARSSON (S) replik	29
Anf. 41	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	29
Anf. 42	RIKARD LARSSON (S) replik	30
Anf. 43	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD)	30
Anf. 44	FREDRIK MALM (L) replik	34
Anf. 45	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	35
Anf. 46	FREDRIK MALM (L) replik	35
Anf. 47	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	35
Anf. 48	JONNY CATO (C) replik	36
Anf. 49	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	36
Anf. 50	JONNY CATO (C) replik	37
Anf. 51	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	37
Anf. 52	JONNY CATO (C)	37
Anf. 53	MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	40
Anf. 54	JONNY CATO (C) replik	40
Anf. 55	MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	40
Anf. 56	JONNY CATO (C) replik	41
Anf. 57	HANS EKLIND (KD) replik	41
Anf. 58	JONNY CATO (C) replik	42
Anf. 59	HANS EKLIND (KD) replik	42
Anf. 60	JONNY CATO (C) replik	43
Anf. 61	FREDRIK MALM (L) replik	43
Anf. 62	JONNY CATO (C) replik	43
Anf. 63	FREDRIK MALM (L) replik	44
Anf. 64	JONNY CATO (C) replik	44
Anf. 65	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	44
Anf. 66	JONNY CATO (C) replik	45
Anf. 67	JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik	45
Anf. 68	JONNY CATO (C) replik	46
Anf. 69	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V)	46
Anf. 70	FREDRIK MALM (L) replik	50
Anf. 71	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	51
Anf. 72	FREDRIK MALM (L) replik	52
Anf. 73	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	52
Anf. 74	JONNY CATO (C) replik	53
Anf. 75	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	53
Anf. 76	JONNY CATO (C) replik	54
Anf. 77	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	54
Anf. 78	HANS EKLIND (KD)	55
Anf. 79	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	58
Anf. 80	HANS EKLIND (KD) replik	58
Anf. 81	CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	59
Anf. 82	HANS EKLIND (KD) replik	59
Anf. 83	RASMUS LING (MP) replik	60
Anf. 84	HANS EKLIND (KD) replik	60
Anf. 85	RASMUS LING (MP) replik	60
Anf. 86	HANS EKLIND (KD) replik	61
Anf. 87	FREDRIK MALM (L)	61
Anf. 88	RASMUS LING (MP) replik	66
Anf. 89	FREDRIK MALM (L) replik	66

Anf. 90 RASMUS LING (MP) replik	66
Anf. 91 FREDRIK MALM (L) replik	67
Anf. 92 RASMUS LING (MP).....	67
Anf. 93 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	71
Anf. 94 JONNY CATO (C) replik	75
Anf. 95 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	75
Anf. 96 JONNY CATO (C) replik	76
Anf. 97 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	76
Anf. 98 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	77
Anf. 99 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	77
Anf. 100 MARIA MALMER STENERGARD (M) replik	78
Anf. 101 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	78
Anf. 102 HANS EKLIND (KD) replik.....	79
Anf. 103 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	79
Anf. 104 HANS EKLIND (KD) replik.....	80
Anf. 105 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	81
Anf. 106 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	81
Anf. 107 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	82
Anf. 108 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	82
Anf. 109 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	83
Anf. 110 FREDRIK MALM (L) replik	83
Anf. 111 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	84
Anf. 112 FREDRIK MALM (L) replik	84
Anf. 113 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	85
Anf. 114 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik.....	85
Anf. 115 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	86
Anf. 116 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD) replik.....	86
Anf. 117 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S) replik.....	87
(Beslut fattades under § 9.).....	87
Ajournering.....	88
Återupptaget sammanträde.....	88
§ 7 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 17 juni	88
JuU30 Vapenfrågor	88
JuU32 Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens arbete i utsatta områden.....	89
KrU7 Barns och ungas läsning	91
KrU8 Ungdomspolitik	92

UbU15 Vuxenutbildning	94
§ 8 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 21 juni	95
SkU27 Nya EU-bestämmelser om tullkontroller av kontanta medel	95
SkU29 Redovisning av skatteutgifter 2021	95
CU16 Modernare regler för bekräftelse av föräldraskap, faderskapsundersökningar och för att åstadkomma könsneutral föräldraskapspresumtion	95
CU21 Löneutmätning och digitala ansökningar i utsökningsförfarandet	96
CU22 Privat initiativrätt – planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning	97
CU23 Klimatdeklaration för byggnader	97
CU24 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen	98
TU16 Framtidens infrastruktur	98
MJU22 Utfodring av vilt	101
MJU23 Reduktionsplikt för bensin och diesel – kontrollstation 2019	103
UbU14 Högskolan	103
§ 9 Beslut om ärende som slutdebatterats vid dagens sammanträde	105
SfU28 Ändrade regler i utlänningslagen	105
Ajournering	112
Återupptaget sammanträde	112
§ 10 Testning vid verkställighet av utvisningsbeslut	112
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2020/21:SfU29	112
Anf. 118 CARINA OHLSSON (S)	112
Anf. 119 MARIA MALMER STENERGARD (M)	113
Anf. 120 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD)	115
Anf. 121 JONNY CATO (C)	116
Anf. 122 HANS EKLIND (KD)	116
Anf. 123 FREDRIK MALM (L)	117
(Beslut skulle fattas den 23 juni.)	118
§ 11 Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott.....	118
Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU37	118
Anf. 124 PETTER LÖBERG (S)	118
Anf. 125 MIKAEL DAMSGAARD (M)	119
Anf. 126 BO BROMAN (SD)	121
Anf. 127 HELENA VILHELMSSON (C)	122
Anf. 128 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD)	125
(Beslut skulle fattas den 23 juni.)	127
§ 12 Moderna tillståndprocesser för elnät	127
Näringsutskottets betänkande 2020/21:NU22	127
Anf. 129 LOTTA OLSSON (M)	127
Anf. 130 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	129
Anf. 131 RICKARD NORDIN (C)	131
Anf. 132 BIRGER LAHTI (V)	133
Anf. 133 CAMILLA BRODIN (KD)	135
Anf. 134 MONICA HAIDER (S)	138

Anf. 135	LORENTZ TOVATT (MP)	139	Prot. 2020/21:146
Anf. 136	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	141	22 juni
Anf. 137	RICKARD NORDIN (C) replik	142	-----
Anf. 138	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	142	
Anf. 139	RICKARD NORDIN (C) replik	142	
Anf. 140	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	142	
Anf. 141	CAMILLA BRODIN (KD) replik	143	
Anf. 142	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	143	
Anf. 143	CAMILLA BRODIN (KD) replik	144	
Anf. 144	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	144	
Anf. 145	LOTTA OLSSON (M) replik	145	
Anf. 146	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	146	
Anf. 147	LOTTA OLSSON (M) replik	146	
Anf. 148	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	147	
Anf. 149	BIRGER LAHTI (V) replik	147	
Anf. 150	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	148	
Anf. 151	BIRGER LAHTI (V) replik	148	
Anf. 152	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S) replik	148	
	(Beslut skulle fattas den 23 juni.)	149	
§ 13	Bordläggning och beslut om förlängd motionstid	149	
§ 14	Anmälan om interpellationer	149	
§ 15	Anmälan om frågor för skriftliga svar	150	
§ 16	Kammaren åtskildes kl. 20.30	150	